

1.

Dim se dizao iz Cahuenga Passa, ali ga je poprečni sloj svježeg zraka zaustavio na određenoj visini. S mjesta odakle je Harry Bosch promatrao, dim je izgledao poput sivog nakovnja što se uzdiže iz klanca. Kasno poslijepodne sunce podarilo je sivilu ružičastu nijansu što se od vrha sužavala do dubokog crnila u dnu, gdje se požar uzbrdo širio kroz guštaru na istočnoj strani usjeka. Prebacio je scanner na zajedničku frekvenciju hitnih službi okruga Los Angeles i slušao kako šefovi vatrogasnih jedinica izvješćuju kontrolni centar da je devet kuća u jednoj ulici već nestalo, a one u sljedećoj ulici nalaze se na putu vatri. Požar se širio prema otvorenim padinama Griffith parka, a ondje može satima divljati prije nego što ga se obuzda. Harry je mogao čuti očaj u glasovima ljudi na linijama.

Bosch je promatrao eskadrilu helikoptera, što su s te udaljenosti nalikovali na vilinske konjice, kako ulaze i izlaze iz dima, te ispuštaju svoj teret vode i ružičastog zaprašivača vatre na zapaljene kuće i stabla. To ga je podsjetilo na zaprašivanje u Vijetnamu. Buka. Nesi-gurno poskakivanje i vijuganje preopterećenih letjelica. Vidio je kako goleme količine vode padaju na krovove što gore, a odmah potom kako se dižu oblaci pare.

Skrenuo je pogled s požara i zagledao se u suho grmlje što pokriva obronak i okružuje stupove na kojima počiva njegova vlastita kuća, na zapadnoj strani usjeka. Vidio je tratinčice i poljsko cvijeće u guštari ispod sebe. Ali ne i prerijskog vuka kojeg je prošlih tjedana viđao kako lovi u suhom koritu ispod njegove kuće. Katkad mu je običavao baciti komadiće piletine, ali životinja nikad ne bi prihvatila hranu dok bi je Bosch promatrao. Tek onda pošto bi se Bosch po-vukao s trijema u kuću, vuk bi izišao iz skrovišta i uzeo hranu. Harry je prerijskom vuku nadjenulo ime Timido. Katkad bi kasno noću čuo kako klancem odjekuje njegovo zavijanje.

Ponovno je pogledao prema vatri, upravo u trenutku kad je odjeknula glasna eksplozija, a unutar sivog nakovnja zakovitlala se kugla gustoga crnog dima. Začuli su se uzbuđeni glasovi iz scannera, a šef jedne jedinice javio je da se zapalila boca plina od roštilja.

Harry je gledao kako se tamniji dim rasplinjava u većem oblaku, a potom je prebacio scanner na taktičke frekvencije policije Los Angelesa. Bio je dežuran. Božićna dužnost. Slušao je pola minute, ali nije čuo ništa osim rutinskih poruka. Činilo se da će Božić u Hollywoodu biti miran.

Pogledao je na sat i odnio scanner u kuću. Izvukao je tavu iz pećnice i prebacio na tanjur svoju božićnu večeru, pečena pileća prsa. Potom je skinuo poklopac s lonca kuhane riže i graška, te veliku porciju stavio na tanjur. Ponio je obrok do stola u blagovaonici, gdje ga je već čekala čaša crnog vina, a do nje tri čestitke što su stigle tog tjedna, ali

ih još nije bio otvorio. Na CD playeru vrtjela se skladba Pjesma podzemne željeznice u Coltraneovu aran-žmanu.

Dok je jeo i pio, otvorio je omotnice s čestitkama, kratko ih proučio i prisjetio se pošiljatelja. Znao je da je to obred muškarca koji živi sam, ali to mu nije smetalo. Mnogo je Božića proveo u sa-moći.

Prva je čestitka bila od bivšeg partnera koji se povukao iz poslč zahvaljujući novcu zarađenom na knjizi i filmu te se preselio u Ensenadu. Pisalo je ono što je uvijek pisalo u Andersonovim če-stitkama: Hany, kad ćeš doći ovamo? Iduća je čestitka također stigla iz Meksika, od ribolovnog instruktora s kojim je Harry prošlog lje-ta proveo šest tjedana baveći se ribolovom i učeći španjolski u mje-stu Bahia San Felipe. Bosch se tada oporavljao od prostrijelne rane na ramenu. Sunce i morski zrak ubrzali su njegov oporavak. Uz božićnu čestitku, napisanu na španjolskome, Jorge Barrera također je pozivao Boscha u Meksiko.

Posljednju je čestitku Bosch otvarao polako i oprezno, a znao je i od koga je prije nego što je pročitao potpis. Poslana je iz Tehachapija. Zato je i znao. Bila je rukom otisnuta na prljavobijelom papiru iz zatvorskog postrojenja za reciklažu, a prikaz Kristova ro-đenja bio je pomalo mutan. Poslala ju je žena s kojom je proveo jednu noć, ali je nebrojene noći razmišljao o njoj. I ona je željela da je posjeti. No oboje su znali da to nikad neće učiniti.

Otpio je malo vina i pripalio cigaretu. Coltrane je sada bio na pjesmi Spiritual snimljenoj uživo u Village Vanguardu u New Yorku dok je Harry još bio dijete. No tada je scanner koji je još uvijek tiho emitirao poruke na stoliću kraj televizora privukao njegovu pozornost. Glasovi policijskih scannera bili su tako dugo zvučna kulisa njegova života da je mogao ignorirati taj žagor, usredotočiti se na zvuk saksofona, a ipak uhvatiti riječi i šifre koje su bile ne-obične. Čuo je neki glas kako govori: "JedanKDvanaest, Stožer Dva treba tvojih dvadeset."

Bosch ustane i pode do scannera, kao da će njegovo emitiranje postati razgovjetnije ako ga bude gledao. Čekao je deset sekundi da se zahtjev ponovi. Dvadeset sekundi.

Stožer Dva, lokacija je Skrovište, Western južno od Franklina. Soba sedam. Ovaj, Stožer Dva trebao bi ponijeti masku.

Bosch je još čekao, ali to je bilo sve. Navedena lokacija, Western i Franklin, nalazila se unutar područja hollywoodskog okruga. JedanKDvanaest bila je šifra za detektiva koji radi na umorstvima u glavnom uredu smještenom u Parker centru u središtu grada. OPU, Odjel za pljačke i umorstva. A Stožer Dva bila je šifra za pomoćnika šefa policije. U okrugu su bila samo tri šefova pomoć-nika, a Bosch nije bio siguran tko je Stožer Dva. Ali to nije važno. Pitanje je zbog čega bi se jedan od ljudi koji su među najvišima po činu u policiji uznemirivao na Božić?

Drugo je pitanje još više mučilo Harrvja. Ako je pozvan OPU, zašto najprije nisu obavijestili njega, dežurnog detektiva hollywoodskog okruga? Pošao je u kuhinju, stavio tanjur u sudoper, nazvao postaju u Wilcoxu i zatražio dežurnog zapovjednika. Poručnik po imenu Kleinman podigao je slušalicu. Bosch ga nije poznavao. Bio je novi, premješten iz okruga Foothill.

Što se događa? upita Bosch. Čujem preko scannera o tijelu u Westernu i Franklinu, a meni nitko ništa nije rekao. A to je čudno, jer sam ja danas dežuran.

Ne zabrinjavajte se zbog toga reče Kleinman. Šeširi su sve sredili. Kleinman je zacijelo veteran, pomisli Bosch. Taj izraz već go-dinama nije čuo. Pripadnici su OPUa četrdesetih godina nosili slamnate šešire. Pedesetih su nosili šešire od pusta. Potom su šeširi izišli iz mode. Policajci u odorama sad su detektive OPUa zvali odijela, a ne šeširi, ali ne i policajce koji su isključivo radili na umor stvima. Još uvijek su mislili da su oni najbolji, na samom vrhu. Bosch je mrzio takvu aroganciju čak i kad je bio jedan od njih. Zato i jest dobro raditi u Hollywoodu, toj gradskoj kanalizaciji. Nitko se ne pravi važan. To je onaj pravi policijski posao, jasan i jednostavan.

O čemu je riječ? upita Bosch.

Kleinman je nekoliko sekundi oklijevao, a potom reče:

Imamo tijelo u motelskoj sobi u Franklinu. Čini se da je sa-moubojstvo. No slučaj će preuzeti OPU, želim reći, već su ga pre-uzeli. Mi nismo u igri. To je naređenje odozgo, Bosch.

Bosch ne reče ništa. Malo je promislio. OPU izlazi radi božič-nog samoubojstva. To nema baš previše smisla. A onda shvati. Calejrigo Moore.

Koliko je to staro? upita. Čuo sam kako Stožeru Dva ka-žu neka ponese masku.

Zrelo je. Rekli su da će biti glavobolje. Problem je u tome što od glave nije mnogo ostalo. Čini se da je popušio obje cijevi sačmarice. Barem tako čujem na OPUovoj frekvenciji.

Boschov scanner nije hvatao tu frekvenciju. Zato nije čuo ništa od ranijih poruka u vezi s tim slučajem. Odijela su očito promijenili frekvenciju samo da bi vozača Stožera Dva obavijestili o adresi. Da nije bilo toga, Bosch bi o slučaju čuo tek idućeg jutra u postaji. To ga je naljutilo, ali je nastojao govoriti mirnim glasom. Želio je što je moguće više dobiti od Kleinmana.

To je Moore, zar ne?

Čini se tako reče Kleinman. Njegova je značka ondje na komodi. Lisnica. No kao što sam rekao, nitko neće vkuvalno iden-tificirati tijelo. Dakle, ništa nije sigurno.

Kako se sve to dogodilo?

Gledajte, Bosch, ja ovdje imam posla, ako znate što mislim. Ovo se vas ne tiče. OPU je preuzeo slučaj.

Ne, griješite, čovječe. Tiče me se. Ja sam trebao biti prvi oba-viješten. Želim znati kako se sve to dogodilo jer ne razumijem za-što me niste pozvali.

U redu, Bosch, bilo je ovako nekako. Primili smo poziv od vlasnika te rupe koji reče da ima leš nekog skitnice u kupaonici sobe broj sedam. Poslali smo jedinicu, a dečki su javili da i jest tako, našli su leš. No zvali su telefonom, a ne preko radija, jer su na komodi vidjeli značku i lisnicu te su znali da je to Moore. Ili su barem pomislili da je to on. Vidjet ćemo. U svakom slučaju, na-zvao sam kapetana Grupu kući, a on je nazvao šefova pomoćnika.

Pozvali su šešire, a vas nisu. Tako to ide. Dakle, ako imate neku zamjerku, to se odnosi na Grupu ili možda na šefova pomoćnika, a ne na mene. Ja sam čist.

Bosch ništa ne reče. Znao je iz iskustva da će osoba od koje želi izvući podatke na koncu progovoriti ako on bude šutio.

To više nije u našim rukama reče Kleinman. Sranje, tele-vizija i Times su već ondje. Daily News. Zaključili su da je to Moore, kao i svi ostali. Sve je to velika zbrka. Čovjek bi mislio da će ih po-žar na brdu više zanimati. Ni slučajno. Poslagali su se ondje duž Westerna. Moram onamo poslati još jedna kola da nadziru medije. Dakle, Bosch, trebali biste biti sretni što niste umiješani. Božić je, za Boga miloga.

Ali to nije zadovoljilo Boscha. Trebali su ga zvati, a on je tre-bao odlučiti kad će pozvati OPU. Netko ga je posve isključio iz postupka, a to mu je smetalo. Pozdravio je Kleinmana i pripalio još jednu cigaretu. Izvadio je pištolj iz ormarića iznad sudopera i zadjenuo ga za pojas traperica. Potom je odjenuo svijetlosmeđu sportsku jaknu iznad vojničke zelene maje što ju je imao na sebi.

Vani se već smračilo, a kroz klizna staklena vrata vidio je rub vatrene stihije na drugoj strani usjeka. Vatra se posebno isticala na crnom obrisu brda. Poput iskrivljenog đavoljeg cerenja što se primiče vrhu uzvisine.

Iz tmine ispod kuće čuo je prerijskog vuka. Zavijao je na mjesec što se uzdizao, ili na požar, ili možda samo za sebe jer je sam i u mraku.

2.

Bosch se vozio nizbrdo prema Hollywoodu, a uglavnom je puto-vao pustim ulicama dok nije stigao do Boulevarda. Na pločnicima su se nalazile uobičajene skupine bjegunaca i onih koji su u prolazu. Bilo je i prostitutki koje *u se šetale: vidio je jednu s crvenom ka-pom Djeda Božićnjaka na glavi. Posao je posao, čak i na Božić. Bilo je elegantno odjevenih i našminkanih žena koje su sjedile na klupa-ma na autobusnim postajama, ali zapravo nisu čekale autobuse i zapravo nisu bile žene. Božićni ukrasi i lampice, razapeti na svakom raskršću

Boulevarda, samo su pojačavali nadrealistički dojam neon-skog blistavila i kiča. Poput kurve s previše šminke, pomislio je, ako tako nešto uopće postoji.

No Boscha nije deprimirao prizor što ga je okruživao. Bio je to Cal Moore. Bosch je već gotovo tjedan dana očekivao nešto ova-kvo, od trenutka kad je čuo da se Moore nije pojavio na prozivci. Većina policajaca hollywoodskog okruga nije se pitala je li Moore mrtav. Pitali su se jedino koliko će trebati da se pojavi njegovo ti-jelo.

Moore je bio narednik koji je vodio okružnu uličnu jedinicu za borbu protiv droge. To je bio noćni posao, a njegova je jedinica radila samo na Boulevardu. U okrugu se znalo da se Moore rastao od žene i da ju je zamijenio viskijem. Bosch je to saznao iz prve ruke kad je jedan jedini put bio s dečkima iz Droge. Također je saznao da ga možda muči nešto više, a ne samo bračni problemi i prezasićenost poslom. Moore je neizravno govorio o Unutrašnjoj kontroli i o istrazi o njemu.

Sve je to samo povećavalo ionako tešku božićnu potištenost. Čim je Bosch čuo da počinju potragu za Calom Mooreom, znao je. Čovjek je mrtav.

To su znali i svi ostali u policiji, iako o tome nitko nije glasno govorio. Čak ni u medijima nitko nije ništa spomenuo. U početku je policija pokušala sve obaviti tiho. Diskretna pitanja u Mooreovu stanu u Los Felizu. Nekoliko prelijetanja helikopterom preko obliž-njih brežuljaka u Griffith parku. No tada je netko sve to dojavio jednom televizijskom izvjestitelju, ovaj je to objavio, a sve su ga ostale postaje i novine slijedile. Mediji su marljivo izvještavali o na-predovanju potrage za nestalim policajcem. Mooreova fotografija nalazila se na oglasnoj ploči u prostoriji za tisak u Parker centru, a policija je javnosti upućivala uobičajene molbe. Bila je to prava drama. Ili barem scenarij za udarnu televizijsku reportažu: potrage na konjima, traganje iz zraka, šef policije koji drži fotografiju ta-mnokosog, privlačnog narednika ozbiljna izraza lica... Ali nitko nije rstkao da se traga za mrtvacem.

Bosch je zaustavio automobil na semaforu u Ulici Vine i pro-matrao kako čovjek, koji na sebi nosi plakate, prelazi ulicu. Hodao je žustro i poskakujući, a koljena su mu stalno udarala u kartonski natpis. Bosch je vidio daje na karton zalijepljena satelitska fotogra-fija Mars#, a veliki dio bio je zaokružen. Ispod toga je velikim tis-kanim slovima pisalo: POKAJMO SE! LICE NAS GOSPODNJE PROMATRA! Bosch je istu fotografiju vidio na naslovnici tabloida dok je stajao u redu u prodavaonici Lucky, ali tabloid je tvrdio da je to Elvisovo lice.

Svjetlo na semaforu se promijenilo i Bosch je nastavio prema Westernu. Razmišljao je o Mooreu. Osim jedne večeri što ju je proveo u njegovu društvu u jazz baru blizu Boulevarda, nije imao mnogo posla s Mooreom. Kad su Boscha prethodne godine pre-mjestili iz OPUa u

hollywoodski okrug, svi su mu ondje s oklijevanjem pružili ruku i govorili da im je drago što su ga upoznali. No ljudi su se općenito držali suzdržano. To je bilo razumljivo budući da su ga iz OPUa maknuli na preporuku Unutrašnje kontrole, ali Bosch im nije zamjerao. Moore je bio jedan od onih kolega koji bi mu uglavnom samo kimnuli glavom kad bi ga sreli u hodniku ili na sastancima osoblja. Bilo je to i razumljivo, jer je Bosch radio na umorstvima u detektivskom uredu u prizemlju, a Mooreova je jedinica, hollywoodski BANG skraćena za Boulevardaska antinar

kotička grupa nalazila se na prvom katu postaje. Ipak, postojao je taj jedan susret. Za Boscha je to bio sastanak s ciljem prikupljanja informacija o slučaju na kojem je radio. Mooreu je to bila prigoda za nekoliko piva i mnogo čašica viskija.

Mooreova BANG jedinica imala je onu vrstu zanimljivog naziva kakvo su mediji obožavali, ali to je zapravo bilo samo pet policajaca koji su radili u preuređenom spremištu i noću harali Hollywood Boulevardom dovlačeći u postaju svakoga sjontom ili nečim boljim u džepu. BANG je bila jedinica kojoj je bila važna količina, stvorena kako bi obavila što više uhićenja da bi se time u proračunu za iduću godinu opravdali razni zahtjevi, da se dobije još ljudi, još opreme i, povrh svega, još sredstava za prekovremeni rad. Nije bilo važno što je okružni državni odvjetnik u većini slučajeva sklapao nagodbe za uvjetno puštanje, a ostale uhićenike odmah oslobađao. Jedino su bili važni statistički podaci o uhićenjima. Ako je neki izvjestitelj iz Kanala 2 ili Kanala 4 ili iz Timesa želio jedne noći poći s njima i napraviti priču o BANGu, tim bolje. U svakoj su policijskoj postaji postojale jedinice kojima je važan samo broj uhićenja.

Stigavši do Westerna, Bosch je skrenuo na sjever i pred sobom ugledao bljeskanje plavih i žutih svjetala patrolnih automobila i jarkih reflektora televizijskih kamera. U Hollywoodu je takav prizor obično ukazivao na nasilni kraj života ili na premijeru nekog filma. No Bosch je znao da u ovom dijelu grada nema nikakve premijere, osim ako nije riječ o prvom poslu trinaestogodišnje prostitutke.

Bosch je stao uz pločnik pola bloka dalje od Skrovišta i pripalio cigaretu. U Hollywoodu se ponešto nikad ne mijenja. Samo se za to izmisli novo ime. Taj motel je bilo otrcana rupa i prije trideset godina kad se zvao El Rio. Još uvijek je otrcana rupa. Bosch nikad nije bio ondje, ali je odrastao u Hollywoodu pa se sjećao. Boravio je u dovoljno sličnih mjesta. Sa svojom majkom. Dok je još bila živa.

Skrovište je motel s unutrašnjim dvorištem iz četrdesetih godina, a veliko stablo indijske smokve u sredini dvorišta tijekom dana stvara ugodnu hladovinu. Noću svih četrnaest motelskih soba utone u mrak što ga narušava jedino sjaj crvenog neonskog natpisa. Harry opazi da slovo Č u natpisu MJESECNE CIJENE nije osvijetljeno.

Dok je još bio dječak, a Skrovište se zvalo El Rio, to gradsko područje je već bilo počelo propadati. Ali nije bilo toliko neonskih reklama, a zgrade su se, ako ne i ljudi, doimale svježije, ne tako mračne. Tada je postojala zgrada u kojoj su bili uredi Streamline Moderna, a izgledala je poput prekooceanskog broda usidrena kraj motela. Davno je otplovila, a sad se ondje nalazi jedan manji trgovački centar.

Promatrajući Skrovište iz parkiranog automobila, Bosch je znao da je to jedno mjesto za noćenje. Još jasnije mjesto za umiranje. Izišao je iz kola i zaputio se prema motelu.

Žuta policijska traka bila je raširena preko ulaza u dvorište, a uz nju su stajali policajci u odorama. Na jednom kraju trake jarka svjetlost televizijskih ekipa usredotočila se na skupinu muškaraca u odijelima. Čovjek sjajnog, obrijanog tjemena jedini je govorio. Dok je prilazio, Bosch je shvatio da ih svjetlost zasljepljuje. Nisu vidjeli ništa iza novinara. Brzo je pokazao svoju značku jednom od policajaca, potpisao se na popis nazočnih na mjestu zločina što ga je policajac držao na podmetaču za papir i kliznuo ispod trake.

Vrata sobe broj sedam bila su otvorena, a iznutra je dopirala svjetlost. Iz sobe je dopirao i zvuk električne harfe. Bosch je po tome znao da je slučaj dopao Artu Donovanu. Tehničar zadužen za prikupljanje dokaza na mjestu zločina uvijek je sa sobom nosio maleni radio. I uvijek je bio namješten na The Wave, postaju s glaz-bom novoga doba. Donovan je tvrdio da glazba unosi smirenje u prostor gdje su ljudi ubijali ili su bili ubijeni.

Harry je ušao i usta i nos pokrio rupčićem. To mu nije pomoglo. Smrad koji nije bio nalik ni na što drugo zapahnuo ga je čim je prešao prag. Ugledao je Donovana kako kleči i stavlja prašak za otiske prstiju na brojčanike uređaja za klimatizaciju što se nalazio na zidu ispod jedinog prozora u sobi.

Živjeli reče Donovan. Nosio je ličilačku masku kako bi se zaštitio od smrada i udisanja crnog praška. U kupaonici.

Bosch je na brzinu pogledao naokolo, jer će mu odijela zacijelo reći neka ode, čim ga otkriju. Veliki krevet bio je pokriven izbljedjelim ružičastim pokrivačem. Bila je tu samo jedna stolica, a na njoj su se nalazile novine. Bosch pođe onamo i opazi da je riječ o Timesu s datumom starim šest dana. Na istoj strani gdje se nalazio krevet bila je kombinacija komode i zrcala. Na komodi se nalazila pepeljara i u njoj samo jedan opušak do polovice popušene ci-garete. Vidio je također .38 Special u najlonskoj futroli, lisnicu i značku. Ta su tri predmeta bila pokrivena crnim praškom za otiske prstiju. Na komodi nije bilo nikakve poruke, a upravo bi je tu Bosch očekivao.

Nema poruke reče Bosch, više sebi nego Donovanu.

Nema. Ni u kupaonici nema ničega. Pogledaj sam. To jest, ako ti ne smeta što ćeš ostati bez božićne večere.

Harry pogleda niz kratki hodnik što je vodio od stražnje lijeve strane kreveta. Vrata kupaonice nalazila su se desno, a on se ne-voljko uputio prema njoj. Vjerovao je da na svijetu ne postoji po-licajac koji barem jednom nije pomislio na samoubojstvo.

Zaustavio se na pragu. Tijelo je sjedilo na prljavim bijelim plo-ćicama poda, leđima oslonjeno na kadu. Prvo što je Bosch opazio bile su čizme. Od sive zmijske kože s višim potpeticama. Moore ih je nosio one večeri kad su bili zajedno na piću. Jedna se čizma još uvijek nalazila na desnoj nozi, te je mogao vidjeti simbol pro-izvođača, 5 poput zmije, na iznošenoj gumenoj peti. Lijeva je čizma bila skinuta i stajala je uspravno uza zid. Lijeva noga, u čarapi, bila je umotana u plastičnu vrećicu za dokaze. Čarapa je nekoć bila bijela, pretpostavio je Bosch. No sad je sivkasta, a noga je nez-natno otečena.

Na podu kraj dovratka ležala je dvadesetkalibarska sačmarica s dvije cijevi. Kundak je bio rascijepljen duž donjeg ruba. Deset centimetara dug iver ležao je na ploćicama, a Donovan ili jedan od detektiva zaokružio ga je plavom bojom.

Bosch nije imao vremena razmišljati o tim činjenicama. Samo je pokušavao sve to zapamtiti. Pogledao je tijelo. Moore je na sebi imao traperice i majicu. Ruke su mu visjele niz tijelo. Koža mu je imala boju sivog voska. Prste mu je načelo truljenje, a podlaktice su mu nabrekle kao u Popaja. Bosch je na desnoj ruci ugledao izo-bličenu tetovažu, iscereno lice vruga ispod aureole.

Tijelo je bilo oslonjeno na kadu, pa se činilo da je Moore za-bacio glavu unatrag kao da ju je želio umočiti u kadu, možda da opere kosu. No Bosch je shvatio da to samo tako izgleda, jer većeg dijela glave jednostavno nije bilo. Uništila ju je silina pucnja iz dvocijevke. Svijetloplave pločice oko kade bile su pune osušene kr-vi. Smeđi tragovi kapanja spuštali su se u kadu. Nekoliko je pločica napuklo na mjestima gdje se zabila sačma.

Bosch je osjetio da netko stoji iza njega. Okrenuo se i našao oči u oči sa šefovim zamjenikom Irvinom Irvingom. Irving nije no-sio masku, niti je na ustima i nosu držao krpu.

Večer, šefe.

Irving kimne glavom i upita:

Što vas dovodi ovamo, detektive?

Bosch je vidio dovoljno da bi uspio rekonstruirati ono što se dogodilo. Odmaknuo se od praga, zaobišao Irvinga i zaputio se prema ulaznim vratima. Irving je pošao za njim. Prošli su kraj dvo-jice pripadnika ureda medicinskog istražitelja, odjevenih u jednake

plave kombinezone. Kad su izišli iz sobe, Harry je bacio rupčić u koš za smeće što su ga policajci donijeli na mjesto događaja. Pripalio je cigaretu i opazio da Irving u ruci ima smeđi fascikl.

Čuo sam preko scannera reče Bosch. Mislio sam da bih trebao doći budući da sam noćas dežuran. Ovo je područje mog okruga, pa sam ja trebao dobiti slučaj.

Da, da, ali kad je utvrđeno tko je u sobi, odlučio sam odmah proslijediti slučaj Odjelu za pljačke i umorstva. Kapetan Grupa je stupio u vezu sa mnom. Ja sam donio takvu odluku.

Znači da je već utvrđeno kako je ono unutra Moore?

Ne sasvim. Podigao je smeđi fascikl. Svratio sam u arhiv i uzeo njegove otiske. Dakako, to će biti odlučujući pokazatelj. Tu je i zubni karton, ako je ostalo nešto za identifikaciju. No sve ostalo ukazuje na takav zaključak. Tko god da je tamo u kupaonici, upisao se u knjigu gostiju kao Rodrigo Moya, a to je ime Moore koristio u BANGU. Iza motela parkiran je mustang, također unajmljen pod tim imenom. Mislim da u ovom trenutku zajednička istražiteljska ekipa nema mnogo dvojbi.

Bosch kimne glavom. Već je ranije imao posla s Irvingom, kad je ovaj stariji muškarac bio zamjenik šefa Odjela za unutrašnju kontrolu. Sad je šefov zamjenik, jedan od trojice najviših po činu u policiji, a njegovo se polje rada proširilo na Odjel za unutrašnju kontrolu, Obavještajnu i istražiteljsku službu za narkotike, te sve detektivske službe. Harry je trenutak razmišljao treba li riskirati i nastaviti se buniti zato što ga nisu pozvali.

Trebali su me pozvati ipak je rekao. To je moj slučaj. Uzeli ste mi ga prije no što sam ga uopće dobio.

Pa, detektive, na meni je da dajem i uzimam. Nije li tako? Nema razloga za uzrujavanje. Nazovimo to pojednostavljivanjem. Znači da Odjel za pljačke i umorstva rješava sve što se odnosi na smrt policajca. Na koncu biste im ipak morali predati slučaj. Ovo je ušteda na vremenu. Nema nikakvog skrivenog motiva, osim svrsishodnosti. Ondje unutra nalazi se tijelo policajca. Njemu i njegovoj obitelji dugujemo brzu i profesionalnu obradu, bez obzira na okolnosti njegove smrti.

Bosch ponovno kimne glavom i osvrne se naokolo. Na vratima ispod neonskog natpisa MJESEČNE CIJENE, blizu prednjeg dijela motela, vidio je detektiva OPUa po imenu Sheehan. Ispitivao je muškarca šezdesetih godina koji je unatoč večernjoj hladnoći nosio majicu bez rukava i žvakao okrajak cigare. Upravitelj.

Jeste li ga poznavali? upita Irving.

Moorea? Ne, zapravo nisam. Želim reći, da, poznavao sam ga. Radili smo u istom okrugu, dakle poznavali smo se. On je uglavnom bio u noćnoj smjeni, radio je na ulici. Nismo imali mnogo do-ticaja...

Bosch nije znao zašto je u tom trenutku odlučio lagati. Pitao se je li Irving to shvatio po njegovu glasu. Promijenio je temu.

Dakle, riječ je o samoubojstvu; jeste li to rekli izvjestiteljima?

Ništa nisam rekao izvjestiteljima. Razgovarao sam s njima, da. Ali nisam rekao ništa o identitetu tijela u toj sobi. Neću ni reći dok ne bude i službeno potvrđeno. Vi i ja možemo ovdje stajati i reći da smo prilično sigurni da je unutra Calexico Moore, ali to njima neću reći sve dok ne obavimo sva testiranja i ne stavimo točku na svako slovo i na smrtovnici. Udario je smeđim fasciklom po bedru. Zato sam uzeo njegov osobni dosje. Kako bih sve to ubrzao. Otisci prstiju poći će zajedno s tijelom do medicinskog istražitelja. Irving se osvrne prema vratima motelske sobe. Ali, vi ste bili unutra, detektive Bosch, pa mi recite.

Bosch se na trenutak zamisli. Zanima li to ovoga čovjeka, ili me samo iskušava? Ovo je prvi put da ima posla s Irvingom a da nije riječ o suparničkoj situaciji u istrazi Unutrašnje kontrole. Odlučio je riskirati.

Čini se da je sjeo na pod kraj kade, skinuo čizmu i palcem povukao oba okidača. Naime, pretpostavljam da je riječ o obje cijevi, sudeći prema oštećenjima. Povukao je okidače palcem, povratni udar bacio je sačmaricu na dovratnik gdje je otkinula komad drveta. Glava mu je otišla na drugu stranu. Prema zidu i u kadu. Samoubojstvo.

Eto vidite reče Irving. Sad mogu detektivu Sheehanu reći da se slažete. Baš kao da ste vi prvi pozvani na mjesto događaja. Nema razloga da se bilo tko osjeća isključenim.

Nije u tome stvar, šefe.

' U čemu je stvar, detektive? Da ne možete prihvatiti činjenice i slagati se s kolegama? Da ne prihvaćate zapovijedi i odluke Odjela? Gubim strpljenje s vama, detektive. A nadao sam se da mi se to više nikad neće dogoditi.

Irving je stajao tako blizu Boschu da mu je njegov zimzeleni dah zapahnjivao lice. Bosch se osjećao kao da ga je ovaj čovjek stjerao u kut i pitao se je li to učinio namjerno. Korakne unatrag i reče:

Ali nema poruke.

Još nema poruke. Još nismo sve pregledali.

Bosch se pitao o čemu se radi. Mooreov su stan i ured jamačno pregledali čim se saznalo da je nestao. Jednako tako i stan njegove žene. Što je ostalo? Je li Moore mogao nekome poštom poslati posljednju poruku? Dosad bi već stigla.

Kada se to dogodilo?

Nadamo se da ćemo sutra ujutro nešto saznati, nakon obdukcije. Ali pretpostavljam da je to učinio odmah po dolasku u motel. Prije šest dana. Kad smo ga prvi put ispitali, upravitelj je rekao da je Moore stigao prije šest dana i otad ga više nisu vidjeli izvan sobe. To se slaže

sa stanjem u kojem se nalazi soba, sa stanjem tijela, s datumom na novinama.

Obdukcija će biti sutra ujutro. Po tome je Bosch zaključio da je Irving sve dobro podmazao. Obično je na obdukciju trebalo če-kati tri dana. A božićni bi blagdani sve to još više usporili.

Čini se da je Irving znao što Bosch misli.

Vršiteljica dužnosti šefa medicinskih istražitelja pristala je da obavi obdukciju sutra ujutro. Objasnio sam da će u medijima biti nagađanja koja neće biti ugodna ni njegovoj ženi ni policiji. Pristala je na suradnju. Na kraju krajeva, vršiteljica dužnosti šefa želi postati šef službe. Zna koliko vrijedi suradnja.

Bosch ništa ne reče.

Dakle, tada ćemo znati. Ali nitko, uključujući upravitelja, nije vidio narednika Moorea nakon što je prije šest dana uzeo sobu u motelu. Ostavio je točno određene upute da ga se nikako ne smije uznemiravati. Mislim da je to obavio odmah po dolasku.

Kako to da ga onda ranije nisu našli?

Platio je mjesec dana unaprijed. Izričito je rekao da ga ne smiju uznemiravati. Na ovakvome mjestu ionako nema svakodnevnog čišćenja soba. Upravitelj je mislio da je Moore pijanac koji će se ovdje dan i noć opijati, ili će se pokušati izliječiti. Ovako ili ona-ko, na ovakvome mjestu upravitelj ne može biti izbirljiv. Mjesec dana, to je 600 dolara. Uzeo je novac. Držali su se obećanja da se neće približavati sobi broj sedam, sve do danas kad je upraviteljeva žena opazila da je noćas netko provalio u automobil gospodina Moye, mustang. Pored toga, dakako, bili su znatiželjni. Kucali su na vrata kako bi mu to rekli, ali on nije odgovarao. Upotrijebili su rezervni ključ. Po smradu su znali što se dogodilo čim su otvorili vrata.

Irving je rekao da je Moore/Moya uređaj za klimatizaciju namje-stio na najjače i najhladnije, kako bi usporio raspadanje i zadržao smrad u sobi. Vlažni ručnici bili su postavljeni na pod uz prag ulaz-nih vrata kako bi se soba još bolje izolirala.

Nitko nije čuo hitac? upita Bosch.

Koliko mi znamo, nije. Upraviteljeva žena je gotovo posve gluha, a on kaže da nije ništa čuo. Žive u posljednjoj sobi s druge strane. S jedne strane imamo dućane, a s druge uredsku zgradu. Uvečer se sve to zatvara. Otraga je uličica. Pregledavamo knjigu gostiju i pokušat ćemo ući u trag drugim gostima koji su boravili u motelu prvih nekoliko dana nakon što je Moore stigao. No upravitelj kaže da nikomu nije iznajmio sobe kraj Mooreove. Mislio je da bi Moore mogao postati glasan ako ima problema s alkoholom. I, detektive, ovo je prometna ulica. Odmah ispred motela nalazi se autobusna postaja. Moguće je da nitko nije ništa čuo. Ili, ako su čuli, nisu znali o čemu je riječ.

Nakon kratkog razmišljanja Bosch reče:

Ne shvaćam zašto je uzeo sobu za mjesec dana. Želim reći, čemu? Ako se čovjek naumio ubiti, zašto je to želio tako dugo skri-vati? Zašto nije to jednostavno učinio i pustio da nađu njegovo ti-jelo? To bi bio kraj priče.

To je teško pitanje reče Irving. Ja mislim da je želio pru-žiti priliku svojoj ženi.

Bosch uzdigne obrve. Nije shvaćao.

Živjeli su odvojeno objasni Irving. Možda joj nije želio upropastiti blagdane. Stoga je pokušao prikriti tu vijest tijekom dva tjedna, možda mjesec dana.

To se Boschu činilo neuvjerljivim, ali u tom trenutku nije imao boljeg objašnjenja. Više mu nije padalo na pamet nijedno pitanje. Irving je promijenio temu i tako stavio Boschu do znanja da je njegov obilazak mjesta zločina završio.

Dakle, detektive, kako vam je rame?

Dobro je.

Čuo sam da ste bili u Meksiku kako bi tijekom liječenja usa-vršili svoj španjolski.

Bosch nije odgovorio. Nije ga zanimalo takvo čavrljanje. Želio je reći Irvingu da mu se sve to čini neuvjerljivim, čak i uza sve pri-kupljene dokaze i objašnjenja. Ali nije znao reći zašto je tako, a dok ne otkrije razlog, bit će bolje da šuti.

Irving je govorio:

Uvijek mi se čini da nema dovoljno policajaca, koji nisu Latinoamerikanci dakako, a koji se dovoljno trude da nauče drugi je-zik ovoga grada. Želio bih vidjeti da cijeli Odjel...

Imamo poruku dovikne Donovan iz sobe.

Irving ostavi Boscha bez ijedne riječi i zaputi se prema vratima. Sheehan pođe za njim u sobu, u društvu još jednog detektiva kojeg je Bosch prepoznao kao čovjeka iz Odjela za unutrašnju kontrolu po imenu John Chastain. Harry je trenutak oklijevao, a zatim je pošao za njima.

Jedan od tehničara iz ureda medicinskog istražitelja stajao je u hodniku blizu vrata kupaonice, a ostali su se okupili oko njega. Bosch je požalio što je bacio rupčić. Zadržao je cigaretu u ustima i duboko udisao dim.

Desni stražnji džep reče tehničar. Ima tragova truleži, ali se može pročitati. Papir je bio dvaput presavijen, pa je unutrašnji dio prilično čist.

Irving je izišao iz hodnika podigavši plastičnu vrećicu za dokaze i promatrajući papirić u njoj. Ostali su se natisnuli oko njega. Osim Boscha.

Papirić je bio siv poput Mooreove kože. Boschu se činilo da vidi samo jedan red rukopisa na papiru. Irving ga je pogledao kao da ga prvi put vidi.

Bosch, morat ćeš otići.

Harry je želio pitati što piše u poruci, ali je znao da mu neće reći. Vidio je kako se Chastain zadovoljno smijulji.

Kraj žute trake ponovno je zastao i pripalio još jednu cigaretu. Čuo je udaranje visokih potpetica, okrenuo se i ugledao jednu od izvjestiteljica, plavokosu novinarku Kanala 2, kako mu se približava držeći u ruci mikrofona, a na licu lažni smiješak. Dobro uvježbanim i hitrim manevrom našla se pred njim. No prije no što je otvorila usta, Harry reče:

Nemam što reći! Ne radim na slučaju.

Ne možete li samo...

Nemam što reći!

Smiješak je nestao s njezina lica brzinom sječiva giljotine. Ljutito se okrenula od njega. No začas su njezine potpetice ponovno oštro lupkale kad se premjestila na položaj za Asnimku, onu s kojom će početi njezin izvještaj. Iznosili su tijelo. Reflektori su blještali, a šest snimatelja oblikovalo je kordon. Dva čovjeka iz ureda medicinskog istražitelja gurali su pokriveno tijelo na nosilima i prošli kroz kordon do plavog kombija što ih je čekao. Harry je opazio da je Irving, držeći se stoički uspravno, mračna lica hodao za njima, ali ne tako daleko za njim da ga kamere ne bi snimile. Na kraju

krajeva, bilo kakvo pojavljivanje u večernjim vijestima bolje je nego nikakvo, pogotovo za čovjeka koji je bacio oko na šefov ured.

Nakon toga se prizor na mjestu zločina počeo raspršivati. Svi su počeli odlaziti. Izvjestitelji, policajci, svi. Bosch se sagnuo ispod žute trake i pogledom tražio Donovana ili Sheehana, ali mu uto priđe Irving.

Detektive, kad malo razmislim, postoji nešto što biste mogli učiniti kako bismo sve još više ubrzali. Detektiv Sheehan mora ov-dje dovršiti posao. No želio bih prije medija stići do Mooreove žene. Možete li se pobrinuti da obavijestite najbližu obitelj? Dakako, ni-šta nije sigurno, ali želim da njegova žena zna što se događa.

Bosch je ranije nastupio tako ojađeno da se sad nije mogao povući. Želio je dio slučaja: dobio ga je.

Dajte mi adresu reče.

Nekoliko minuta kasnije Irving je otišao, a policajci u odorama uklanjali su žutu traku. Bosch je vidio kako Donovan ide prema kombiju, noseći sačmaricu umotanu u plastični omotač i nekoliko manjih vrećica s dokazima.

Harry je podigao nogu na branik kombija i vezao cipelu dok je Donovan spremao dokaze u drvenu kutiju u kojoj se nekoć nalazilo vino Napa Vallevja.

Što želiš, Harry? Upravo sam saznao da uopće ne bi trebao biti ovdje. To je bilo ranije. Ovo je sada. Upravo su me uključili u slučaj. Dobio sam dužnost da obavijestim obitelj.

Krasna dužnost.

Da, pa, čovjek uzme što mu daju. Što je rekao? Tko?

Moore.

Pazi, Harry, to je...

Pazi, Donnie, Irving me zadužio za obitelj. Mislím da mi to daje neko pravo. Samo želim znati što je rekao. Pa poznavao sam tog čovjeka. To neće ići dalje.

Donovan s mukom ispuhne zrak, posegne u kutiju i počne pre-gledavati vrećice s dokazima.

Zapravo nije baš mnogo rekao. Ništa tako značajno. Upalio je baterijsku svjetiljku i uperio snop na vrećicu u kojoj se nalazila poruka. Samo jedna rečenica.

Otkrio sam tko sam.

3.

Adresa koju mu je Irving dao označavala je neku kuću u Canvon Countryju, gotovo sat vremena vožnje sjeverno od Hollywooda. Bosch krene na sjever hollywoodskom autostradom na kojoj se ne plaća pristojba, stigne do Golden Statea i zatim zađe u mračni us-jek između planina Santa Susanna. Promet je bio rijedak. Većina se ljudi nalazi u svojim domovima gdje jede pečenu puricu s nad-jevom, pretpostavio je. Bosch je razmišljao o Calu Mooreu, o onome što je učinio i o onome što je ostavio za sobom.

Otkrio sam tko sam.

Bosch nije imao pojma što je mrtav policajac mislio tom jednom rečenicom načrčkanom na papiriću i ostavljenom u stražnjem džepu. Harry je svoje zaključke mogao temeljiti samo na jednom razgovoru što ga je imao s Mooreom. I što je to zapravo bilo? Dva sata ispijanja piva i viskija u društvu mrzovoljnog i ciničnog policajca. Nikako nije mogao znati što se u međuvremenu događalo, kako se raspao oklop što ga je štitio.

Prisjetio se svog sastanka s Mooreom. Dogodilo se to prije samo nekoliko tjedana i radilo se o poslu, ali su ipak završili pričajući

o Mooreovim problemima. Našli su se jednog utorka uvečer u baru 1 grilu Catalina. Moore je radio, ali Catalina se nalazila samo pola bloka južno od Boulevarda. Harry je čekao za šankom u stražnjem kutu. Policajcima nikad nisu naplaćivali posluživanje.

Moore je sjeo na stolac do njega i naručio viski i Henry's pivo, ono što je i Bosch imao pred sobom na šanku. Bio je odjeven u traperice i maju koja mu je mlohavo visjela preko pojasa. Uobičajena odjeća tajnog policajca, a on se u tome doimao vrlo opušteno. Traperice su na bedrima bile izlizane do sive boje. Rukavi maje bili su odrezani, a ispod

desnog rukava vidjelo se vražje lice utetovirano plavom tintom. Moore je bio privlačan na grub način, ali se nije obrijao već najmanje tri dana, pa se doimao nekako nes-tabilno, poput taoca kojeg su pustili na slobodu nakon dugotrajnog zatočenja i mučenja. Među posjetiteljima Cataline isticao se kao smetlar na vjenčanju. Harry je opazio daje čovjek iz Droge zakvačio sive čizme od zmijske kože na poprečne šipke stolca. To su bile posebne čizme kakve su voljeli natjecatelji rodea jer su potpetice bile okrenute prema naprijed i osiguravale bolje trenje pri obaranju vezanog teleta. Harry je znao da ih ulični borci protiv narkomanije zovu prašinarke, jer služe istoj svrsi kad svladavaju osumnjičenika pod utjecajem anđeoskog praha.

Najprije su pušili, pili i nevezano razgovarali, pokušavajući us-postaviti i veze i granice. Bosch je opazio da Mooreovo miješano naslijeđe doista opravdava ime Calexico. Bio je tamne puti, izrazito crne kose, uskih bokova i širokih ramena, a njegovoj etničkoj pri-padnosti prkosile su jedino oči. Imao je oči kalifornijskog surfera, zelene poput antifrizna. A u njegovu glasu nije bilo ni traga Meksiku.

Postoji pogranični grad po imenu Calexico. Odmah nasuprot Mexicaliju. Jesi li ikad bio ondje?

Ondje sam se rodio. Tako sam dobio ime.

Ja nikad nisam bio ondje.

Ne zabrinjavaj se, nisi mnogo propustio. Samo pogranični gradić poput svih ostalih. Još uvijek odlazim onamo s vremena na vrijeme.

Obitelj?

Ne, više ne.

Moore je barmenu znakom naručio još jednu rundu, a potom je nanovo pripalio cigaretu na cigareti što ju je popušio do filtera.

Mislio sam da si me nešto htio pitati rekao je.

Htio sam. Dobio sam jedan slučaj.

Piće je stiglo, a Moore glatkim pokretom strusi svoj viski. Naru-ćio je još jedan prije nego što je barmen uspio upisati narudžbu.

Bosch je počeo ukratko opisivati svoj slučaj. Dobio ga je prije nekoliko tjedana, a zasad nije nikamo stigao. Tijelo tridesetogodiš-njeg muškarca, koji je potom pomoću otisaka prstiju identificiran kao James Kappalanni iz Oahua, Havaji, ostavljeno je ispod nad-voznjaka hollywoodske autostrade u Ulici Gower. Bio je zadavljen žicom za vezivanje bala dugom oko četrdeset pet centimetara s drvenim zaglavecima na krajevima, za bolje zatezanje žice pošto ju se omota oko nečijeg vrata. Vrlo čist i efikasan posao. Kappalannijevo lice imalo je plavkastosivu boju ostrige. Plavi Havajčanin, prozvala ga je vršiteljica dužnosti šefa medicinskih istražitelja dok je obavljala obdukciju. Dotad je Bosch, zahvaljujući podacima u kompjutorima, već saznao da je za života također bio poznat kao Jimmy Kapps, te da je

imao dosje dug poput žice što ju je netko upotrijebio da mu oduzme život.

Stoga se nitko nije previše iznenadio kad su ga tijekom obdukcije otvorili i našli četrdeset dvije gumice u njegovoj utrobi rekao je Bosch.

Što je bilo u njima?

Ono havajsko sranje pod nazivom staklo. Rekli su mi da je to derivat leda. Sjećam se kad je led prije nekoliko godina bio glavni hit. U svakom slučaju, taj Jimmy Kapps bio je kurir. Nosio je to staklo u svom želucu, vjerojatno je tek izišao iz zrakoplova iz Honolulua kad je naletio na čovjeka sa žicom. Čujem da je to staklo skupa roba, a na tržištu ima mnogo konkurencije. Mislim da tražim nekakvu pozadinu, možda neku ideju koja će mi pomoći. Jer nemam baš ničega. Nikakvu ideju o tome tko je sredio Jimmija Kapps.

Tko ti je rekao za staklo?

Oni koji rade na narkoticima u središnjici. Nisu mi mnogo pomogli.

Zapravo nitko ništa i ne zna, zato je tako. Jesu li ti rekli što o crnom ledu?

Nešto malo. To je konkurencija, rekli su. Dolazi od Meksika-naca. To je uglavnom sve što su mi rekli.

Moore se osvrnuo u potrazi za barmenom koji se nalazio na drugom kraju šanka, a činilo se da ih namjerno ignorira.

Sve je to relativno novo rekao je. U osnovi, crni led i staklo su jedno te isto. Isti je rezultat. Staklo dolazi s Havaja. A crni led dolazi iz Meksika. Droga dvadeset prvog stoljeća, moglo bi se reći. Kad bih ja bio trgovac, rekao bih da pokriva cijelu demografiju. Netko je zapravo uzeo kokain, heroin i phencyclidine, PCP, te sve to pomiješao. Snažna droga. Navodno čini sve. Daje opojnost cracka, ali heroin osigurava trajnost. Govorim o satima, a ne o minu-tama. Zatim ima samo djelić praha, PCPa, kako bi se uljepšao kraj užitka. Čovječe, kad to jednom doista zavlada ulicama, kad

uspostave veliko tržište, sranje, naokolo će hodati samo gomila zombija.

Bosch ništa ne reče. Već je znao veliki dio sve toga, ali Moore se raspričao, a on ga nije želio pitanjem skrenuti s puta. Pripalio, je cigaretu i čekao.

Počelo je na Havajima rekao je Moore. Oahu. Ondje su radili led. Drogu su zvali jednostavno led. To je bila mješavina PCPa i kokaina. Vrlo profitabilno. Potom se razvilo. Dodali su heroin. Dobra roba. Bijela. Sad to zovu staklo. Mislim da je to bio njihov moto ili tako nešto: glatko kao staklo. No u ovom poslu ništa nije zajamčeno. Postoje samo cijena i dobit. Podigao je obje ruke kako bi naglasio važnost tih dvaju čimbenika. Havajčani su imali dobru robu, ali ih je mučilo dopremanje te robe na kopno. Postoje brodovi i postoje zrakoplovi, ali to se može u dobroj mjeri nadzirati. Ili barem do neke

mjere. Hoću reći, može ih se pro-vjeravati i motriti na njih. Stoga su na kraju spali na kurire kakav je bio taj Kapps. Oni gutaju to sranje i lete ovamo. No čak je i to teže no što izgleda. Kao prvo, može se prenijeti ograničena količina. Što si rekao, četrdeset dva balončića u tome momku? Koliko bi to bilo, oko sto grama? To nije vrijedno truda. Povrh toga, postoji Služba protiv droge, SPD, a oni imaju ljude u zračnim lukama, u zrakoplovima. Traže osobe poput Kapps. Zovu ih krijumčari gu-mica. Imaju posve razrađen profil. Znaš, popis onoga što treba tražiti. Ljudi koji se znoje, ali su im usne suhe; takav učinak ima antidijaretik, sredstvo protiv proljeva. Ono sranje od Kaopectata. Krijumčari gumica to piju kao da je riječ o pepsi. To ih otkriva. U svakom slučaju, želim reći da je Meksikancima neusporedivo lakše. Zemljopis je na njihovoj strani. Imaju brodove i zrakoplove, a također imaju tri tisuće kilometara granice na kojoj gotovo uopće nema nadzora i zabrana. Kažu da savezni agenti zaustave pola kilograma kokaina na svakih pet kilograma što prođu kraj njih. Pa, kad je riječ o crnom ledu, na granici ne zaustavljaju čak ni grama. Ne znam ni za jedan slučaj da je netko zbog crnog leda uhićen na granici. Zastao je kako bi pripalio cigaretu. Bosch je opazio da mu ruka drhti dok drži šibicu. Meksikanci su zapravo ukrali re-cept. Počeli su oponašati staklo. Samo što se oni koriste domaćim smeđim heroinom s katranom. To je ljepljivo sranje s dna posude. U tome ima svakakvih nečistoća, pa postaje crno. Zato drogu zovu crnim ledom. Proizvode jeftinije, prevoze jeftinije i prodaju jeftinije. Gotovo su izbacili Havajčane iz posla. A to je zapravo njihov jebeni proizvod.

Činilo se da je Moore time završio svoju priču. Harry upita:

Jesi li išta čuo o tome da Meksikanci ukokavaju havajske ku-rire u nastojanju da na taj način preuzmu tržište?

Ne, barem ne ovdje gore. Vidiš, moraš imati na umu, Meksikanci proizvode to sranje. No ne mora biti da oni sami to prodaju na ulicama. Radi se o nekoliko viših razina dok ne stigneš do ulice.

Ali su ipak oni ti koji odlučuju.

Istina. To je istina.

Dakle, tko je uklonio Jimmija Kapps?

Zatekao si me, Bosch. To je prvi put da o tome čujem.

Je li tvoja ekipa ikad uhitila kojeg dilera crnog leda? Jeste li ikoga otkrili?

Nekolicinu, ali ti govoriš o najnižim prečkama na ljestvama. Bijeli dečki. Dileri na Boulevardu obično su bijeli dečki. Njima je lakše obavljati taj posao. No to ne znači da im drogu ne dobavljaju Meksikanci. Također ne znači da njihovi dobavljači nisu bande sa Srednjeg juga. Dakle, uhićenja što smo ih obavili vjerojatno ti uopće ne bi pomogla.

Lupao je praznom kriglom po šanku sve dotle dok barmen nije uzgledao, a onda mu znakom naručio još jednu rundu. Činilo se da Moore postaje sve zlovoljniji, a Boschu dosad nije mnogo pomo-gao.

Onda se moram popeti više uz ljestve. Možeš li mi išta dati? Nemam ničega, a ovo je već staro tri tjedna. Moram nešto išče-prkati ili odustati od slučaja i krenuti dalje.

Moore je gledao ravno naprijed, u boce što su stajale duž straž-njeg zida.

Pazi, vidjet ću što mogu učiniti rekao je. No moraš imati na umu da se mi ne bavimo crnim ledom. Kokain i anđeoski prah, marihuana, time se bavimo iz dana u dan. Ništa egzotično. Čovječe, mi smo jedinica kojoj je važan samo broj uhićenja. Ali imam vezu u SPDu. Razgovarat ću s tim čovjekom.

Bosch je pogledao na sat. Bila je blizu ponoć, a on je želio otići. Gledao je kako Moore pripaljuje cigaretu iako mu je jedna cigareta još uvijek gorjela u krcatoj pepeljari. Harry je još uvijek pred sobom imao punu čašu piva i viski, ali je ustao i počeo po džepovima tražiti novac.

Hvala, čovječe rekao je. Vidi što možeš učiniti i javi mi.

Svakako rekao je Moore. Nakon trenutka šutnje, dodao je: Hej, Bosch?

Što?

Znam za tebe. Znaš... ono što se pričalo u postaji. Znam da si bio na tapetu. Pitam se, jesi li ikad imao posla s čovjekom iz Odjela za unutrašnju kontrolu koji se zove Chastain?

Bosch je na trenutak razmislio. John Chastain bio je jedan od najboljih. U Odjelu za unutrašnju kontrolu pritužbe su se na kraju svrstavale kao opravdane, neopravdane ili neutemeljene. On je bio poznat kao Opravdani Chastain.

Čuo sam o njemu rekao je Bosch. On je trojka, vodi jednu jedinicu.

Da, znam da je detektiv treće klase. Sranje, svi to znaju. Htio sam reći, je li on... je li bio među onima koji su se okomili na tebe?

Ne, uvijek je to bio netko drugi.

Moore je kimnuo glavom. Ispružio je ruku i uzeo viski što se nalazio ispred Boscha. Ispio ga je i rekao:

Prema onome što si čuo, misliš li da je Chastain dobar u svom poslu? Ili je samo još jedno odijelo s aureolom oko guzice?

Pretpostavljam da to ovisi o tome što misliš kad kažeš dobar. Ali, ne, mislim da nitko od njih nije dobar. Uz takav posao ne mo-gu ni biti. No ako im pružiš priliku, svaki od njih će te spržiti, pa tvoj pepeo staviti u vrećicu.

Bosch je s jedne strane želio pitati što se događa, a s druge se strane nije želio uplitati. Moore ništa nije rekao. Prepuštao je od-luku Boschu. Harry je odlučio da se neće uplitati.

Rekao je:

Ako su se okomili na tebe, ne možeš mnogo učiniti. Nazovi sindikat i uzmi odvjetnika. Postupaj u skladu s njegovim uputama i nemoj odijelima dati ništa što ne moraš.

Moore je bez riječi još jednom kimnuo glavom. Harry je stavio na šank dvije novčanice od dvadeset dolara. Nadao se da će to po-kriti račun i da će nešto ostati za barmena. Potom je izišao.

Više nikad nije vidio Moorea.

Bosch je prešao na autocestu Antelope Vallev i zaputio se pre-ma sjeveroistoku. Na nadvožnjaku Sand Canvon pogledao je na drugu stranu autoceste i vidio bijeli televizijski kombi koji se kretao prema jugu. Sa strane se isticao veliki broj 9. To je značilo da će Mooreova žena već znati što se događa kad Bosch onamo stigne. Osjetio je mješavinu krivnje i olakšanja jer joj on neće morati prvi reći ružnu vijest.

Tada je shvatio da ne zna kako se udovica zove. Irving mu je dao samo adresu, očito pretpostavivši da Bosch zna njezino ime. Kad je skrenuo s autoceste na glavnu prometnicu Sierru, pokušao se prisjetiti novinskih članaka što ih je pročitao tijekom tjedna. U njima se spominjalo njezino ime.

Ali nije se mogao sjetiti. Sjećao se da je nastavnica, profesorica engleskog jezika, u gimnaziji u Vallevju. Također se sjećao da je pisalo kako nemaju djece. I sjećao se da je nekoliko mjeseci živjela odvojeno od muža. Ali ime, njezina se imena nije mogao sjetiti.

Skrenuo je na Del Prado, gledao brojeve napisane na kamenim rubovima pločnika, pa se napokon zaustavio pred kućom koja je nekoć bila dom Cala Moorea.

Bila je to obična kuća u rančerskom stilu, od one vrste kakvih je bilo na stotine u planiranim naseljima čiji žitelji svakog jutra preplave autoceste. Izgledala je velika, možda četiri spavaće sobe, a Boschu se to učinilo neobičnim za bračni par bez djece. Možda su nekoć imali drukčije planove.

Svjetlo nad ulaznim vratima nije bilo upaljeno. Nikoga se nije očekivalo. Nikoga se nije željelo. Ipak, Bosch je na mjesečini i u sjenama vidio tratinu ispred kuće te je znao da je travu trebalo pokositi barem prije mjesec dana. Visoka trava okruživala je znak poduzeća za nekretnine Ritenbaugh što se nalazio blizu pločnika.

Na kolnom prilazu nije bilo automobila, vrata garaže bila su zatvorena, a prozori su se doimali poput mračnih, praznih duplji. Samo se jedno prigušeno svjetlo vidjelo iza zavjese koja je pokrivala staklo kraj ulaznih vrata. Pitao se kakva će biti, te hoće li osjećati krivnju ili gnjev. Ili oboje.

Bacio je opušak na ulicu, a zatim izišao iz automobila i stao na njega. Prošavši kraj žalosnog natpisa Prodaje se, zaputio se pre-ma ulaznim vratima.

4.

Na otiraču ispred ulaznih vrata na trijemu pisalo je DOBRO DOŠLI, no otirač je bio izgažen i već se dugo nitko nije pobrinuo da ga ispraši. Bosch je sve to zapazio jer je nakon kucanja držao spuštenu glavu. Znao je da će biti bolje gledati u bilo što nego u tu ženu.

Njezin se glas javio nakon što je drugi put pokucao.

Odlazite. Nemam što reći.

Bosch se morao osmjehnuti, sjetivši se kako je i sam to rekao te večeri.

Gospođo Moore? Ja nisam novinski izvjestitelj. Radim za policiju Los Angelesa.

Vrata su se odškrinula nekoliko centimetara i pojavilo se njezino lice, ali je bilo skriveno u sjeni, jer je svjetlost dopirala iza nje. Bosch je vidio da je lanac raširen preko otvora. Već je pripremio svoju značku, pa ju je pokazao.

Da?

Gospoda Moore? Da?

Ja sam Harry Bosch. Ovaj, ja sam detektiv u PLA. I poslali su me... smijem li ući? Trebao bih... postaviti vam nekoliko pitanja i obavijestiti vas o, ovaj, razvoju događaja u...

Zakasnili ste. Ovdje su već bili ljudi iz Kanala 4 i 5 i 9. Kad ste pokucali, zaključila sam da ste netko drugi. Dva ili sedam. Nitko mi drugi ne pada na pamet.

Smijem li ući, gospođo Moore?

Spremio je lisnicu sa značkom. Zatvorila je vrata, a on je čuo kako skida lanac. Vrata su se otvorila, a ona ga kretnjom ruke po-zove da ude. Ušao je u predsoblje popločano meksičkim pločicama boje hrđe. Na zidu se nalazilo okruglo zrcalo, pa je Bosch u njemu vidio kako zatvara i zaključava vrata. Zapazio je da u jednoj ruci drži papirnati rupčić.

Hoće li ovo dugo trajati? upita žena.

Rekao je da neće, pa ga ona povede u dnevnu sobu gdje je sje-la u mekani naslonjač pokriven smeđom kožom. Djelovao je vrlo udobno i nalazio se kraj kamina. Kretnjom ga je pozvala neka sjed-ne na kauč nasuprot kaminu. Ondje su zacijelo uvijek sjedili gosti. U kaminu su se žarili ostaci vatre koja se gasila. Na stoliću kraj kojeg je sjedila vidio je kutiju papirnatih rupčića i hrpu papira. Većina je nalikovala na izvještaje ili možda na skripta; neki svesci su se nalazili u plastičnim koricama.

Lektira reče žena opazivši njegov pogled. Podijelila sam učenicima knjige, s time da lektiru predaju prije božićnih blagdana. To je trebao biti moj prvi usamljeni Božić, pa pretpostavljam da sam željela biti sigurna kako ću imati što raditi.

Bosch kimne glavom. Osvrne se naokolo po sobi. U svom je poslu mnogo otkrivao o ljudima promatrajući njihove sobe, način na koji žive. Često mu to ljudi nisu mogli sami ispričati. Stoga je učio iz svojih opažanja i vjerovao je da je dobar u tome.

Prostorija u kojoj su sjedili bila je oskudno namještena. Nije se činilo da ovamo često dolaze članovi obitelji ili prijatelji. Na jednom kraju sobe nalazila se velika polica za knjige, puna romana u tvrdom uvezu i velikih knjiga o umjetnosti. Nije bilo televizora. Nikakva znaka o djeci. To je bilo mjesto za tihi rad ili za razgovore uz vatru.

Ali ništa više.

U kutu nasuprot kaminu stajalo je božićno drvce visoko metar i pol, ukrašeno bijelim lampicama i crvenim kuglicama, te s nekoliko kod kuće izrađenih ukrasa koji su izgledali kao da su prelazili s generacije na generaciju. Sviđala mu se pomisao da je sama namjestila i okitila drvce. Nastavila je sa životom i običajima usred ruševina svoga braka. Namjestila je drvce radi sebe. U tome je osjetio njezinu snagu. Osjećala je bol i možda usamljenost, ali je u sebi također nosila snagu. Drvce je govorilo da je ona žena koja će sve to preživjeti, izdržati do kraja. Sama. Poželio je da se može sjetiti njezina imena.

Prije nego što počnete reći žena smijem li vas nešto pitati?

Svjetlost lampe za čitanje kraj njezina naslonjača bilo je prilično slaba, ali je jasno zapazio prodornost pogleda njezinih smeđih očiju.

Svakako.

Jeste li to učinili namjerno? Jeste li dopustili da izvjestitelji prvi dođu ovamo kako vi ne biste morali obaviti prljavi posao? Tako je moj muž to običavao zvati. Obavještavanje obitelji. Zvao je to prljavim poslom i rekao da ga detektivi uvijek nastoje izbjeći.

Bosch osjeti kako mu se lice žari. Na polici iznad kamina nalazila se ura, pa se činilo da jako glasno otkucava za nastale šutnje. Ko-načno je uspio reći:

Tek su mi maloprije rekli neka pođem ovamo. Malo sam se namučio dok sam vas našao. Ja... Prekinuo se. Ona je znala. Žao mi je. Držim da imate pravo. Nisam žurio.

U redu je. Ne bih vas trebala dovoditi u neugodnu situaciju. To je sigurno užasan zadatak.

Bosch je poželio da ima fedora šešir poput onih kakve su uvijek imali detektivi u starim filmovima; tada bi ga mogao držati u rukama i prstima slijediti njegov obod, tek toliko da nešto radi. Pogledao ju je pozornije i uočio kakvoću njene ponešto oštećene ljepote. Srednje tridesete godine, pretpostavio je, smeđa kosa s plavim pramenovima. Djelovala je žustro, poput trkačice. Jasno naznačena čeljusna crta iznad napetih mišića vrata. Nije šminkom pokušala prikriti bore što su se jedva primjetno izvijale ispod njenih očiju. Nosila je traperice i široku bijelu maju za koju je pomislio da je nekoć pripadala njenu

mužu. Bosch se pitao koliko Calexica Moorea još uvijek nosi u svom srcu.

Harry joj se zapravo divio, jer gaje dovela u neugodnu situaciju spomenuvši prljavi posao. Znao je da je to zaslužio. U tri minute koliko ju je poznavao učinilo mu se da ga na nekoga podsjeća, ali nije bio siguran na koga. Na nekoga iz njegove prošlosti, možda. Osim snage, iz nje je zračila mirna nježnost. Pogled mu se stalno vraćao na njene oči. Djelovale su poput magneta.

U svakom slučaju, ja sam detektiv Harry Bosch počeo je ponovno nadajući se da će ona reći svoje ime.

Da, čula sam o vama. Sjećam se novinskih članaka. I sigurna sam da je moj muž govorio o vama; mislim da je to bilo kad su vas premjestili u hollywoodski okrug. Prije dvije godine. Rekao je kako vam je prije toga jedan studio prilično dobro platio da bi se mogao koristiti vašim imenom i snimiti televizijski film o nekom slučaju. Rekao je da ste kupili jednu od onih kuća na stupovima, gore u brdima.

Bosch nevoljko kimne glavom i promijeni temu.

Ne znam što su vam novinski izvjestitelji rekli, gospođo Moore, ali mene su moji nadređeni poslali da vam kažem kako se čini da je vaš muž pronađen i da je mrtav. Žao mi je što sam vam to morao reći. Ja...

Ja sam znala i vi ste znali i svaki je policajac u ovom gradu znao da će doći do toga. Nisam razgovarala s izvjestiteljima. Nisam ni morala. Rekla sam im da nemam što reći. Kad toliko njih dođe do vaše kuće uvečer na Božić, znate da je riječ o lošim vijestima.

Kimnuo je glavom i spustio pogled na zamišljeni šešir u svojim rukama.

Dakle, hoćete li mi reći? Je li službeno proglašeno samou-bojstvo? Je li upotrijebio pušku?

Bosch potvrdno kimne glavom i reče:

Izgleda tako, ali ništa nije sigurno dok...

Dok se ne obavi obdukcija. Znam, znam. Ja sam žena poli-cajca. Bila sam, želim reći. Znam što smijete reći, a što ne smijete. Kakvi ste vi ljudi, čak ni sa mnom ne možete biti iskreni. Uvijek postoje tajne što ih držite za sebe.

Vidio je kako joj se u očima pojavljuje oštrina, gnjev.

To nije točno, gospođo Moore. Samo pokušavam ublažiti...

Detektive Bosch, ako mi želite nešto reći, jednostavno mi re-cite.

Da, gospođo Moore, upotrijebio je pušku. Ako želite pojedini-nosti, mogu vam ih dati. Vaš je muž, ako je to vaš muž, raznio sebi lice sačmaricom. Posve je nestalo. Zato moramo biti sigurni da je to on i moramo biti sigurni da je to sam učinio, a tek ćemo tada moći reći da

je to sigurno tako. Ne pokušavamo prikriti tajne. Sa-mo što još uvijek nemamo sve odgovore.

Nagnula se unatrag u naslonjaču, dalje od svjetla. Bosch je kroz koprenu sjena nazirao izraz njena lica. Ublažili su se oštrina i gnjev u njezinim očima. Činilo se da su joj se ramena opustila. Osjetio se posramljenim.

Oprostite reče. Ne znam zašto sam vam to rekao. Trebao sam samo...

U redu je. Pretpostavljam da sam to zaslužila... I ja se ispri-čavam. A tada ga pogleda bez srdžbe u očima. Probio je njen oklop. Vidio je da joj je potrebno nečije društvo. Kuća je prevelika i premračna da bi sad u njoj bila sama. Sva božićna drvca i lektire ovoga svijeta to ne mogu promijeniti. Ali postojalo je nešto više od toga zbog čega je Bosch želio ostati. Otkrio je da prema njoj osjeća na-gonsku privlačnost. Za Boscha to nikad nije bila privlačnost sup-rotnosti, već je bilo upravo obrnuto od toga uvriježenog vjerovanja. Uvijek je u ženama koje su ga privlačile vidio dio sebe. Zašto je tako, nikad nije mogao shvatiti. Jednostavno je bilo tako. Sad je tu žena kojoj ne zna čak ni ime, a neodoljivo ga privlači. Možda je to odraz njegovih potreba i njega samoga, ali nešto postoji i on je to uočio. Privuklo ga je i pobudilo u njemu želju da sazna što je urezalo kolobare ispod tako prodornih očiju. Znao je da ona, kao i on, svoje ožiljke nosi u sebi, duboko zakopane, a svaki je posebna zagonetka. Ona je poput njega. Znao je.

Žao mi je, ali ne znam vam ime. Šefov zamjenik samo mi je dao adresu i rekao neka pođem.

Nasmiješila se njegovoj nelagodi.

Svlvia. Kimnuo je glavom.

Svlvia. Ovaj, osjećam li to kojim slučajem miris kave?

Da. Želite li kavu?

To bi bilo sjajno, ako vas ne gnjavim previše.

Nema problema.

Ustala je, no kad je prošla ispred njega, javile su mu se sumnje.

Čujte, žao mi je. Možda bih trebao otići. Vi imate o čemu razmišljati, a ja sam ovdje uljez. Bolje je...

Molim vas, ostanite. Godit će mi društvo.

Nije čekala odgovor. Vatra je zapucketala kad je plamen našao posljednji džep zraka. Gledao je kako se zaputila prema kuhinji. Pričekao je trenutak, još se jednom osvrnuo naokolo, ustao i po-šao prema osvjetljenim vratima kuhinje.

Crna je u redu.

Dabome. Vi ste policajac.

Ne volite ih baš previše, zar ne? Policajce.

Pa, recimo samo da nemam baš dobro iskustvo s njima.

Bila mu je okrenuta leđima. Stavila je dvije šalice na ploču or-marića i počela ulijevati kavu iz staklena vrča. Oslonio se na dovratnik uz hladnjak. Nije bio siguran što bi trebao reći, hoće li nas-taviti službenim tonom ili ne.

Imate lijep dom.

Ne. To je lijepa kuća, ali ne i dom. Prodajemo je. Valjda bih trebala reći da je sad ja prodajem.

Još uvijek se nije okrenula.

Znate da ne možete sebe okrivljavati za ono što je on učinio. To je bila jadna utjeha i on je toga bio svjestan.

Lakše je reći nego učiniti.

Da.

Usljedio je dugi trenutak šutnje prije nego što je Bosch odlučio nastaviti.

Našli su poruku.

Zastala je u onome što je radila, ali se još uvijek nije okrenula.

Otkrio sam tko sam. Samo je to pisalo.

Ništa nije rekla. Jedna je šalica još uvijek bila prazna.

Znači li vam to nešto?

Konačno se okrenula prema njemu. Na jarkom kuhinjskom svjetlu vidio je slane tragove što su ih suze ostavile na njenu licu. Zbog toga se osjetio nesposobnim, kao da je nitko i kao da ništa ne može učiniti kako bi joj pomogao.

Ne znam. Moj muž... bio je zarobljen u prošlosti.

Kako to mislite?

On se samo... uvijek se vraćao. Više je volio prošlost nego sadašnjost ili nadu u budućnost. Rado se vraćao u vrijeme odras-tanja. Volio je... Nije se mogao riješiti nekih stvari.

Gledao je kako joj suze klize u udubljenja ispod očiju. Okre-nula se prema ormariću i dovršila ulijevanje kave.

Što mu se dogodilo? upita Bosch.

Što se bilo kome događa? Neko vrijeme je šutjela, a onda reče: Ne znam. Želio se vratiti. Osjećao je potrebu za nečim u prošlosti.

Svatko osjeća potrebu za svojom prošlošću, pomisli Bosch. Kat-kad te privlači jače nego budućnost. Obrisala je oči papirnatim rupčićem, okrenula se i pružila mu šalicu. Otpio je gutljaj prije ne-go što nešto kaže.

Jednom mi je rekao da je živio u dvorcu reče Svlvia. Ba-rem je on to tako zvao.

U Calexicu? upita Bosch.

Da, ali to je kratko trajalo. Ne znam što se dogodilo. Nikad mi nije mnogo pričao o tom dijelu svog života. Radilo se o njegovu ocu. Došlo je vrijeme kad ga otac više nije želio. On i njegova majka morali su

otići iz Calexica, iz dvorca, ili što je već to bilo, pa ga je ona povela sa sobom preko granice. Volio je govoriti da je iz Calexica, ali je zapravo odrastao u Mexicaliju. Ne znam jeste li kada bili ondje.

Samo sam prošao onuda. Nikad se nisam zaustavio.

Uglavnom svi tako misle. Ne zaustavljaj se. Ali on je ondje odrastao. Zastala je, a Bosch je čekao. Gledala je u svoju kavu. Privlačna žena koju je sve to izmučilo. Još uvijek nije shvaćala da je to za nju jednako početak kao i kraj.

To nikad nije prebolio. Odbacivanje. Često se vraćao u Calexico. Ja nisam išla, ali znam da on jest. Sam. Mislim da je pro-matrao svog oca. Možda je zamišljao što je moglo biti. Ne znam. Čuvao je fotografije mjesta u kojem je odrastao. Katkad bi ih noću, kad je držao da ja spavam, izvadio i gledao.

Je li on još živ, otac?

Pružila mu je još jednu šalicu kave.

Ne znam. Rijetko je govorio o svom ocu, a onda kad bi govorio, rekao bi da je njegov otac mrtav. Ali ne znam je li bio mrtav u prenesenom smislu ili je doista umro. Bio je mrtav što se tiče Cala. To je jedino bilo važno. Kod Cala je to bilo vrlo osobno. Još uvijek je osjećao da je odbačen, nakon toliko godina. Nisam ga mogla navesti da priča o tome. No kad bi pričao, jednostavno bi lagao, tvrdio bi da mu starac ništa ne znači i da ga nije briga. Ali značilo mu je. Znala sam. Nakon nekog vremena, nakon nekoliko godina, moram priznati da sam prestala pokušavati pokrenuti razgovor o tome. A on to nikad nije spominjao. Jednostavno bi otišao onamo, katkad preko vikenda, katkad samo na jedan dan. Po povratku nikad ne bi govorio o tome.

Imate li te fotografije?

Ne, uzeo ih je kad je otišao. Nipošto ih ne bi ostavio. Bosch otpije malo kave kako bi imao vremena da razmisli.

Čini se počne ne znam, čini se kao... je li to moglo imati neke veze sa...

Ne znam. Mogu vam reći samo to da je imalo mnogo veze s nama. To je bila njegova opsesija. Bila mu je važnija od mene. To je bio razlog što se naš brak raspao.

Što je pokušavao naći?

Ne znam. Tijekom posljednjih nekoliko godina jednostavno me isključio. Moram reći da sam nakon nekog vremena i ja njega isključila. Tako je i završilo.

Bosch kimne glavom i pogleda u stranu. Što bi još mogao učiniti? Katkad ga je njegov posao uvlačio previše duboko u tuđe živote, a on je mogao samo stajati i kimati glavom. Postavljao je pitanja zbog kojih je osjećao krivnju, jer nije imao pravo na odgovore. On je ovdje samo glasnik. Od njega se ne očekuje da

otkrije zašto bi netko uperio sačmaricu u vlastito lice i povukao okidače.

Ipak, zagonetka Cala Moorea i bol na njezinu licu nisu mu dali da ode. Opčinjavala ga je na način koji je bio jači od njezine fizičke ljepote. Privlačna je, da, ali bol na njenu licu, suze, ali i snaga u njenim očima djelovale su na njega. Pomislio je da ona to nije za-sluzila. Kako je Cal Moore mogao tako zajebati stvar?

Ponovno je pogleda.

Ima još nešto što mi je jednom rekao. Ovaj, imam neka is-kustva s Odjelom za unutrašnju...

Znam koji je to odjel.

Da, pa, pitao me za savjet. Pitao me poznajem li nekoga tko se raspitivao o njemu. Zove se Chastain. Je li vam Cal pričao o tome? O čemu se radilo?

Ne, nije.

Njezino se držanje mijenjalo. Bosch je doista mogao vidjeti ka-ko iz nje ponovno izbija gnjev. Njezine su oči postale izrazito oštre. Pogodio ju je u živac.

Ali, znali ste nešto o tome, zar ne?

Chastain je jednom došao ovamo. Mislio je da ću mu pomoći u onome što je radio. Rekao je da sam se žalila na svog muža, što je bila laž. Želio je pretražiti kuću, a ja sam mu rekla neka ode. Ne želim o tome razgovarati.

Kad je Chastain došao?

Ne znam. Prije nekoliko mjeseci.

Upozorili ste Cala?

Oklijevala je, a potom kimne glavom.

Tada je Cal došao u Catalinu i pitao me za savjet, shvatio je Harry.

Sigurni ste da ne znate o čemu se radilo?

Tada smo već živjeli odvojeno. Nismo razgovarali. Među na-ma je sve bilo gotovo. Jedino što sam učinila bilo je to da kažem Calu kako je taj čovjek došao i kako je lagao o tome tko se na njega žalio. Cal je rekao da samo to i čine. Lažu. Rekao mi je neka se ne zabrinjavam zbog toga.

Harry je ispio svoju kavu, ali je šalicu zadržao u ruci. Znala je da je njen muž nekako zakazao, svojom je prošlošću izdao njihovu budućnost, ali je ostala lojalna. Upozorila ga je na Chastaina. Bosch joj to nije mogao zamjeriti. Zbog toga mu se samo još više sviđala.

Što vi radite ovdje? upita žena.

Molim?

Ako istražujete smrt moga muža, onda zacijelo znate za istragu o njemu. Ili mi vi također lažete, ili jednostavno ne znate. Ako je tako, što radite ovdje?

Odložio je šalicu na ormarić. To mu je dalo još nekoliko se-kundi.

Šefov zamjenik poslao me ovamo da vam kažem što se...

Prijavi posao.

Točno. Zapao me prijavi posao. No kao što sam rekao, na neki sam način poznavao vašeg muža i...

Ne vjerujem da je to zagonetka koju možete riješiti, detektive Bosch. Kimnuo je glavom. Uobičajeni postupak na koga se čovjek uvi-jek mogao osloniti.

Predajem engleski i književnost u gimnaziji Grant u Vallevju reče. Učenicima zadajem da pročitaju mnoge knjige o Los Angelesu kako bi stekli osjećaj za povijest i značaj svoje zajednice^ Sam Bog zna da ih je vrlo malo rođeno ovdje. U svakom slučaju, jedna od tih knjiga je Dugi oproštaj. Govori o jednom detektivu.

Pročitao sam je.

Postoji jedna rečenica. Znam je napamet. "Nema smrtonosnije zamke od one što je sam sebi postavljáš." Kad god to pročitam, pomislim na svog muža. I na sebe.

Ponovno počne plakati. Tiho, ne skidajući pogled s Boscha. Ovaj put nije kimnuo glavom. Vidio je potrebu u njezinim očima, pa joj je prišao i položio ruku na njeno rame. Osjećao se nespretno, ali ona se primaknula i položila mu glavu na prsa. Pustio ju je da se isplače sve dok se nije odmaknula.

Poslije sat vremena Bosch je stigao kući. Uzeo je do polovice napunjenu čašu vina i bocu što je ostala na stolu od večere. Izišao je na stražnji trijem, sjeo, pio i razmišljao sve do ranih jutarnjih sati. Više nije gorjela vatra na drugoj strani usjeka. No sad je nešto gorjelo u njemu.

Calexico Moore očito je našao odgovor na pitanje što ga svi ljudi nose duboko u sebi, na koje i Harry Bosch želi saznati odgovor. Otkrio sam tko sam.

I to gaje ubilo. Taje pomisao stegnula Boschovu utrobu, zavu-kla se u najskrovitije predjele njegova srca.

5.

U četvrtak, u zoru nakon Božića, osvanuo je jedan od onih da-na za kakvima žude snimatelji razglednica. Na nebu nije bilo ni traga smogu. Požar u brdima se ugasio, a povjetarci s Tihog oceana davno su rastjerali dim. Udolina Los Angelesa se sunčala pod plavim nebom i mekanim kumulusima.

Bosch je odlučio da pođe dužim putem kroz brda vozeći se Woodrow Wilsonom do raskrižja s Mulholandom, a potom zavojitom cestom kroz Nicholsov kanjon. Volio je gledati brežuljke pokrivenne plavim glicinijama i ljubičastim čupavcima. Na njihovim su vrhunci-ma vjekovale milijune dolara vrijedne kuće koje su gradu davale ozračje slave što blijedi. Dok je vozio, razmišljao je o prethodnoj večeri i kako

se osjećao dok je tješio Svlviju Moore. Osjećao se poput policajca na Rockvvellovoj slici. Kao da je nešto posebno.

Kad je izašao iz brežuljkastog područja, pošao je Geneseeom do Sunseta, a potom je prešao na Wilcox. Parkirao je iza postaje, prošao kraj prozora s rešetkama na ćeliji za pijance i ušao u de-tektivski ured. Tmurno raspoloženje u prostoriji bilo je opipljivije od dima cigareta u pornokinu. Detektivi su sjedili za stolovima spuštenih glava, većina je tiho razgovarala telefonom ili je zabila lica u papirologiju koja im je svojim neprestanim pritjecanjem up-ravo opsjedala živote.

Harry sjedne za stol što pripada Uredu za ubojstva i pogleda Jervja Edgara, svog povremenog partnera. Više nije bilo trajno dodijeljenih partnera. Detektivski je ured imao premalo ljudi, a zbog smanjenja proračuna nisu se primali novi djelatnici i nije bilo promaknuća. Sve se svelo na pet detektiva za tim stolom. Šef Ureda, poručnik Harvev Devedeset osam Pounds, uspijeva se snalaziti ta-ko što su detektivi radili sami, osim na ključnim slučajevima, opas-nim zadacima ili prilikom uhićenja. Bosch je ionako volio raditi sam, ali većina ostalih detektiva se žalila.

Što se događa? Bosch upita Edgara. Moore?

Edgar kimne glavom. Bili su sami za stolom. Shelbv Dunne i Karen Moshito obično su dolazili poslije devet, a Lucius Porter bio je sretan ako se dovoljno otriježnio da dođe do deset.

Maloprije je Devedeset osam izašao iz svoje kutije i rekao da se otisci prstiju slažu. Bio je Moore. Raznio je sama sebe.

Nakon toga su nekoliko minuta šutjeli. Harry je preletio pogledom papirologiju na svom stolu, ali nije mogao prestati da razmišlja o Mooreu. Zamišljao je kako Irving ili Sheehan ili možda čak Chastain zove Svlviju Moore i kaže joj da je identitet potvrđen. Harry je mogao vidjeti kako njegova tanka veza sa slučajem nestaje poput dima. Nije se morao okrenuti da bi shvatio kako netko stoji iza njega. Pogledao je preko ramena i vidio Poundsa kako ga odozgo promatra.

Harry, uđi načas.

Poziv u staklenu kutiju. Pogleda Edgara koji je upitno uzdigao obrve. Harry ustane i pođe za poručnikom u njegov ured na čelu detektivske prostorije. Bila je to malena soba s prozorima na tri strane kroz koje je Pounds mogao gledati svoje ljude, ali je njegov stvarni kontakt s njima bio ograničen. Nije ih morao ni čuti, ni osjećati njihov miris, niti ih poznavati. Zastori koji su mu često priječili pogled na njih toga su jutra bili razmaknuti.

Sjedni, Harry. Ne moram ti reći da ne smiješ pušiti. Jesi li lijepo proveo Božić?

Bosch ga je samo gledao. Nije mu se sviđalo da ga taj čovjek zove imenom i da ga pita o Božiću. Oklijevajući sjedne.

Što je? upita.

Nemoj se ponašati neprijateljski, Harry. Ja bih se trebao lju-titi. Upravo sam čuo da si dobar dio božićne večeri proveo u onom otrcanom motelu, Skrovištu, u kojem se nitko pametan ne bi želio nalaziti i gdje je Odjel za pljačke i umorstva obavljao istragu.

Bio sam dežuran reče Bosch. Trebali su me pozvati na mjesto događaja. Pošao sam onamo da vidim što se događa. Poka-zalo se da me Irving ipak treba.

To je u redu, Harry, ako ostaneš na tome. Rekli su mi neka ti kažem da se ne petljaš u slučaj Moore.

Što bi to trebalo značiti?

Baš ono što ti se čini da znači.

Gledaj, ako ti...

Nije važno, nije važno. Pounds umirujućom kretnjom uz-digne ruke, potom stisne hrbat nosa i tako najavi početak glavobolje. Otvori srednju ladicu pisaćeg stola i izvadi kutijicu aspirina. Proguta dva aspirina bez vode.

Dosta smo rekli o tome, u redu? reče Pounds. Nisam... ne moram se svaki put...

Pounds se zagrcne i odskoči od stola. Prođe kraj Boscha, izleti iz kutije, pa potrči do fontanice kraj ulaza u detektivski ured. Bosch ga nije čak ni pogledao. Samo je sjedio na svojoj stolici. Pounds se za nekoliko trenutaka vrati i nastavi.

Ispričavam se. U svakom slučaju, govorio sam da se ne moram svaki put prepirati s tobom kad te pozovem ovamo. Doista držim da moraš nešto poduzeti u vezi s problemom koji se javlja u tvom odnosu prema zapovjednom ustroju ovog odjela. Sve dovodiš do krajnosti.

Bosch je mogao vidjeti kako mu se u kutovima usana još uvijek zadržao bijeli aspirin sličan kredi. Pounds ponovno pročisti grlo.

Samo ti prenosim savjet za tvoje...

Zašto mi to Irving sam ne kaže?

Nisam rekao... gledaj, Bosch, zaboravimo na to. Jednostavno zaboravi. Rečeno ti je i s tim smo gotovi. Ako imaš neke namisli u vezi s prošlom večeri, s Mooreom, odustani. Time će se baviti netko drugi.

Siguran sam da je tako.

Budući da je čuo upozorenje, Bosch ustane. Poželio je baciti tog čovjeka kroz njegov vlastiti stakleni zid, ali će se zadovoljiti ci-garetom kad bude vani, iza ćelije za pijance.

Sjedni reče Pounds. Nisam te zato zvao.

Bosch ponovno sjedne i bez riječi pričekava. Gledao je kako se Pounds pokušava pribрати. Ponovno je otvorio ladicu i izvadio drve-no ravnalo kojim se odsutno poigravao kad je počeo govoriti.

Harry, znaš li koliko smo imali slučajeva ubojstava ove go-dine?

Pitanje je stiglo iznebuha. Harry se pitao kamo Pounds smjera. Znao je da se on sam bavio s jedanaest slučajeva, ali šest tjedana nije radio, tijekom ljeta dok se u Meksiku oporavljao od rane.

Pretpostavljao je da Odjel za umorstva ima sedamdesetak slučajeva godišnje.

Nemam pojma reče.

Pa, reći ću ti reče Pounds. Do ovog trenutka u ovoj smo godini imali šezdeset šest ubojstava. I, dakako, još uvijek imamo pet dana do kraja godine. Vjerojatno će se pojaviti još koji slučaj. Mislim, najmanje jedan. Dani uoči Nove godine uvijek su opasni. Vjerojatno ćemo...

Pa što s tim? Sjećam se da smo lani imali pedeset devet. Ima sve više umorstava. Što je još novo?

Novo je da se broj riješenih slučajeva smanjuje. Manji je od polovice broja ubojstava. Od šezdeset šest slučajeva trideset dva su riješena. Sad, dobar dio tih slučajeva riješio si ti. Povjerio sam ti jedanaest slučajeva. Sedam si ih riješio uhićenjem ili na neki dru-gi način. Imamo naloge za uhićenje u još dva slučaja. Od preostala dva otvorena slučaja, jedan se sporo razvija, a ti se aktivno baviš Jamesom Kappalannijem. Točno?

Bosch kimne glavom. Nije mu se sviđalo kako se sve ovo raz-vija, ali nije bio siguran zašto je to tako.

Problem je cjelokupni uspjeh reče Pounds. Kad se gleda sve redom... pa, to je prije gadan neuspjeh.

Pounds snažno pljesne ravnalom po dlanu i zavrti glavom. U Harrvjevoj glavi počela se oblikovati ideja o tome što sve ovo za-pravo znači, ali nešto mu je još uvijek nedostajalo. Nije bio siguran što Pounds točno smjera.

Razmisli o tome nastavi Pounds. Sve te žrtve i njihove obitelji! A za njih nema pravde. I tada, tada, pomisli kako će se srozati povjerenje javnosti u nas, u ovaj Odjel, kad L. A. Times preko cijele stranice u gradskoj rubrici razglasi da više od polovice ubojica na području hollywoodskog okruga nekažnjeno seta nao-kolo.

Ne vjerujem da se moramo zabrinjavati za to hoće li povjerenje javnosti spasti na niže grane reče Bosch. Mislim da ne može.

Pounds ponovno protrlja hrbat nosa i mirno reče:

Ovo nije trenutak za tvoj jedinstveni cinični pogled na ovaj posao, Bosch. Nemoj ovamo donositi svoju aroganciju. Mogu te maknuti s ubojstava i staviti na automobile ili maloljetnike kad god poželim. Shvaćaš li me? Rado ću izgutati vatru ako se požališ sin-dikatu.

Gdje će tada biti tvoja statistika o riješenim slučajevima? Što će tada pisati u gradskoj rubrici? Dvije trećine ubojica u Hollyvvoodu nekažnjeno se izvuku?

Pounds vrati ravnalo u ladicu i zatvori je. Boschu se učini da mu se na licu nazire osmijeh i počne vjerovati da je upravo ušao u njegovu

klopku. Pounds tada otvori drugu ladicu, izvadi plave korice i stavi ih na stol. U takvim su se koricama obično držali iz-vještaji istrage o umorstvu, ali je Bosch vidio da sadrže tek nekoliko stranica.

Dobro si primijetio reče Pounds. Što nas dovodi do svrhe ovoga sastanka. Vidiš, govorimo o statistici, Harry. Riješimo li još jedan slučaj, naći ćemo se na sredini. Umjesto da kažemo da ih se više od polovice izvuče, možemo reći da je pola ubojica uhvaćeno. Riješimo li još dva slučaja, možemo reći daje više od pola uhvaćeno. Shvaćaš li me?

Kad Bosch ništa nije rekao, Pounds samo kimne glavom. Na-pravio je pravu predstavu poravnavajući korice na stolu, a potom se zagleda ravno u Boscha.

Lucius Porter se neće vratiti reče. Jutros sam s njim raz-govarao. Kani u prijevremenu mirovinu radi stresa. Rekao je da ide k liječniku. Pounds posegne u ladicu i izvadi još jedne plave korice s izvje-štajem o umorstvu. Zatim još jedne. Bosch je shvatio što se događa.

Nadam se da je našao dobrog liječnika govorio je Pounds dok je stavljao pete i šeste korice na hrpu. Jer kad sam se pos-ljednji put raspitivao, ovaj Odjel ne smatra da je ciroza jetre bolest izazvana stresom. Porter je pijanica i to je sve. Nije pošteno da mu se prizna invaliditet uslijed stresa i da dobije prijevremenu mirovinu jer ne može nadzirati svoju sklonost piću. Sredit ćemo ga na admi-nistrativnom saslušanju. Nije me briga ako i Majku Terezu dovede za svog odvjetnika. Sredit ćemo ga. Kucnuo je prstom po hrpi plavih korica. Pogledao sam ove slučajeve; imao je osam otvorenih slučajeva; i to je upravo jedno. Kopirao sam tobožnji tijek istrage, pa ću provjeriti. Kladio bih se da je sve izmišljeno. Sjedio je negdje za šankom u ono vrijeme kad je navodno ispitivao svjedoke ili is-traživao. Pounds žalosno zavrti glavom. Znaš, izgubili smo mo-gućnost provjere onda kad smo prestali slati istražitelje u parovima. Nitko nije mogao pripaziti na tog čovjeka. Sad ovdje imam osam otvorenih istraga, a tako nemaran rad odavno nisam vidio. Koliko ja znam, svaki se ovaj slučaj mogao riješiti.

A čija je bila ideja da detektivi rade sami, poželio je pitati Bosch, ali nije upitao. Umjesto toga, reče:

Jesi li ikad čuo priču o tome što se dogodilo kad je Porter još bio u odori prije desetak godina? On i njegov partner jednom su prilikom stali da napisu prijavu protiv nekog govornara koji je sjedio na pločniku i opijao se na javnome mjestu. Porter je vozio. To je bio rutinski postupak, samo prekršajna prijava, pa je ostao za upravljačem. Sjedio je ondje kad je govнар ustao i pucao u lice njegovu partneru koji je stajao s objema rukama na notesu i primio metak ravno među oči. A Porter je sjedio i gledao.

Pounds je djelovao ozlojeđeno.

Poznata mi je ta priča, Bosch reče Pounds. Ponavljaju je svakoj generaciji novaka koja prođe kroz akademiju. Lekcija o to-me što ne treba učiniti, kako ne zajebati. Ali to je davna prošlost. Ako se želio izvući na račun stresa, trebao je to tada učiniti.

U tome je stvar, čovječe. Nije to učinio onda kad je mogao. Pokušao je to prebroditi. Možda je pokušavao deset godina, a onda je jednostavno potonuo u bujici svega tog sranja što se valja svi-jetom. Što želiš da učini? Da izabere jednaki izlaz kao Cal Moore? Dobivaš li zvjezdicu u dosjeu ako gradu prištediš pokoju mirovinu?

Pounds je nekoliko sekundi šutio, a onda reče:

Vrlo rječito, Bosch, ali na duge staze tebe se uopće ne tiče što će biti s Porterom. Nisam to uopće trebao spominjati. No uči-nio sam to kako bi razumio ono što ti sada želim reći.

Ponovno se pozabavio onim trikom pospremanja, kako bi bio siguran da je poravnao sve uglove na hrpi plavih korica. Potom je cijelu hrpu gurnuo preko stola prema Boschu.

Preuzet ćeš Porterove slučajeve. Želim da na nekoliko dana ostaviš slučaj Kappalanni. Ionako nimalo ne napreduješ. Ostavi ga do iza prvoga i posveti se ovome. Želim da preuzmeš osam Porterovih otvorenih slučajeva i da ih proučiš. Učini to brzo. Htio bih da potražiš neki slučaj s kojim po svom sudu možeš brzo nešto učiniti, a zatim se svim silama baci na to u sljedećih pet dana, do Nove godine. Radi i vikendom, odobrit ću prekovremeno. Ako želiš da ti se pridruži još netko iz ekipe, nema problema. Ali strpaj nekoga u zatvor, Harry. Pođi i uhiti mi nekoga. Ja... moramo riješiti još jedan slučaj kako bismo stigli do polovice. Krajnji je rok ponoć uoči Nove godine.

Bosch ga je uporno gledao preko hrpe korica. Sada je posve pročitao tog čovjeka. Pounds više nije policajac. Postao je birokrat. Sad je ništa. Zločine, prolijevanje krvi, ljudsku patnju vidi samo kao statističke podatke u dnevniku rada. Na kraju godine dnevnik rada mu kaže koliko je uspješan bio u poslu. Ne ljudi. Ne unutrašnji glas. Takva vrsta bezlične arogancije truje veći dio policije i izolira je od grada, od njegovih žitelja. Nije ni čudo što Porter želi otići. Nije čudo što je Cal Moore sam sebi dokrajčio život. Harry ustane, podigne hrpu korica i zagleda se u Poundsa pogledom koji je go-vorio: Poznajem te. Pounds skrene pogled u stranu. Na vratima Bosch reče:

Znaš, ako onemogućiš Portera, jednostavno će ti ga poslati natrag za naš stol. Gdje ćeš tada biti? Koliko će slučajeva iduće godine još uvijek biti neriješeno?

Pounds je uzdigao obrve dok je razmišljao o tome.

Ako ga pustiš da ode, dobit ćeš zamjenu. Ima mnogo pametnih ljudi za drugim stolovima. Meehan koji radu na maloljetnicima je dobar. Dovedeš li ga za naš stol, kladim se da će tvoja statistika bolje

izgledati. No ako onemogućiš Portera, pa ga dovedeš natrag, možda ćemo ovo iduće godine ponovno raditi.

Pounds pričekava trenutak, kako bi bio siguran da je Bosch za-vršio, a potom reče:

Što je to s tobom, Bosch? Kad je riječ o istraživanju, Porter ti nije ni do koljena. Ipak, stojiš ovdje i pokušavaš mu spasiti dupe. U čemu je štos?

Nema nikakvog štosu, poručnice. Mislim da u tome i jest štos. Shvaćaš me?

Odnio je korice do svog mjesta za stolom i spustio ih na pod kraj stolice. Edgar ga je gledao. Jednako kao Dunne i Moshito ko-ji je nedavno stigao.

Ne pitajte reče Harry.

Sjeo je, pogledao hrpu kraj svojih nogu i nije želio imati nikakva posla s time. Ono što je želio bila je cigareta, ali u detektivskom se uredu ne smije pušiti, barem ne dok je Pounds u blizini. Potražio je broj u svom Rolodexu i utipkao ga. Na poziv se netko javio tek nakon što je telefon sedmi put zazvonio.

Što je sad?

Lou?

Tko je to?

Bosch.

O, da, Harry. Oprosti, nisam znao tko zove. Što se događa? Čuo si da ću tražiti prijevremenu mirovinu zbog stresa?

Da. Zato te i zovem. Dobio sam tvoje slučajeve. Pounds mi ih je dao, pa bih pokušao bar jedan slučaj riješiti zaista brzo, recimo do kraja tjedna. Pitao sam se imaš li ti neku ideju... držiš li da mož-da znaš na koji bih se slučaj trebao usredotočiti? Počinjem ni od čega. S druge strane zavladała je duga šutnja.

Harry, sranje konačno reče Porter, a Bosch prvi put shvati da je čovjek možda već pijan. Uh, prokletstvo. Nisam mislio da će onaj pušač sve svaliti na tebe. Ja, uh, Harry... Harry, nisam baš uspio...

Hej, Lou. Znaš i sam da to nije ništa strašno. Spreman sam za posao. Samo tražim nešto od čega bih mogao početi. Ako mi ne možeš pomoći, u redu. Jednostavno ću sve pogledati.

Pričekao je i shvatio da su ostali za stolom slušali što govori, a nisu to ni pokušali prikriti.

Jebi ga reče Porter. Ja, uh, jebi ga, ne znam, Harry. Nisam... nisam se baš trudio, znaš što želim reći. Nekako sam posve u komi. Čuo si za Moorea? Sranje, sinoć sam gledao vijesti. Ja...

Da, prava šteta. Čuj, Lou, ne zabrinjavaj se zbog toga! U redu? Pogledat ću sve to. Imam ovdje izvještaj o umorstvima, pa ću sve pregledati.

Ništa. Lou?

U redu, Harry. Nazovi me ponovno ako želiš. Možda ću se kasnije nečega sjetiti. Sada mi nije baš najbolje.

Bosch je nekoliko trenutaka razmišljao prije nego što išta kaže. U mislima je predočio Portera na drugoj strani linije kako stoji u potpunome mraku. Sam.

Slušaj tiho će Bosch. Bit će bolje... moraš se čuvati Poundsa kad je riječ o tvom zahtjevu za prijevremenu mirovinu. Mogao bi poslati odijela da te provjere, znaš na što mislim, postaviti nekoliko momaka da motre na tebe. Moraš se kloniti barova. Mogao bi pokušati da onemogući tvoj zahtjev. Razumiješ?

Nakon nekoliko trenutaka Porter je rekao da razumije. Bosch spusti slušalicu i pogleda ostale za stolom. Detektivski je ured uvi-jek djelovao bučno, sve dotle dok nije morao obaviti telefonske razgovore što ih nitko nije trebao čuti. Bosch izvadi cigaretu.

Devedeset osam ti je utrapio sve Porterove slučajeve? upita Edgar.

Tako je. Taj sam, smetlar ovog ureda.

Da, a što smo onda mi, nepouzdanе face?

Bosch se nasmiješi. Vidio je da Edgar nije znao treba li biti za-dovoljan što je izbjegao taj zadatak ili ljutit jer je zaobiđen.

Pa, Jede, ako želiš, vratit ću se u kutiju i reći šefu da si voljan ovo podijeliti sa mnom. Siguran sam da će gnjida...

Prekinuo se jer ga je Edgar udario nogom ispod stola. Osvrnuo se i vidio kako mu se približava Pounds. Lice mu je bilo crveno. Vjerojatno je čuo posljednje riječi.

Bosch, nećeš valjda ovdje pušiti tu odvratnu stvar?

Neću, poručnice, baš sam kanio izići.

Odgurne stolicu od stola i iziđe na stražnje parkiralište kako bi popužio cigaretu. Stražnja vrata ćelije za pijance bila su otklju-čana i otvorena. Božični pijanci već su ukrcani u zatvorski autobus i odvezeni do sudnice. Čovjek u sivom kombinezonu polijevao je gumenim crijevom pod ćelije. Harry je znao da je betonski pod će-lijе pod laganim nagibom stoje pomagalo u svakodnevnom čišćenju. Gledao je kako prljava voda teče kroz vrata na parkiralište, a zatim nestaje u odvodnom kanalu. U vodi je bilo bljuvotina i krvi, a sm-rad je bio odvratan. No Harry se nije micao. Ovo je mjesto u kojem živi i radi.

Kad je popužio, bacio je opušak u vodu i gledao kako ga izljev odnosi u kanal.

6.

Osjećao se kao daje detektivski ured postao akvarij, a on jedina riba u vodi. Morao je pobjeći od radoznalih pogleda. Bosch podigne hrpu plavih korica i kroz stražnja vrata iziđe na parkiralište. Potom se brzo vrati u postaju kroz vrata čuvareva ureda, zaputi se kratkim hodnikom kraj prostorije za pritvor i stubištem do spremišta na prvom katu. Malenu su prostoriju zvali Bračni apartman jer je ima-la ležajeve u

udaljenom kutu. Zajednička neslužbeno službena pos-taja. Ondje se također nalazio stari stol iz kantine i telefon. I bilo je mirno. Samo mu je to trebalo.

Danas je prostorija bila prazna. Bosch spusti hrpu korica na stol i odmakne iskrivljeni automobilski branik obilježen kao dokaz. Nasloni ga na hrpu kutija za dosjee kraj razbijene daske za surfanje na valovima na kojoj se također nalazila cedulja s brojem dokaznog materijala. Potom se posveti poslu.

Harry je zurio u trideset centimetara visoku hrpu korica. Pounds je rekao da je okrug ove godine imao šezdeset šest ubojstava, zasad. S obzirom na rotaciju i uključujući Harrvjevo dvomjesečno liječenje, Porter je vjerojatno dobio četrnaest slučajeva. Osam ih je još ot-voreno, a to znači da je riješio šest slučajeva. To nije loš rezultat s obzirom na promjenjivu narav umorstava u Hollywoodu. Širom zemlje većina žrtava umorstava poznavala je svog ubojicu. To su najčešće bili ljudi s kojima su jeli, pili, spavali, živjeli. Ali u Hollyvwoodu je drukčije. Ne postoje nikakva pravila. Postoje samo otklo-ni, zastranjivanja. Ovdje stranci ubijaju strance. Ne mora postojati razlog. Žrtve se nalazi u uličicama, kraj autocesta, duž grmljem prekrivenih padina u Griffith Parku, u vrećama bačenim kao smeće u restoranske kontejnere. Jedan od Harrvjevih otvorenih slučajeva bilo je otkriće tijela u komadima po jedan dio na svakom od odmorišta požarnih ljestava peterokatnog hotela na Goweru. Taj slu-čaj nije izazvao previše čuđenja u uredu. Ljudi su čak zbijali šale oko toga i govorili kako je sreća da žrtva nije odsjela u Holiday Innu. Ondje ima četrnaest katova.

To zapravo znači da se u Hollywoodu čudovište može s lakoćom kretati među ljudima. Samo jedan automobil više na pretrpanoj autocesti. Neki će biti uhvaćeni, a neki će nestati bez traga, osim ako čovjek ne računa krv što je ostavljaju za sobom.

Porter je riješio šest slučajeva, a osam ih je ostalo neriješeno i tada se odlučio povući. Takvi rezultati neće mu donijeti odličja, ali to ipak znači da je na ulicama šest čudovišta manje. Bosch shvati da bi mogao uravnotežiti Porterove rezultate ako uspije riješiti je-dan od osam otvorenih slučajeva. Slomljeni bi policajac barem oti-šao s ujednačenim rezultatima.

Boscha nije bilo briga za Poundsa i njegovu želju da riješi još jedan slučaj do ponoći uoči Nove godine. Nije osjećao nikakvu privrženost Poundsu, a vjerovao je da godišnje slaganje u tablice, crtanje grafikona i analiziranje izgubljenih života ničemu ne služi. Zaključio je da će posao obaviti za Portera, ako ga obavi. Jebeš Poundsa.

Gurnuo je korice u pozadinu stola kako bi imao mjesta za rad. Odlučio je na brzinu pregledati svaki slučaj umorstva i podijeliti ih u dvije skupine. Jedna hrpa sa slučajevima koje se moglo brzo riješiti, a druga

sa slučajevima za koje nije vjerovao da bi nešto mogao učiniti u tako kratko vrijeme.

Složio ih je kronološkim redom, počevši od davljenja svećenika koje se dogodilo na Valentinovo u pregradi javnog kupališta u San-ta Monici. Poslije dva sata, kad je završio s pregledavanjem, Harry je imao samo dvije plave korice na hrpi slučajeva koji se možda mogu riješiti. Jedan je bio star mjesec dana. Jednu je ženu netko odvuкао s klupe na autobusnoj postaji na Las Palmasu do mračne veže zatvorene prodavaonice hollywoodskih suvenira, silovao je i nožem ubio. Drugi je slučaj bio star osam dana. Otkriveno je tijelo muškarca iza nonstop restorana na Sunsetu, blizu zgrade Udruga redatelja. Žrtva je premlaćena na smrt.

Bosch se usredotočio na ta dva slučaja, jer su bili najsvježiji, a iskustvo mu je usadilo čvrsto uvjerenje da rješavanje slučaja, kao kod množenja broja samim sobom, postaje sve teže sa svakim da-nom što prolazi. Tip koji je zadavio svećenika sigurno se nekažnjeno izvukao. Harry je znao da postoci govore tome u prilog.

Bosch je također uviđao da bi mogao brzo riješiti dva najnovija slučaja ako bude imao sreće. Kad bi uspio identificirati muškarca kojeg su našli iza restorana, taj bi ga podatak mogao odvesti do obitelji, prijatelja i suradnika, pa najvjerojatnije i do motiva, a možda i do ubojice. Ili, ako bi uspio slijediti kretanje žrtve koja je silovana do mjesta na kojima je bila prije odlaska na autobusnu postaju, možda bi saznao gdje i kako ju je ubojica uočio.

Ishod je bio neizvjestan, pa je Bosch odlučio da temeljito prouči oba dosjea prije nego što donese konačnu odluku. No s obzirom na postotke, ipak je najprije uzeo najsvježiji slučaj. Tijelo pronađeno iza restorana bilo je najtopliji trag.

Na prvi pogled u izvještaju o umorstvu upadalo je u oči ono što nije sadržavao. Porter nije preuzeo gotovi, tipkani primjerak obdukcijskog protokola. Stoga se Bosch morao osloniti na istražiteljeve sažetke i na Porterove bilješke s obdukcije, a ondje je pisalo samo to da je žrtva premlaćena do smrti tupim predmetom, što je policijski izraz za gotovo sve.

Procijenjeno je da je žrtvi bilo oko pedeset pet godina, nazvana je Juan Neznanac #67. Razlog tome bilo je uvjerenje da je riječ o čovjeku latinskog podrijetla, a to je bio šezdeset sedmi neidentificirani muškarac latinskog podrijetla nađen mrtav u okrugu Los Angelesa tijekom godine. Na tijelu nije pronađen ni novac, ni lis-nica, niti bilo kakva druga osobna stvar osim odjeće, a sva je pro-izvedena u Meksiku. Jedini ključ za identifikaciju bila je tetovaža na gornjem lijevom dijelu prsa. To je bio jednobojni obris nečega sličnog duhu. U dosjeu se nalazila polaroidna fotografija. Bosch ju je nekoliko trenutaka proučavao i zaključio da je plavi crtež duha sličnog Casperu

bio vrlo star. Tinta je izbledjela, a crtež ne-jasan. Juan Neznanač #67 tetovirao se u mladosti.

Izvještaj s mjesta zločina što ga je Porter napisao sadržavao je podatke o tome da je tijelo u noći 18. prosinca u 1,44 našao policajac koji nije bio na dužnosti, identificiran jedino brojem značke. Pošao je na rani doručak ili kasnu večeru kad je ugledao tijelo kraj kontejnera za smeće blizu kuhinjskih vrata restorana Jaje i ja.

Policajac #1101 nedavno je prijavio šifru sedam i parkirao iza lokacije s namjerom da ode u restoran. Žrtva je primijećena na istočnoj strani kontejnera za smeće. Tijelo je ležalo nauznak, glava prema sjeveru, noge prema jugu. Teške ozljede bile

su jasno vidljive, a policajac je obavijestio dežurnog zapovjednika da je potrebno poslati ekipu za ubojstva. Policajac u blizini kontejnera nije vidio druge osobe ni prije ni nakon otkrivanja tijela.

Bosch je u koricama potražio sažetak što ga je napisao policajac koji je prijavio otkriće tijela, ali toga nije bilo. Potom je pregledao druge fotografije u dosjeu. Prikazivale su tijelo na mjestu događaja, prije nego što su ga tehničari odvezli u mrtvačnicu.

Bosch je vidio daje žrtvino tjeme puklo nakon jednoga žestokog udarca. Također je bilo rana na licu i osušene crne krvi na vratu i po cijeloj nekad bijeloj majici što ju je čovjek imao na sebi. Mrtvačeve su šake opušteno ležale uz tijelo. Na snimkama šaka Bosch je vidio da su dva prsta savijena unatrag uslijed kompliciranog prijeloma klasične rane zadobivene u obrani. Osim rana, Bosch je opazio grubost šaka punih ožiljaka, te kvrgave mišiće na rukama. Čovjek je bio neka vrsta fizičkog radnika. Što je radio u uličici iza restorana u jedan ujutro?

Zatim su u koricama bile izjave svjedoka, djelatnika restorana Jaje i ja. Sve su to bili muškarci, što se Boschu učinilo pogrešnim, jer je i on nekoliko puta rano ujutro ondje jeo i sjećao se da su uvijek konobarice posluživale za stolovima. Porter je očito zaključio da one nisu važne, pa se usredotočio isključivo na radnike u kuhinji. Svaki je ispitan muškarac rekao kako se ne sjeća da je ikad vidio žrtvu, živu ili mrtvu.

Porter je na vrhu jedne izjave nacrtao zvjezdicu. To je bila izjava pomoćnoga kuhara koji je stigao na posao u jedan ujutro, prošavši točno kraj istočne strane kontejnera i kroz kuhinjska vrata. Na tlu nije vidio nikakvo tijelo, a bio je siguran da bi ga vidio da se ondje nalazilo kad je ulazio.

To je Porteru pomoglo da smjesti vrijeme ubojstva u razdoblje od četrdeset četiri minute između dolazaka pomoćnoga kuhara i policajca koji je našao tijelo.

Zatim su se u dosjeu nalazili kompjutorski ispisi PLA, Državnog popisa kriminalaca, Kalifornijskog ministarstva pravosuđa i Službe za imigraciju i naturalizaciju u čijim su se kompjutorima tražili žrtvini

otisci prstiju. Sva četiri izvještaja bila su negativna. Nisu pronađeni odgovarajući otisci. Juan Neznanac #67 ostao je neidentificiran.

Na kraju su se nalazile bilješke što ih je Porter vodio tijekom obdukcije, koja je obavljena tek u utorak, na Badnjak, zbog uobičajene gužve i nagomilanih poslova u mrtvozornikovu uredu. Bosch

je shvatio da je Porterova posljednja službena dužnost možda bila to da gleda kako režu još jedno tijelo. Nakon blagdana nije se vraćao na posao.

Možda je Porter znao da se neće vratiti, jer su njegove bilješke bile oskudne, samo jedna stranica na koju je načrčkao nekoliko misli. Neke od njih Bosch uopće nije mogao pročitati. Druge je bilješke uspio pročitati, no bile su besmislene. Ali je Porter u dnu stranice zaokružio bilješku koja je glasila: Vrijeme smrti 12 do 18 sati.

Bosch je znao da bilješka znači kako je, na temelju brzine smanjivanja temperature jetre i drugih pokazatelja u tijelu, smrt vjerojatno nastupila između podneva i šest sati poslije podne, ali ne kasnije.

Bosch je u početku pomislio da to nema smisla. Tako je vrijeme smrti bilo pomaknuto za najmanje sedam i pol sati prije otkrića tijela. To se nije slagalo ni s tvrdnjom pomoćnog kuhara da u jedan ujutro nije vidio nikakvo tijelo kraj kontejnera.

Zbog tih je kontradikcija Porter i zaokružio bilješku. To je značilo da Juan Neznanac #67 nije ubijen iza restorana. Značilo je da je ubijen negdje drugdje, gotovo pola dana ranije, a zatim je njegovo tijelo bačeno iza restorana.

Izvadio je bilježnicu iz džepa i počeo sastavljati popis ljudi s kojima želi razgovarati. Prvi na popisu bio je liječnik koji je obavio obdukciju; Harry je želio potpuni izvještaj. Potom je zapisao Portera, s kojim je želio detaljnije razgovarati. Nakon toga zapisao je ime pomoćnog kuhara, jer je u Porterovim bilješkama pisalo samo to da kuhar nije vidio tijelo na tlu kad je dolazio na posao. Ništa nije pisalo o tome je li kuhar vidio nekog drugog ili nešto neobično u uličici. Također je zapisao da treba razgovarati s konobaricama koje su tog jutra radile.

Kako bi upotpunio svoj popis, Bosch je morao podići slušalicu i nazvati ured dežurnog zapovjednika.

Želim razgovarati s jedanaest nula jedan reče Bosch. Možete li pogledati na ploči i reći mi tko je to?

Ponovno mu se javio Kleinman. On reče:

Jako smiješno, pametnjakoviću.

Što je? reče Bosch, ali mu tada sine. Je li to Cal Moore?

Bio je Cal Moore. Bio je.

Harry spusti slušalicu, a nekoliko mu je misli istodobno palo na pamet. Juan Neznanac #67 pronađen je dan prije no što je Mo-ore uzeo sobu u Skrovištu. Pokušao je dokučiti što bi to moglo značiti. Moore rano jednog jutra nailazi na tijelo u uličici. Idućeg dana uzima sobu u motelu, stavlja na najjače uređaj za klimatizaciju i iz dvocijevke ispaljuje sebi sačmu u lice. Poruka što je ostavlja za sobom jednostavna je koliko i zagonetna.

Otkrio sam tko sam.

Bosch pripali cigaretu i prekriži #1101 sa svog popisa, ali nastavi razmišljati o toj najnovijoj informaciji. Osjećao je nestrpljenje, uz-nemirenost. Vrpeljio se na stolici, a zatim je ustao i počeo kružiti oko stola. Ubacio je Portera u okvir što ga je stvarao takav razvoj događaja i nekoliko puta razmotrio sve od početka. Svaki je put dolazio do istih zaključaka: Porter dobiva poziv u vezi sa slučajem Juana Neznanca #67. Očito je na mjestu događaja morao razgovarati s Mooreom. Idućeg dana Moore nestaje. Idućeg tjedna Mo-ore je pronađen mrtav, a idućeg dana Porter objavljuje da će se obratiti liječniku i zatražiti prijevremenu mirovinu. Previše podu-darnosti.

Podigne slušalicu i nazove stol ekipe za umorstva. Edgar se javi, a Harry ga zamoli neka posegne preko stola i u Rolodexu po-traži Porterov broj telefona. Edgar mu ga reče i doda:

Harry, gdje si?

Zašto, Devedeset osam me traži?

Ne. Prije nekoliko minuta nazvao je jedan od momaka iz Mooreove jedinice. Kaže da traži tebe.

Da, zašto?

Hej, Harry, ja ti samo prenosim poruku, a neću obavljati tvoj posao umjesto tebe.

Dobro, dobro. Tko je nazvao?

Rickard. Samo me zamolio da ti kažem kako imaju nešto za tebe. Dao sam mu broj tvoga pagera jer nisam znao hoćeš li se uskoro vratiti ovamo. Dakle, gdje si?

Nigdje.

Bosch spusti slušalicu i utipka broj Porterove kuće. Telefon je zazvonio deset puta. Harry spusti slušalicu i pripali još jednu cigaretu. Nije znao što da misli o svemu tome. Je li Moore tek slučajno naišao na tijelo, onako kako piše u izvještaju? Je li ga on mogao ondje baciti? Bosch nije imao pojma.

Nigdje glasno reče prostoriji punoj kutija.

Ponovno podigne slušalicu i nazove ured medicinskog istražitelja. Reče svoje ime i zatraži da ga spoje s dr. Corazon, vršiteljicom dužnosti šefa. Harry nije želio telefonistici reći razlog poziva. U slušalici je gotovo cijelu minutu vladala šutnja prije nego što se Corazon javila.

Ovdje sam usred gužve reče.

Sretan Božić i tebi.

Oprosti.

Mooreova obdukcija?

Da, ali ne mogu o tome razgovarati. Što ti treba, Harry?

Upravo sam naslijedio jedan slučaj, a u dosjeu nema obdukcijskog izvještaja. Pokušavam saznati tko je obavio obdukciju, tako da dobijem kopiju.

Harry, nisi morao tražiti vršiteljicu dužnosti da to saznaš. Mo-gao si pitati bilo kojeg od istražitelja koji ovdje besposleno sjede.

Da, ali oni nisu tako slatki prema meni kao ti.

U redu, požuri, kako glasi ime?

Juan Neznamac #67. Datum smrti je osamnaesti. Obdukcija je obavljena dvadeset četvrtog.

Ništa nije rekla, a Bosch je pretpostavio da gleda raspored za-duženja.

Da reče nakon pola minute. Dvadeset četvrtog. To je radio Salazar, a njega sad nema. Na odmoru je. To je bila njegova posljednja obdukcija do idućeg mjeseca. Pošao je u Australiju. Ondje je ljetio.

Sranje.

Ne zabrinjavaj se, Harry. Imam ovdje cijeli paket. Sally je očekivao da će Lou Porter danas svratiti po to. No Lou se nije po-javio. Kako si ti dobio taj slučaj?

Lou se odlučio povući.

Isuse, to je došlo nekako brzo. Što je njegova... čekaj malo... Nije čekala da joj kaže kako će pričekati. Ovaj put je nije bilo duže od minute. Kad se vratila, glas joj je bio prodorniji.

Harry, doista moram poći. Ovako ćemo, želiš li da se nađemo nakon posla? Dotad ću uhvatiti nešto vremena, pročitat ću ovo i reći ti što imamo. Upravo sam se sjetila da tu ima nečega zanim-ljivog. Salazar me zamolio za odobrenje da zatraži pomoć struč-njaka.

Stručnjaka za što?

Entomologa, stručnjaka za kukce s Kalifornijskog sveučilišta. Sally je našao kukce.

Bosch je već znao da se ličinke nisu mogle razviti u tijelu čovjeka koji je bio mrtav najviše dvanaest sati. Salazar za identificiranje toga ionako ne bi trebao pomoć entomologa.

Kukci reče.

Da. U sadržini želuca i u brišu nosa. No sad nemam vremena razgovarati o tome. U dvorani za obdukcije čekaju me četiri nestr-pljiva muškarca. A samo je jedan od njih mrtav.

Pretpostavljam da su oni živi Irving, Sheehan i Chastain, tri mušketira.

Corazon se nasmije i reče:

Shvatio si.

U redu. Kad i gdje ćemo se naći?

Bosch pogleda na sat. Bila su gotovo tri sata.

Možda oko šest? reče ona. To će mi dati vremena da ovo završim i pogledam paket o tvom Juanu Neznancu.

Da ja dođem onamo?

Njegov sepager počne javljati. Isključio ga je dobro uvježbanim pokretom desne ruke.

Ne, da vidimo reče Corazon. Možemo li se naći u Crvenom vjetru? Ondje možemo čekati da prođe prometna gužva.

Bit ću tamo reče Harry.

Nakon što je spustio slušalicu, pogleda broj na svom pageru. Prepoznao ga je kao broj javne govornice i nazvao.

Bosch? javi se nečiji glas.

Tako je.

Rickard. Radio sam s Calom Mooreom. BANG jedinica?

Točno.

Imam nešto za tebe.

Bosch ništa ne reče. Osjeti kako mu žmarci prolaze šakama i rukama. Pokušao je Rickardu dati lice, ali nije uspio. Ljudi koji su radili na narkoticima imali su nemoguće radno vrijeme i bili su posebna vrsta. Bosch nije znao tko je Rickard.

Zapravo, trebao bih reći da je Cal nešto ostavio za tebe reče Rickard. Želiš li da se nađemo? Ne želim da se to dogodi u postaji.

Zašto ne?

Imam svoje razloge. Možemo razgovarati o tome kad se vi-dimo.

Gdje će to biti?

Znaš li jedno mjesto na Sunsetu, Jaje i ja? To je restoran. Pristojna hrana. Onamo ne zalaze narkomani.

Znam gdje je to.

Dobro. Mi smo u zadnjem separeu otraga, odmah kraj kuhinj-skih vrata. Stol s jedinim crncem u restoranu. To sam ja. Iza re-storana je parkiralište. U uličici.

Znam. Tko su "mi"?

Cijela Calova ekipa je ovdje.

Zar se vi momci uvijek ondje zadržavate?

Da, prije nego što krenemo na ulicu. Vidimo se uskoro.

7.

Ime restorana se promijenilo otkako je zadnji put bio ondje. Sad se zvao Sveameričko jaje i ja, što je značilo da je vjerojatno prodan strancima. Bosch izađe iz svog capricea i zaputi se stražnjom uličicom da vidi mjesto na kojem je ostavljen Juan Neznanac #67. Nalazilo se odmah ispred stražnjih vrata restorana u koji često zalazi mjesna ekipa za narkotike. Njegovo razmišljanje o tome što bi to moglo značiti prekinuli su ulični prosjaci koji su mu prišli mašući svojim lončićima.

Bosch ih je ignorirao, ali ga je njihova nazočnost podsjetila na još jednu manjkavost Porterove oskudne istrage. U izvještajima nije bilo ničega o tome da su kao mogući svjedoci ispitane skitnice u toj uličici. Sad bi im vjerojatno bilo ne-moguće ući u trag.

U restoranu, u stražnjem separeu, ugledao je četiri mlada mu-škarca, a među njima jednog crnca. Sjedili su u šutnji, zagledani u prazne šalice za kavu na stolu. Kad je privukao stolicu i sjeo, Harry je opazio zatvoreni smeđi fascikl na stolu.

Ja sam Bosch.

Tom Rickard reče crnac. Ispružio je ruku, a potom je pre-ostalu trojicu predstavio kao Finksa, Montireza i Fedareda.

Umorili smo se od motanja po uredu reče Rickard. Calu se sviđalo ovo mjesto.

Bosch samo kimne glavom i pogleda fascikl. Vidio je da ondje piše ime Humberto Zorrillo. Ništa mu nije značilo to ime. Rickard gurne fascikl prema njemu.

Što je to? upita Harry ne dotaknuvši ga.

Vjerojatno posljednje na čemu je radio reče Rickard. Ka-nili smo to predati OPUu, ali smo se predomislili, jer je to ionako pripremao za tebe. A oni momci dolje u Parkeru samo ga poku-šavaju vući kroz blato. U tome im nećemo pomoći.

Kako to misliš?

Mislim da ne mogu ostaviti na miru činjenicu da se čovjek ubio. Moraju mu raščlaniti cijeli život i točno saznati zašto je učinio ovo ili ono. Čovjek se ubio, jebi ga. Što se tu još ima reći?

Ne želiš znati zašto je to učinio?

Ja već znam zašto, čovječe. Zbog posla. Na kraju će nas sve srediti. Želim reći, znam zašto.

Bosch samo ponovno kimne glavom. Druga trojica još uvijek nisu ništa rekli.

Samo si dajem oduška reče Rickard. Ovo je bio jedan od onih dana. Najduži jebeni dan u mom životu.

Gdje je ovo bilo? upita Harry i pokaže fascikl. Zar ljudi iz OPUa nisu pregledali njegov stol?

Da, jesu. Ali ovaj dosje nije bio tamo. Vidiš, Cal ga je ostavio u jednom od BANGovih automobila, u jednoj od onih krntija što ih mi koristimo. U džepu iza prednjeg sjedala. Nismo ga opazili tijekom tjedna njegova nestanka jer se danas prvi put netko od nas vozio u stražnjem dijelu automobila. Obično uzimamo dva au-tomobila kad idemo u akciju. No danas smo svi uskočili u jedan i krstarili Boulevardom nakon što smo stigli na posao i čuli vijest. Vidio sam daje to gurnuto u džep. Unutra se nalazi malena poruka. Kaže da ovo trebamo dati tebi. Znali smo da radi na nečemu za tebe, jer je one večeri ranije otišao kako bi se u Catalini našao s tobom.

Bosch još uvijek nije otvorio fascikl. Sam pogled na njega iza-zivao je u njemu nelagodni osjećaj.

One večeri u Catalini rekao mi je da ga progone ljudi iz Unu-trašnje. Zna li zašto?

Ne, čovječe, ne znamo što se događalo. Samo znamo da su se motali naokolo. Poput muha oko govana. Odjel za unutrašnju kontrolu pretražio je njegov stol prije OPUa. Uzeli su dosjee, nje-gov telefonski imenik, čak i pisaći stroj s njegova stola. To je bio jedini što smo ga imali. Ali o čemu se radilo, ne znamo. Čovjek je za sobom imao mnoge godine rada, a mene ljuti što su ga progonili. Na to sam mislio kad sam ranije rekao da ga je posao sredio. Sredit će nas sve.

Što je s onim izvan posla? S njegovom prošlošću. Njegova je žena rekla...

Ne želim slušati ta sranja. Ona mu je naprtila odijela. Izmislila je neku priču kad ju je napustio i natovarila mu istragu na vrat. Samo ga je željela uništiti, ako mene pitaš.

Kako znaš da je to bila ona?

Cal nam je rekao, čovječe. Rekao je da su došli i postavljali pitanja. Rekao je da je to poteklo od nje.

Bosch se pitao tko je lagao, Moore svojim partnerima ili Svlvia njemu. Na trenutak je razmislio o njoj i nije mu se činilo mogućim da mu je ona to učinila. Ali nije se upuštao u raspravu s četvoricom policajaca. Na koncu je ispružio ruku i uzeo fascikl. Potom je oti-šao.

Bio je previše znatiželjan da bi čekao. Znao je da ne bi smio čak ni imati taj dosje. Da bi trebao uzeti telefon i nazvati Frankieja Sheehana u OPUu. No automatski se na brzinu osvrnuo naokolo kako bi bio siguran da je sam u automobilu i počeo čitati. Na prvoj se stranici nalazila žuta ceduljica.

Za Harryja Boscha

Nije bila ni potpisana niti datirana. Bila je zalijepljena na list papira za koji je spajalicom bilo pričvršćeno pet obrazaca za teren-sko ispitivanje. Harry je mačnuo spajalicu i prolistao obrasce. Pet različitih imena, sve muškarci. Članovi BANG jedinice su svu pe-toricu uhitili tijekom listopada ili studenog. Ispitali su ih i pustili na slobodu. Svaki je obrazac sadržavao uglavnom samo opis, kućnu adresu, broj vozačke dozvole, te datum i mjesto uhićenja. Ta imena Boschu nisu ništa značila.

Pogledao je list papira za koji su obrasci bili pričvršćeni. Imao je oznaku INTERNI PODSJETNIK, a u podnaslovu je pisalo: BANG obavještajni izvještaj #144. Datum je bio 1. studenog, a na pečatu PREDANO bio je datum 3. studenog.

Tijekom prikupljanja informacija o aktivnostima u vezi s narko-ticima u Okrugu 12, policajci Moore, Rickard, Finks, Fedaredo i Montirez obavili su brojna terenska ispitivanja osumnjičenika za koje se vjeruje da

sudjeluju u trgovini drogom u području Hollywood Boulevarda. Posljednjih je tjedana pozornost policajaca zaokupila činjenica da su pojedinci umiješani u prodaju droge poznate kao crni led, a to je kombinacija heroina, koka

ina i PCPa u krutom obliku. Potražnja za tom drogom na ulici zasad je na niskoj razini, ali se očekuje da će njezina popularnost rasti.

Policajci ove jedinice vjeruju da se nekoliko pojedinaca koji često mijenjaju mjesto boravka bavi prodajom crnog leda na uličnoj razini. Tijekom istrage identificirano je pet osumnjičenika, ali nisu uslijedila uhićenja. Vjeruje se da uličnom mrežom prodaje upravlja pojedinac čiji identitet zasad nije poznat policajcima.

Doušnici i korisnici crnog leda otkrili su nam da najčešći oblik droge što se prodaje na uličnoj razini u ovom području dolazi iz Meksika, a ne s Havaja odakle je led prvi put stigao pogledaj mišljenje Službe protiv droge 502 i još uvijek se u velikim količinama uvozi na kopno.

Policajci BANGa obratit će se SPD radi informacija o izvorima te droge i nastaviti će pratiti zbivanja u Okrugu 12.

Narednik C. V. Moore #1101

Bosch je ponovno pročitao izvještaj. Sve je to bilo napisano samo zato da se zaštiti vlastita guzica. Ništa nije rečeno i ništa ne znači. Nije imalo nikakve vrijednosti, ali je napravljeno kako bi pretpostavljeni vidio da su svjesni problema i da poduzimaju korake kako bi to suzbili. Moore je zacijelo shvatio da crni led više nije rijetkost na ulicama te je želio podnijeti izvještaj kako bi se zaštitio od budućih predbacivanja.

Sljedeći u dosjeu bio je izvještaj s datumom 9. studenoga o uhićenju čovjeka po imenu Marvin Dance zbog posjedovanja kontrolirane tvari. U izvještaju je pisalo da su BANG policajci uhitili Dancea na Ivaru nakon što su ugledali kako uličnom dileru predaje pošiljku crnog leda. Policajci BANG jedinice Rickard i Finks motrili su na Dancea na Ivaru sjeverno od Boulevarda. Osumnjičenik je sjedio u parkiranoj automobilu, a policajci su vidjeli kako mu prilazi drugi muškarac i ulazi u automobil.

U izvještaju je pisalo da je Dance izvadio nešto iz usta i to pružio drugom čovjeku koji je tada izišao iz automobila i pošao dalje. Dva su se policajca razdvojila, a Finks je slijedio drugog čovjeka dok se nisu maknuli iz Danceova vidokruga. Tada ga je zaustavio i zaplijenio osmicu osam zasebno pakiranih grama crnog leda u balonu. Rickard je nastavio motriti na Dancea koji je ostao u automobilu i čekao da sljedeći diler dođe po robu. Nakon što mu je Finks radijem javio da je obavio uhićenje, Rickard je krenuo na Dancea.

No Dance je progutao ono što je još imao u ustima. Dok je on sjedio na pločniku vezan lisičinama, Rickard je pretražio automobil, ali nije našao drogu. Ali u zgužvanoj plastičnoj čaši iz McDonalda, u odvodnom

kanalu kraj vrata vozila, policajac je našao još šest balona i u svakome po osmicu.

Dancea su uhitili zbog prodaje i zbog posjedovanja s namjerom da prodaje. U izvještaju je pisalo da osumnjičenik nije htio razgovarati s policajcima koji su ga uhitili, pa je rekao samo to da plastična čaša McDonalda nije njegova. Nije tražio odvjetnika, ali je jedan odvjetnik ipak stigao u postaju za manje od sat vremena i obavijestio policajce da bi bilo protuustavno odvesti njegova klijenta u bolnicu i dati mu ispumpati želudac ili pretražiti fekalije njegova klijenta kad čovjek pođe obaviti nuždu. Moore, koji je sudjelovao u postupku uhićenja u postaji, nazvao je dežurnog zamjenika državnog odvjetnika i saznao da odvjetnik uhićenika ima pravo.

Dance je pušten uz jamčevinu od 125 000 dolara dva sata nakon uhićenja. Bosch se to učinilo neobičnim. U izvještaju je pisalo da je uhićen u 11,42 uvečer. To je značilo da je u razdoblju od dva sata usred noći Dance našao odvjetnika, jamca i deset posto gotovine 12 500 dolara potrebnih za polog.

Protiv Dancea nikad nije podignuta optužnica. Sljedeća stranica u fasciklu bio je obrazac odbijanja iz ureda državnog odvjetnika. Zamjenik državnog odvjetnika koji je proučio slučaj utvrdio je da nema dovoljno dokaza koji povezuju Dancea sa čašom iz McDonalda što se nalazila u odvodnom kanalu metar dalje od automobila.

Dakle, nije bilo optužnice za posjedovanje. Zatim je propala optužnica za prodaju jer policajci nisu vidjeli da je novac promijenio vlasnika kad je Dance dao osmicu čovjeku koji je ušao u automobil. Zvao se Glenn Druzon. Imao je sedamnaest godina i odbio je svjedočiti da je balon primio od Dancea. Zapravo, pisalo je u izvještaju, bio je spreman svjedočiti da je kod sebe imao balon prije nego što je ušao u Danceov automobil. Ako ga pozovu, svjedočit će da je on pokušao prodati drogu Danceu, ali Dance nije bio zainteresiran.

Slučaj protiv Dancea je propao. Druzon je optužen za posjedovanje, a zatim, kao maloljetnik, uvjetno pušten na slobodu.

Bosch podigne pogled s izvještaja i zagleda se niz uličicu. Vidio je okruglu zgradu od bakra i stakla Udruge redatelja kako se uzdiže na njenom kraju. Tek je nazirao vrh reklame Marlboro Mana što se nalazila na Sunsetu otkako je on znao za sebe. Pripalio je cigaretu.

Ponovno je pogledao obrazac odbijanja iz ureda državnog odvjetnika. Uz njega je spajalicom bila pričvršćena zatvorska fotografija plavokosog Dancea koji se smijuljio prema objektivu. Bosch je znao da je ono što se dogodilo uobičajeni način na koji završavaju mnogi slučajevi, ako ne i većina uličnih slučajeva. Sitna se riba, zadnji sloj, uhvati na udicu. Veće ribe pokidaju povraz i otplivaju dalje. Policajci znaju da mogu samo prekinuti poneki lanac, ali nikad neće ulice očistiti od droge. Makne se jednog dilera, a netko drugi zauzme

njegovo mjesto. Ili ga neki odvjetnik izvuče, a državni odvjetnik s ladicama punim slučajeva ne podiže optužnicu, jer nema dovoljno dokaza. To je bio jedan od razloga zbog kojih je Bosch ostao u Odjelu za umorstva. Katkad je mislio da je to jedini zločin koji se doista takvim smatra.

No čak se i to počelo mijenjati.

Harry uzme zatvorsku fotografiju i stavi je u džep, a onda pri-vremeno zatvori fascikl. Mučilo ga je Danceovo uhićenje. Pitao se kakvu je vezu Calexico Moore vidio između Dancea i Jimmija Kappsa, što ga je navelo da to stavi u fascikl namijenjen Boschu.

Bosch izvadi malenu bilježnicu iz unutrašnjeg džepa i počne sastavljati kronološki popis. Zapisao je:

9. studenog Dance uhićen

13. studenog Jimmy Kapps mrtav

4. prosinca Susret između Moorea i Boscha

Bosch zatvori bilježnicu. Znao je da se mora vratiti u restoran i Rickardu postaviti određeno pitanje. No najprije iznova otvori fascikl. Ostala mu je još samo jedna stranica, još jedan obavještajni izvještaj jedinice. To je bio sažetak informacija što ih je Moore dobio od SPD agenta zaduženog za Los Angeles. Tu je datum bio 11. prosinca što je značilo da je Moore to pripremio tjedan dana nakon što je susreo Boscha u Catalini.

Harry je pokušavao shvatiti kako se sve to uklapa u sve ostalo i što znači, ako uopće nešto znači. Na njihovom je sastanku Moore zadržao za sebe neke informacije, ali se kasnije obratio SPDa sa zahtjevom da mu da neke informacije. Kao da je igrao s obje strane mreže. Ili je Moore možda pokušavao sam riješiti Boschov slučaj.

Bosch počne polako čitati izvještaj, nesvjesno savijajući gornje kutove fascikla.

Informacije što ih je toga dana dao pomoćnik specijalnog agenta SPDa Rene Corvo, Ured Los Angeles, ukazuju na to da crni led u prvom redu potječe iz Baja Kalifornije. Vjeruje se da osumnjičenik 44Q3 Humberto Zorrillo (11.11. 54.) vodi tajni laboratorij na području Mexicalija gdje se proizvodi meksički led za distribuciju u SADu. Osumnjičenik živi na rancu bikova koji se prostire na 6 000 jutara JZ od Mexicalija. Meksička Državna policija, DP, iz političkih razloga nije ništa poduzela protiv Zorrilla. Nije poznato kakav se način transporta koristi u ovoj operaciji. Zračno promatranje nije otkrilo avionsku pistu na rancu. Na temelju iskustva, SPD drži da se za operaciju koristi cestovni promet kroz Calexico ili možda kroz San Ysidro. Međutim, na tim prijelazima nisu uhvaćene nikakve pošiljke. Vjeruje se da osumnjičenik uživa podršku i suradnju policajaca DPa. U seoskim naseljima, barrijima, JZ Mexicalija on je opće poznat i o njemu se govori kao o heroju. Podrška se dijelom temelji na velikodušnom

davanju poslova, medicinskih potrepština, barrio obitavališta i poljskih kuhinja stanovništvu siromašnih područja u kojima je odrastao. Neki stanovnici JZ područja Zorrilla zovu El Papa de Mexicali. Povrh toga, Zorrillov ranč je dobro čuvan tijekom 24 sata. El Papa, Papa, rijetko se može vidjeti izvan ranca. Izuzetak su tjedna putovanja u Bajú da u tamošnjoj areni prisustvuje borbi s bikovima koji su uzgojeni na njegovu rancu. U Državnoj policiji kažu da je zasad njihova suradnja u bilo kakvoj akciji SPDa protiv Zorrilla ne-moguća.

Narednik C. V. Moore #1101

Bosch je zatvorio fascikl i nekoliko trenutaka zurio u nj. U glavi su mu se motale razne misli. On je bio čovjek koji nije vjerovao u slučajnosti, pa se počeo pitati kako to da prisutnost Cala Moorea počinje bacati sjenu preko svega što je na njegovu putu. Pogledao je na sat i vidio kako će uskoro biti vrijeme da krene na sastanak s Teresom Corazon. No, bilo što da mu se vrzmalo po glavi, nije moglo suzbiti misao što mu se nametala: Frankie Sheehan iz OPUa trebao bi imati podatke iz dosjea o Zorrillu. Bosch je radio sa Sheehanom u OPUu. On je dobar čovjek i dobar istražitelj. Ako pro-vodi legitimnu istragu, trebao bi dobiti dosje. Ako to ne čini, onda nije ni važno.

Iziđe iz automobila i zaputi se ponovno do restorana. Ovaj put je ušao kroz kuhinjska vrata iz uličice. BANG jedinica je još uvijek bila ondje, a četiri mlada policajca sjedila su tiho kao da se nalaze u stražnjoj prostoriji pogrebnog zavoda. Boschova je stolica još uvijek bila tu. Bosch ponovno sjedne.

Što je bilo? upita Rickard.

Pročitao si ono, zar ne? Pričaj mi kako ste uhitili Dancea.

Što se tu ima pričati? reče Rickard. Mi se trudimo, a državni odvjetnik odbacuje slučaj. Što je još novo? Droga je drukčija, čovječe, ali je sve isto kao i prije.

Što vas je navelo da motrite na Dancea? Kako ste znali da ondje isporučuje robu?

Čuli smo naokolo.

Pazi, važno je. Ima veze s Mooreom. Kako?

Sada ti ne mogu reći. Morat ćeš mi vjerovati dok ne razriješim još ponešto. Samo mi reci tko je dobio mig. O tome se radilo, zar Činilo se da Rickard razmišlja o mogućnostima što ih ima.

Da, bio je to mig. Moj doušnik.

Tko je to bio?

Gledaj, čovječe, ne mogu...

Jimmy Kapps. Bio je to Jimmy Kapps, zar ne?

Rickard je ponovno oklijevao, a to je bila potvrda Boschu. Lju-tilo ga je što je to otkrio gotovo slučajno i tek nakon policajčeve smrti. No slika je postajala jasnija. Kapps izdaje Dancea da ima konkurenta manje. Potom leti natrag na Havaje, pokupi balončice i vraća se natrag. No

Dance više nije u zatvoru, a Jimmy Kapps stradava prije no što uspije prodati ijedan svoj balon.

Zašto nisi došao razgovarati sa mnom kad si čuo da su ubili Kappsa, do vruga? Pokušavao sam otkriti neki trag, a cijelo...

O čemu to govoriš, Bosch? Moore se one večeri sastao s to-bom radi Kappsa. On...

Svima za stolom postalo je jasno da Moore one večeri u Catalini nije Boschu rekao sve što zna. Zavladao je mučna šutnja. Ako to ranije nisu znali, sad su saznali: Moore je nešto mutio. Bosch ko-načno progovori:

Je li Moore znao da je Kapps tvoj doušnik?

Rickard je ponovno oklijevao, no onda ipak kimne glavom. Bosch ustane i gurne fascikl pred Rickarda.

Ne želim ovo. Nazovi Franka Sheehana u OPU i reci mu da si to upravo našao. Ovisi o tebi, ali ja mu ne bih rekao da si dosje najprije pokazao meni. Ni ja mu neću reći.

Harry zakorači da krene od stola, ali onda stane.

Još nešto. Taj čovjek Dance, jeste li ga viđali naokolo?

Ne od uhićenja reče Fedaredo.

Ostala su trojica odmahнула glavama.

Ako ga uspijete pronaći, javite mi. Imate moj broj.

Izišavši kroz kuhinjska vrata, Bosch je ponovno pogledao ono mjesto u uličici na kojem je Moore našao Juana Neznanca #67. Navodno. Više nije znao što bi o Mooreu trebao vjerovati. Ali nije mogao potisnuti pitanje o tome kakva je veza postojala između Juana Neznanca, Dancea i Kappsa, ako je uopće postojala neka veza. Znao je da će imati ključ ako otkrije identitet muškarca rad-ničkih šaka i mišićavih ruku. Tada će naći ubojicu.

8.

U Parker centru Harry je prošao kraj spomenika ispred zgrade i ušao u predvorje gdje je policajcu za prijamnim pultom morao pokazati značku prije nego što ga je ovaj pustio da uđe. Ova služba je prevelika i previše bezlična. Policajci za pultom ne bi prepoznali nikoga ispod čina zapovjednika.

Predvorje je bilo krcato ljudima što dolaze i odlaze. Neki su bili u odorama, neki u odijelima, a neki s oznakom POSJETITELJ što im je bila zatakuta o košulju. Bili su to građani koji su se prvi put našli u tom labirintu, pa sve promatraju širom otvorenih očiju. Harry je s vremenom Parker centar počeo doživljavati kao biro-kratski labirint što ometa, a ne olakšava posao policajaca na ulici. Zgrada je imala sedam katova, a na svakom katu u svakom hodniku postojao je zaseban feud. Svaki su feud ljubomorno čuvali zapo-vjednici, zamjenici i pomoćnici šefova. Svaka se skupina sumnjičavo odnosila prema drugim skupinama. Svaka je bila udruženje unutar golemog udruženja.

Bosch je tijekom osam godina službe u Odjelu za pljačke i umorstva dobro upoznao taj labirint. A tada je pao i izgorio pod težinom istrage Odjela za unutrašnju kontrolu. Radilo se o tome daje pucao u nenaoružanog čovjeka osumnjičenog za niz ubojstava. Bosch je pucao kad je čovjek posegnuo pod jastuk, a Bosch je mislio da želi uzeti pištolj. Ispod jastuka nalazio se tupe. Situacija je bila gotovo smiješna, osim za čovjeka koji je dobio metak. Drugi istražitelji OPUa povezali su tog sumnjivca s jedanaest ubojstava.

Njegovo je tijelo u kartonskoj kutiji poslano u krematorij. Boscha su poslali u hollywoodski okrug.

Dizalo je bilo krcato, a zaudaralo je po ustajalom zadahu. Izišao je na trećem katu i ušao u urede Odjela za znanstvena istraživanja. Tajnica je već bila otišla. Harry se nagnuo preko pulta i dosegnuo gumb kojim su se otvarala vrata. Prošao je kroz balistički laboratorij i ušao u ured. Donovan je još uvijek bio ondje i sjedio za svojini stolom.

Kako si ušao ovamo?

Otvorio sam si vrata.

Harry, nemoj to činiti. Ne smiješ hodati naokolo i tako kršiti sigurnosne propise.

Bosch pokajnički kimne glavom.

Što želiš? upita Donovan. Nemam nijedan tvoj slučaj.

Jasno da imaš.

Koji?

Cal Moore.

Gluposti.

Gledaj, imam dio slučaja, pa imam samo nekoliko pitanja. Možeš odgovoriti na njih ako želiš. Ako ne želiš, i to je u redu.

Što imaš?

Provjeravam neke pojedinosti koje su se pojavile u dva slučaja na kojima radim, a vode me ravno na put Cala Moorea. I zato bih samo... samo želim biti siguran u vezi s Mooreom. Znaš na što mislim?

Ne, ne znam na što misliš.

Bosch povuče stolicu od drugog stola i sjedne. Bili su sami u uredu, ali je Bosch govorio tiho i polako, nadajući se da će pobuditi zanimanje tehničara OZ1a.

Radi vlastitog mira želio bih biti siguran. Pitam se, možeš li mi reći da li se sve uklapa.

Uklapa sa čime?

Ma daj, čovječe. Je li to Cal i je li još netko bio u toj sobi? Uslijedila je duga tišina, a tada Donovan pročisti grlo. Konačno reče:

Kako to misliš da radiš na slučajevima koji te vode na njegov put?

Pošteno pitanje, pomisli Bosch. Pojavila se sitna prilika.

Imam mrtvog dilera. Zamolio sam Moorea da nešto provjeri u vezi s tim. Zatim imam mrtvog Juana Neznanca u uličici kraj Sunseta. Moore je našao tijelo. Idućeg dana uzeo je sobu u onoj rupi od motela i smrsio sebi konce sačmaricom. Ili tako izgleda. Samo želim provjeriti je li sve onako kako izgleda. Čuo sam da su u mrtvačnici obavili identifikaciju.

Zašto misliš da su ta dva slučaja povezana s ovim što se do-godilo Mooreu?

U ovom trenutku ništa ne mislim. Samo pokušavam isključiti neke mogućnosti. Možda je sve samo slučajnost. Ne znam.

Pa reče Donovan ne znam što su otkrili medicinski istražitelji, ali ja imam otiske iz sobe koji su pripadali njemu. Moore je bio u toj sobi. Upravo sam završio s time. Trebao mi je cijeli dan.

Kako to?

Kompjutor Ministarstva pravosuđa cijelo jutro nije radio. Ni-sam mogao dobiti otiske. Pošao sam u Kadrovski kako bih uzeo Mooreove otiske iz njegova dosjea, ali su mi rekli da ih je već uzeo Irving. Izvadio je karton s otiscima prstiju i odnio ga medicinskom istražitelju. Znaš, to se ne bi smjelo činiti, ali tko će mu to reći, zamjeriti mu se. Stoga sam morao čekati da kompjutor proradi. Skinuo sam otiske nakon ručka i maločas završio s poslom. Moore je bio u toj sobi.

Gdje su se nalazili otisci?

Čekaj malo.

Donovan odgurne stolicu do ormarića za spise i ključem iz džepa otključa jednu ladicu. Dok je prelistavao dosjee, Bosch je pripalio cigaretu. Donovan je konačno izvukao jedan dosje i gurnuo stolicu natrag do stola.

Ugasi to sranje, Harry. Mrzim to.

Bosch baci cigaretu na linoleum, stane na nju, a potom gurne opušak ispod Donovanova stola. Donovan počne pregledavati neke stranice što ih je izvukao iz fascikla. Bosch je vidio da svaka pri-kazuje tlocrt motelske sobe u kojoj je pronađeno Mooreovo tijelo.

Dakle, ovako reče Donovan. Otisci u sobi slažu se s Mooreovima. Svi. Usporedio sam ih...

To si već rekao.

Stižem do toga, stižem. Da vidimo, imamo palac, četrnaest točaka, na kundaku oružja. To je, pretpostavljam, bilo odlučujuće, četrnaest. Harry je znao da je potrebno samo pet istih točaka na otisku prsta da bi se identifikacija prihvatila na sudu. Podudarnost u četrnaest točaka otiska na oružju bilo je gotovo kao da imaju fotografiju osobe koja drži pušku.

Zatim... da vidimo... imamo četiri otiska koji se podudaraju u tri točke na cijevima oružja. Mislim da su se ti otisci nekako zamrljali kad mu je puška izbijena iz ruku. Stoga ondje nemamo ništa posve čisto.

Što je s okidačima?

Ne. Ništa na njima. Povukao je okidače nožnim palcem, a još uvijek je nosio čarapu, sjećaš se?

Što je s ostalim dijelovima sobe? Vidio sam kako stavljaš pra-šak na klimatizacijski uređaj.

Da, ali na brojčaniku nisam ništa našao. Mislili smo da je pojačao uređaj, znaš, kako bi usporio raspadanje. No brojčanik je bio čist. Plastičan je i hrapave površine, pa ne vjerujem da smo ondje mogli nešto naći.

Što još?

Donovan ponovno pogleda svoje tablice.

Imam otisak s njegove značke, kažiprst i palac, pet i sedam točaka. Značka se nalazila na komodi zajedno s lisnicom. Ali ništa na lisnici. Samo mrlje. Na pištolju na komodi našao sam samo nekoliko mrlja, ali jasan palac na naboju. Zatim, da vidimo, imam gotovo cijelu šaku, dlan, palac i tri prsta na lijevim vratima ormar-rića ispod umivaonika u kupaonici. Pretpostavljam da se onamo oslonio dok se spuštao na pod. Kakav način za odlazak, čovječe.

Da. To je sve?

Da. Ovaj, ne. Na novinama, na stolici su se nalazile novine, našao sam veliki otisak. Ponovno palac i tri prsta.

A čahure?

Samo mrlje. Ništa nisam našao na čahurama.

A na poruci?

Ništa.

Je li tkogod provjerio rukopis?

Pa, zapravo, poruka je bila tiskana. No Sheehan je dao da je provjeri netko od onih koji rade na sumnjivim dokumentima. Rekao je da se slaže. Prije nekoliko mjeseci Moore je napustio ženu i preselio se u mjesto u Los Felizu pod nazivom Vrela. Ispunio je obrazac za promjenu adrese. Obrazac se nalazio u osobnom dosjeu što ga je Irving zgrabio. U svakom slučaju, obrazac je također ispunjen tiskanim slovima. Bilo je mnogo sličnosti s porukom. Znaš, jednaka slova.

Što je sa sačmaricom? Je li netko ušao u trag serijskom broju?

Broj je bio oturpijan i spaljen kiselinom. Nikakva traga. Znaš, Harry, ne bih ti smio sve to govoriti. Mislim da bismo morali...

Nije dovršio rečenicu. Okrenuo je stolicu prema ormariću za spise i počeo spremati tablice.

Gotovo sam završio, čovječe. Što je s putanjom zrna? Jesi li ti radio na tome?

Donovan zatvori i zaključa ladicu ormarića i okrene se prema Boschu.

Počeo sam. Nisam završio. Ali govoriš o dvije usporedne ci-jevi, dvostrukim čahurama. To je putanja koja se odmah širi. Re-kao bih da

je to mogao učiniti s udaljenosti od petnaest centimetara i dobiti onakav učinak. Tu nema nikakve zagonetke.

Bosch kimne glavom, pogleda na sat i ustane.

Još samo jedno pitanje.

Neka bude. Već sam ti toliko rekao da se lako mogu naći u neobranom grožđu. Hoćeš li paziti kako postupaš s onim što sam ti rekao?

Svakako. Posljednje pitanje. Strani otisci. Koliko si našao otisaka koji ne pripadaju Mooreu?

Nijedan. Pitao sam se hoće li to ikoga zanimati.

Bosch ponovno sjedne. To nije imalo smisla. Bosch je znao da je motelska soba poput prostitutke. Svaka mušterija ostavi nešto za sobom, neki svoj znak. Nije važno ako se sobe uredi i donekle očiste nakon svakoga gosta. Uvijek postoji nešto, neki izdajnički znak. Harry nije mogao prihvatiti činjenicu da je svaka površina što ju je Donovan pregledao sadržavala samo Mooreove otiske prstiju.

Kako to misliš da nikoga nije zanimalo?

Mislím, nitko ništa nije rekao. Rekao sam Sheehanu i onom klipanu iz Unutrašnjih koji ga slijedi naokolo. Ponašali su se kao da im to baš ništa ne znači. Znaš? Kao da su rekli: Vrlo važno, da-kle nije bilo drugih otisaka. Valjda nikad ranije nisu imali ubojstvo u motelskoj sobi. Sranje, mislio sam da ću skupljati otiske do ponoći. Ali našao sam samo one o kojima sam ti rekao. To je bila najčistija motelska soba u kojoj sam ikad tražio otiske. Želim reći, čak sam upotrijebio i laser. Ništa nisam vidio, osim tragova brisanja na mje-stima gdje je soba očišćena. A ako mene pitaš, Harry, to nije mjesto u kojem uprava previše brine o čistoći.

To si rekao Sheehanu, zar ne?

Da, rekao sam mu kad sam završio. Mislio sam, znaš, budući da je bio Božić, da će reći kako zabušavam i samo se pokušavam vratiti kući, k obitelji. No rekao sam im, a oni su samo rekli u redu, to je sve, laku noć, sretan Božić. Otišao sam. Jebi ga.

Bosch je razmišljao o Sheehanu, Chastainu i Irvingu. Sheehan je sposoban istražitelj. No dok su ona dvojica stajala nad njime, mogao je pogriješiti. Pošli su u motelsku sobu sto posto sigurni da je riječ o samoubojstvu. Bosch bi učinio isto. Čak su našli i poruku. Nakon toga vjerojatno bi bio potreban nož u Mooreovim leđima da promijene mišljenje. Pomanjkanje drugih otisaka u sobi, brisanje serijskog broja sa sačmarice. Sve je to postotak njihove uvjerenosti u samoubojstvo trebalo smanjiti na pedeset posto. Ali sve to nije imalo nikakva učinka na njihov zaključak. Harry se počeo pitati kakvi su rezultati obdukcije, hoće li potvrditi zaključak da je riječ o samoubojstvu.

Ponovno ustane, zahvali Donovanu na informacijama i ode.

Spusti se stubama na drugi kat i uđe u prostorije OPUa. Većina stolova složenih u tri reda bila je prazna, jer je već prošlo pet sati. Sheehanov je stol u skućenom prostoru Specijalne jedinice za ubojstva također bio prazan. Ondje se još uvijek nalazilo nekoliko detektiva. Kratko su ga pogledali, ali su se odmah vratili svom po-slu. Bosch ih nije zanimao. On je bio simbol onoga što se može dogoditi, brzog načina na koji se može pasti.

Je li Sheehan još uvijek ovdje? upita dežurnu detektivku koja je sjedila za prijamnim pultom, odgovarala na telefonske po-zive, primala izvještaje i bavila se svim drugim glupostima.

Za danas je gotov rekla je ne dižući pogleda s rasporeda godišnjih odmora što ga je ispunjavala. Prije nekoliko minuta nazvao je iz ureda medicinskog istražitelja i rekao da je pod šifrom sedam do jutra.

Ima li neki stol kojim se mogu koristiti nekoliko minuta? Mo-ram obaviti neke telefonske razgovore.

Mrzio je što mora pitati za dopuštenje, jer je osam godina radio u toj prostoriji.

Samo izaberite reče žena. Još uvijek ga nije pogledala. Bosch sjedne za stol koji nije bio previše zatrpan papirima.

Nazvao je hollywoodsku postaju nadajući se da će ondje još uvijek nekoga zateći. Javila se Karen Moshito, a Bosch upita ima li koja poruka za njega.

Samo jedna. Netko po imenu Svlvia. Nije rekla prezime. Zabilježio je broj i osjetio kako mu se ubrzavaju otkucaji bila.

Jesi li čuo za Moorea? upita Karen.

Misliš na identifikaciju? Da, čuo sam.

Ne. Obdukcija je problematična. U vijestima na radiju kažu da obdukcija ne može dati konačnu potvrdu o samoubojstvu. Nikad nisam čula da pucanj iz sačmarice u lice nije konačna potvrda.

Kad je to objavljeno?

Malo prije sam to čula na radiopostaji KFWB, u pet. Bosch spusti slušalicu i još jednom pokuša nazvati Porterov

broj. Opet nije bilo odgovora, a nikakva automatska sekretarica nije preuzela poziv. Harry se pitao nije li slomljeni policajac ipak ondje, samo se jednostavno ne javlja na telefon. Zamislio je Portera kako sjedi s bocom u kutu mračne sobe, bojeći se da otvori vrata ili da podigne telefonsku slušalicu.

Pogleda broj što ga je zapisao kraj imena Svlvia Moore. Pitao se je li čula za obdukciju. Vjerojatno je o tome riječ. Javila se na-kon što je telefon tri puta zazvonio.

Gospodo Moore?

Svlvia je.

Ovdje Harry Bosch.

Znam.

Više ništa nije rekla.

Kako se držite?

Mislim da sam dobro. Ja... nazvala sam, jer vam samo želim zahvaliti. Zbog načina kako ste se sinoć ponašali. Prema meni.

O, pa, niste... to je bilo...

Znate li onu knjigu o kojoj sam vam sinoć pričala?

Dugi oprostaj?

Ondje je još jedna rečenica o kojoj sam razmišljala. "Bijeli je vitez za mene rijetkost kao i debeli pismonoša." Pretpostavljam da u današnje vrijeme ima mnogo debelih pismonoša. Posve tiho se nasmijala, gotovo kao i kad je plakala. Ali nema previše bijelih vitezova. Vi ste to sinoć bili.

Bosch nije znao što bi rekao. Samo ju je pokušao zamisliti na drugom kraju šutnje.

Lijepo je od vas da to kažete. Ali ne znam zaslužujem li ja to. Katkad ne vjerujem da me ono što moram obaviti čini vitezom.

Nekoliko su trenutaka razgovarali o nevažnim stvarima, a zatim su se pozdravili. Bosch je spustio slušalicu i trenutak mirno sjedio, zureći u telefon i razmišljajući o onome što je rečeno i onome što nije rečeno. Tu nešto postoji. Neka veza. Nešto više od smrti njezina muža. Više nego samo slučaj. Postoji veza među njima.

Okrene stranice bilježnice unazad na kronološki redoslijed što ga je ranije zabilježio.

9. studenog Dance uhićen

13. studenog Jimmy Kapps mrtav

4. prosinca Susret između Moorea i Boscha

Počeo je dodavati druge datume i činjenice, čak i one što se zasad naoko nisu uklapale u cijelu sliku. No u sebi je nosio snažan osjećaj da su njegovi slučajevi povezani, a veza je Calexico Moore. Nije se zaustavljao da bi razmislio o redoslijedu kao cjelini sve dok nije završio. Zatim ga je proučio i shvatio da donekle dovodi u red misli što su mu se motale glavom tijekom posljednja dva dana.

I. studenog BANGov izvještajpokriće o crnom ledu 9. studenog Rickard dobiva mig od Jimmvja Kapps 9. studenog Dance uhićen, slučaj odbačen

13. studenog Jimmy Kapps mrtav 4. prosinca Susret između Moorea i Boscha Moore zadržava za sebe informacije

II. prosinca Moore dobiva SPDov sažetak

18. prosinca Moore pronalazi tijelo Juan Neznanc #67

18. prosinca Porter dobiva slučaj Juana Neznanca

19. prosinca Moore uzima sobu u Skrovištu samoubojstvo?

24. prosinca Obdukcija Juana Neznanca #67 kukci?

25. prosinca Otkriveno Mooreovo tijelo

26. prosinca Porter se povlači iz posla

26. prosinca Mooreova obdukcija nema potvrde?

Ali nije se mogao dugo usredotočiti na popis, a da ne razmišlja o Svlviji Moore.

9.

Bosch je pošao Ulicom Los Angeles do Druge ulice, a zatim se zaputio uzbrdo duž Red Winda. Ispred St. Vibiane vidio je sku-pinu otrcanih beskućnika kako izlazi iz crkve. Dan su proveli spa-vajući u klupama, a sad idu u misiju u Ulici Union na večeru. Dok je prolazio kraj zgrade Timesa, pogledao je gore na sat i vidio da je točno šest. Uključio je radio na KFWB kako bi poslušao vijesti. Mooreova obdukcija bila je druga vijest, nakon izvještaja o tome kako je gradonačelnik postao najnovija žrtva u valu protesta obo-ljelih od AIDSa. Pogodio ga je balon pun svinjske krvi dok je silazio bijelim kamenim stubištem Gradske vijećnice. Grupa pod nazivom Cool AIDS preuzela je odgovornost.

Iz mrtvozornikova ureda Okruga Los Angeles saznajemo da se obdukcijom policijskog narednika Calexica Moorea nije moglo sa sigurnošću potvrditi da je policajac koji je radio na narkoticima oduzeo sebi život. U međuvremenu, policija je smrt službeno pro-glasila samoubojstvom. Tijelo tridesetosmogodišnjeg policajca na Božić je nađeno u sobi hollywoodskog motela. Organi zakona i reda rekli su da je mrtav već tjedan dana, a umro je od pucnja sačmaricom u lice. Na mjestu događaja pronađena je posljednja poruka, ali njezin sadržaj nije otkriven javnosti. Moore će biti po-kopan u ponedjeljak.

Bosch isključi radio. Vijesti su očito potekle s konferencije za tisak. Pitao se što su mislili kad su rekli da rezultati obdukcije nisu sa sigurnošću potvrdili da je riječ o samoubojstvu. To je bilo jedino zrnce prave vijesti u cijelom izvještaju.

Parkirao je uz pločnik ispred Crvenog vjetra i ušao u restoran, ali nije vidio Teresu Corazon. Pošao je u toaletnu prostoriju i za-pljusnuo lice vodom. Morao bi se obrijati. Obrisa se papirnatim ubrusom i pokušao rukom zagladiti brkove i kovrdastu kosu. Ola-bavio je kravatu, a zatim je dugo stajao i zurio u svoj odraz. Vidio je onu vrstu čovjeka kome mnogi neće prići ako baš ne moraju.

Kupio je paket cigareta u automatu kraj vrata toaletne prostorije i ponovno se osvrnuo naokolo, ali je još uvijek nije vidio. Prišao je šanku i naručio pivo Anchor, a zatim je bocu odnio do praznog stola blizu ulaznih vrata. Vjetar se počeo puniti ljudima koji su do-lazili s posla. Ljudi u poslovnim odijelima i haljinama. Bilo je mno-go kombinacija starijih muškaraca i mlađih žena. Harry je prepoz-nao nekoliko izvjestitelja iz Timesa. Počeo je misliti da je Teresa izabrала loše mjesto za sastanak, ako se uopće kani pojaviti. S ob-zirom na današnju vijest o obdukciji, izvjestitelji bi je mogli opaziti. Ispraznio je bocu i izišao iz restorana.

Stajao je na hladnom večernjem zraku na pločniku ispred restorana i gledao prema tunelu u Drugoj ulici kad je začuo automobilsku trubu, a jedan se automobil zaustavio kraj njega. Električni se prozor bešumno spustio. Teresa je stigla.

Harry, čekaj me unutra. Samo ću potražiti mjesto za parkiranje. Oprosti što kasnim.

Bosch se nagne kroz prozor.

Ne znam. Unutra ima mnogo izvjestitelja. Na radiju sam čuo o Mooreovoj obdukciji. Ne znam želiš li riskirati da te gnjave.

Mogao je shvatiti razloge i za i protiv. Ako se njezino ime pojavljuje u novinama, povećavaju se izgledi da naslov vršitelj dužnosti šefa medicinskih istražitelja prijede u šef. No ako kaže nešto pogrešno ili novinari izvrnu ono što je rekla, lako bi se moglo dogoditi da bude samo privremeni, ili još gore, bivši šef.

Kamo možemo poći? upita Teresa. Harry otvori vrata automobila i sjedne kraj nje.

Jesi li gladna? Možemo poći do Gorkoga ili u Smočnicu.

Da. Je li Gorki još uvijek otvoren? Želim pojesti malo juhe. Trebalo im je petnaest minuta da se provuku kroz gusti promet do parkirališta osam blokova dalje. U Gorkome su naručili krige domaće ruskog piva, a Teresa je uzela kokošju juhu s rižom.

Naporan dan, je li? počne Bosch.

O, da. Nisam ručala. Bila sam u dvorani cijelih pet sati.

Bosch je želio čuti nešto o Mooreovoj obdukciji, ali je znao da ne može jednostavno izvaliti pitanje. Morat će je navesti da sama poželi pričati o tome.

Kako si provela Božić? Jesi li se pomirila s mužem?

Ni slučajno. To jednostavno ne ide. Nikad se nije mogao pomiriti s onim što radim, a sad kad bih mogla postati šefica medicinskih istražitelja još mu je teže prihvatiti činjenice. Otišao je na Badnjak. Božić sam provela sama. Danas sam kanila nazvati svoju odvjetnicu i reći joj neka nastavi s postupkom za razvod, ali nisam imala vremena.

Trebala si me nazvati. Ja sam proveo Božić u društvu prerijskog vuka.

Ah! Zar je Timido još uvijek u blizini?

Da, još uvijek dolazi s vremena na vrijeme. Na drugoj strani usjeka bio je požar. Mislim da ga je to prestrašilo.

Da, čitala sam o tome. Imao si sreće.

Bosch kimne glavom. On i Teresa Corazon održavali su povremenu vezu već četiri mjeseca, a na svakom je susretu dolazilo do ovakve površne intimnosti. Ta je veza odgovarala i njoj i njemu, a čvrsto se temeljila na fizičkim, a ne na emotivnim potrebama i nikad ni u jednome nije budila duboke strasti. Ona se ranije te godine razšla s mužem, profesorom na Medicinskom fakultetu Kalifornijskog sveučilišta i očito je izdvojila Harryja kao prikladnog partnera. No

Bosch je znao daje on samo privremeni izbor. Sastajali su se tu i tamo, obično s razmakom od nekoliko tjedana, a Harry nije imao ništa protiv toga da Teresa bude inicijator svakog sas-tanka.

Gledao je kako saginje glavu, puše u žlicu juhe, a potom je stavlja u usta. Vidio je kriške mrkve kako plutaju u zdjeli. Imala je smeđe uvojke što su joj se spuštali na ramena. Rukom je za-bacivala vitice kose dok je puhala u žlicu i jela. Koža joj je bila prirodno smeđa, a lice je imalo eliptičan oblik naglašen visokim jagodicama. Pune je usne namazala crvenim ružem, a na obraze stavila vrlo malo rumenila. Znao je daje srednjih tridesetih godina, ali je nikad nije pitao koliko točno ima godina. Na koncu je opazio njezine nokte. Bez laka i kratko podrezane kako ne bi probušili gumene rukavice, alat njezina zvanja. Dok je pio gusto pivo iz teške krigle, pitao se je li to početak još jednog intimnog susreta ili je doista došla samo zato da mu is-priča nešto važno u vezi s obdukcijским rezultatima Juana Neznanca #67.

Dakle, sad mi treba društvo za doček Nove godine reče Teresa i podigne pogled s juhe. U što zuriš?

Samo te gledam. Treba ti društvo, imaš ga. Pročitao sam u novinama da Frank Morgan svira u Catalini.

Tko je on i što svira?

Vidjet ćeš. Svidjet će ti se.

To je ionako bilo glupo pitanje. Ako se tebi sviđa, onda sigur-no svira saksofon.

Harry se nasmiješi, više sebi nego njoj. Bilo mu je drago što će imati društvo. Samoća na Staru godinu više mu je smetala nego za Božić, Dan zahvalnosti ili bilo koji drugi blagdan. Stara godina je noć za džez, a saksofon može djelovati pogubno na čovjeka koji je sam.

Nasmiješila se i rekla:

Harry, usamljene žene uz tebe se osjećaju tako ugodno. Pomislio je na Svlviju Moore sjetivši se njezina žalosnog osmi-jeha.

Dakle reče Teresa koja je po svemu sudeći osjetila da se on u mislima udaljava. Kladam se da te zanimaju kukci u Juanu Neznancu #67.

Najprije pojedj juhu.

Ne, u redu je. Meni to ne smeta. Zapravo, uvijek ogladnim nakon napornog dana sjeckanja tijela.

Nasmiješila se. Često je tako govorila, kao da prkosi onome čime zarađuje za život. Znao je da joj je još uvijek stalo do muža. Nije važno što govori. Bosch je to mogao razumjeti.

Pa, nadam se da ti skalpeli neće nedostajati kad postaneš stalni šef. Tada ćeš sjeći proračune.

Ne, ja bih bila aktivni šef. Obavljala bih posebne obdukcije. Kao danas. No nakon današnjega dana nisam sigurna da će me ikad postaviti za stalnog šefa.

Harry osjeti da je sad on u njoj oslobodio ružan osjećaj i time je opteretio. Sad je možda pravi trenutak.

Želiš li razgovarati o tome?

Ne. Hoću reći da želim, ali ne smijem. Imam povjerenja u tebe, ali mislim da to zasad moram zadržati u tajnosti.

Kimnuo je glavom i na tome ostao, ali se kanio vratiti na to i saznati što je pošlo po zlu u Mooreovoj obdukciji. Izvadio je bi-lježnicu iz džepa i stavio je na stol.

Onda dobro, pričaj mi o Juanu Neznancu #67.

Gurnula je zdjelu juhe na kraj stola i stavila u krilo kožnatu aktovku. Izvadila je tanki smeđi fascikl i otvorila ga pred sobom.

U redu. Ovo je kopija pa je možeš zadržati kad završim s ob-jašnjavanjem. Pregledala sam bilješke i sve ostalo što je Salazar imao u ovom slučaju. Pretpostavljam da znaš, uzrok smrti bili su višestruki udarci tupim predmetom po glavi. Snažni udarci fron-talno, parietalno, sfenoidno i supraorbitalno.

Dok je opisivala ozljede, dodirivala je gornji dio čela, stražnji dio glave, lijevu sljepoočnicu i rub lijevog oka. Nije dizala pogled s papira.

Svaki od tih udaraca bio je fatalan. Bilo je drugih ozljeda, a to možeš kasnije pogledati. Ovaj, izvadio je komadiće drva iz dvije ozljede na glavi. Čini se da je riječ o nečemu poput palice za bejzbol, ali ne tako široko, mislim. Strahoviti udarci, pa zato držim da govorimo o nečemu težem. Nije riječ o štapu. Nešto veće. Držak pijuka, lopate, nešto kao... možda bilijarski štap. No najvjerojatnije nešto nedovršeno. Kao što sam rekla, Sally je izvukao ivere iz rana. Nisam sigurna da bi bilijarski štap uglačane i lakirane površine os-tavio ivere.

Na trenutak je proučavala bilješke.

Kao drugo, ne znam je li ti Porter rekao, ali tijelo je naj-vjerojatnije donijeto i bačeno na to mjesto. Vrijeme smrti je naj-manje šest sati prije pronalaženja tijela. Sudeći prema kretanju u toj uličici i kroz stražnja vrata restorana, nije moguće da je tijelo ondje ležalo šest sati, a da ga nitko nije opazio. Jamačno ga je net-ko onamo bacio.

Da, to sam vidio u njegovim bilješkama.

Dobro.

Počela je prelistavati stranice. Kratko bi pogledala fotografije s obdukcije i odlagala ih u stranu.

U redu, ovdje je. Još nisu stigli rezultati toksičnih pretraga, ali boja krvi i jetre kaže nam da tu neće biti ničega. Samo nagađam, ili bolje rečeno, Sally nagađa, pa nas nemoj držati za riječ.

Harry kimne glavom. Još uvijek nije ništa zapisao. Pripalio je cigaretu, a njoj to po svemu sudeći nije smetalo. Nikad se nije bunila, iako je jednom, kad je promatrao obdukciju, ušla iz susjedne dvorane i pokazala mu plućno krilo četrdesetgodšnjaka koji je pušio tri kutije

dnevno. Izgledalo je poput stare crne cipele preko koje je prešao kamion.

No, kao što znaš nastavi Teresa mi rutinski uzimamo brisove i obavljamo analizu sadržaja želuca. Prvo, u usnom vosku našli smo nekakvu smeđu prašinu. Isto tako, našli smo je na kosi i ispod noktiju.

Bosch pomisli na heroinski katran, sastojak crnog leda.

Heroin?

Dobar pokušaj, ali nije.

Samo smeđa prašina.

Bosch je počeo zapisivati u svoju bilježnicu.

Da, stavili smo malo te prašine na stakalca i povećali. Koliko mi možemo odrediti, riječ je o pšenici. Pšeničnoj prašini. To je... očito se radi o smrvljenoj pšenici.

Kao žitne pahuljice? Imao je žitne pahuljice u ušima i na kosi?

Konobar u bijeloj košulji, s crnom leptirkravatom, tankim brko-vima i strogim ruskim izrazom lica prišao je njihovom stolu i pitao želimo li još nešto. Pogledao je hrpu fotografija ispred Terese. Fotografija na vrhu prikazivala je golog Juana Neznanca #67 na stolu od nehrđajućeg čelika. Teresa je hitro pokrije fasciklom, a Bosch naruči još dva piva. Čovjek se polako udalji od stola.

Misliš na neku vrstu pšeničnih pahuljica? ponovno upita Bosch. Poput prašine na dnu kutije ili tako nešto?

Ne baš tako. Ipak, zadrži tu misao i dopusti da nastavim. Sve će doći na svoje mjesto.

Bosch joj kretnjom ruke pokaže neka nastavi.

U brišu nosa i sadržaju želuca pojavile su se dvije vrlo za-nimljive stvari. To je na neki način razlog zbog kojeg volim ovo što radim, iako drugi ljudi ne vole da to radim. Podigne pogled s papira i nasmiješi mu se. U svakom slučaju, u želučanom sadržaju Salazar je identificirao kavu i prožvakanu rižu, piletinu, pa-par, različite začine i svinjsko crijevo. Da skratim, to je chorizo, meksička kobasica. Crijevo upotrijebljeno za ovojnicu kobasice na-vodi me na pomisao da je riječ o nekoj vrsti domaće kobasice, a ne kobasice proizvedene u tvornici. To je pojeo malo prije smrti. Gotovo da i nije bilo razgradnje u želucu. Možda je čak jeo kad je došlo do napada. Želim reći, grlo i usta bili su čisti, ali je među zubima još bilo ostataka hrane. Usput rečeno, sve su to bili njegovi zubi. Uopće nije popravljao zube, nikad. Shvatio si da čovjek nije bio odavde?

Bosch kimne glavom sjetivši se Porterovih bilješki u kojima je pisalo daje sva odjeća Juana Neznanca #67 izrađena u Meksiku. Nastavio je pisati u bilježnicu.

U želucu se nalazilo još i ovo reče Teresa.

Gurnula je polaroidnu fotografiju preko stola. Prikazivala je ružičastoga kukca kojemu je jedno krilo nedostajalo, a drugo je bilo slomljeno. Djelovao je vlažno, što je zacijelo i bio s obzirom na mjesto gdje su ga našli. Nalazio se u staklenoj zdjelici za kulture kraj novčića od deset centi. Novčić je bio otprilike deset puta veći od kukca.

Harry opazi konobara koji je stajao na oko tri metra od njihova stola držeći dvije krige piva. Čovjek podigne krige i upitno uzdigne obrve. Bosch mu znakom pokaže da se može približiti. Konobar spusti krige na stol, krišom baci pogled na fotografiju kukca, a za-tim se žurno udalji. Harry gurne fotografiju i vrati je Teresi.

Dakle, što je to?

Ttynetid reče Teresa i nasmiješi se.

Uh, baš sam to kanio reći reče Bosch. Teresa se nasmije mojem pokušaju šale.

To je voćna muha, Harry. Mediteranska vrsta. Maleni kukac koji nanosi velike štete kalifornijskoj proizvodnji agruma. Salazar se obratio meni kako bismo zatražili mišljenje stručnjaka jer nismo imali pojma što je to. Jedan ga je istražitelj odnio na Kalifornijsko sveučilište, entomologu kojeg je Gary preporučio. On je otkrio o kojem je kukcu riječ.

Bosch je znao da je Gary njezin muž koji će uskoro postati biv-ši. Kimnuo je glavom, potvrđujući ono što mu je govorila, ali nije shvaćao značenje tog otkrića.

Teresa reče:

Prelazimo na brisove nosa. U redu, bilo je još pšenične pra-šine, a tada smo našli ovo.

Gurnula je još jednu fotografiju preko stola. To je također bila snimka zdjelice za kulture u kojoj se nalazio novčić. Kraj novčića se vidjela ružičastosmeđa crta. To je bilo mnogo manje od muhe na prvoj fotografiji, ali je Bosch vidio da je i to neka vrsta kukca.

A ovo? upita.

To je isto, kaže moj entomolog. Samo što je ovo podmladak. Ovo je ličinka.

Ispreplela je prste i naslonila ruke na stol, s laktovima prema van. Nasmiješila se i čekala.

Ti ovo obožavaš, zar ne? reče Bosch. Ispio je četvrtinu svo-ga piva. U redu, zainteresirala si me. Što sve to znači?

Pa, poznato ti je ono osnovno o voćnoj muhi, zar ne? Napada plodove agruma, može cijelu poljoprivrednu granu baciti na kolje-na, pričiniti milijunske štete, nema narančina soka ujutro, i tako dalje, i tako dalje, propast civilizacije kakvu mi poznajemo. Je li tako? Bosch kimne glavom, a ona nastavi, govoreći vrlo brzo.

U redu, čini se da svake godine ovdje imamo infestaciju, pu-stošenje mediteranske voćne muhe. Sigurna sam da si vidio znakove

upozorenja na autocestama ili čuo helikoptere koji noću prskaju malationom.

Zbog njih sanjam o Vijetnamu reče Harry.

Zacijelo si također vidio ili čitao o pokretu protiv prskanja malationom. Neki ljudi tvrde da truje ljude jednako kao i te kukce. Žele da se to prekine. Dakle, što može učiniti Ministarstvo poljo-privrede? Pa, može ubrzati drugi postupak što ga primjenjuju za uništavanje tih kukaca. Ministarstvo poljoprivrede Sjedinjenih Država i Projekt za iskorjenjivanje mediteranske voćne muhe puštaju milijarde sterilnih voćnih muha diljem južne Kalifornije. Milijune svakoga tjedna. Vidiš, zamišljeno je da će se one koje se već ondje nalaze pariti sa sterilnim partnerima, a infestacija će s vremenom nestati jer će ih biti sve manje i manje. To je stvar matematike, Harry. Kraj problema, ako područje uspiju zasititi s dovoljno sterilnih muha.

Tu je zastala, ali Bosch još uvijek nije shvaćao.

Jao, sve je to doista fantastično, Teresa. No hoće li nas dovesti do nekog zaključka ili samo...

Dolazim do toga. Dolazim do toga. Samo slušaj. Ti si detektiv. Detektivi bi trebali znati slušati. Jednom si mi rekao da se rješavanje slučajeva umorstava sastoji od poticanja ljudi da govore i od slušanja. Pa, ja ti govorim.

Bosch podigne ruke, a ona nastavi.

Muhe što ih rasprostire Ministarstvo poljoprivrede oboje dok su u stadiju ličinke. Oboje ih u ružičasto kako bi mogli pratiti njihovo kretanje ili brzo odvojiti sterilne od nesterilnih muha kad provjeravaju one malene zamke što ih imaju na stablima naranče ili drugdje. Pošto ličinke oboje u ružičasto, ozračuje ih kako bi postale sterilne. Potom ih puštaju.

Harry kimne glavom. Počelo je zvučati zanimljivo.

Moj je entomolog pregledao dva uzorka izvađena iz Juana Neznanca #67 i evo što je otkrio. Teresa pogleda neke bilješke u fasciklu. Odrasla muha izvađena iz mrtvačeva želuca bila je obojena u ružičasto i sterilizirana, ženka. U redu, u tome nema ničeg neobičnog. Kao što sam rekla, puštaju ih oko tristo milijuna tjedno, milijarde tijekom cijele godine, te se čini vjerojatnim da je naš čovjek mogao jednu slučajno progutati ako je bio bilo gdje, recimo, u južnoj Kaliforniji.

To sužava područje reče Bosch. Što je s drugim uzorkom?

S ličinkom je drukčije. Teresa se ponovno nasmiješi. Dr. Braxton, to je stručnjak za kukce, kaže da je ličinka obojena u ružičasto u skladu sa zahtjevima Ministarstva poljoprivrede. No još nije bila ozračena, sterilizirana, kad je ušla u nos Juana Neznanca.

Maknula je ruke sa stola i spustila ih niz tijelo. Završila je iz-vještavanje o činjenicama. Došlo je vrijeme za nagađanje, a ona je njemu prepuštala prvi pokušaj.

Dakle, čovjek u tijelu ima dvije krepane muhe, jednu steriliziranu i jednu nesteriliziranu reče Bosch. To me dovodi do zaključka da se naš momak malo prije svoje smrti nalazio na mjestu gdje se te muhe steriliziraju. Milijuni muha naokolo. Jedna ili dvije mogle su dospjeti u njegovu hranu. Mogao je jednu udahnuti kroz nos. Nešto tako.

Teresa kimne glavom.

Što je s pšeničnom prašinom? U ušima i na kosi?

Pšenična prašina je hrana, Harry. Braxton je rekao da je to hrana koja se koristi za uzgoj.

Bosch reče:

Znači da moram otkriti gdje proizvode, gdje uzgajaju te sterilne muhe. Možda ondje nešto znaju o Juanu Neznancu. Zvuči kao da je bio uzgajivač ili tako nešto.

Teresa se nasmiješi i reče:

Zašto me ne pitaš gdje ih uzgajaju?

Gdje to rade, Teresa?

Pa, trik je u tome da ih uzgajaju ondje gdje su one već dio prirodnog svijeta kukaca ili okoliša, te stoga neće biti problema ako slučajno pobjegnu prije nego što ih se ozrača. Stoga Ministarstvo poljoprivrede ima ugovore s uzgajivačima na samo dva mjesta; Havaji i Meksiko. Na Havajima postoje tri uzgajivača na Oahuu. U Meksiku je uzgajivač blizu Zihuateneja, a najveći od svih pet nalazi se blizu...

Mexicalija.

Harry, kako si znao? Je li ti sve to već bilo poznato, a pustio si me...

Samo sam pogodio. Slaže se s nečim drugim na čemu sam radio.

Neobično ga je pogledala, a Bosch je na trenutak požalio što joj je pokvario veselje. Ispio je svoje pivo i osvrnuo se u potrazi za preosjetljivim konobarom.

10.

Odvezla ga je natrag do Crvenog vjetra da uzme svoj automobil, a zatim ga je slijedila do njegove kuće u brdima. Ona je živjela u stanu u Hancock Parku, što je bilo bliže, ali je rekla da je u pos-ljednje vrijeme ondje provodila previše vremena, te da želi imati priliku vidjeti ili čuti prerijskog vuka. Znao je da je pravi razlog u tome što će se lakše izvući iz njegova stana nego njega pitati da ode.

Međutim, to Boschu nije smetalo. Zapravo se u njezinu stanu osjećao neugodno. Previše ga je podsjećao na ono što je Los Angeles postajao. To je bilo potkrovlje na četvrtom katu s pogledom na središte grada u povijesnoj rezidenciji pod nazivom Warfield. Vanjski dio zgrade još uvijek je bio jednako lijep kao i onog dana 1911. godine kad ju je dovršio George AUan Hancock. Beaux arts arhitektura s plavosivom

fasadom od terakote. George nije štedio novac zarađen naftom, a s ulice je Warfield, sa svojim ukrasima fleursdelys i kartušama, to i pokazivala. No Bosch je nalazio za-mjerke unutrašnjosti, sadašnjoj unutrašnjosti zgrade. Neka je japan-ska tvrtka kupila zgradu prije nekoliko godina i posve je poharala iznutra, a potom je iznova izgradila, renovirala i preuredila. Srušili su zidove u svim stanovima, tako da je svaki stan postao duga, ste-rilna prostorija s podom od imitacije drva, ormarićima od nehrđajućeg čelika i bezličnom rasvjetom. Bosch je to smatrao samo lijepom praznom ljušturuom. Imao je osjećaj da bi i George tako mislio.

U Harryjevoj su kući razgovarali dok je on na trijemu priredio maleni roštilj na ugljen i stavio peći riblji file što ga je kupio na Badnjak, a još uvijek je bio svjež i dovoljno velik da bi se mogao podijeliti. Teresa mu je rekla da će Okružno povjerenstvo vjerojatno prije Nove godine donijeti neformalnu odluku o tome tko će biti šef medicinskih istražitelja. Poželio joj je sreću, ali u dubini duše nije bio siguran misli li doista tako. To je bio politički položaj, te će morati balansirati na žici. Čemu se uvaljivati u to? Promijenio je temu.

Dakle, ako je taj čovjek, taj Juan Neznanac, bio u Mexicaliju blizu mjesta na kojem uzgajaju te voćne muhe, što misliš, kako je njegovo tijelo dospjelo čak ovamo?

To nije moje područje reče Teresa.

Stajala je kraj ograde i zurila preko Vallevja. Milijuni svjetiljki blistali su u oštrom, svježem zraku. Prebacila je njegovu jaknu pre-ko ramena. Harry je premazao ribu ananasovim umakom za pečenje i okrenuo je na drugu stranu.

Ovdje kraj vatre je toplo reče. Malo se bavio ribom, a onda nastavi: Mislim daje razlog to što netko nije želio da se provjerava posao tog kooperanta Ministarstva poljoprivrede. Znaš? Nisu željeli da se tijelo poveže s tim mjestom. Zato su čovjekovo tijelo odvezli tako daleko.

Da, ali čak do Los Angelesa?

Možda su... pa, ne znam. To je doista prilično daleko. Oboje su nekoliko trenutaka šutjeli i bavili se vlastitim mislima.

Bosch je čuo i osjećao miris ananasa kako cvrči dok kaplje na ug-ljen.

Kako se mrtvo tijelo može prokrijumčariti preko granice? upita Bosch.

O, mislim da su krijumčarili i veće stvari od toga. Nije li tako? Bosch kimne glavom.

Jesi li ikad bio ondje dolje, Harry, u Mexicaliju?

Samo sam prošao onuda na putu za Bahiu San Felipe gdje sam ljetos bio u ribolovu. Nikad se nisam zaustavljao. A ti?

Nikada.

Znaš li kako se zove gradić odmah s druge strane granice? Na našoj strani?

Hm, hm.

Calexico.

Šališ se? Je li ondje...

Da.

Riba je bila pečena. Vilicom ju je premjestio na tanjur i po-klopцем pokrio roštilj, te su ušli u kuću. Poslužio je ribu sa špa-njolskom rižom koju je začinio meksičkim začinom. Otvorio je bocu crnog vina i natočio dvije čaše. Krv bogova. Nije imao bijelog vina. Kad je sve stavio na stol, opazio je osmijeh na njezinu licu.

Mislila si da sam momak TV večera, je li?

Palo mi je na pamet. Ovo je vrlo lijepo.

Kucnuli su se i u šutnji počeli jesti. Pohvalila ga je kao kuhara, ali je Bosch znao da je riba malo presuha. Ponovno su se prepustili ležernom čavrljanju. Bosch je cijelo vrijeme tražio priliku da joj može postaviti pitanje o Mooreovoj obdukciji. Prigoda mu se uka-zala tek onda kad su završili s večerom.

Što ćeš sada učiniti? pitala je kad je ubrus odložila na stol.

Valjda ću počistiti stol i vidjeti...

Ne. Znaš na što mislim. U slučaju Juana Neznanca.

Nisam siguran. Želim ponovno razgovarati s Porterom. I vje-rojatno ću se raspitati u Ministarstvu poljoprivrede. Želio bih saz-nati više o tome kako te muhe dolaze ovamo iz Meksika.

Teresa kimne glavom i reče:

Javi mi ako želiš razgovarati s entomologom. To ti mogu sre-diti.

Promatrao ju je kad se na njezinu licu ponovno pojavio odsutni izraz kakvog je te večeri češće opažao.

Što je s tobom? upita Bosch. Što ćeš ti sada učiniti?

S čim u vezi?

U vezi s problemima povezanim s Mooreovom obdukcijom.

Zar je to tako očito?

Bosch ustane i pospremi stol. Teresa se nije maknula od stola. Bosch ponovno sjedne i natoči preostalo vino u čaše. Zaključio je da će joj nešto morati dati kako bi ona osjetila da je u redu ako i ona njemu nešto da za uzvrat.

Slušaj me, Teresa. Mislim da bismo ti i ja trebali razgovarati o svemu tome. Mislim da ovdje imamo dvije istrage, vjerojatno tri istrage, a sve bi mogle biti dio istog slučaja. Poput različitih žbica na istom kotaču.

Podigla je pogled prema njemu, zbunjena.

Kakav slučaj? O čemu ti to govoriš?

Znam da je sve ono što ću sada reći izvan tvoga djelokruga, ali mislim da to moraš znati kako bi ti pomoglo u donošenju odluke. Promatrao sam te cijelu večer, pa vidim da imaš problem i ne znaš što bi trebala učiniti.

Oklijevao je pružajući joj priliku da ga zaustavi. Nije to učinila. Ispričao joj je sve o uhićenju Marvinu Dancea i o povezanosti tog uhićenja s umorstvom Jimmvja Kappsia.

Kad sam otkrio da je Kapps donosio led s Havaja, obratio sam se Calu Mooreu i pitao ga što mi može reći o crnom ledu. Znaš, o konkurenciji. Želio sam znati odakle dolazi, gdje se na-bavlja, tko ga prodaje, sve što bi mi moglo pomoći u otkrivanju ubojice Jimmvja Kappsia. U svakom slučaju, mislio sam da me Moore zavlači, rekao je da ništa ne zna, ali danas sam saznao da je sastavljao dosje o crnom ledu. Prikupljao je podatke za moj slučaj. Nije mi rekao sve što zna, ali je istodobno radio na prikupljanju podataka o tome. A onda je nestao. Danas sam dobio dosje. Unutra je bila ceduljica na koju je napisao Za Harryja Boscha.

Što je bilo tamo? U dosjeu.

Mnogo toga. Uključujući obavještajni izvještaj u kojem se ka-že da je glavni izvor crnog leda vjerojatno ranč u Mexicaliju.

Zurila je u njega, ali ništa nije rekla.

A to nas dovodi do našeg Juana Neznanca. Porter se povlači, a ja danas dobivam slučaj. Proučio sam dosje, pa pogodi tko je našao tijelo i idućega dana nestao.

Sranje reče Teresa.

Točno. Cal Moore. Ne znam što bi to moglo značiti. Ali on je policajac koji je pronašao tijelo. Idućeg je dana nestao. Idućeg tjedna pronađen je u motelskoj sobi, navodno samoubojstvo. A idućega dana, nakon što se o Mooreu izvještavalo u novinama i na televiziji, Porter zove i kaže: Znae što, momci, meni je dosta. Zvuči li tebi da je sve to malo pretjerano?

Naglo je ustala i zaputila se do kliznih vrata što se otvaraju na trijem. Zurila je kroz staklo prema usjeku.

Ti gadovi reče. Jednostavno žele sve to zaboraviti. Jer bi to nekoga moglo dovesti u neugodnu situaciju.

Bosch pođe do nje.

Moraš nekome ispričati o tome. Reci meni.

Ne. Ne mogu. Ti meni sve ispričaj.

Ispričao sam ti. Ima još nešto malo, ali je sve prava zbrka. U dosjeu nije bilo mnogo toga, osim podatka daje SPD rekla Mooreu da crni led dolazi iz Mexicalija. Po tome sam pogodilo da se radi o kooperantu za uzgoj voćnih muha. A zatim je tu i Moore. Od-rastao je u Calexicu i Mexicaliju. Shvaćaš? Ovdje ima previše podu-darnosti, a ja ne vjerujem da je sve to slučajno.

Još uvijek je bila okrenuta prema vratima, a on je govorio nje-zinim leđima, ali je na staklu vidio odraz njezina zabrinuta lica. Osjećao je miris njezina parfema.

Važna činjenica što se tiče dosjea je to da ga Moore nije držao u uredu niti u stanu. Nalazio se ondje gdje ga netko iz Unu-trašnje kontrole ili iz OPUa neće naći. Kad su ga našli momci iz njegove ekipe, ondje je bila ceduljica na kojoj je pisalo da to treba dati meni. Razumiješ li?

Zbunjeni izraz njezina lica odgovorio je umjesto nje. Okrenula se i pošla u dnevni boravak. Sjela je u naslonjač i prošla rukama kroz kosu. Harry je ostao na nogama te je šetkao pred njom.

Zašto je na ceduljici napisao da dosje treba predati meni? Ceduljicu sigurno nije uputio sam sebi. On je znao da sastavlja dosje za mene. Dakle, ceduljica je bila upućena nekome drugom. A što nam to govori? Ili da je znao da će se ubiti kad je to pisao, ili...

Ili je znao da će biti ubijen reče Teresa. Bosch kimne glavom.

Ili je, u najmanju ruku, znao da se u nešto previše duboko uvalio. Da se našao u nevoljama. U opasnosti.

Isuse reče Teresa.

Harry joj priđe i pruži joj njenu čašu vina. Sagne joj se sve do lica.

Moraš mi sve ispričati o obdukciji. Nešto nije u redu. Čuo sam onu glupavu izjavu za tisak što su je objavili. Ne može se sa sigurnošću potvrditi. Kakvo je to sranje? Otkad to ne možeš vidjeti je li prasak sačmarice u lice nekoga ubio ili nije? Dakle, reci mi, Teresa. Možemo zajedno shvatiti što treba učiniti.

Teresa slegne ramenima i odmahne glavom, ali je Harry znao da će mu ispričati.

Budući da nisam bila sto posto sigurna, rekli su mi... Harry, ne smiješ otkriti gdje si dobio te informacije. Ne smiješ.

To se neće vratiti do tebe. Budem li morao, iskoristit ću to za rješavanje slučaja, ali neću otkriti da sam podatke dobio od te-be. To ti obećavam.

Rekli su mi neka ni s kim o tome ne raspravljam, jer nisam bila sasvim sigurna. Pomoćnik šefa, Irving, onaj arogantni klip, točno je znao kako će me srediti. Govorio je kako će Okružno po-vjerenstvo uskoro odlučivati o mojem položaju. Rekao je da će tražiti šefa medicinskih istražitelja koji zna biti diskretan. Spomi-njao je svoje prijatelje u Povjerenstvu. Rado bih uzela skalpel...

Zaboravi sve to. U što nisi bila sto posto sigurna?

Ispila je čašu. Tada mu je sve ispričala. Rekla mu je da se obdukcija odvijala rutinski, samo što ju je, osim dva detektiva koji rade na slučaju, Sheehana i Chastaina iz Odjela za unutrašnju kontrolu, promatrao i šefov pomoćnik Irving. Rekla je daje bio nazočan i laboratorijski tehničar koji je trebao obaviti usporedbu otisaka prstiju.

Raspadanje je uznapredovalo reče Teresa. Morala sam skinuti vrhove prstiju i poprskati ih kemijskim sredstvom za stvrdnjavanje. Collins, moj laboratorijski tehničar, tek je tada mogao uzeti otiske.

Odmah je ondje obavio usporedbu, jer je Irving donio karton sa sobom. Otisci su se slagali. Bio je to doista Moore.

Što je sa zubima?

To je bilo teško. Gotovo su svi bili uništeni. Obavili smo us-poredbu komada sjekutića što je nađen u kadi i zubnih kartona do kojih je Irving došao. Mooreu su čistili i punili korijen zuba, a to se ondje vidjelo. To se također slagalo.

Rekla je da je odmah čim je utvrdila identitet počela obdukciju i zaključila ono stoje bilo očito: šteta izazvana sačmom iz dvocijevke bila je teška i fatalna. Smrt je nastupila smjesta. No dok je pregle-davala ono što se odvojilo od tijela, počela se pitati može li Mooreovu smrt proglasiti samoubojstvom.

Silina udarca imala je za posljedicu kompletno pomaknuće lubanje reče Teresa. A naravno, obdukcijski protokol iziskuje pregled svih vitalnih organa, uključujući i mozak.

Problem je bio u tome što je mozak većim dijelom uništen uslijed široke putanje mnogobrojnih zrna. Čini mi se da su mi rekli kako sačma pripada sačmarici s dvije cijevi. To se moglo vidjeti. Putanja projektila bila je vrlo široka. Bez obzira na to, veliki dio frontalnog režnja i pripadni dijelovi lubanje ostali su uglavnom ne-taknuti, iako odvojeni. Znaš na što mislim? Izvještaj kaže da je to sastavljeno u kadi. Je li to... previše? Znam da si ga poznavao.

Ne baš tako dobro. Nastavi.

Stoga sam pregledala taj dio, ali zapravo nisam očekivala ništa više od onoga što sam već vidjela. No pogriješila sam. Vidjela sam tragove izrazitog krvarenja u režnju duž ruba lubanje.

Otpila je gutljaj iz njegove čaše i teško uzdahnula, kao da se bori s demonima.

Vidiš, Harry, u tome je veliki jebeni problem.

Reci mi zašto.

Govoriš poput Irvinga. Reci mi zašto. Reci mi zašto. Pa, trebalo bi biti očito. Iz dva razloga. Prvo, nema tako mnogo krvarenja u slučaju trenutne smrti. U moždanim ovojnicama nema toliko krva-renja ako je mozak u djeliću sekunde doslovce odvojen od tijela. No, iako se o tome donekle može raspravljati, to moram priznati Irvingu, drugi razlog uopće nije podložan raspravljanju. To krva-renje jasno ukazuje na udarac u suprotan dio glave. U to uopće ne sumnjam.

Harry je u mislima na brzinu ponovio ono što je naučio tijekom deset godina promatranja obdukcija. Do takve ozljede dolazi u slu-čaju snažnog udarca u suprotan dio glave. Mozak je zapravo mekana smjesa slična želeu unutar lubanje. Snažan udarac u lijevu stranu često je izazivao najveće oštećenje na desnoj strani, jer bi silina udarca gurnula smjesu prema desnoj strani lubanje. Harry je znao da je netko morao udariti Moorea odostraga da bi na prednjem dijelu

mozga došlo do krvarenja kakvo je Teresa opisala. Pucanj iz sačmarice u lice to ne bi učinio.

Postoji li neki način... ušutio je jer nije bio siguran što želi pitati. Odjednom je postao svjestan da njegovo tijelo žudi za ciga-retom, pa je udario novom kutijom o dlan.

Što se dogodilo? pitao je dok je otvarao kutiju.

Pa, kad sam počela objašnjavati, Irving se sav uzvrpoljio i stalno je zapitkivao: Jesi li sigurna? Je li to sto posto točno? Ne do-nosimo li zaključke naprečac? i tako dalje. Mislim da je sve bilo sa-svim jasno. Nije želio da to bude bilo što drugo osim samoubojstva. Čim sam postavila pitanje, on je počeo govoriti o donošenju ishi-trenih zaključaka i potrebi da postupamo oprezno. Govorio je da bi ono do čega bi dovela istraga moglo osramotiti policiju ako ne budemo postupali polako, oprezno i pravilno. To su bile njegove riječi. Magarac.

Ne diraj lava dok spava reče Bosch.

Tako je. Zato sam im jasno i glasno rekla da to neću proglasiti samoubojstvom. I tada... tada su me nagovorili da ne kažem kako je riječ o ubojstvu. Odatle ono da se ne može sa sigurnošću potvrditi i tako dalje. Kompromis. Zasad. Osjećam se kao da sam nešto skri-vila. Ti nitkovi.

Jednostavno će sve zataškati reče Bosch.

Nije to mogao shvatiti. Za takvo je ponašanje zacijelo kriva is-traga Odjela za unutrašnju kontrolu. Bez obzira u što se Moore uvalio, Irving jamačno vjeruje da ga je to navelo da se ubije ili da bude ubijen. Ovako ili onako, Irving nije želio otvarati tu kutiju, a da najprije ne sazna što je u njoj. Možda uopće ne želi saznati. To je Boschu dalo do znanja da je sam. Bez obzira na to što on otkrije, to će se zataškati ako se obrati Irvingu i OPU. Dakle, ako kani nastaviti istragu, Bosch će to morati učiniti na svoju ruku.

Znaju li oni da je Moore radio na nečemu za tebe? upita Teresa.

Sad već sigurno znaju, ali vjerojatno nisu znali kad su bili kod tebe. To zacijelo neće ništa značiti.

Što je sa slučajem Juana Neznanca? Što je s tim da je Moore našao to tijelo.

Ne znam što znaju o tome.

Što ćeš učiniti?

Ne znam. Ništa ne znam. Što ćeš ti učiniti?

Dugo je šutjela, a potom je ustala i prišla mu. Privinula se uz njega i poljubila mu usne. Šapnula je:

Hajde da neko vrijeme zaboravimo na sve ovo.

Njoj je prepuštao inicijativu u vođenju ljubavi, dopuštajući joj da ga vodi i upućuje, koristi njegovo tijelo onako kako želi. Bili su zajedno dovoljno često da bi se osjećali ugodno i poznavali navike onoga drugoga. Već su prošli stadije radoznalosti ili nelagode. Na kraju ga je

ona zajahala, a on se, poduprt jastucima, oslonio na uzglavlje. Glava joj se naglo trgnula unatrag, a njezini su se podrezani nokti bezbolno zabili u njegova prsa. Nije ispustila ni glasa.

U mraku je podigao pogled i opazio sjaj srebra na njezinim ušima. Ispružio je ruku i dotaknuo naušnice, a potom je pomilovao po vratu, ramenima i dojkama. Koža joj je bila topla i vlažna. Nje-zino lagano ritmičko kretanje povuklo ga je daleko, u prostor u koji ništa na svijetu nije moglo poći.

Dok su se oboje odmarali, a ona još uvijek bila sklupčana na njemu, preplavio gaje osjećaj krivnje. Sjetio se Svlvije Moore. Žene koju je upoznao tek prethodne večeri. Kako je ona mogla ometati ovo? Ali jest. Pitao se odakle taj osjećaj krivnje. Možda zbog onoga što se još nalazi pred njima.

Učinilo mu se da u daljini iza kuće čuje kratki, prodorni lavež prerijskog vuka. Teresa je podigla glavu s njegovih prsa, a tada su oboje čuli usamljeno zavijanje životinje.

Timido čuo ju je kako tiho govori.

Harryja ponovno obuzme osjećaj krivnje. Razmišljao je o Teresi. Je li je trikom naveo da mu sve ispriča? Mislio je da nije riječ o tome. Možda je to ipak krivnja zbog onoga što još nije učinio. Zbog onoga što je znao da će učiniti s informacijama što ih je od nje dobio.

Činilo se da Teresa zna da su njegove misli daleko. Možda zbog promjene otkucaja njegova srca, neznatnog napinjanja nje-govih mišića.

Ništa reče Teresa.

Što?

Pitao si me što ću učiniti. Ništa. Neću se više uplitati u to sranje. Ako žele sve zataškati, neka im bude.

Harry je u tom trenutku shvatio da će Teresa biti dobar šef medicinskih istražitelja Los Angeleskog okruga.

Osjetio je kako se u tami udaljava od nje.

Teresa se otkotrlja s njega i sjedne na rub kreveta. Zagleda se kroz prozor u mjesec. Ostavili su razmaknute zavjese. Prerijski vuk se još jednom oglasi. Boschu se učinilo da čuje kako mu negdje u daljini odgovara neki pas.

Jesi li ti poput njega? upita Teresa.

Koga?

Timida. Sam ondje vani u mračnom svijetu.

Katkad. Svatko jest, s vremena na vrijeme.

Da, ali tebi se to sviđa, zar ne?

Ne uvijek.

Ne uvijek...

Razmislio je što bi mogao reći. Pogrešna riječ i ona će otići.

Žao mi je ako djelujem odsutno pokušaj Bosch. Ima mnogo toga...

Nije završio rečenicu. Ne postoji opravdanje.

Zar ti se doista sviđa živjeti ovdje gore u ovoj malenoj, sa-motnoj kući, a prerijski ti je vuk jedini prijatelj?

Nije odgovorio. Lice Svlvije Moore neobjašnjivo mu se ponovno pojavilo u mislima. No ovaj put nije imao osjećaj krivnje. Volio je gledati njezino lice.

Moram poći reče Teresa. Sutra me očekuje naporan dan. Gledao je kako gola odlazi u kupaonicu i usput uzima torbicu

s noćnog ormarića. Slušao je kako teče voda u tuš kadi. Zamišljao ju je ondje, kako uklanja sve njegove tragove sa sebe, a potom se prska parfemom što ga je uvijek nosila uza se kako bi prikrila smrad koji se možda zadržao na njoj od posla.

Otkotrljao se do ruba kreveta, gdje je na podu ležala hrpa nje-gove odjeće, i izvadio notes s telefonskim brojevima. Birao je broj dok je u kupaonici još uvijek tekla voda. Javio mu se pospani glas. Bila je gotovo ponoć.

Ne znaš tko je ovo i ja nikad nisam razgovarao s tobom. Uslijedila je šutnja dok je osoba s druge strane shvatila poruku.

U redu, u redu. Shvaćam. Razumijem.

Postoji problem u vezi s obdukcijom Cala Moorea.

Sranje, znam to, čovječe. Ne može se sa sigurnošću utvrditi. Ne moraš me buditi da bi...

Ne, ne razumiješ. Brkaš obdukciju s izjavom za tisak o ob-dukciiji. To su dvije različite stvari. Razumiješ li sada?

Da... Mislim da razumijem. Dakle, u čemu je problem?

Pomoćnik šefa policije i vršiteljica dužnosti šefa medicinskih istražitelja se ne slažu. Jedan kaže samoubojstvo, a drugi ubojstvo. Ne može biti i jedno i drugo. Mislim da se tako tumači ono što su dali u izjavi za tisak.

Iz slušalice se začuje tihi zvižduk.

Ovo je dobro. Ali zašto bi policajci željeli zataškati ubojstvo, pogotovo ako je riječ o nekome iz njihovih redova? Želim reći, sa-moubojstvo ionako daje lošu sliku o policiji. Zašto zataškati umor-stvo, osim ako to ne znači da postoji nešto...

Točno reče Bosch i spusti slušalicu.

Minutu kasnije voda je prestala teći, a Teresa je izišla brišući se ručnikom. Uopće joj nije smetalo što tako gola šeće naokolo, a Harry je shvatio da mu nedostaje taj stid. Na koncu bi ga izgubile sve žene s kojima je imao vezu, dok konačno on njih ne bi izgubio.

Navukao je traperice i majicu dok se ona odijevala. Nitko nije ništa govorio. Pogledala ga je sa slablašnim osmijehom na usnama, a tada ju je ispratio do automobila.

Dakle, vrijedi li još uvijek dogovor za Staru godinu? pitala je nakon što joj je otvorio vrata automobila.

Dabome rekao je Bosch iako je znao da će ona nazvati i uz neku ispriku otkazati dogovor.

Podigla se na prste i poljubila ga u usne, a zatim sjela za up-ravljač.

Zbogom, Teresa rekao je, ali ona je već zatvorila vrata.

Bila je ponoć kad se vratio u kuću. Unutra se osjećao miris njezina parfema. I njegova krivnja. Stavio je Mood Indigo Franka Morgana na CD nosaču zvuka i nepomično stajao u dnevnom bo-ravku, samo tako, slušajući glazbu prve solo izvedbe, skladbe pod nazivom Lullaby. Bosch je pomislio da ne poznaje ništa iskrenije od zvuka saksofona.

11.

Spavanje nije dolazilo u obzir. Bosch je to znao. Stajao je na trijemu, promatrao sag satkan od svjetala i dopustio da mu hladan zrak učvrsti kožu i odlučnost. Prvi put u posljednjih nekoliko mjeseci osjećao se jakim. Ponovno je u lovu. Pustio je da mu sve što zna o slučajevima prođe kroz um i u mislima je činio popis ljudi s ko-jima mora razgovarati i onoga što mora obaviti.

Na vrhu se nalazio Lucius Porter, slomljeni detektiv čije je po-vlačenje došlo nekako previše na vrijeme, previše podudarno da bi bilo slučajno. Harry postane svjestan toga da ga ljuti i sama po-misao na Portera. Ali i da mu je neugodno. Neugodno što se izložio radi njega kod Poundsa.

Pošao je po svoj notes i još jednom nazvao Porterov broj. Nije očekivao da će mu se netko javiti, pa se nije razočarao. Na Portera se, eto, mogao osloniti barem što se toga tiče. Provjerio je adresu što ju je ranije zapisao i krenuo da iziđe.

Vozeći se nizbrdo nije susreo nijedan automobil sve dok nije stigao do Cahuenge. Krenuo je na sjever i kod Barhama prešao na hollywoodsku autocestu. Autocesta je bila puna vozila, ali se promet odvijao prilično brzo. Automobili su se ravnomjerno kretali prema sjeveru, glatka pokretna traka automobilskih farova. Bosch je iznad City Studija ugledao policijski helikopter. Kružio je, a snop bijele svjetlosti uperio prema dolje, na neko mjesto zločina. Gotovo se činilo da je to snop uzica koji letjelicu drži da ne bi odletjela.

Grad mu je bio najdraži noću. Noć je skrivala mnoge tuge. Grad bi noću donekle utihnuo, ali bi na površinu izbijale duboke podzemne struje. Vjerovao je da se u toj tamnoj struji najslobodnije kreće. U zaštiti sjena. Poput vozača u limuzini, gledao je van, ali nitko nije vidio tko je unutra.

Tama je odimala slučajnošću, u modroj neonskoj noći bila je u igri hirovitost sudbine. Sva sila načina da se živi. I da se umre. Čo-vjek se mogao voziti u stražnjem dijelu crne limuzine nekog studija, ili jednako lako u stražnjem dijelu mrtvozornikova plavoga kombija. Bučni pljesak

bio je moguć jednako kao i zujanje metka što ti u mraku proleti kraj uha. Ta slučajnost. To je Los Angeles.

Ima iznenadnih požara i iznenadnih poplava, potresa, odrona. Imaju ubojice koji pucaju iz automobila u prolazu i provalnika pod utjecajem droge. Pijanih vozača i zavoja na cestama. Imaju policajaca ubojice i ubojice policajaca. Tu je i muž žene s kojom spavaš. A tu je i žena. U svakom trenutku svake noći ima ljudi koje netko siluje, zlostavlja, osakaćuje. Ubija i voli. Uvijek ima dojenčadi na prsima majki. I, katkad, dojenče samo u kontejneru za smeće.

Negdje.

Harry je u sjevernom Hollywoodu izišao na Vanowen i zaputio se na istok prema Burbanku. Potom je ponovno skrenuo na sjever u područje zapuštenih stambenih zgrada. Bosch je po grafitima vi-dio da tu uglavnom žive Latinoamerikanci. Znao je da Porter već godinama ovdje živi. Jedino si je to mogao priuštiti nakon plaćanja alimentacije i trošenja na piće.

Skrenuo je u naselje prikolica Sretna Dolina i našao Porterovu dvostruku prikolicu na kraju Greenbriar prilaza. Prikolica je bila u mraku. Iznad vrata nije gorjelo svjetlo, a ispod parkirnog mjesta natkrivenog aluminijskom pločom nije bilo automobila. Bosch je neko vrijeme sjedio u automobilu, pušio i promatrao. Čuo je zvu-kove mariachi glazbe stoje dopirala iz jednog od meksičkih klubova na Lankershimu. Uskoro je glazbu nadjačao zvuk mlažnjaka što je protutnjao iznad naselja na putu za Zračnu luku Burbank. Bosch posegne u pretinac za rukavice i izvadi kožnatu vrećicu u kojoj se nalazila baterijska svjetiljka i alat za obijanje brave. Tada iziđe iz automobila.

Kad mu ni nakon trećeg kucanja nitko nije otvorio vrata, Harry otvori vrećicu. Provala u Porterov stan uopće ga nije uznemiravala. Porter je sudionik u ovoj igri, nije nedužan. Prema Boschovu mi-šljenju, Porter je izgubio pravo na zaštitu svoje privatnosti kad pre-ma njemu nije bio iskren, kad nije spomenuo da je Moore bio taj koji je našao tijelo Juana Neznanca #67. Sad će Bosch naći Portera i pitati ga da mu kaže nešto o tome.

Izvadio je minijaturnu baterijsku svjetiljku i upalio je. Držao ju je u ustima dok se saginjao da u bravu ugura alat za provalji-vanje. Trebalo mu je samo nekoliko minuta da otvori vrata.

Kad je ušao, Boscha je zapahnuo kiseli zadah. Prepoznao ga je kao smrad pijančeva znoja. Zazvao je Porterove ime, ali nije do-bio odgovora.

Dok se kretao prostorijama palio je svjetlo. Gotovo na svakoj vodoravnoj površini nalazile su se prazne čaše. Krevet nije bio na-mješten, a plahte su bile prljavobijele. Među čašama na noćnom ormariću nalazila se pepeljara puna opušaka. Ondje je također bio

kipić sveca kojeg Bosch nije mogao identificirati. U kupaonici kraj spavaće sobe kada je bila prljava, četkica za zube na podu, a u ko-šu za smeće nalazila se prazna boca viskija od tako skupe ili tako jeftine vrste da Bosch nikad za nju nije čuo. No pretpostavio je da je riječ o ovom posljednjem.

U kuhinji je našao još jednu praznu bocu u kanti za smeće. Pr-ljavo suđe nalazilo se po ormarićima i u sudoperu. Otvorio je hlad-njak i ugledao jedino staklenku senfa i kartonsku kutiju jaja. Porterovo mjesto stanovanja uvelike je podsjećalo na svog vlasnika. Pokazivalo je nekakav rubni život, ako se uopće i može nazvati ži-votom.

Vrativši se u dnevnu sobu, Bosch je sa stola što se nalazio kraj žutoga kauča podigao uokvirenu fotografiju. Prikazivala je neku ženu. Ne baš previše privlačnu, osim možda Porteru. Bivša žena koju nije uspijevao preboljeti. Možda. Harry je vratio fotografiju na stol, i uto je zazvonio telefon.

Pošao je za zvukom do spavaće sobe. Telefon se nalazio na po-du kraj kreveta. Podigao je slušalicu nakon što je telefon jedanaesti put zazvonio, pričekao trenutak i rekao glasom kao da se tek pro-budio:

Eh?

Porter? Je.

Veza se prekinula. Nije upalilo. No je li Bosch prepoznao glas? Pounds? Ne, nije Pounds. Samo jedna izgovorena riječ. No ipak se osjećao naglasak. Španjolski, činilo mu se. Pohranio je podatak u svom umu i ustao s kreveta. Nebom je prošao još jedan zrakoplov, i prikolica se zatresla. Vratio se u dnevnu sobu i ondje površno

pretražio pisaći stol s jednom ladicom, iako je znao da ništa što bi mogao naći ne može riješiti njegov trenutni problem: gdje je Porter?

Odlazeći, Bosch je ugasio sva svjetla i zaključao ulazna vrata. Odlučio je početi u sjevernom Hollywoodu i poći prema jugu i sre-dištu grada. U svakom policijskom području postoji nekoliko barova u kojima se zadržavaju policajci. Iza dva u noći, kad su se zatvarali, postojali su klubovi otvoreni cijelu noć. To su uglavnom mračne jame kamo ljudi dolaze piti žestoko i u tišini, kao da im život o tome ovisi. To su ulična utočišta, mjesta na koja se odlazi da bi se zaboravilo i oprostilo sebi. Bosch je vjerovao da će u jednom od takvih klubova naći Portera.

Počeo je s mjestom na Kittridgeu koje se zvalo Papiga. No barmen, nekoć i sam policajac, rekao je da Portera nije vidio od Bad-njaka. Zatim je otišao do 502 na Lanckerhimu i dalje u Saint's na Cahuengi. Na tim su mjestima poznavali Portera, ali te večeri nije bio ni u jednom od tih barova.

Tako je to išlo do dva. Dotad je Bosch već stigao do Hollywooda. Sjedio je u automobilu ispred Taneta i pokušavao se sjetiti gdje se nalaze obližnji klubovi za opijanje kad se oglasio njegov pager. Pogledao je broj i nije ga prepoznao. Vratio se u Tane kako bi se

poslužio telefonom. U baru su se upalila svjetla nakon što je birao broj. Posljednja runda.

Bosch? Da.

Rickard je. Loš trenutak?

Ne. U Tanetu sam.

Do vraga, čovječe, onda si blizu.

Za što? Našao si Dancea?

Ne, ne baš. Nalazim se kraj ravea iza Cahuenge i južno od Boulevarda. Nisam mogao spavati, pa sam pomislio da bih mogao u lov. Nema Dancea, ali držim na oku jednog od njegovih prodavača. Jedan od onih kojeg imamo u dosjeu. Zove se Kenvin Tyge.

Bosch se na trenutak zamisli. Sjećao se imena. On je jedan od maloljetnika koje je BANG ekipa zaustavila i provjerila, a onda mu pokušala utjerati strah u kosti kako bi se maknuo s ulice. Nje-govo se ime nalazilo na jednom od kartona u dosjeu o ledu što ga je Moore ostavio za sobom.

Što je rave?

Tajni klub. Nalazi se u skladištu u koje se ulazi iz ove uličice. Usputna zabava. Digitalna glazba. Radit će cijelu noć, do oko šest ujutro. Sljedeći će tjedan biti negdje drugdje.

Kako si ih našao?

Lako ih je naći. Prodavaonice CDa i kasete na Melroseu daju telefonske brojeve. Nazoveš broj i stave te na popis. Dvadeset dolara da bi ušao. Drogiraš se i plešeš do zore.

Prodaje li crni led?

Ne, prodaje shermene ispred tog ćumeza.

Sherman je cigareta umočena u tekući PCP. Prodavala se za dvadeset dolara, a onaj tko je popuši cijelu je noć pod utjecajem anđeoske prašine. Tyge očito više ne radi za Dancea.

Mislim da ga možemo uhititi reče Rickard. Tada bismo iz njega mogli izvući nešto o Danceu. Mislim da je Dance zbrisao, ali mali bi mogao znati kamo. Ovisi o tebi. Ne znam koliko ti je Dance važan.

Kamo želiš da dođem? upita Bosch.

Pođi Boulevardom na zapad i čim prijeđeš Cahuengu pođi prvom uličicom na jug. Onom uličicom koja prolazi iza pornograf-skih prodavaonica. Mračna je, ali vidjet ćeš plavu neonsku strelicu. To je mjesto o kojem govorim. Ja sam oko pola bloka sjeverno, u crvenoj krtinji camaro. Registracija Nevade. Čekat ću te. Moram smisliti neku zamku kako bih ga uhvatio s tim sranjem u rukama.

Znaš li gdje je tekućina?

Znam. Drži je u pivskoj boci u odvodnom jarku. Stalno ulazi i izlazi. Dovodi van svoje mušterije. Smisliću nešto dok ti stigneš ovamo.

Bosch spusti slušalicu i vrati se do automobila. Trebalo mu je petnaest minuta da stigne onamo. U uličici je parkirao iza crvenoga camara. Vidio je da se Rickard posve spustio na vozačevu sjedalu.

Ugodno ti jutro želim reče Rickard kad je Bosch kliznuo na suvozačevo mjesto.

I tebi. Je li naš momak još uvijek u blizini?

O, da. Čini se da mu noćas dobro ide. Prodaje shermane kao da su posljednji na svijetu. Šteta što mu moramo pokvariti veselje.

Bosch pogleda niz mračnu uličicu. U intervalima plavog svjetla što ga je bacala treptava neonska strelica vidio je skupinu ljudi u tamnoj odjeći pred vratima što su vodila u skladište. Povremeno su se vrata otvarala te bi netko ušao ili izišao. Kad su vrata bila otvorena, mogao je čuti glazbu. Glasna, technorock, žestoki bas koji kao da je potresao ulicu. Kad su mu se oči priviknule na tamu, vidio je da ljudi vani piju i puše, hlade se nakon plesa. Nekolicina ih je držala napuhane balone. Naginjali su se na haube automobila kraj vrata, sisali iz balona, a zatim ih davali dalje kao da je riječ o jointu.

Baloni su puni dušičnog oksida reče Rickard.

Plina za smijanje?

Točno. Prodaju ih na ovakvim mjestima za pet dolara po balonu. Mogu zaraditi nekoliko tisuća po boci ukradenoj iz bolnice ili kod zubara.

Jedna je djevojka pala s haube automobila, a njezin balon od-letio je u mrak. Ostali su joj pomogli da ustane. Bosch je čuo kako se vrislavo smiju.

Je li to legalno?

To nije toliko važno. Smije se posjedovati jer se koristi u mnoge zakonite svrhe. Alije prekršaj ako se konzumira rekreativno. Međutim, mi se uopće time ne opterećujemo. Ako netko želi to udisati, a zatim pasti i razbiti glavu, neka mu je. Zašto bismo... eno ga Mršavi tinejdžer izišao je kroz vrata skladišta i pošao prema automobilima parkiranim duž uličice.

Gledaj kako će se sagnuti reče Rickard. Momak je nestao iza automobila.

Vidiš, umače cigaretu. Sad će nekoliko minuta čekati da se malo osuši i da njegova mušterija iziđe. Tada će obaviti posao.

Želiš li da ga zgrabimo?

Ne. Ako ga uhvatimo samo s tom jednom cigaretom, to ništa ne znači. To je osobna imovina. Ne bi ga zadržali čak ni preko noći. Moramo ga uhvatiti s tekućim PCPom ako ga želimo dobro pritisnuti.

Dakle, što ćemo učiniti?

Ti se vrati u svoj automobil. Želim da se vratiš na Cahuengu i dođeš u uličicu s druge strane. Mislím da ćeš se moći više približiti. Parkiraj, a

zatim se pokušaj što više približiti kako bi mi bio pojača-nje. Ja ću doći s ove strane. U prtljažniku imam nešto stare odjeće. Neko sranje za maskiranje. Imam plan.

Bosch se tada vratio do capricea, okrenuo ga i izišao iz uličice. Vozio je oko bloka i prišao s južne strane. Našao je mjesto ispred kontejnera za smeće i zaustavio automobil. Kad je vidio pogrbljeni Rickardov lik kako se kreće niz uličicu, Harry je izišao i krenuo. Približavali su se vratima skladišta s obje strane. No dok je Bosch ostao u sjeni, Rickard je sad odjeven u prljavu maju i s vrećicom prljavog rublja u ruci hodao sredinom uličice i pjevao. Zbog buke

što je dopirala iz skladišta, Bosch nije bio siguran, ali učinilo mu se da pijanim glasom pjeva Kad muškarac voli ženu Per cyja Sledgea.

Rickard je posve zaokupio pozornost ljudi koji su stajali ispred vrata skladišta. Dvije drogirane djevojke klicale su njegovom pje-vanju. To je omogućilo Boschu da priđe četvrtom automobilu od vrata i otprilike tri automobila dalje od mjesta na kojem je Tyge imao tekući PCP.

Kad je prošao kraj tog mjesta, Rickard je naglo prestao pjevati i ponašao se kao da je upravo opazio neku dragocjenost. Sagnuo se između dva parkirana automobila i uspravio se s pivskom bocom u ruci. Baš ju je kanio spremiti u svoju vrećicu kad se momak hitro provukao između automobila i pograbio bocu. Rickard je nije puš- tao iz ruke i okrenuo se tako da je momak bio leđima okrenut Bo-schu. Harry je pošao naprijed.

To je moje, čovječe vikne Rickard.

Ja sam je ondje stavio, braco. Pusti je prije nego se prolije.

Idi nađi svoju, čovječe. Ova ovdje je moja.

Pusti je!

Siguran si da je tvoja?

Moja je!

Bosch ga snažno tresne odostrag. Pustio je bocu i presavio se preko prtljažnika automobila. Bosch ga upravo prikuje pritisnuvši mu podlakticom vrat. Boca je ostala u Rickardovoj ruci. Ništa se nije prolilo.

Pa, ako ti tako kažeš, valjda je tvoja reče policajac. I valj-da si zato uhićen.

Bosch skine lisičine s pojasa, stavi ih momku na ruke i povuče ga s prtljažnika. Ostali su se počeli okupljati oko njih.

Odjebite, ljudi glasno će Rickard. Vratite se unutra i udišite svoj plin za smijanje. Idite i oglušite. Ovo se vas ne tiče, osim ako ne želite s ovim momkom poći u ćuzu.

Sagne se do Tvgeova uha i reče:

Točno, braco?

Kad se nitko u gomili nije pomaknuo, Rickard prijeteći korakne prema njima, pa su se raspršili. Dvije su djevojke potrčale natrag u skladište.

Glazba je nadjačala Rickardov smijeh. Potom se okrenuo i pograbio Tygea za ruku.

Idemo. Harry, uzet ćemo tvoja kola.

Neko su se vrijeme vozili u tišini prema postaji na Wilcoxu. Ranije nisu o tome razgovarali, ali Harry je Rickardu kanio prepuštiti glavnu riječ. Rickard se vozio 6traga, uz dječaka. Harry je u retrovizoru vidio da ima masnu, zapuštenu smeđu kosu što mu je padala na ramena. Prije otprilike pet godina trebalo mu je staviti aparat za zube, ali Bosch je odmah vidio da dječak potječe iz obitelji gdje takve stvari ne dolaze u obzir. Imao je zlatnu naušnicu i nezainteresirani izraz lica. No zubi su ono što je djelovalo na Boscha. Iskrivljeni i izbočeni, jasno su ukazivali na očaj njegova života.

Koliko ti je sada godina, Kervvine? upita Rickard. I ne pokušavaj lagati. Imamo dosje o tebi u postaji. Mogu provjeriti.

Osamnaest. I možeš obrisati guzicu dosjeom. Baš me briga.

Opa! klikne Rickard. Osamnaest. Čini se da ovdje imamo odraslu osobu, Harry. Nema držanja za ruku do sudnice za maloljetnike. Smjestit ćemo ovog momka u sedam tisuća, pa ćemo vidjeti koliko će trebati da osnuje dom s nekim od teškaša.

Većina policajaca i zločinaca tako zove okružni zatvor, a naziv potječe od telefonskog broja na koji se može dobiti informacije o kažnjenicima, 5557000. Zatvor se nalazi u središtu grada, a sastoji se od četiri kata buke, mržnje i nasilja iznad prostorija okružnog šerifa. Ondje svakoga dana nekoga izbodu. Svakoga sata nekoga siluju. I nitko nikad ništa ne poduzima. Nikoga nije briga, osim onoga kojeg siluju ili izbodu. Šerifovi zamjenici koji ondje rade to mjesto zovu NHI odjel. Nema humanih individua. Bosch je znao daje Rickard izabrao pravi način ako želi nešto iscijediti iz momka.

Uhvatili smo te na djelu, Kervvine reče Rickard. Ovdje ima barem pedeset grama. Imamo te pod optužbom za posjedovanje s namjerom prodaje. Nadrapao si.

Jebi se.

Momak je obje riječi izgovorio sarkastično. Nije se kanio predati bez borbe. Bosch je opazio da Rickard zelenu bocu drži izvan automobila, ispruživši je kroz prozor, kako pare ne bi ispunile prostor i izazvale glavobolju.

To nije lijepo, Kervvine. Pogotovo ako se uzme u obzir da je čovjek koji vozi spreman na pogodbu... No da sam to ja, rado bih te pustio da sklapaš nagodbe s braćom u sedam tisuća. Dva dana ondje i već ćeš brijati noge i šetati naokolo u ružičastom rublju što su ga umočili u havajski punč.

Odjebi, svinjo. Samo me dovedi do telefona.

Vozili su se Sunsetom i približavali Wilcoxu. Gotovo su stigli, a Rickard još nije stigao ni do onoga što su željeli. Činilo se da se momak neće pogađati, bez obzira što žele od njega.

Dobit ćeš telefon kad to nama bude po volji. Sad si čvrst, bi-jeli dječake, ali to neće potrajati. Unutra svakoga slome. Vidjet ćeš. Osim ako nam ne želiš pomoći. Samo želimo razgovarati s tvojim prijateljem Danceom.

Bosch je skrenuo na Wilcox. Postaja je bila udaljena dva bloka. Momak ništa nije rekao, a Rickard je dopustio da šutnja potraje još jedan blok prije nego što je iznova pokušao.

Sto kažeš, mali? Daj nam adresu. Odmah ću baciti ovo sranje. Nemoj biti jedna od onih budala koje misle da ih sedam tisuća pretvara u muškarce. Kao da je to nekakav obred odrastanja. Nije tako, mali. To je samo kraj puta. Zar to želiš?

Želim da umreš.

Bosch je skrenuo na prilaz što vodi do stražnjeg parkirališta postaje. Najprije će morati ovdje provesti postupak uhićenja, regi-strirati dokaze i potom odvesti momka u središte. Harry je znao da to moraju provesti u djelo. Mali nije govorio. Morali su mu po-kazati da ne blefiraju.

12.

Bosch je ponovno počeo tražiti Portera tek u četiri ujutro. Do-tad je već popio dvije šalice kave u postaji, a treću je ponio sa so-bom. Opet je sjedio u capriceu, sam, i kružio gradom.

Rickard se složio da će on odvesti Kenvina Tygea u središte. Momak ništa nije rekao. Njegov se oklop od čvrstog odbacivanja, mržnje spram policajaca i pogrešno usmjerenog ponosa nije razbio. U postaji je za Rickarda potreba da slomi dječaka postala životnim zvanjem. Obnovio je prijetnje i pitanja gorljivošću koja je uznemiravala Boscha. Na koncu je rekao Rickardu neka odustane. Rekao mu je neka upiše momka te da će kasnije ponovno pokušati. Kad su izišli iz prostorije za ispitivanje, odlučili su da će se u dva poslije podne naći u sedam tisuća. Tako će momak imati oko deset sati vremena da okusi veliku kuću, dovoljno za donošenje odluke.

Sad je Bosch obilazio klubove za opijanje, ranojutarnja sastaja-lišta na koja su "članovi" donosili vlastite boce, a naplaćivao im se samo boravak. To je, dakako, bila pljačka, a neki su klubovi napla-ćivali čak i članarinu. Ali neki ljudi jednostavno nisu mogli piti sa-mi kod kuće. A neki ljudi nisu ni imali doma.

Na semaforu na Sunsetu s desne strane automobila prošla je neka mrlja, a neki se lik nagnuo nad haubu sa suvozačeve strane. Bosch je nagonski pošao rukom prema pojasi i zamalo ispustio kavu, ali je tada shvatio da je čovjek počeo novinama brisati vje-trobran. Četiri i pol

ujutro, a neki mu beskućnik čisti vjetrobran. Loše. Čovjek je uspio samo zamrljati staklo. Bosch je izvadio dolar iz džepa i pružio ga čovjeku kroz prozor kad je zaobišao automobil i prišao vozačevoj strani. Mahnuo mu je neka ode.

Ne opterećuj se time, partneru reče, i čovjek se bez riječi udalji. Bosch je krenuo dalje obilazeći klubove u Echo Parku blizu Policijske akademije, a zatim u kineskom dijelu grada. Ni znaka Porteru. Presjekao je hollywoodsku autocestu i stigao do središta, a kad je prolazio kraj zatvora, sjeti se momka. Bit će u sedmici, za narkomane, gdje su kažnjenici manje neprijateljski raspoloženi. Vjerojatno će biti u redu.

Vidio je kako veliki plavi kamioni izlaze iz garaže u Ulici Spring, iz zgrade Timesa, i kreću s jutarnjim teretom vijesti. Pokušao je u dva kluba blizu Parker centra, a zatim u jednom klubu blizu četvrti skitnica i alkoholičara. Sad se već našao na samome dnu, približavao se kraju puta pa mu je ponestajalo mjesta na kojima bi ga mogao tražiti.

Posljednje mjesto u koje je ušao zvalo se Poe's, a nalazilo se na Trećoj aveniji blizu četvrti skitnica, Los Angeles Timesa, St. Vibiane i staklenih bankovnih tornjeva financijskog dijela grada, gdje su se alkoholičari proizvodili na veliko. Poe's je dobro poslovaio u jutarnjim satima, prije no što bi središte grada oživjelo od užur-banosti i pohlepe.

Poe's se nalazio u prizemlju predratne kuće bez dizala što ju je Agencija za razvoj grada predvidjela za rušenje. Nije bila sigurna u slučaju potresa, a ojačavanje zidova koštalo bi više od vrijednosti cijele zgrade. Služba je kupila zgradu i kanila ju je srušiti, a zatim izgraditi stambenu zgradu kojom bi se stanari privukli u samo središte grada. No sve je to stalo. Druga gradska agencija, Ured za očuvanje, želio je tu zgradu. Neslužbeno se znalo daje Ured zgradu proglasio povijesnom znamenitošću i podnio je tužbu kako bi se spriječilo rušenje. Već su godinama uspijevali otežati. Poe's je još uvijek radio. Četiri kata iznad kluba bila su prazna.

Iznutra je to mjesto bilo crna rupa s dugačkim, zakrivljenim šankom i bez stolova. Poe's nije mjesto u kojem se može sjediti u separeu u društvu prijatelja. To je mjesto gdje čovjek pije sam. Mjesto za šefove slabih živaca kojima treba hrabrosti, za slomljene policajce koji se ne mogu nositi s usamljenošću što su je unijeli u svoj život, pisce koji više ne mogu pisati i svećenike koji više ne mogu oprostiti ni vlastite grijeha. To je mjesto na kojem se opako pije, samo ako čovjek još uvijek ima zelenih. Treba platiti pet dolara za stolac kraj šanka i dolar za čašu leda što ćeš ga staviti u svoj

viski. Sodu treba platiti tri dolara, ali većina tih ljudi svoj lijek uzi-ma u čistom obliku. Tako je jeftinije i konkretnije. Govorilo se da klub Poe's

nije dobio ime po pjesniku, već po općenitoj filozofiji klijentele: Pišaj po svemu.

Iako je vani bilo mračno, ulazeći u Poe's činilo ti se kao da stu-paš u nekakvu pećinu. To je Boscha podsjetilo na onaj trenutak kad je u Vijetnamu prvi put sišao u tunel Vijetkonga. Sada je stajao posve nepomično na vratima dok mu se oči nisu priviknule na pri-gušeno svjetlo, pa je vidio crvenom kožom presvučeni šank. Unutra se osjećao gori zadah nego u Porterovoj prikolici. Barmen u zguž-vanoj bijeloj košulji i raskopčanom crnom prsluku stajao je s desne strane, a iza njega nalazili su se nizovi boca, svaka s imenom vlas-nika na sebi. Crvena neonska svjetiljka prolazila je iza boca i davala im sablasni sjaj.

Iz mraka sa svoje lijeve strane, Bosch začuje:

Sranje, Harry, što radiš? Tražiš mene?

Okrenuo se i ugledao Portera koji je tako sjedio za drugim kra-jem šanka da može vidjeti svakoga tko uđe prije nego što pridošlica ugleda njega. Harry mu priđe. Vidio je čašu za viski ispred Portera, a uz to do polovice punu čašu vode i do trećine punu bocu viskija. Na šanku su se također nalazile četiri novčanice, jedna od dvadeset dolara i tri od jednog dolara, te kutija cigareta. Dok je prilazio Porteru, Bosch osjeti kako u njemu raste bijes.

Da, tražim tebe.

Što je bilo?

Bosch je znao da mora učiniti ono zbog čega je došao prije nego suosjećanje ublaži njegov bijes. Naglo je spustio Porterovu sportsku jaknu niz njegova ramena tako da mu je stisnuo ruke uz tijelo. Cigareta mu je pala na pod. Bosch je ispružio ruku, izvukao pištolj iz njegove futrole i stavio ga na šank.

Zašto ga još uvijek nosiš, Lou? Povukao si se iz posla, sjećaš se? Što je, zar se bojiš ili tako nešto?

Harry, što se događa? Zašto to radiš?

Barmen je krenuo prema njima kako bi pomogao članu svoga kluba, ali ga Bosch odmjeri hladnim pogledom, podigne ruku poput prometnog policajca i reče:

Smiri se. Ovo je privatno.

Dabome da jest. Ovo je privatni klub, a ti nisi član.

U redu je, Tommy progovori Porter. Poznajem ga. Ja ću to srediti.

Dva muškarca koji su sjedili nekoliko stolaca dalje od Portera ustanu i pođu na dragi kraj šanka ponijevši svoje boce i čaše. Za-mijenila su ih dva druga pijanca. Promatrali su što se događa. Ali nitko nije otišao, ne dok je još bilo pića u njihovim bocama, a još nije bilo šest sati. Nemaju kamo otići. Barovi se otvaraju tek u se-dam, a sat ili više od sata moglo bi trajati cijelu vječnost. Ne, nika-mo oni ne idu. Ti će ljudi sjediti ondje i gledati kako netko nekoga ubija ako dođe do toga.

Ma daj, Harry reče Porter. Ohladi! Možemo razgovarati.

Možemo li? Možemo li? Zašto nisi razgovarao kad sam te neki dan nazvao? Što je s Mooreom? Jesi li razgovarao s Calom Mooreom?

Gledaj, Harry...

Bosch ga je povukao sa stolca i zabio mu lice u drvom obloženi zid. To je bilo lakše no što je Harry očekivao, pa je ovaj snažno udario u zid. Udarac nosom zvučao je poput sladoleda što pada na pločnik. Bosch se nagnuo na Porterova leđa i pritisnuo ga uza zid.

Nemoj ti meni "gledaj, Harry", Porter. Izložio sam se za tebe, čovječe, jer sam mislio da si... mislio sam da to zaslužuješ. Sada znam, Porter. Pogriješio sam. Odustao si od slučaja Juana Neznan-ca. Želim znati zašto. Želim znati što se događa.

Porteru je glas prigušivao zid i njegova vlastita krv.

Harry, sranje, mislim da si mi slomio nos reče on. Krvarim.

Ne obraćaj pažnju na to. Što je s Mooreom? Znam da je on prijavio ono tijelo.

Porter nekako vlažno otpuhne kroz nos, ali Bosch ga samo još jače pritisne. Čovjek je zaudarao po kiselom zadahu tijela, piću i cigaretama, a Bosch se pitao koliko je dugo sjedio u klubu i pro-matrao vrata.

Sad ću pozvati policiju vikne barmen. Stajao je i podigao slušalicu kako bi Bosch vidio da je to istinska prijetnja, što dakako nije bila. Barmen je znao da bi svi stolci za šankom ostali prazni, jer bi pijanci naglo nestali. Nitko ne bi ostao koga bi mogao prevariti kad vraća novac ili tko ostavlja po četvrt dolara.

Koristeći se tijelom kako bi Portera držao pritisnutog uza zid, Bosch izvadi svoju značku i podigne je u zrak.

Ja jesam policija. Gledaj svoja jebena posla.

Barmen odmahne glavom, kao da želi reći kako je žalosno na što se svodi ovaj fini posao, i vrati slušalicu na telefon kraj blagajne. Izjava da je Bosch policajac imala je za posljedicu naglo ispijanje pića i odlazak otprilike polovice mušterija. Vjerojatno postoje na-lozi za uhićenje svakoga od ovih mušterija, pomisli Bosch.

Porter je počeo mrmljati, a Bosch pomisli da ponovno plače, kao preko telefona u četvrtak ujutro.

Harry, ja... nisam mislio da činim... imao sam...

Bosch mu se ponovno zabije u leđa i začuje kako Porterovo čelo udara o zid.

Nemoj počinjati to sranje sa mnom, Porter. Brinuo si o sebi. To si radio. I...

Mučno mi je. Pozlit će mi.

... i sada, vjerovao ili ne, sada sam ja jedini kojemu je doista stalo do tebe. Jebeni idiote, samo mi reci što si učinio. Samo mi ispričaj što si učinio i mi smo kvit. To neće ići dalje od mene. Traži svoju

prijevremenu mirovinu zbog stresa i ja više nikad neću vidjeti tvoje lice.

Bosch je čuo njegovo vlažno disanje uza zid. Gotovo kao da ga je mogao čuti kako misli.

Siguran si, Harry?

Nemaš drugog izbora. Ne počneš li govoriti, završit ćeš bez posla i bez mirovine.

On, ovaj... samo sam... ima krvi na mojoj košulji. Uništena je. Bosch ga jače pritisne.

Dobro, dobro, dobro. Reći ću ti, reći ću... samo sam mu učinio uslugu, to je sve, a on završio u govnama. Kad sam to čuo, ja, ovaj, nisam se mogao vratiti u ured, vidiš. Nisam znao što se dogodilo. Želim reći, želim reći, oni... netko bi me mogao tražiti. Uplašio sam se, Harry. Bojim se. Sjedim po barovima otkako sam jučer razgovarao s tobom. Smrdim kao govno. A sad sva ova krv. Treba mi ubrus. Mislim da su mi za petama.

Bosch je maknuo težinu s njega, ali mu je jednom rukom pritisnuo leđa tako da se ne može maknuti. Ispružio je drugu ruku i sa šanka uzeo šaku malenih ubrusa s hrpe kraj zdjele šibica. Pružio ih je Porteru preko ramena, a poraženi je policajac izvukao ruku iz rukava jakne i uzeo ih. Okrenuo je glavu od zida i pritisnuo ubruse na nos koji mu je oticao. Harry je na njegovu licu ugledao suze i okrenuo se na drugu stranu.

Vrata kluba su se uto otvorila, pa unutra prodre rana siva svjetlost zore. Ondje je stajao neki čovjek. Bilo je očito da se privikava na tamu u baru, jednako kao što je Bosch ranije učinio. Bosch je vidio da je tamne puti i izrazito crne kose. Tri tetovirane suze spuštale su se niz njegov obraz iz kuta lijevog oka. Harry je znao da to nije ni bankar ni odvjetnik kojemu treba dupli viski za doručak kako bi počeo radni dan. Čovjek je očito bio s one strane zakona, možda je skupljao novac od zaštite za Talijane ili Meksikance, a sad mu treba nešto za smirivanje. Čovjekov se pogled na koncu zaustavio na Boschu i Porteru, a potom na Porterovu pištolju što se još uvijek nalazio na šanku. Procijenio je situaciju, a zatim mirno i bez riječi izišao natrag na ulicu.

Jebeno sjajno! vikne barmen. Hoćete li izići odavde, do vraga. Gubim mušterije. Obojica, nestanite odavde.

Postojao je natpis na kojem je pisalo Toilet i strelica što je pokazivala niz mračni hodnik s Boschove lijeve strane. Gurnuo je Portera onamo. Skrenuli su za ugao i ušli u muški zahod, a ondje se osjećao gori smrad nego oko Portera. U uglu je stajalo vjetrovno sive vode i metla, ali je pod pokriven napuklim pločicama bio prlja-viji nego voda. Gurnuo je Portera prema umivaoniku.

Očisti se reče Bosch. Kakva je to bila usluga? Rekao si da si nešto učinio za Moorea. Pričaj mi o tome.

Porter je promatrao svoj zamagljeni odraz u komadu nehrđajućeg čelika što su ga vjerojatno ondje postavili kad je upravi dojadilo mijenjati razbijena zrcala.

Ne prestaje krvariti, Harry. Mislim da je slomljen.

Zaboravi na nos. Reci mi što si učinio.

Ja, ovaj... gledaj, on mi je samo rekao da poznaje neke ljude koji bi bili zahvalni kad mrtvac iza restorana ne bi neko vrijeme bio identificiran. Samo zavlači, rekao je, tjedandva. Kriste, ionako se tijelo nije moglo identificirati. Rekao je da mogu ubaciti otiske prstiju u kompjutor, jer se isti neće naći. Rekao je samo neka ne žurim s time i da će se ti ljudi, oni koje je poznao, pobrinuti za mene. Rekao je da ću dobiti lijepi božićni dar. I tako sam, znaš, prošli tjedan samo rutinski obavljao postupke. Ionako ništa ne bih otkrio. Ti to znaš, vidio si dosje. Čovjek nije identificiran, nema svjedoka, nema ničega.

Dakle, što te prestrašilo? Što se dogodilo na Božić? Porter je ispuhao nos u papirnate ubruse, a to mu je na oči iz-mamilo nove suze.

Jest, slomljen je. Ne mogu disati kroz njega. Moram poći u bolnicu da mi ga namjeste. U svakom slučaju... pa, za Božić se ništa nije dogodilo. U tome je stvar. Želim reći, Moore je nestao gotovo tjedan dana ranije, a ja sam postao prilično nervozan u vezi sa svim tim. Na Božić Moore nije došao, nitko nije. Tada, kad sam se vraćao kući iz Luckvja, moja susjeda iz obližnje prikolice kaže mi kako joj je istinski žao zbog mrtvog policajca kojeg su našli. Zahvalio sam joj, ušao u prikolicu i uključio radio. Čuo sam da je to Moore i usrao se od straha, Harry. Doista.

Porter je namočio nekoliko ubrusa i počeo brisati okrvavljenu košulju na način koji ga je činio jadnijim no što je bio. Bosch je tada opazio njegovu praznu futrolu i sjetio se da je pištolj ostavio na šanku. Nije se želio vraćati po njega dok Porter govori.

Vidiš, znao sam da se Moore nije sam ubio. Nije me briga što govore oni iz Parkera. Znam da se nije tako ubio. Bio je upleten u nešto. Stoga sam zaključio da mi je dosta. Nazvao sam sindikat i uzeo odvjetnika. Odlazim odavde, Harry. Izliječit ću se i otići u Vegas, pa možda potražiti posao u osiguranju kockarnica. Ondje je Millie i moj dječak. Želim biti blizu njih.

Da, pomisli Bosch. I uvijek ćeš se osvrtni preko ramena.

Ponovno krvariš reče. Operi lice. Idem po kavu. Odvest ću te odavde.

Bosch pođe prema vratima, ali ga Porter zaustavi.

Harry, hoćeš li se pobrinuti za mene što se tiče ovoga? Bosch se dugim pogledom zagleda u njegovo ozlijeđeno lice i potom reče:

Da, učinit ću što budem mogao.

Vratio se do šanka i dao znak barmenu koji je stajao na sasvim suprotnom kraju i pušio. Čovjek pedesetih godina, s izbljedjelim plavim tetovažama što su poput mreža pokrivala obje podlaktice, nije se žurio. Dotad je Bosch stavio novčanicu od deset dolara na šank.

Daj mi dvije kave za van. Crne. Stavi mnogo šećera u jednu.

Već je i vrijeme da odete odavde. Barmen kimne prema novčanici od deset dolara. Uzet ću i za ubruse. Nisu namijenjeni policajcima koji naokolo mlate ljude. To bi trebalo biti dosta. Možete to ostaviti na šanku.

U plastične šalice ulije kavu koja je izgledala kao da se od Bo-žića nalazi u staklenom loncu. Bosch pođe do Porterova mjesta za šankom, pa uzme pištolj i dvadeset tri dolara. Vratio se do svoje novčanice od deset dolara i pripalio cigaretu.

Nesvjestan Boschova pogleda, barmen je u obje kave stavio go-lemu količinu šećera. Bosch nije reagirao. Nakon što je na šalice stavio plastične poklopce, barmen ih je donio do Boscha i kucnuo po jednom poklopcu, a na licu mu se pojavio osmijeh od kojeg bi žena mogla postati frigidna.

Ovo je ona bez... hej, kakvo je ovo sranje?

Deset dolara što ih je Bosch ranije stavio na šank sad su postali jedan dolar. Bosch ispuhne dim u barmenovo lice, uzme kavu i reče:

To je za kavu. Možeš zaboraviti na ubruse.

Samo odjebi odavde! reče barmen. Potom se okrene i zaputi prema drugom kraju šanka gdje je nekoliko mušterija nestrpljivo držalo prazne čaše. Trebalo im je još leda da rashlade plazmu.

Bosch nogom gurne vrata zahoda, ali ne ugleda Portera. Otvori vrata jedine pregrade, ali on ni tu nije bio. Harry izađe iz prostorije i brzo gurne vrata ženskog zahoda. Od Portera ni traga. Zaputio se hodnikom oko još jednog ugla i ugleda vrata s natpisom Exit. Vidio je kapi krvi na podu. Požalivši što se zabavio s barmenom i pitajući se hoće li uspjeti ući u trag Porteru nazivajući bolnice i klinike, bokom je gurnuo šipku za otvaranje vrata. Otvorila su se samo nekoliko centimetara. Nešto ih je s druge strane držalo zatvorenima.

Bosch je spustio kave na pod i cijelom se težinom naslonio na vrata. Polako su se otvorila. Progurao se van i vidio da je netko gurnuo kontejner za smeće na vrata. Stajao je u uličica iza kluba, a jutarnje svjetlo što je s istoka zapljuskivalo ulicu djelovalo je zasljepljujuće.

U uličici se nalazila napuštena toyota bez kotača, bez haube i bez jednih vrata. Bilo je još kontejnera, a vjetar je naokolo nosio smeće. I nigdje nije bilo Portera.

13.

Bosch je sjedio za šankom u Smočnici, pio kavu i čeprkao po tanjuru jaja sa slaninom, čekajući da zapuše neki drugi vjetar. Nije ni pokušao

slijediti Portera. Znao je da ne bi imao izgleda. Svjestan da ga Bosch želi naći, čak i takav policajac kakav je Porter, znao bi izbjegavati mjesta na kojima bi ga Harry mogao tražiti. Zadržavao bi se niz vjetar. Harry je izvadio bilježnicu i otvorio je na mjestu s kronološkim popisom što ga je prethodnog dana sastavio. Ali nije se uspijevaio usredotočiti. Bio je previše potišten. Potišten stoga jer je Porter pobjegao od njega, nije imao povjerenja. Potišten stoga jer se činilo jasnim da je Mooreova smrt povezana s mrakom što se nalazi na rubovima vidokruga svakoga policajca. Moore je prešao na drugu stranu. I to ga je ubilo.

Otkrio sam tko sam.

Ta poruka ga je također mučila. Ako Moore nije počinio sa-moubojstvo, odakle se stvorila? To ga je navelo na razmišljanje o onome što je Sylvia Moore rekla o prošlosti, o tome kako je njezin muž upao u klopku što ju je sam sebi postavio. Tada je pomislio da bi je mogao nazvati i reći joj što je otkrio, ali je odbacio tu ideju. Nije imao odgovore na pitanja što bi ih zacijelo postavila. Zašto je Calexico Moore ubijen? Tko je to učinio?

Bilo je malo iza osam sati. Bosch je ostavio novac na pultu i izišao. Vani su dva beskućnika tresla šalicama pred njim, a on se ponašao kao da ih ne vidi. Odvezao se do Parker centra i stigao

na parkiralište dovoljno rano da nađe mjesto. Najprije je pogledao u uredima Odjela za pljačke i umorstva na drugom katu, ali Sheehan još nije stigao. Potom je otišao na treći kat u Odjel za bjegunce kako bi učinio ono što je Porter trebao učiniti da se nije dogovorio s Mooreom. Taj se odjel također bavio nestalim osobama, a Bosch je uvijek mislio da u tome ima nečega simboličnog. Većina nestalih osoba bježala je od nečega, od nekog dijela svog života.

Detektiv po imenu Capetillo, koji se bavio nestalim osobama, pitao je Boscha što mu treba, a Harry je zatražio podatke o nestalim muškarcima latinskog podrijetla za razdoblje od proteklih deset dana. Capetillo ga je poveo do svog stola i rekao mu neka sjedne dok on pođe po dosjee. Harry se osvrnuo naokolo i pogled mu je pao na fotografiju krupnog detektiva sa ženom i dvije djevojčice. Obiteljski čovjek. Na zidu iznad stola bio je zalijepljen poster na kojem se reklamirala borba s bikovima od prije dvije godine u are-ni Tijuane. Imena šestorice matadora bila su napisana jedno ispod drugoga na desnoj strani. Cijelu lijevu stranu postera zauzimala je reprodukcija slike matadora koji se okreće zajedno s pobješnjelim bikom i crvenim plaštem vodi njegove rogove u stranu. Potpis ispod slike je glasio: ElArte de la Muleta.

Klasična veronica.

Bosch se okrene. Capetillo se vratio, a u ruci je držao tanki fascikl.

Molim? reče Bosch.

Veronica. Znete li nešto o corridi de toros? Borbi s bikovima?

Nikad nisam bio u areni.

Veličanstveno. Ja idem barem četiri puta godišnje. S time se ništa ne može usporediti. Nogomet, košarka, ništa. Veronica je taj pokret. Čovjek vješto udaljava rogove od sebe. U Meksiku se borbe s bikovima zovu festival hrabrosti, znate.

Bosch pogleda fascikl u detektivovoj ruci. Capetillo ga otvori i pruži Boschu tanki snop papira.

To je sve što imamo za posljednjih deset dana reče Capetillo. Latini, Meksikanci, mnogi ne prijavljuju nestanke policiji. Većina jednostavno ne vjeruje policiji. U mnogim slučajevima kad se ljudi ne pojave, jednostavno zaključuju da su otišli na jug. Mnogi su ov-dje ilegalno. Neće se obratiti policiji.

Bosch je za pet minuta pregledao papire. Niti jedan opis nije odgovarao Juanu Neznancu #67.

Što je s teleksima, upitima iz Meksika?

Dakle, to je nešto drugo. Službenu korespondenciju držimo odvojeno. Mogao bih pogledati. Zašto mi ne kažete što tražite?

Slijedim jedan predosjećaj. Imam neidentificirano tijelo. Mi-slim da je čovjek došao odande, možda iz Mexicalija. To je više nagađanje nego bilo što drugo.

Pričekajte reče Capetillo i opet se udalji.

Bosch je ponovno proučavao poster. Opazio je da matadorovo lice ne pokazuje ni najmanji znak neodlučnosti ili straha, samo usre-dotočenost na rogove smrti. Oči borca s bikovima bile su beziz-ražajne i mrtve poput očiju morskoga psa. Capetillo se brzo vratio.

Zgodan predosjećaj. U posljednja dva tjedna primili smo tri izvještaja. Svi govore o ljudima među kojima bi mogao biti vaš čo-vjek, ali jedan više od ostalih. Mislim da imamo sreće. Pružio je Boschu list papira i rekao: Ovo je jučer stiglo iz konzulata u Ulici Olvera.

To je bila fotokopija teleksa što ga je u konzulat poslao policajac Državne policije Carlos Aguila. Bosch je proučavao pismo napisano na engleskom jeziku.

Tražim informacije u vezi s nestankom Fernala GutierrezLlose, 55, najamni radnik, Mexicali. Mjesto boravka, nepoznato. Posljednji put viđen: 17. 12. Mexicali. Opis: 170 centimetara, 66 kilograma. Smeđe oči, smeđa kosa, malo prosijeda. Tetovaža na gornjem desnom dijelu prsa (plava tinta, duhsymbol barrija po imenu Grad izgubljenih duša)

Veza: Carlos Aguila, 572013, Mexicali, B. C.

Bosch još jednom pročita stranicu. Nije bilo mnogo podataka, ali ipak dovoljno. Fernal GutierrezLlosa nestao je iz Mexicalija sedamnaestog, a rano idućeg jutra u Los Angelesu je pronađeno tijelo Juana Neznanca #67. Bosch na brzinu pogleda druge dvije stranice što ih je Capetillo

imao, ali govorele su o ljudima koji su bili previše mladi da bi mogli biti Juan Neznamac #67. Vratio se na prvu stranicu. Tetovaža je glavni pokazatelj.

Mislim da je to ono pravo reče. Mogu li dobiti kopiju?

Dabome. Želite li da ih nazovem tamo dolje? Da se raspitam mogu li nam poslati otiske prstiju?

Ne, još ne. Najprije želim provjeriti nekoliko drugih stvari. Zapravo je želio ograničiti Capetillovu umiješanost samo na pomoć što ju je dosad dao.

Ima jedna stvar reče Bosch. Zna li što znači ovaj opis u kojem se spominje Grad izgubljenih duša? Ovo o tetovaži.

Da. U osnovi je tetovaža simbol barrija. Fernal GutierrezLlosa živio je u barriju Ciudad de los Personas Perdidos, Grad izgubljenih duša. Mnogi stanovnici barrija ondje dolje to čine. Obilježavaju se. To je slično našim grafitima. Samo što dolje obilježavaju sebe, a ne zidove. Ondašnja policija zna koja tetovaža simbolizira koji barrio. To je prilično česta pojava u Mexicali. Kad uspostavite vezu s Aguilom, on vam to može objasniti. Možda bi vam mogao poslati fotografiju, ako vam je potrebna.

Bosch je trenutak šutio i pretvarao se da iznova čita papir iz konzulata. Grad izgubljenih duša, razmišljao je. Duh. Preokretao je taj djelić informacija u svojoj glavi na način na koji dječak pre-okreće lopticu za bejzbol što ju je slučajno našao kako bi vidio ko-liko je oštećena. To ga je podsjetilo na tetovažu na Mooreovoj ru-ci. Vrag s aureolom. Je li to simbol nekog barrija u Mexicali?

Kažete da njihovi policajci znaju što simboliziraju tetovaže?

Tako je. To je jedan od rijetkih poslova što ih dobro obavljaju.

Kako to mislite?

Mislim, jeste li ikad bili ondje? Službeno? To je treći svijet, čovječe. Policija, ovaj, organi zakona i reda, vrlo su primitivni prema našim mjerilima. Zapravo me ne bi iznenadilo da uopće nemaju otisaka prstiju tog čovjeka. Čudi me što su uopće nešto poslali ova-mo u konzulat. Taj Aguila, zacijelo je imao predosjećaj kao i vi.

Bosch je još jednom pogledao poster na zidu, zahvalio Capetillu na pomoći i kopiji teleksa, a zatim otišao.

Ušao je u dizalo i ondje ugledao Sheehana. Kabina je bila krca-ta, a Sheehan se nalazio u stražnjem dijelu, iza gomile ljudi. Nisu razgovarali dok se nisu iskrcali na drugom katu.

Hej, Frankie reče Bosch. Nisam imao priliku razgovarati s tobom na Božić.

Što radiš ovdje, Harry?

Čekam tebe. Zacijelo kasniš, ili se ovih dana redovito javljaš na četvrti kat?

To je bilo lagano bockanje. Na četvrtom se katu nalazi Odjel za unutrašnju kontrolu. Također je stavljao Sheehanu do znanja da nagađa što se događa sa slučajem Moore. Budući da se Sheehan spuštao dizalom, dolazio je s četvrog ili petog kata. Ili iz Unutrašnjih ili iz Irvingova ureda. A možda i iz jednog i iz drugog.

Nemoj se zajebavati sa mnom, Bosch. Nisam bio u uredu jer sam jutros imao posla, zahvaljujući igrama što ih ti voliš igrati.

Kako to misliš?

Ne opterećuj se time. Gledaj, ionako mi se ne sviđa da te vi-de ovdje sa mnom. Irving mi je dao točno određene upute kad je o tebi riječ. Ti ne sudjeluješ u ovoj istrazi. One večeri si nam po-mogao, ali to je bilo sve.

Nalazili su se u hodniku ispred ureda OPUa. Boschu se nije sviđao Sheehanov ton. Nikad nije vidio da se Frankie tako pokorava šefovima.

Ma daj, Frankie, pođimo na kavu. Možeš mi reći što te muči.

Ništa me ne muči, čovječe. Zaboravljaš da sam radio s tobom. Znam kako zagrižeš u nešto i ne puštaš. Pa, govorim ti kako stoje stvari. Bio si ondje one večeri kad smo ga našli. To je sve. Vрати se u Hollywood.

Bosch korakne prema njemu i tihim glasom reče:

Ali obojica znamo da moja upletenost ondje nije završila. I neće završiti ondje. Dakle, ako osjećaš da to moraš učiniti, pođi i reci Irvingu da sam ti ja to rekao.

Sheehan je nekoliko sekundi zurio u njega, a tada Bosch zapazi da njegove odlučnosti nestaje.

Dobro, Harry, uđi. Kasnije ću se kajati zbog ovoga.

Pošli su do Sheehanova stola, a Bosch je privukao stolicu od jednog drugog stola. Sheehan je skinuo kaput i stavio ga na vješalicu kraj svog stola. Sjeo je, namjestio futrolu na ramenu i prekrižio ruke. Tada reče:

Znaš li gdje sam bio cijelo jutro? U uredu medicinskih istražitelja i pokušavao se dogovoriti da se ovo nekoliko sati ne daje u javnost. Čini se da je preko noći nešto procurilo, a već jutros Irvinga nazivaju i govore da prikrivamo umorstvo jednoga od naših poli-cajaca. Ti ništa ne znaš o svemu tome, je li?

Harry reče:

Jedino što znam je da sam razmišljao o prizoru u motelu i o izjavi o obdukciji koja ne može sa sigurnošću odrediti o čemu je riječ, te više ne vjerujem da je riječ o samoubojstvu.

Ti nemaš što misliti. Ne radiš na slučaju. Sjećaš se? A što je s ovim? Otvorio je ladicu i izvadio fascikl. To je bio dosje o Zorrillu što mu ga je Rickard prethodnoga dana pokazao.

Nemoj me ni pokušati uvjeriti da to već nisi vidio. Jer bih ga tada mogao odnijeti u laboratorij da potraže otiske prstiju. Kladio bih se u dijafragmu moje žene da bi našli tvoje otiske.

Izgubio bi, Frankie.

Onda bih imao još djece. Ali ne bih izgubio, Harry. Bosch je malo pričekao da se Sheehan smiri.

Sve ovo drvlje i kamenje po meni kaže mi samo jedno: ni ti ne vjeruješ da je riječ o samoubojstvu. Zato prestani s glupostima.

Imaš pravo. Ne vjerujem. Ali za vratom mi sjedi šefov za-mjenik, a došao je na bistru ideju da mi zbog ovoga natovari is-tragu Odjela za unutrašnju kontrolu. Znači, to je kao da su mi obje noge u vjedrima govana prije nego što uopće krenem.

Kažeš da ne žele otkriti o čemu je riječ?

Ne, ne kažem to.

Što će reći Timesu?

Poslije podne će se održati tiskovna konferencija. Irving će se svima obratiti. Reći će kako postoji mogućnost, mogućnost, da je riječ o ubojstvu. Jebeš izjavu za Times. Tko je uopće rekao da Times stvara probleme?

Pogodio sam, valjda.

Da, budi oprezan, Bosch. Pogriješiš li tako s Irvingom, spržit će ti guzicu. Rado bi to učinio, s obzirom na tvoj rad i sve što se događalo u prošlosti. Već mi je i ovaj dosje problem. Rekao si Irvingu da čovjeka nisi poznao, a sad imamo dosje koji dokazuje da je nešto kopao za tebe.

Bosch shvati da je zaboravio ukloniti ceduljicu što ju je Moore zalijepio na fascikl.

Reci Irvingu što god hoćeš. Misliš li da me briga? Bosch pogleda dosje. Što misliš?

O ovom dosjeu? Ništa ne mislim glasno.

Ma daj, Frankie, zamolio sam Moorea da se raspita o tom ubojstvu povezanom s drogom, a on završava u motelskoj sobi s djelićima glave u kadi. To je bio vrlo temeljito obavljen posao, tako temeljito da u sobi nije pronađen nijedan otisak koji pripada ne-kome drugome.

Pa što ako je bilo temeljito i nema drugih otisaka? U mojoj Knjizi neki ljudi zaslužuju ono što ih snađe, znaš?

Bosch je uočio pukotinu u Sheehanovoj obrani. Namjerno ili ne, govorio je Boschu da je Moore prešao na drugu stranu.

Treba mi više od toga reče vrlo tihim glasom. Ti si pod opterećenjem, ali ja nisam. Ja sam slobodni agent i ja ću to istjerati do kraja. Moore je možda prešao na drugu stranu, da, ali nitko ga nije trebao tako srediti. Obojica to znamo. Osim toga, postoje i druga tijela.

Harry je vidio da je to privuklo Sheehanovu pozornost.

Možemo se mijenjati tiho će Bosch. Sheehan ustane i reče:

Da, idemo na tu kavu.

Pet minuta kasnije sjedili su za stolom u kantini na prvom katu, a Bosch je pričao o Jimmvju Kappsu i Juanu Neznancu #67. Uk-ratko je iznio veze između Moorea i Juana Neznanca, Juana Ne-znanca i Mexicalija, Mexicalija i Humberta Zorrilla, Zorrilla i crnog leda, crnog leda i Jimmvja Kapps. Pričao je i pričao. Sheehan nije postavljao pitanja i ništa nije bilježio sve dok Harry nije završio.

Dakle, što misliš? tada upita.

Mislim isto što i ti reče Bosch. Da je Moore prešao na drugu stranu. Možda je ovdje štitio Zorrillove interese i uvalio se tako duboko da se više nije mogao izvući. Još uvijek ne znam kako je sve to povezano, ali imam nekoliko ideja kojima se poigravam. Mislim na nekoliko stvari. Možda se želio izvući iz toga, a čovjek crnog leda ga je sredio. Možda je radio na tom dosjeu, kanio mi nešto dati, pa su ga zato maknuli.

Mogućnosti.

Također postoji mogućnost da se pročulo o istrazi što je pro-vodi tvoj partner Chastain, pa su Moorea doživljavali kao opasnost i maknuli ga. Sheehan je oklijevao. Ovo je bio trenutak istine. Bude li raz-govarao o istrazi Odjela za unutrašnju kontrolu, prekršit će toliko pravila da će ga zauvijek maknuti iz OPUa. Kao i Harrvja.

Mogao bih stradati budem li razgovarao o tome reče She-ehan. Mogao bih završiti kao ti, vani u kaljuži.

Sve je to kaljuža, čovječe. Nije važno jesi li na dnu ili na vrhu. Ipak plivaš u govnama.

Sheehan otpije gutljaj kave.

Odjel za unutrašnju kontrolu primio je dojavu, prije otprilike dva mjeseca, da je Moore na neki način umiješan u trgovinu na Boulevardu. Možda nudi zaštitu, možda nešto dublje. Sto se toga tiče, dojava nije bila jasna.

Prije dva mjeseca? upita Bosch. Zar ništa nisu našli? Že-lim reći, Moore je za to vrijeme i dalje radio na ulicama. Zar nije bilo dovoljno podataka da ga se barem stavi u ured?

Gledaj, moraš imati na umu da mi je Irving za taj slučaj dodijelio Chastaina. Ali ja nisam dobar s Chastainom. On baš ne razgovara sa mnom. Samo mi je rekao da je istraga tek počela kad je Moore nestao. Nije imao nikakvih dokaza kojima bi potvrdio ili odbacio ono što je pisalo u dojavi.

Znaš li koliko se trudio oko toga?

Pretpostavljam da se jako trudio. On je iz Odjela za unutrašnju kontrolu. Uvijek traži nekoga kome bi mogao oteti značku. A ovo je obećavalo nešto više od prekršaja u poslu. Ovo bi otišlo u Ured državnog odvjetnika. Stoga pretpostavljam da mu je bilo jako stalo. Samo što nije ništa našao. Moore je zacijelo bio jako dobar.

Ne dovoljno dobar, pomisli Bosch. Očito.

Tko je poslao dojavu?

To ti nije potrebno.

Znaš da jest. Ako kanim na ovome raditi kao slobodnjak, moram znati što je što.

Sheehan je oklijevao, ali predstava mu baš nije uspjela.

Bila je anonimna, pismo. No Chastain je tvrdio da je to učinila supruga. Tako je on zaključio. Ona ga je prijavila.

Kako može biti tako siguran?

Pojednosti u pismu, bez obzira o čemu je riječ, Chastain je rekao da je to mogao znati samo netko tko mu je blizak. Rekao mi je da to nije ništa neobično. Prijavu često šalje supružnik. No rekao je da su takve prijave u većini slučajeva lažne. Žena ili muž katkad će dojaviti nešto u čemu nema ni zrnca istine, znaš, ako je u tijeku razvod ili tako nešto, samo da bi onog drugog zeznuli na poslu. Zato je mnogo vremena proveo provjeravajući je li i to takav slučaj. Jer su se Moore i njegova žena razvodili. Rekao je da ona to nikad nije priznala, ali on je bio siguran daje ona poslala dojavu. Samo što nikako nije mogao naći dokaze koji bi potkrijepili ono što je u dojavi pisalo.

Bosch je pomislio na Svlviju. Bio je siguran da griješe.

Jesi li razgovarao sa ženom, rekao joj daje identitet potvrđen?

Ne, to je Irving sinoć učinio.

Rekao joj je za obdukciju, o tome da nije riječ o samoubojstvu?

Ne znam ništa o tome. Vidiš, ja nemam priliku sjesti s Irvingom kao ti sa mnom i pitati ga sve što mi padne na pamet.

Bosch je osjetio da Sheehan gubi strpljenje.

Samo još nekoliko pitanja, Frankie. Je li se Chastain usredo-točio na crni led?

Ne. Kad smo jučer dobili ovaj tvoj dosje, gotovo se usrao u gaće. Imao sam osjećaj da za cijelu tu stranu slučaja prvi put čuje. Nekako sam uživao u tome, Harry. Ako se u svemu ovome u bilo čemu može uživati.

Pa, sad mu možeš ispričati i sve ostalo što sam ti rekao.

Ni slučajno. Ovaj se razgovor nije zbilo. Moram pokušati sve to složiti kao da sam ja do toga došao prije nego bilo što dam nje-mu.

Bosch je brzo razmišljao. Što bi ga još mogao pitati?

Što je s porukom? Sada se taj dio ne uklapa. Ako nije riječ o samoubojstvu, odakle se stvorila ta poruka?

Da, u tome je problem. Zato smo medicinskoj istražiteljici onako zagorčavali život. Koliko možemo pretpostaviti, ili ju je cijelo vrijeme držao u stražnjemu džepu, ili ga je ubojica natjerao da to napiše. Ne znam.

Da. Bosch trenutak razmisli. Bi li ti napisao takvu poruku da te netko kani maknuti?

Ne znam, čovječe. Ljudi čine štošta što nikad ne bismo oče-kivali kad je u njih uperen pištolj. Uvijek se nadaju da bi se sve moglo okrenuti u njihovu korist. Tako ja na to gledam.

Bosch kimne glavom. Ali nije znao slaže li se s time ili ne.

Moram poći reče Sheehan. Javi mi ako nešto otkriješ. Bosch kimne glavom, a Sheehan ga ostavi za stolom na kojem su se nalazile dvije šalice kave. Nekoliko trenutaka kasnije Sheehan se vratio.

Znaš, nikad ti nisam rekao, žao mi je zbog onoga što ti se dogodilo. Dobro bi nam došao ovdje, Harry. Uvijek sam tako mislio.

Bosch podigne pogled prema njemu.

Da, Frankie. Hvala.

14.

Centar projekta za istrebljenje mediteranske voćne muhe nalazi se na rubu istočnog Los Angelesa, na cesti San Fernando blizu Medicinskog centra u kojem se nalazi i mrtvačnica. Bosch je došao u iskušenje da svrati i posjeti Teresu, ali je zaključio kako joj treba dati vremena da se ohladi. Također je zaključio da je to kukavička odluka, ali je nije promijenio. Samo je nastavio vožnju.

Centar projekta je nekada bio okružna psihijatrijska bolnicazatvor, ali je prije mnogo godina zgrada prestala služiti toj svrsi. Presude Vrhovnog suda učinile su praktički nemogućim da organi vlasti u obliku policije skupljaju mentalne bolesnike s ulica i drže ih radi promatranja i javne sigurnosti. Bolnicazatvor na cesti San Fernando zatvorena je kad su se psihijatrijski centri okruga spojili u jedno.

Otad je zgrada korištena u raznovrsne svrhe, između ostaloga i za snimanje filma o ludnici opsjednutoj duhovima, pa čak i kao privremena mrtvačnica kad je prije nekoliko godina potres ošteti zgradu Medicinskog centra. Tijela su se čuvala u dva kamiona hlad-njače na parkiralištu. Zbog hitnosti situacije, okružni administratori morali su uzeti prve kamione koji su im dopali šaka. Na jednome su se kočile riječi: Živi jastozi iz Mainea! Bosch se sjećao da je o tome čitao u rubrici Timesa pod naslovom Samo u Los Angelesu.

Na ulazu se nalazila stražarnica u kojoj je radio državni policajac. Bosch je spustio staklo na prozoru, pokazao mu značku i pitao ga tko je glavni istrebljivao voćne muhe. Čovjek ga je uputio do parkirališta i ulaza za uredske prostorije.

Na vratima uredskih prostorija još uvijek je pisalo Zabranjen ulaz pacijentima bez pratnje. Bosch je ušao i zaputio se hodnikom, a usput je kimnuo glavom još jednom policajcu kraj kojega je prošao. Stigao je do tajničina stola gdje je ponovno pokazao svoju značku ženi koja je ondje sjedila. Zatražio je susret s glavnim entomologom. Hitro je nekoga nazvala, a zatim povelu Harryja u obližnji ured i upoznala ga s čovjekom po imenu Roland Edson. Tajnica se zadržala uz vrata,

šokirana izraza lica, dok joj Edson ko-načno nije rekao da je više ne treba.

Kad su ostali sami u uredu, Edson reče:

Ja zarađujem za život ubijanjem muha, a ne ljudi, detektive. Je li ovo ozbiljan posjet?

Edson se glasno nasmijao, a Bosch se iz pristojnosti osmjehnuo. Edson je bio malen čovjek u bijeloj košulji kratkih rukava i svijetlozelenoj kravati. Čelavo tjeme bilo je posuto pjegicama od sunca i ožiljcima. Nosio je debele naočale bez okvira koje su uvećavale njegove oči i činile ga pomalo sličnim njegovu plijenu. Podređeni su ga zacijelo iza leđa zvali Muha.

Bosch je objasnio da radi na slučaju ubojstva, ali Edsonu ne smije govoriti o pojedinostima, jer je istraga vrlo povjerljive prirode. Upozorio ga je da bi moglo doći još istražitelja s novim pitanjima. Zamolio ga je za nekoliko općenitih informacija o uzgoju i trans-portu sterilnih voćnih muha, nadajući se da će traženje stručnog mišljenja pomoći da se birokrat otvori.

Edson mu je dao mnogo istih informacija što ih je već čuo od Terese Corazon, ali se Bosch ponašao kao da mu je sve to novo, pa je zapisivao u svoju bilježnicu.

Ovdje je primjerak, detektive reče Edson i podigne pritiskivač za papir. Bio je u obliku staklene kocke u kojoj je zauvijek uhvaćena voćna muha, poput pretpovijesnog mrava uhvaćenog u jantaru.

Bosch je kimnuo glavom i skrenuo razgovor posebno na Mexicali. Entomolog je rekao da imaju ugovor s kompanijom EnviroBreed. Rekao je da EnviroBreed svakog tjedna u Centar za istrebljenje šalje u prosjeku trideset milijuna muha.

Kako dolaze ovamo? upita Bosch.

U stadiju pupe, dabome.

Dabome. No moje je pitanje kako?

To je stadij u kojem se kukac ne hrani, nepomičan je. Mi to zovemo stadijem transformacije iz ličinke u odrasla kukca. Sve pri-lično dobro funkcionira, jer je to idealno vrijeme za transport. Do-laze u inkubatorima, ako baš želite znati. Mi ih zovemo ambijentnim kutijama. I tada, dakako, odmah nakon što stignu ovamo meta-morfoza završava i muhe su spremne da ih pustimo kao odrasle.

Dakle, kad stignu ovamo, već su obojene i ozračene?

Tako je. Rekao sam to.

I nalaze se u stadiju pupe, a ne ličinke?

Na latinskom larvae, a to je množina, detektive, ali da, to je u biti točno. To sam također rekao.

Bosch je počeo misliti da je Edson u biti nametljivi klip. Bio je siguran da ga ovdje zovu Muhom.

U redu reče Harry. Dakle, što ako ovdje u Los Angelesu ja pronađem larvae, zapravo jednu ličinku, koja je bila obojena, ali ne i ozračena? Je li to moguće?

Edson je na trenutak ušutio. Nije želio prebrzo odgovoriti i po-griješiti. Bosch je stekao dojam da je on tip čovjeka koji svake večeri na televiziji gleda kviz i više odgovore prije natjecatelja, čak i onda kad je sam.

Pa, detektive, sve je moguće. Međutim, rekao bih da je primjer što ga vi navodite jako malo vjerojatan. Kao što sam rekao, naši opskrbljivači šalju pakete pupa kroz stroj za ozračivanje prije nego ih transportiraju ovamo. U tim paketima često nalazimo ličinke pomiješane s pupama jer bi općenito bilo nemoguće odvojiti jedno od drugoga. Ali ti primjerci ličinka prošli su isto ozračivanje kao i pupe. Dakle, ne, mislim da nije moguće.

Znači, ako imam osobu u čijem se tijelu nalazi samo jedna pupa, obojena ali ne i ozračena, ta osoba ne bi mogla biti odavde, točno?

Da, tako bi glasilo moj odgovor. Bi?

Da, detektive, tako glasi moj odgovor.

Odakle bi onda mogla biti ta osoba?

Edson malo razmisli o tome. Krajem olovke na kojem se nalazila gumica gurne naočale uz hrbat nosa.

Pretpostavljam da je ta osoba mrtva budući da ste vi detektiv koji radi na ubojstvima, a očito ne možete to pitanje postaviti ono-me o kome je riječ.

Trebali biste sudjelovati u kvizu, gospodine Edsone.

Dr. Edson. U svakom slučaju, nemara nikakvu ideju o tome gdje je ta osoba mogla pokupiti uzorak o kojem govorite.

Mogao je biti iz jednog od uzgajališta što ste ih spomenuli, dolje u Meksiku ili na Havajima, zar ne?

Da, to je mogućnost. Jedna od njih.

Koja je druga?

Pa, gospodine Bosch, vidjeli ste kakvo osiguranje ovdje ima-mo. Otvoreno rečeno, ima ljudi kojima se ne sviđa ovo što činimo. Neki ekstremisti vjeruju da se sve mora odvijati na prirodni način. Ako mediteranska voćna muha dolazi u južnu Kaliforniju, tko smo mi da je pokušavamo uništiti? Neki ljudi vjeruju da se ne bismo smjeli baviti ovim poslom. Bilo je prijetnji od nekih skupina. Ano-nimnih, ali ipak prijetnji da će uzgajati nesterilne voćne muhe i puštati ih na slobodu te tako izazvati masovnu infestaciju. Dakle, ako bih to kanio učiniti, ja bih možda obojio muhe kako bih zbunio protivnika.

Edson je bio zadovoljan svojim zaključivanjem. Ali Bosch u to nije vjerovao. Nije se slagalo s činjenicama. No kimnuo je glavom pokazujući Edsonu da će razmisliti o tome. Potom reče:

Recite mi, kako te pošiljke stižu od uzgajivača ovamo? Na primjer, kako dolaze iz uzgajališta u Mexicali s kojim surađujete?

Edson je rekao da se u uzgajalištu tisuće ličinki pakiraju u plastične cijevi slične dva metra dugačkim kobasicama. Cijevi se tada slažu u kartonske kutije zajedno s inkubatorima i ovlaživačima. Ambijentne kutije se u laboratoriju EnviroBreeda zapečaćuju pod nadzorom inspektora Ministarstva poljoprivrede SADa, a potom se kamionima prevoze preko granice i na sjever do Los Angelesa. Pošiljke iz EnviroBreeda stižu dva do tri puta tjedno, ovisno o dostupnosti zaliha.

Kartonske kutije se ne pregledavaju na granici? upita Bosch.

Pregledavaju se, ali se ne otvaraju. Moglo bi se ugroziti proizvod ako bi se otvorile kartonske kutije. Svaka kartonska kutija sadrži pomno kontrolirani ambijent, razumijete. No kao što sam rekao, kartonske se kutije zapečaćuju pod nadzorom državnih inspektora, a svaka se kutija iznova pregledava nakon što se razbije pečati u Centru za istraživanje kako bismo bili sigurni da nije bilo nikavih mučki. Ovaj, na granici pogranična policija uspoređuje brojeve pečata i kartonske kutije s vozačevom teretnicom i našom zasebnom najavom transporta. Sve je to vrlo temeljito, detektive Bosch. Cijeli je sustav osmišljen na najvišim razinama.

Bosch neko vrijeme ništa nije rekao. Nije kanio raspravljati o sigurnosti sustava, ali se pitao tko ga je osmislio na najvišim razinama, znanstvenici ili pogranična policija.

Kad bih otišao dolje, u Mexicali, biste li me mogli ubaciti u EnviroBreed?

Nemoguće brzo će Edson. Morate imati na umu da su to privatni kooperanti. Sve naše uzgojene muhe dobivamo od uzgajališta u privatnom vlasništvu. Iako u svako uzgajalište inspektori Ministarstva poljoprivrede i državni entomolozi, kao što sam ja, odlaze u rutinske obilaskе, ne možemo im narediti da otvore svoja vrata policiji ili bilo kome drugome, kad smo već kod toga, a da ih ne upozorimo na kršenje ugovora. Drugim riječima, detektive Bosch, recite mi što su učinili i ja ću vam reći mogu li vas ubaciti onamo.

Bosch nije odgovorio. Nije želio Edsonu reći ništa više od onoga što je bilo nužno. Promijenio je temu.

Te ambijentne kutije u kojima pristižu cijevi s kukcima, koliko su velike? upita.

O, prilično su velike. Obično ih iskrcavamo pomoću viljuškara.

Možete li mi pokazati jednu od tih kutija? Edson pogleda na sat i reče:

Pretpostavljam da je to moguće. Ne znam što je stiglo, ako je išta stiglo.

Bosch ustane kako bi naglasio svoj zahtjev. Konačno i Edson ustane. Poveo je Harrvja iz ureda, pa niz još jedan hodnik kraj ureda i

laboratorija u kojima su se nekad nalazile prostorije za umno poremećene osobe, ovisnike i napuštene. Harry se sjećao da je jednom, dok je još bio policajac u odori, prolazio ovim istim hodnikom i vodio ženu koju je uhitio na Mount Flemingu gdje se penjala po čeličnom okviru iza prvog slova O u hollywoodskom znaku. Imala je uza se najlonski konopac na čijem je kraju već bila pripremljena omča. Poslije nekoliko godina pročitao je u novinama da se, pošto su je pustili iz Državne bolnice Patton, vratila onamo i obavila ono što je Harry spriječio.

Zacijelo je teško primijeti Edson. Raditi na ubojstvima. Bosch je rekao ono što bi uvijek govorio ljudima koji bi mu to rekli.

. Katkad nije tako strašno. Barem su se žrtve s kojima se ja bavim riješile svojih muka.

Edson više ništa nije rekao. Hodnik je završavao pred teškim čeličnim vratima što ih je Edson gurnuo i otvorio. Izišli su u prostor za iskrcaj što se nalazio u velikoj zgradi sličnoj hangaru. Otprilike deset metara dalje nalazilo se šest sedam radnika, svi latinskog po-drijetla, koji su bijele plastične kutije stavljali na transportna kolica, a zatim ih vukli kroz dvostruka vrata na drugom kraju prostora za iskrcaj. Bosch je opazio da je svaka kutija velika otprilike kao lijes. Kutije su najprije vadili iz bijeloga kamiona pomoću malenog viljuškara. Na kamionu je plavom bojom pisalo "EnviroBreed". Vozačeva su vrata bila otvorena, a jedan je bijelac stajao i promatrao kako se radi. Drugi je bijelac stajao kraj stražnjeg dijela kamiona, držao je podmetač za papir u ruci i saginjao se kako bi provjerio brojeve na pečatima svake kutije, a zatim je nešto upisivao na svoj papir.

Imamo sreće reče Edson. Upravo je stigla pošiljka. Ambijentne se kutije voze u naš laboratorij gdje se dovršava proces M&M, kako mi zovemo metamorfozu.

Edson je pokazao kroz otvorena garažna vrata prema nizu od šest narančastih kamioneta na parkiralištu.

Odrasle muhe stavljaju se u pokrivene bačve, a mi ih onim kamionetima vozimo do zahvaćenih područja. Ondje se ručno puš-taju. Zahvaćeno područje trenutno se prostire na otprilike sto osamdeset četvornih kilometara. Oslobađamo pedeset milijuna ste-rilnih muha tjedno. I više, ako ih možemo toliko nabaviti. Na koncu će sterilne muhe prevladavati i tako uništiti infestaciju.

U entomologovu se glasu osjećao pobjednički ton.

Želite li razgovarati s EnviroBreedovim vozačem? reče Ed-son. Siguran sam da će vam rado...

Ne reče Bosch. Samo sam želio vidjeti kako se to radi. Bio bih vam zahvalan, doktore, ako moj posjet zadržite u tajnosti.

Dok je to govorio, Bosch je opazio da EnviroBreedov vozač gleda ravno u njega. Čovjekovo je lice bilo izrazito izborano i pre-planulo, a kosa bijela. Nosio je slamnati šešir i pušio smeđu cigaretu. Bosch mu je uzvratilo dugim pogledom, a dobro je znao da ga je čovjek pročitao. Učinilo mu se da na vozačevu licu vidi lagani os-mijeh, a tada je čovjek konačno prestao zuriti i ponovno se okrenuo prema radnicima koji su iskrcavali teret.

Ima li još nešto što mogu za vas učiniti, detektive? upita Edson.

Ne, doktore. Hvala na suradnji.

Siguran sam da znate sami izići.

Edson se okrene i vrati natrag kroz čelična vrata. Harry stavi cigaretu u usta, ali je ostavi nepripaljenu. Mahne rukom da bi od lica otjerao muhe, vjerojatno ružičaste voćne muhe, pomisli, siđe niza stube i iziđe kroz garažna vrata.

Vozeći se natrag prema središtu grada, Bosch odluči prebroditi jedan problem i suočiti se s Teresom. Skrene na parkiralište Medi-cinskog centra i deset minuta provede u traženju parkirnog mjesta dovoljno velikog za caprice. Konačno je našao mjesto u stražnjem dijelu gdje se parkiralište nalazi na uzvisini s koje se pruža pogled na stari željeznički kolodvor. Nekoliko je trenutaka sjedio u auto-mobilu razmišljajući o onome što bi joj mogao reći, pušeći i pro-matrajući stare teretne vagona i željezne tračnice. Vidio je skupinu cholosa u prevelikim bijelim majicama i vrećastim hlačama kako prolazi kolodvorom. Onaj koji je nosio raspršivač boje malo je zao-stao i po jednom starom vagonu nešto napisao. Bilo je na španjol-skom, ali je Bosch znao što znači. To je bio imprimatur bande, njezina filozofija:

SMIJ SE SADA PLAČI POSLIJE

Promatrao ih je dok nisu zašli iza drugog niza vagona. Tada je izišao iz automobila i u mrtvačnicu ušao kroz stražnji ulaz, putem kojim su ulazile pošiljke. Čuvar je kimnuo glavom kad je vidio nje-govu značku. Ovo je bio dobar dan za ustanovu. Miris sredstava za dezinfek-ciju bio je jači nego zadah smrti. Harry je prošao kraj vrata ras-hladnih prostorija jedan i dva, a potom kroz vrata do stubišta što je vodilo prema uredima na prvom katu.

Bosch je sekretaricu u uredu šefa medicinskih istražitelja pitao može li ga dr. Corazon primiti. Žena blijede kože i nekako ružičaste kose podsjećala je na neke od mušterija u ustanovi. Tiho je raz-govarala telefonom, a zatim mu je rekla neka uđe. Teresa je stajala iza svog stola i gledala kroz prozor. Imala je isti pogled na željeznički kolodvor te ga je možda čak i vidjela kako dolazi. No s prvoga je kata također imala pogled što se širio od nebodera u središtu grada do Mt. Washingtona. Bosch je opazio kako se neboderi jasno vide u daljini. Vani je također lijep dan.

Ne razgovaram s tobom izjavi Teresa ne okrenuvši se.

Ma daj.

Neću.

Zašto si me onda pustila unutra?

Kako bih ti rekla da neću razgovarati s tobom, da sam jako bijesna i da si vjerojatno ugrozio moje izgleda da postanem šef medicinskih istražitelja.

Ma daj, Teresa. Čuo sam da danas imaš tiskovnu konferenciju. Sve će se srediti.

Nije mu ništa pametnije padalo na pamet. Okrenula se i na-slonila na prozorsku dasku. Promatrala ga je pogledom kojim bi se njegovo ime moglo uklesati na nadgrobnom spomeniku. Osjećao je miris njezina parfema čak i na drugom kraju prostorije.

I, naravno, za to moram tebi zahvaliti.

Ne meni. Čuo sam da je Irving sazvao tiskovnu...

Ne zajebavaj se sa mnom, Harry. Oboje znamo što si učinio s onim što sam ti rekla. I oboje znamo da ono malo govno Irving automatski misli da sam to ja učinila. Sad se moram smatrati oz-biljno sjebanom kad je riječ o stalnom položaju. Dobro pogledaj ovaj ured, Harry. Posljednji put da me vidiš ovdje.

Bosch je odavno opazio kako mnoge poslovne žene koje je sus-retao, uglavnom policajke i odvjetnice, postaju vulgarne kad se sva-đaju. Pitao se drže li da će ih to učiniti ravnima muškarcima protiv kojih se bore.

Sve će se srediti reče.

O čemu to govoriš? Samo mora nekolicini članova Povjeren-stva reći kako sam informacije o povjerljivoj, nedovršenoj istrazi učinila dostupnima tisku i to će me sasvim isključiti iz razmatranja.

Slušaj, ne može biti siguran da si to ti učinila, a vjerojatno će misliti da sam ja krivac. Bremmer, čovjek iz Timesa, koji je sve ovo uzburkao, mi se već dugo poznajemo. Irving to zna. Zato se prestani time opterećivati. Došao sam vidjeti želiš li sa mnom na ručak ili tako nešto.

Pogrešan potez. Vidio je kako joj se na licu pojavljuje crvenilo čistoga bijesa.

Ručak ili tako nešto? Šališ se? Jesi li... sad si mi rekao da smo nas dvoje najvjerojatniji sumnjivci kad je riječ o curenju infor-macija, a želiš da s tobom sjedim u restoranu? Znaš li što bi se moglo...

Hej, Teresa, želim ti ugodnu tiskovnu konferenciju prekine je Bosch. Okrene se i uputi prema vratima.

Dok se vozio prema središtu grada, oglasio se njegov pager, a Bosch je utvrdio da broj pripada izravnoj liniji Devedeset osmice.

Zacijelo je zabrinut za svoju statistiku, pomisli Harry. Odlučio je ignorirati poziv. Također je isključio Motorola radio u automobilu.

Zaustavio se kraj mariscos kamiona parkiranog na Alvoradu i naručio dva taca od morskih račića. Posluživali su ih na kukuruznim tortiljama u Baja stilu, a Bosch je uživao u naglašenom okusu korijandera u umaku.

Nekoliko metara dalje od kamiona stajao je čovjek i napamet recitirao stihove iz Biblije. Na vrhu glave imao je šalicu vode što se udobno ugnijezdila u afro frizuri u stilu sedamdesetih godina i nije se proljevala. S vremena na vrijeme bi posegnuo za šalicom i malo popio, ali ni na trenutak nije prestao skakati s knjige na knjigu Novog zavjeta. Prije svakog citata slušateljima je govorio o kojem je poglavlju riječ i koji su brojevi stihova. Kraj njegovih se nogu nalazila staklena zdjela do polovice ispunjena novčićima. Kad je završio s jelom, Bosch je naručio cocacolu za van, a zatim je ostatak novca ubacio u zdjelu. Za uzvrat je čuo riječi "Bog te blagoslovio".

15.

Zgrada suda zauzimala je cijeli blok nasuprot zgradi kriminalističkih sudnica. Prvih pet katova zauzimao je šerifov odjel, a na gornja četiri kata nalazio se okružni zatvor. S vanjske strane se to dobro vidjelo. Ne samo radi rešetki na prozorima, već i zato jer su gornja četiri kata izgledala poput napuštene, istrošene ljuštore. Kao da su se sva mržnja i gnjev zatvoreni u tim neklimatiziranim ćelijama pretvorili u vatru i dim te zauvijek zacrnili prozore i beton-ske balustrade.

Zgrada je izgrađena na prijelazu stoljeća, a konstrukcija od kaminih blokova davala joj je prijeteci izgled tvrđave. To je jedna od rijetkih zgrada u središtu grada u kojoj se dizalima još uvijek upravlja ručno. Stara crnkinja sjedila je na stolcu u kutu svake drvenom obložene kabine, otvarala vrata i upravljala kotačem što poravnava dizalo sa svakim katom na kojem se zaustavi.

Sedam tisuća rekao je Bosch kad je ušao u dizalo. Prošlo je prilično mnogo vremena otkako je posljednji put bio u zgradi, pa se nije mogao sjetiti njezina imena. No znao je da ovdje upravlja dizalom još od vremena prije no što je Harry postao policajac. Sve su one već tako dugo tu radile. Otvorila mu je vrata na petom katu, a Bosch je ugledao Rickarda čim je koraknuo iz dizala. Policajac je stajao ispred šaltera na prijamnom pultu i stavljao futrolu sa značkom u klizni pretinac.

Izvolite hitro će Bosch ubacivši i svoju značku u pretinac.

On je sa mnom reče Rickard u mikrofona.

Službenik iza stakla zamijenio je značke bedževima za posjetitelje i stavio ih u pretinac. Bosch i Rickard prikopčali su ih na košulje. Bosch je opazio da su imali odobrenje za posjet bloku na de-vetom katu. Ondje su se smještali najopasniji kriminalci dok su čekali na suđenje ili premještanje u državne zatvore nakon što su proglašeni krivima.

Zaputili su se hodnikom prema zatvorskom dizalu.

Stavio si maloga na deveti kat? upita Bosch.

Da. Poznajem jednog tipa. Rekao sam mu da nam je potreban samo jedan dan. Momak će biti u komi. Ispričat će ti sve što zna o Danceu. Pošli su gore zatvorskim dizalom kojim je upravljao šerifov zamjenik. Bosch je zaključio da to mora biti najgori posao u organima za provođenje zakona. Kad su se na devetom katu otvorila vrata, dočekao ih je drugi šerifov zamjenik koji je provjerio njihove bedževe i zatražio da se potpišu. Zatim su prošli kroz dva para kliznih čeličnih vrata do prostora za posjete odvjetnika. Ondje se nalazio dugački stol i klupe s obje njegove strane. Također je postojala tri-deset centimetara visoka pregrada što se pruža cijelom dužinom stola. Na udaljenom kraju stola jedna je odvjetnica sjedila na jednoj strani, naginjala se prema pregradi i šaptala klijentu koji je stavio šake iza ušiju da bje bolje čuo. Mišići kažnjenikovih ruku napinjali su se i rastezali rukave njegove majice. Bio je pravo čudovište.

Na zidu iza njih nalazio se natpis na kojem je pisalo: ZABRA-NJENO DODIRIVANJE, LJUBLJENJE, PRUŽANJE RUKU PREKO PREGRADE. Na drugom se kraju također nalazio još jedan šerifov zamjenik. Oslanjao se na zid, prekrižio također masiv-ne ruke i promatrao odvjetnicu i njezina klijenta.

Dok su čekali da dovedu Tygea, Bosch je postao svjestan buke. Kroz rešetke na vratima iza stola čuo je kako se stotinjak glasova natječe i odjekuje u metalnom štopotu. Negdje su lupala čelična vrata, a katkad bi se začuo nerazgovjetni povik.

Zamjenik je prišao rešetkama na vratima i rekao:

Potrajat će nekoliko minuta, momci. Moramo ga dovesti iz ambulante. Zamjenik je nestao prije nego što su ga dospjeli pitati što se dogodilo. Bosch čak nije ni poznavao momka, ali je osjetio kako ga u želucu nešto steže. Pogledao je Rickarda i vidio da se smiješi.

Vidjet ćemo kako su se stvari sada promijenile reče ulični policajac. Bosch nije shvaćao oduševljenje kojim je, čini se, Rickard to prihvaćao. Za Boscha je to bio najniži dio posla, raditi s očajnim ljudima i koristiti očajničke taktike. Bio je ovdje jer je morao biti. To je njegov slučaj. Ali nije shvaćao Rickarda.

Dakle, zašto ovo činiš? Što želiš? Rickard ga pogleda.

Što želim? Želim znati što se događa. Mislím da si ti jedini koji bi to mogao otkriti. Dakle, ako ti mogu pomoći, tu sam. Ako ovom momku zbog toga bude stradala guzica, onda je to cijena. No od tebe želim saznati što se ovdje događa? Što je Cal učinio i što će se zbog toga poduzeti?

Bosch se nagne unatrag. Nekoliko je trenutaka razmišljao o to-me što da kaže. Čuo je kako čudovište u dnu stola počinje dizati glas, nešto o tome kako neće prihvatiti ponudu. Zamjenik je koraknuo prema njemu i spustio ruke niz tijelo. Svat se smirio. U zamjenika su rukavi bili

visoko zavrnuti da otkriju njegove doista doj-mljive bicepse. Na nabrekloj lijevoj podlaktici Bosch je vidio teto-virana slova "CL", gotovo poput pečata na njegovoj bijeloj koži. Harry je znao da su zamjenici koji imaju taj znak za javnost tvrdili kako slova znače Club Lynwood, prema šerifovoj postaji u pred-građu Los Angelesa prepunom bandi. No znao je da slova također znače chango luchador, majmunski borac. Zamjenik je i sam pri-padnik bande, samo što smije nositi oružje, a plaća ga okrug.

Bosch odvrti pogled. Poželio je da smije pripaliti cigaretu, ali je okrug zabranio pušenje, čak i u zatvoru. To je zamalo izazvalo pobunu zatvorenika.

Gledaj reče Rickardu ne znam što bih ti mogao reći o Mooreu. I radim na tome i ne radim, znaš na što mislim? To se preklapa s dva slučaja što ih doista imam. Dakle, neizbježno je. Ako mi taj momak može dati Dancea, to bi mi moglo pomoći. Mogao bih provjeriti Dancea radi moja dva slučaja, možda čak i radi Mooreova slučaja. Ali to ne mogu znati. Međutim znam, i da-nas će to objaviti na tiskovnoj konferenciji, kako se čini da je Moore ubijen. Ono što neće objaviti je to da je prešao na drugu stranu. Zato je Odjel za unutrašnju kontrolu njuškao naokolo. Prešao je na drugu stranu.

Ne može biti reče Rickard, ali mu se u glasu nije osjećala sigurnost. Ja bih to znao.

Ne možeš tako dobro poznavati ljude, čovječe. Svatko ima svoj privatni prostor.

Dakle, što će učiniti Parker centar?

Ne znam. Mislim da ne znaju što bi trebali učiniti. Mislim da su željeli slučaj proglašiti samoubojstvom. No medicinska je istražiteljica počela ljuljati brod, pa će izjaviti da je riječ o ubojstvu. No ne vjerujem da će svoje prljavo rublje izložiti u Ulici Spring tako da svaki izvjestitelj može po njemu čeprkati.

Pa, bit će bolje da srede svoja govna. Neću mirno stajati i gledati. Nije me briga ako je prešao na drugu stranu, čovječe. Vi-dio sam ga na djelu. Bio je dobar policajac. Vidio sam ga kako ulazi u podzemni hodnik i bez ičije pomoći sređuje četiri dilera. Vidio sam ga kako se postavlja između svodnika i njegove imovine te prima udarac namijenjen njoj. Pritom je ostao bez zuba. Bio sam s njim kad je projurio kroz devet crvenih semafora u pokušaju da bijednog starog narkomana doveze do bolnice prije nego što umre od prekomjerne doze heroina. To nije nešto što čini loš poli-cajac. Pokušavam ovo reći: ako i jest prešao na drugu stranu, mi-slim da se pokušavao vratiti i da ga je zato netko ubio.

Ušutio je, a Bosch nije prekidao šutnju. Obojica su znali da kad jednom prijedeš na drugu stranu, više nema povratka. Bosch je čuo kako se nečiji koraci približavaju rešetkama.

Rickard reče:

Bolje je da oni u Parkeru nešto poduzmu, a ne jednostavno odustanu od ovoga. Ili ću ja nešto poduzeti.

Bosch je želio nešto reći, ali se na vratima pojavio zamjenik s Tvgeom. Izgledao je kao da je za posljednjih deset sati ostario deset godina. Sad je u očima imao daleki pogled što je Boscha podsjećao na ljude koje je vidio i poznavao u Vijetnamu. Visoko na lijevoj jagodičnoj kosti imao je ružnu modricu.

Vrata su se tiho otvorila zahvaljujući nevidljivoj elektronici, a dječak/muškarac pošao je do klupe nakon što mu je zamjenik po-kazao kamo mora ići. Oprezno je sjeo, a činilo se da namjerno izbjegava pogledati Rickarda.

Kako ide, Kenvine? upita Rickard.

Sad je momak pogledao Rickarda, a Boschu se stegne srce kad je vidio njegove oči. Sjetio se prve noći što ju je kao dječak proveo u McLarenovu domu za maloljetnike. Čisti strah i vrisak usam-ljenosti. A on je ondje bio okružen dječacima od kojih većina nije bila sklona nasilju. Ovaj je dječak posljednjih dvanaest sati bio okružen divljim životinjama. Bosch se posramio što sudjeluje u ovome, ali ništa nije rekao. To je Rickardova predstava.

Gledaj, moj čovječe, znam da ti ovdje zacijelo nije baš previše zabavno. Zato smo svratili, kako bismo vidjeli jesi li se predomislio u vezi s onim o čemu smo noćas raspravljali.

Rickard je govorio vrlo tiho tako da ga čudovište na drugom kraju stola ne može čuti.

Momak ništa ne reče, i ničim ne pokaže da ga je čuo, pa Rickard nastavi.

Kenvine, želiš li izići odavde? Ovo je tvoj čovjek. Gospodin Harry Bosch. Dopustit će mi da cijelu stvar zaboravim, iako je riječ o opravdanom uhićenju, ako nam ispričaš o tom mačku, Danceu. Evo, pogledaj ovo.

Rickard je razmotao komad bijelog papira što ga je izvadio iz džepa na košulji. To je bio standardni obrazac iz Ureda državnog odvjetnika za podnošenje prijave.

Čovječe, imam četrdeset osam sati za podnošenje prijave protiv tebe. Zbog vikenda, imam vremena do ponedjeljka. Ovo je papirologija o tebi. Ništa još nisam učinio jer sam još jednom htio provjeriti želiš li se izvući. Ako ne želiš, podnijet ću prijavu, a ovo će biti tvoj dom za idućih... vjerojatno godinu dana ako se budeš pristojno ponašao.

Rickard je čekao, ali se ništa nije dogodilo.

Godinu dana. Što misliš, kakav ćeš biti nakon godine dana ovdje, Kenvine?

Dječak je na trenutak pogledao u pod, a zatim su mu se suze zakotrljale niz obraze.

Idi u pakao uspio je procijediti prigušenim glasom. Bosch se već nalazio ondje. Taj će događaj dugo pamtiti. Shvatio je da steže zube, pa je pokušao opustiti čeljust. Nije mogao. Rickard se nagnuo naprijed kako bi nešto rekao dječaku, ali mu je Bosch stavio ruku na rame i zaustavio ga.

Jebi ga reče Bosch. Pusti ga.

Što?

Odustajemo.

O čemu ti to govoriš?

Dječak pogleda Boscha i na licu mu se pojavi izraz nevjerice. Ali Bosch nije glumio. Osjećao je mučninu zbog onoga što su uči-nili.

Gledaj reče Rickard. Imamo preko pedeset grama PCPa što smo ga našli kod ovoga klipana. On je moj. Ako ne želi pomoći, baš mi je žao. Vraća se u zoološki vrt.

Ne, ne vraća se. I tada se Bosch nagnuo prema Rickardu kako ga ne bi čuo zamjenik iza momka. Ne, ne vraća se, Rickarde. Vodimo ga odavde. Sad, učini to ili ću te sjebati.

Što si rekao?

Poći ću na četvrti kat s ovim. Ovaj dječak nije uopće smio dospjeti ovamo uz takvu optužbu. To ide tebi na dušu, Rickarde. Ja ću podnijeti pritužbu. Tvoja veza ovdje unutra također će stra-dati. Želiš li to? Samo zato što ovog momka nisi mogao natjerati da govori?

Misliš li da će Odjel za unutrašnju kontrolu tratiti vrijeme na sitnog dilera?

Ne. Ali tratit će vrijeme na istragu o tebi. Obožavat će te. Izići ćeš hodajući sporije od ovog dječaka.

Harry se nagne unatrag, dalje od njega. Nekoliko trenutaka nitko ništa nije rekao, a Bosch je vidio kako Rickard razmišlja o tome, pokušava procijeniti je li riječ o blefiranju.

Čovjek kao ti, da bi se obratio Odjelu za unutrašnju kontrolu. Ne mogu vjerovati.

To je rizik što ga moraš preuzeti na sebe.

Rickard pogleda list papira u svojoj ruci i tada ga polako zgu-žva.

U redu, moj čovječe, ali bit će bolje da me staviš na popis.

Kakav popis?

Onaj što sadrži imena ljudi kojih se moraš čuvati. Bosch utane, pa ustane i Rickard.

Puštamo ga na slobodu Rickard reče čuvaru. Bosch pokaže dječaka i reče:

Želim da dobije pratnju sve dok ne iziđe odavde, u redu? Zamjenik kimne glavom. Momak ništa ne reče.

Potrajalo je sat vremena dok ga nisu izvukli. Nakon što je Rickard potpisao potrebne papire da im vrate značke, bez riječi su čekali kraj staklene pregrade na šestom katu.

Bosch se gadio sam sebi. Izgubio je iz vida vještinu. Rješavanje slučajeva jednostavno se temeljilo na navođenju ljudi da razgovaraju s tobom. Nije ih potrebno prisiljavati. Ovaj put je zaboravio na to.

Možeš otići ako želiš reče Rickardu.

Čim iziđe kroz ta vrata i ti ga preuzmeš, ja odlazim. Ne želim imati nikakve veze s njim. Ali želim vidjeti da odlazi s tobom, Bosch. Za slučaj da mi se nešto od ovoga obije o glavu.

Da, to ti je pametno.

Da, jest.

No još uvijek moraš mnogo toga naučiti, Rickarde. Nije sve crno i bijelo. Ne treba baš svakoga zgnječiti na pločniku. Uzmeš takvog dječaka i...

Poštedi me predavanja, Bosch. Možda moram mnogo naučiti, ali sigurno ne od tebe. Ti si prvorazredni gubitnik. Mislim da bi me ti jedino mogao naučiti kako se silazi ljestvama. Ne, hvala.

Svakako reče Bosch i prijeđe na drugi kraj prostorije gdje se nalazila klupa. Sjeo je, a poslije petnaest minuta pojavio se dječak. Hodao je između Rickarda i Boscha prema dizalu. Ispred zgrade je Rickard krenuo prema svom automobilu pošto je Boschu dobacio:

Jebi se.

Dabome reče Bosch.

Stajao je na pločniku, pripalio cigaretu i ponudio dječaka. Od-bio je.

Ništa ti neću reći reče dječak.

Znam. To je u redu. Želiš li da te nekamo odvezem? Pravom liječniku? Hoćeš li da te vratim u Hollywood?

Može u Hollywood.

Krenuli su prema Boschovu automobilu parkiranim kraj Parker centra dva bloka dalje, a tada je pošao Trećom ulicom prema Hollywoodu. Bili su na pola puta do cilja prije nego što je bilo tko nešto rekao.

Imaš li kamo poći? Gdje želiš da te iskrcam?

Bilo gdje.

Nemaš gdje stanovati? Ne.

Obitelj? Ne.

Što ćeš raditi?

Bilo što.

Harry na Westernu skrene na sjever. Šutjeli su još petnaestak minuta, a tada je Bosch zaustavio automobil ispred Skrovišta.

Što je ovo?

Budi tu. Odmah ću se vratiti.

U uredu je upravitelj Boschu pokušao iznajmiti sobu broj se-dam, ali mu je Harry pokazao značku i rekao neka pokuša ponovno. Upravitelj,

koji je još uvijek nosio prljavu majicu bez rukava, dao mu je ključ broja trinaest. Vratio se do automobila, ušao i dao dječaku ključ. Također je izvadio novčanik.

Ondje imaš sobu za tjedan dana reče Bosch. Vjerojatno misliš da to ne vrijedi mnogo, ali savjetujem ti da razmisliš o svemu, a zatim da odeš što dalje od ovoga grada. Ima boljih mjesta u kojima se može živjeti.

Dječak se zagleda u ključ na svom dlanu. Bosch mu tada pruži sav novac što ga je imao uza se, samo 43 dolara.

Što, daješ mi sobu i novac, pa misliš da ću razgovarati s to-bom? Gledao sam televiziju, čovječe. Cijela je stvar bila varka, ti i onaj drugi tip.

Nemoj pogrešno shvatiti, momče. Činim ovo jer osjećam potrebu da to učinim. To ne znači da mislim kako je u redu ono čime zarađuješ za život. Ne mislim. Ako te ponovno vidim na ulici, okomit ću se na tebe. Ovo je jebeno očajnička prilika, ali je ipak prilika. Učini s njom što te volja. Možeš poći. Nije ovo nikakva varka.

Dječak otvori vrata i iziđe. Okrene se prema Boschu.

Onda zašto to činiš?

Ne znam. Možda zato jer si mu rekao neka ide u pakao. To sam ja trebao reći, a nisam. Moram poći.

Dječak ga je trenutak promatrao, a zatim reče:

Znaš, čovječe, Dancea nema. Ne znam zašto se toliko uzrujavaš zbog njega.

Gledaj, momče, nisam to učinio...

Znam.

Harry ga je samo gledao.

Otišao je, čovječe. Otišao iz grada. Rekao je da je naš izvor zbrisao, pa je otišao dolje da vidi može li ponovno pokrenuti stvar. Znaš, želi poći korak dalje i postati izvor.

Dolje?

Rekao je u Meksiko, ali samo to znam. Otišao je. Zato sam prodavao shermane.

Dječak je zatvorio vrata i nestao u dvorištu motela. Bosch je sjedio i razmišljao, a u glavi mu se pojavi Rickardovo pitanje. Gdje će biti dječak za godinu dana? Tada je pomislio na svoj boravak po zapuštenim motelima prije toliko godina. Bosch se izvukao. Pre-živio je. Uvijek postoji prilika. Upalio je motor i udaljio se.

16.

Razgovor s dječakom je sve zapečatio. Bosch je znao da će poći u Meksiko. Sve žbice kotača idu prema središtu. Središte je Mexicali. No on je to cijelo vrijeme znao.

Vozio se do postaje na Wilcoxu i pokušavao razraditi strategiju. Znao je da će morati stupiti u vezu s Aguilom, meksičkim policajcem koji je

u konzulat poslao pismo, pa je zahvaljujući tome identificiran Juan Neznanac #67. Također će se morati povezati sa Službom protiv droge koja je dala obavještajni izvještaj Mooreu. Morat će od Poundsa dobiti odobrenje za putovanje, ali je znao da bi tu mogao biti kraj. Morat će to nekako prebroditi.

U uredu je stol ekipe za ubojstva bio prazan. Petak je, već je prošlo četiri poslije podne, a osim toga je i blagdanski vikend. Ako nije bilo novih slučajeva, detektivi bi otišli što ranije mogu i vratili se kući obiteljima i životima dalje od policije. Harry je vidio Poundsa u staklenoj pregradi; sagnuo je glavu i nešto pisao na list papira koristeći se ravnalom da bi pisao ravno.

Bosch sjedne za stol i pregleda hrpu ružičastih papirića s porukama. Ništa nije iziskivalo hitan odgovor. Bile su dvije poruke od Bremmera iz Timesa, ali je ostavio ime Jan Marcus, a to je bila šifra što su je jednom dogovorili kako se ne bi znalo da izvjestitelj zove Boscha. Dvije su poruke bile iz Ureda državnog odvjetnika u vezi sa slučajevima na kojima je radio, te su mu trebale informacije ili podatak o tome gdje se nalaze dokazi. Na jednom je papiriću pisalo da je nazvala Teresa, ali je pogledao vrijeme kad je poruka stigla i vidio da su se nakon toga sreli. Pretpostavio je da je nazvala kako bi ga obavijestila da ne želi razgovarati s njim.

Nije bilo poruke ni od Portera niti od Svlvije Moore. Izvadio je kopiju upita iz Mexicalija, što ju je dobio od detektiva Capetilla koji je radio na slučajevima nestalih osoba, i nazvao broj što ga je poslao Carlos Aguila. Broj je pripadao centrali u uredu meksičke Državne policije. Bosch je govorio nesigurnim španjolskim unatoč nedavnom obnavljanju znanja, te mu je trebalo pet minuta objašnjavanja prije nego što su ga spojili s detektivskom jedinicom. Tada je ponovno zatražio Aguilu. Nije ga dobio. Umjesto toga, dobio je kapetana koji je govorio engleski i objasnio da Aguila nije u uredu, ali će se kasnije vratiti, a radit će i u subotu. Bosch je znao da policajci u Meksiku rade šest dana u tjednu.

Mogu li vam ja pomoći? upita kapetan.

Bosch je objasnio da istražuje jedno ubojstvo i odgovara na upit što ga je Aguila poslao u konzulat u Los Angelesu. Opis odgovara tijelu što ga on ima. Kapetan je objasnio da mu je taj slučaj poznat, da je on uzeo prijavu i slučaj predao Aguili. Bosch je pitao postoje li otisci prstiju kojima bi se mogla potvrditi identifikacija, ali je kapetan rekao da ne postoje. Jedan bod za Capetilla, pomisli Bosch.

Možda imate fotografiju toga čovjeka koja je snimljena u mr-tvačnici, pa biste nam je mogli poslati reče kapetan. Mogli biste potvrditi identifikaciju uz pomoć obitelji gospodina GutierrezLlosa.

Da. Imam fotografije. U pismu piše da je GutierrezLlosa bio najamni radnik?

Da. Nalazio je poslove na trgu kamo poslodavci dolaze tražiti radnike. Ispod kipa Benita Juareza.

Znate li je li radio za neku tvrtku koja se zove EnviroBreed? Ta tvrtka posluje s državom Kalifornijom.

Usljedila je duga šutnja prije nego stoje Meksikanac odgovorio.

Žao mi je. Nije mi poznata njegova radna prošlost. Vodio sam bilješke i razgovarat ću o ovome s istražiteljem Aguilom čim se vrati. Ako nam pošaljete fotografije, odmah ćemo poraditi na identifikaciji. Osobno ću sve to ubrzati i javiti vam ishod.

Sad je Bosch dopustio da šutnja ispuni telefonsku vezu.

Kapetane, nisam čuo vaše ime.

Gustavo Grena, direktor istražitelja, Mexicali.

Kapetane Grena, molim vas, recite Aguili da će sutra imati fotografije.

Tako brzo?

Da. Recite mu da ću ih sam donijeti.

Istražitelju Bosch, to nije potrebno. Vjerujem...

Ne opterećujte se time, kapetane Grena prekinite ga Bosch. Recite mu da ću biti tamo odmah iza podneva, ne kasnije.

Kako želite.

Bosch mu zahvali i spusti slušalicu. Podigne glavu i opazi kako Pounds zuri u njega kroz staklenu pregradu. Poručnik upitno uzdigne palac i obrve na neki molećivi način. Bosch odvraća pogled.

Najamni radnik, pomisli Bosch. Fernal GutierrezLlosa bio je najamni radnik koji je dobivao poslove na trgu. Kako se najamni radnik uklapa u sve to? Možda je bio mazga koja je nosila crni led preko granice. A možda uopće nije sudjelovao u operaciji krijumčarstva. Postoji mogućnost da ničim nije skrivio svoju smrt, osim što se našao na nekom mjestu na kojem se nije trebao naći, vidio je nešto što nije smio vidjeti.

Bosch je imao samo djeliće cjeline. Trebalo mu je ljepilo koje će ih na pravilan način spojiti. Kad je prvi put dobio zlatnu značku, imao je partnera u jedinici za pljačke u Van Nuysu koji mu je rekao da najvažniji dio istrage nisu činjenice već ljepilo. Rekao je da se ljepilo sastoji od instinkta, mašte, katkad nagađanja, a najvećim dijelom od obične sreće.

Prije dvije večeri Bosch je pogledao činjenice što su ležale u otrcanoj motelskoj sobi, pa je na temelju njih zaključio da je poli-cajac izvršio samoubojstvo. Sad je znao da je pogriješio. Ponovno je promotrio činjenice, zajedno sa svim ostalim što je prikupio, pa je ovaj put vidio da je umorstvo policajca samo jedno u nizu pove-zanih umorstava. Ako je Mexicali glavčina kotača s tako mnogo žbica, onda je Moore bio vijak koji drži kotač na mjestu.

Izvadio je bilježnicu i potražio ime agenta SPDa koji je potpisao izvještaj što ga je Moore stavio u dosje o Zorrillu. Potom je u svom

Rolodexu potražio lokalni broj SPDa i utipkao ga. Kad je Bosch zatražio Corva, čovjek koji mu se javio pitao je tko zove.

Recite mu da ga zove duh Calexica Moorea. Minutu kasnije jedan glas upita:

Tko je to?

Corvo?

Čujte, ako želite razgovarati, predstavite se. Inače ću spustiti slušalicu.

Bosch se predstavi.

Čemu takve zagonetke, čovječe?

Nije važno. Želio bih da se nađemo.

Još mi niste rekli razlog.

Želite razlog? U redu. Sutra ujutro idem u Mexicali. Idem u potragu za Zorrillom. Dobro bi mi došla pomoć nekoga tko poznaje njegova sranja. Mislio sam da biste prije toga željeli razgovarati sa mnom. S obzirom na to da ste bili izvor Calu Mooreu.

Tko kaže da sam uopće poznao tog čovjeka?

Primili ste moj poziv, zar ne? Također ste mu dostavili podatke što ih je Služba protiv droge prikupila. Rekao mi je.

Bosch, proveo sam sedam godina u podzemlju. Pokušavate me izblefirati? Pokušajte to s dilerima osmice na Hollywood Boulevardu. Možda vam oni nasjednu.

Čujte, čovječe, u sedam sati bit ću u Sedmici, u stražnjem ba-ru. Nakon toga krećem na jug. Vi odlučite. Ako se vidimo, vidjet ćemo se.

Ako odlučim da se pojavim, kako ću vas prepoznati?

Ne brinite. Ja ću prepoznati vas. Bit ćete onaj momak koji još uvijek misli da je tajni agent.

Kad je spustio slušalicu, Harry je podigao pogled i opazio da se Pounds mota u blizini njihova stola, stoji ondje i čita izvještaj

0 ZPO, još jedna mučna tema za statističare odjela. Broj ZPO, zločina protiv osoba, što podrazumijeva sve nasilne zločine, raste brže od broja svih vrsta zločina zajedno. To znači ne samo da ima sve više i više zločina, već da zločinci postaju opakiji, skloniji nasilju. Bosch opazi bijeli prah na gornjem dijelu poručnikovih hlača. To se često moglo vidjeti, a bilo je uzrokom mnogih komičnih rasprava

1 izrugivanja u detektivskom uredu. Neki su detektivi govorili da vjerojatno ušmrkava kokain i da je pritom nespretnan. To je bilo posebno smiješno, jer je Pounds u policiji bio jedan od nanovo rođenih ljudi. Drugi su tvrdili da tajanstveni prah potječe od zaše-ćerenih uštipaka što ih krišom jede u staklenoj pregradi nakon što navuče zastore kako ga nitko ne bi vidio. Bosch je međutim otkrio o čemu je riječ kad je jednom prepoznao miris što se uvijek širio oko Poundsa. Harry je vjerovao da se poručnik ujutro napraši dječjim

puderom, prije nego što navuče košulju i veže kravatu, ali po-što navuče hlače.

Pounds podigne pogled s izvještaja i reče lažno ravnodušnim glasom:

Dakle, kako izgleda? Napreduješ li sa slučajevima? Bosch se umirujuće nasmiješi i kimne glavom, ali ništa ne reče.

Neka se Pounds malo pomuči.

Pa, što ima?

O, nekoliko stvari. Je li ti se Porter danas javio?

Porter? Ne, zašto? Zaboravi na njega, Bosch. On je budala. Ne može ti pomoći. Što imaš? Nisi predao nikakav izvještaj. Upravo sam pregledao kutiju. Ondje nema ničega od tebe.

Imao sam posla, poručnice. Imam nešto o Jimmvju Kappsu, a imam također identifikaciju i moguće mjesto zločina za Porterov posljednji slučaj. Ono tijelo koje je prošli tjedan ostavljeno u uličici što vodi od Sunseta. Blizu sam odgovora na pitanja tko i zašto. Možda ću sutra saznati oba. Radit ću preko vikenda ako nemaš ništa protiv.

Izvršno. Svakako, uzmi vremena koliko god ti treba. Danas ću ti ispuniti odobrenje za prekovremeno.

Hvala.

Ali zašto miješaš dva slučaja? Zašto ne uzmeš onaj za koji vjeruješ da ćeš ga lakše riješiti? Potreban nam je jedan riješeni slu-čaj.

Mislim da su slučajevi povezani, eto zašto.

Jesi li... Tada Pounds podigne ruku i tako Boschu dade znak neka ne govori. Bit će bolje da prijedemo u moj ured.

Nakon što je sjeo za svoj staklom pokriveni stol, Pounds je od-mah podigao ravnalo i počeo se njime poigravati.

U redu, Harry, što se događa?

Bosch je kanio sve malo preuveličati. Pokušao je glasom poka-zati da ima čvrste dokaze za sve što govori. Zapravo je sve to bilo mnogo nagađanja i ne previše ljepila. Sjeo je na stolicu ispred poručnikova stola. Osjećao je miris dječjeg pudera na drugom čovjeku.

Jimmy Kapps je ubijen iz osvete. Jučer sam saznao da je namjestio uhićenje konkurenta po imenu Dance. Opskrbljivao je ulične dilere crnim ledom. Jimmvju se to očito nije sviđalo, jer je pokušavao tržište osigurati za havajski led. Stoga je Dancea cinkao momcima iz BANGa. Samo stoje državni odvjetnik odbacio slučaj nakon što su Dancea uhitili. Loše obavljeno uhićenje. Pustili su ga. Četiri dana kasnije Kapps je mrtav.

Dobro, dobro reče Pounds. Dobro zvuči. Znači da je Dance tvoj osumnjičenik?

Dok ne iščepkam nešto bolje. On je zbrisao.

U redu, sad mi reci kako je to povezano sa slučajem Juana Neznanca?

SPD kaže da crni led što ga je Dance donosio na tržište po-tječe iz Mexicalija. Od Državne policije iz Mexicalija dobio sam

podatke o mogućem identitetu. Čini se da je naš Juan Neznanac bio čovjek po imenu GutierrezLlosa. Bio je iz Mexicalija.

Mazga?

Možda. Nekoliko se pojedinosti ne uklapa u takvu teoriju. Državna policija vodi ga kao najamnog radnika.

Možda ga je namamila brza zarada. Mnoge namami.

Možda.

Pounds kimne glavom. Zasad je dobro, pomisli Bosch. Obojica su nekoliko trenutaka šutjeli. Pounds konačno pročisti grlo.

To je prilično mnogo posla za dva dana, Harry. Vrlo dobro. Sad, što kaniš dalje?

Želim poći za Danceom i dobiti potvrdu identiteta Juana Neznanca... Glas mu zamre. Nije bio siguran koliko treba dati Poundsu. Znao je da neće spominjati svoj put u Mexicali.

Rekao si da je Dance zbrisao.

To mi je rekao jedan moj izvor. Nisam siguran. Kanim ga potražiti tijekom ovog vikenda.

Dobro.

Bosch je odlučio još malo otškrinuti vrata.

Ima još toga, ako želiš čuti. Riječ je o Calu Mooreu. Pounds spusti ravnalo na stol, prekriži ruke na prsima i nagne se u stolici. Njegovo je držanje upozoravalo na oprez. Ulazili su u područje u kojem bi karijere mogle trajno stradati.

Nismo li prešli na tanak led? Slučaj Moore nije naš.

Ja ga niti ne želim, poručnice. Imam ova dva slučaja. Ali stal-no se pojavljuje. Ako ne želite znati, u redu. Mogu se sam snaći.

Ne, ne, želim da mi ispričaš. Samo što mi se ne sviđa ova vrsta... Ovaj, zbrke. To je sve.

Da, zbrka je dobra riječ. U svakom slučaju, kao što sam rekao, jedinica BANG uhitila je Dancea. Moore nije bio tamo dok se to događalo, ali je to bila njegova ekipa. Nakon toga Moore je pro-našao tijelo u slučaju Juana Neznanca.

Cal Moore je našao tijelo? začudi se Pounds. To nisam vidio u Porterovu izvještaju.

Naveden je samo broj njegove značke. U svakom slučaju, on je našao ondje bačeno tijelo. Dakle, osjeća se njegova nazočnost u oba ta slučaja. A onda, dan nakon što je u uličici našao Juana Neznanca, uzima sobu u motelu i prospe si mozak u kadi. Vje-rojatno si čuo kako OPU sada kaže da nije riječ o samoubojstvu.

Pounds kimne glavom. No imao je ukočen izraz na licu. Mislio je da će dobiti sažetak o dvije istrage. Ovo nije očekivao.

Netko je i njega sredio nastavi Bosch. Znači, sad imaš tri slučaja. Imaš Kappsa, zatim Juana Neznanca, te Moorea. I imaš Dancea koji je zbrisao.

Bosch je znao da je dovoljno rekao. Sad može mirno sjediti i gledati kako radi Poundsov um. Znao je da je poručnik svjestan da bi zacijelo trebao podići telefonsku slušalicu i nazvati Irvinga kako bi ga zamolio za pomoć ili barem za upute. No Pounds je znao da bi na takav poziv OPU preuzeo jurisdikciju nad slučajevima Kappsa i Juana Neznanca. A detektivi OPUa uopće neće žuriti. Pounds tjednima neće dobiti riješen slučaj.

Što je s Porterom? Što on kaže o svemu tome?

Bosch se svim silama trudio da ne upliće Portera. Nije znao zašto to čini. Porter je pogriješio i lagao, ali je Bosch negdje u du-bini duše još uvijek nešto osjećao. Možda je to bilo ono posljednje pitanje. Harry, hoćeš li se pobrinuti za mene?

Nisam našao Portera lagao je Bosch. Nitko se ne javlja na njegov telefon. Ali ne vjerujem da je imao vremena prikupiti sve te podatke. Pounds prezirno odmahne glavom.

Dabome da nije. Vjerojatno se opijao. Bosch ništa ne reče. Sad je red na Poundsu.

Slušaj, Harry, ti me ne... govoriš mi istinu, zar ne? Ne mogu dopustiti da jurcaš naokolo i da radiš na svoju ruku. Sve si mi re-kao, točno?

Bosch je znao da Pounds zapravo želi znati koliko bi mogao stradati ako ovo izazove probleme, pa reče:

Znaš ono što i ja znam. Postoje dva slučaja, vjerojatno tri ako uključimo Moorea, što ih treba riješiti. Želiš li da se riješe za šest do osam tjedana, napisat ću izvještaj, a ti ga možeš poslati u Parker centar. Želiš li da budu riješeni do prvoga kao što si rekao, onda mi pusti odriješene ruke tijekom ova četiri dana.

Pounds je zurio nekamo iznad Boschove glave i ravnalom se češao iza uha. Pokušavao je donijeti odluku.

U redu konačno će on. Uzmi vikend i vidi što možeš učiniti. U ponedjeljak ćemo vidjeti kako stvari stoje. Možda ćemo tada morati pozvati OPU. U međuvremenu želim da mi se javiš sutra i u nedjelju. Želim znati što radiš, što se događa, koliko si napredovao.

Vrijedi reče Bosch. Ustane i pođe prema vratima. Opazi da se iznad vrata nalazi maleno raspelo. Pitao se je li Pounds u to zurio. Većina je ljudi govorila da je on jedan od politički preporođenih. Bilo ih je mnogo u policiji. Svi su se pridružili crkvi u Vallevju, jer je ondje jedan od šefovih zamjenika bio laički propo-vjednik. Bosch je predpostavljao da nedjeljom ujutro svi oni idu onamo, okupljaju se oko njega i govore mu kako je sjajan momak.

Onda, čut ćemo se sutra oglasi se Pounds iza Boschovih leđa.

Tako je. Sutra.

Malo iza toga Pounds je zaključao svoj ured i otišao kući. Bosch je sam ostao u uredu, pio je kavu, pušio i čekao vijesti u šest sati. Na vrhu jednog ormara za spise, iza stola jedinice koja se bavi au-tomobilima,

nalazi se maleni crnobijeli televizor. Uključio ga je i namještao sobnu antenu sve dotle dok nije dobio donekle jasnu sliku. Dva policajca u odorama sišla su iz ureda za dežurne i sjela pred televizor.

Cal Moore je konačno postao vijest dana. Kanal 2 počeo je vijesti izvještajem s tiskovne konferencije u Parker centru na kojoj je zamjenik šefa Irvin Irving govorio o novom razvoju događaja. Snimka je prikazivala Irvinga iza hrpe mikrofona. Teresa je stajala iza njega. Irving ju je pohvalio što je tijekom obdukcije pronašla nove dokaze koji ukazuju na ubojstvo. Rekao je da je u tijeku sve-obuhvatna istraga o ubojstvu. Izvještaj je završio Mooreovom foto-grafijom i komentarom izvjestitelja:

Istražitelji sada imaju zadatak, a oni kažu i osobnu obvezu, pro-drijeti duboko u život narednika Calenca Moorea kako bi utvr-dili što ga je dovelo do zapuštene motelske sobe gdje ga je netko pogubio. Iz policijskih izvora saznajemo da istražitelji nemaju mnogo za početak, ali u prvom redu duguju zahvalnost vršiteljici dužnosti medicinskih istražitelja koja je otkrila umorstvo što su ga otpisali kao... samotno samoubojstvo policajca.

Pri tim se riječima pojavilo Mooreovo lice u prvom planu, a iz-vjestitelj je zaključio:

/ tako, zagonetna priča počinje...

Bosch je nakon izvještaja ugasio televizor. Policajci su se vratili niz hodnik, a on je pošao do svog mjesta za stolom i sjeo. Mooreova fotografija što su je prikazali bila je snimljena prije nekoliko godina, pretpostavio je Harry. Lice mu je bilo mlađe, oči bistije. Nije bilo znakova skrivenog života.

Razmišljanje o tome podsjetilo ga je na druge fotografije, one za koje je Svlvia Moore rekla da ih je njen muž skupljao tijekom života i gledao s vremena na vrijeme. Što je još čuvao iz prošlosti? Bosch nije imao nijednu fotografiju svoje majke. Oca je upoznao tek kad je starac bio na samrti. Kakav je teret Cal Moore nosio na svojim leđima?

Bilo je vrijeme da krene prema Sedmici. No prije nego se za-putio do svog automobila, Harry je pošao hodnikom u Ured za dežurstvo. Podigao je podmetač za papir što je visio na zidu kraj potjernica i na kojem se nalazio popis dežurnih ljudi. Sumnjao je da su ga u posljednjih tjedan dana mijenjali i imao je pravo. Našao je Mooreovo ime i adresu u Los Feliz u na stranici na kojoj su se nalazila imena narednika. Prepisao je adresu u svoju bilježnicu i izišao.

17.

Bosch je duboko povukao dim cigarete, a zatim je opušak bacio u odvodni kanal. Oklijevao je prije nego što je povukao policijsku palicu koja je služila kao kvaka na vratima Sedmice. Zurio je preko Prve ulice prema travnatom trgu sa strane Gradske vijećnice, a zvao se Park

slobode. Ispod ulične rasvjete vidio je tijela muškaraca i žena beskućnika koji su spavali na travi oko ratnog spomenika. Podsjećali su na poginule na bojnopolju, na nepokopane žrtve.

Ušao je, prošao kroz prednji restoran, a zatim razmaknuo crne zastore što su poput sučeva talara skrivali ulaz u bar. Mjesto je bilo krcato odvjetnicima, policajcima i plavim cigaretnim dimom. Svi su došli ovamo pričekati da prođe prometna gužva, te im je postalo previše udobno ili su se napili. Harry je pošao do kraja šanka gdje je bilo nekoliko praznih barskih stolaca. Naručio je pivo i viski. Prema Millerovu satu iznad šanka bilo je točno sedam sati. U zrcalu iznad šanka preletio je pogledom prostoriju, ali nije vidio niko-ga za koga bi mogao pretpostaviti daje Corvo, agent SPDa. Pripalio je još jednu cigaretu i odlučio da ga čeka do osam.

Čim je to odlučio, ponovno je pogledao u zrcalo i opazio niskog, tamnokosog muškarca crne brade kako razmiče zastor i ondje oklijeva dok mu se oči privikavaju na prigušenu svjetlost. Bio je odjeven u plave traperice i košulju koja se oblači preko glave. Bosch je opazopager što ga je zadjenulo za pojas i izbočinu pištolja ispod njegove košulje. Čovjek se osvrnuo naokolo, pa su im se pogledi sreli u zrcalu i Harry kimne glavom. Corvo mu je prišao i sjeo na stolec kraj njega.

Dakle, otkrili ste me reče Corvo.

1 vi ste mene otkrili. Predpostavljam da bismo se obojica morali vratiti na Akademiju. Želite li pivo?

Gledajte, Bosch, prije nego što se počnete prijateljski ponašati prema meni moram vam reći da nisam siguran u sve ovo. Zapravo, ne znam o čemu je riječ. Još nisam odlučio hoću li s vama razgovarati.

Harry uzme cigaretu što ju je bio odložio u pepeljaru i pogleda Corva u zrcalu.

Ja još nisam odlučio je li Certs osvježivač daha ili bombon. Corvo klizne sa stolca.

Želim vam dobru zabavu.

Ma hajde, Corvo, popijte pivo. Zašto ne? Opustite se, čovječe.

Provjerio sam vas prije nego što sam došao ovamo. Priča se da ste vi samo još jedan psihijatrijski slučaj. Punom brzinom jurite prema ničemu. Iz OPUa u Hollywood, a zatim ćete vjerojatno postati čuvar u kamionu Wells Fargoa.

Ne, zatim ću svratiti u Mexicali. Mogu naslijepo uletjeti onamo, možda vam pobrkati planove što ih imate sa Zorrillom, ili možete pomoći meni i sebi ako mi kažete kako stoje stvari.

Stvari stoje tako da vi ondje dolje ništa nećete učiniti. Kad odem odavde, podići ću telefonsku slušalicu, a vaše će putovanje završiti prije nego što uopće počne.

Kad ja odem odavde, više me nema, već sam na putu. Prekasno je da bi me netko zaustavio. Sjednite. Ako sam se ponašao poput budale, ispričavam se. Katkad sam takav. No vi ste potrebni meni, a ja sam potreban vama.

Corvo još uvijek nije sjeo.

Bosch, što ćete učiniti? Poći dolje na ranč, staviti papu preko ramena i donijeti ga ovamo? Je li to vaš plan?

Tako nekako.

Sranje.

Zapravo, ne znam što ću učiniti. Igrat ću po sluhu. Možda uopće neću vidjeti papu, možda hoću. Želite li riskirati?

Corvo ponovno sjedne i znakom pozove barmena. Naručio je isto što i Bosch. U zrcalu je Bosch opazio dugački, debeli ožiljak što je prolazio kroz desnu stranu Corvove brade. Ako je pustio bradu da bi pokrio grimiznoružičasti trag na svom obrazu, to mu nije uspjelo. S druge strane, možda to nije ni želio. Većina agenata

SPDa koje je Bosch poznao ili je s njima radio voljela je djelovati posebno muževno. Ožiljak ne može škoditi. Njihov je život ispunjen blefiranjem i razmetanjem. Ožiljke su nosili poput odličja za hrab-rost. No Bosch se pitao može li čovjek s tako prepoznatljivom fizičkom anomalijom raditi na tajnim zadacima.

Kad je barmen donio piće, Corvo je jednim gutljajem ispio vis-ki, poput čovjeka koji je na to navikao.

Dakle reče zbog čega zapravo idete onamo dolje? I zašto bih uopće imao povjerenja u vas?

Bosch nekoliko trenutaka razmisli o tome.

Jer vam ja mogu dati Zorrilla.

Sranje.

Bosch ništa ne reče. Morao je Corvu dati ono što ga ide, do-pustiti mu da odglumi svoje. Kad završi s poziranjem, prijeći će na posao. Bosch je na trenutak pomislio kako je u filmovima i tele-vizijskim serijama točno i bez pretjerivanja prikazan odnos ljubo-more i nepovjerenja između mjesnih i saveznih policajaca. Jedna je strana uvijek mislila daje bolja, pametnija i kvalificiranija. Obično je strana koja je to mislila bila u krivu.

U redu reče Corvo. Zagrist ću. Što imate?

Prije nego što vam to kažem, imam jedno pitanje. Tko ste vi, čovječe? Želim reći, vi ste ovdje u Los Angelesu. Zašto ste baš vi u Mooreovim dosjeima? Kako to da ste baš vi stručnjak za Zorrilla?

To je otprilike deset pitanja. Temeljni odgovor na sva pitanja je taj da sam ja kontrolni agent istrage u Mexicaliju što je zajednički provode uredi iz Mexico Cityja i Los Angelesa. Jednako smo uda-ljeni, dijelimo slučaj. Ništa vam više neću reći dok ne budem siguran da se s vama isplati razgovarati. Pričajte.

Bosch mu je pričao o Jimmvju Kappsu, Juanu Neznancu i ve-zama između njihovih smrti i Dancea, Moorea i Zorrillove operacije. Na koncu je rekao kako je dobio podatak da je Dance išao u Meksiko, vjerojatno u Mexicali, nakon što je Moore ubijen.

Corvo isprazni svoju čašu piva i reče:

Reci mi nešto, jer to je jebeno velika rupa u tvom scenariju. Odakle ti ideja daje taj Juan Neznanc ubijen ondje dolje? I zatim, kako to da su njegovo tijelo dovezli čak ovamo? Meni se to čini besmislenim.

Obdukcijom je utvrđeno da je njegova smrt nastupila šest do osam sati prije no što je Moore našao tijelo, ili rekao da ga je našao. Postoje neki obdukcijски nalazi koji tijelo povezuju s Mexicalijem, s točno određenim mjestom u Mexicaliju. Mislim da su ga željeli maknuti iz Mexicalija kako bi bili sigurni da ga se neće dovesti u vezu s tim mjestom. Poslali su ga u Los Angeles jer je jedan kamion ionako kretao ovamo. Tako im je odgovaralo.

Govoriš u zagonetkama, Bosch. O kojem to mjestu razgovaramo?

Mi ne razgovaramo. U tome je problem. Ja govorim. Ti nisi baš ništa rekao. No ja sam došao trgovati. Znam kako stoje stvari kod vas. Niste uhvatili nijednu Zorrillovu pošiljku. Mogu vam dati Zorrillov kanal. Što vi možete dati meni?

Corvo se nasmije i pokaže barmenu dva prsta. Donio im je još dva piva.

Znaš li što ću ti reći? Sviđaš mi se. Vjerovao ili ne. Doista sam te provjerio, ali mi se ipak sviđa ono što sam o tebi saznao. No nešto mi govori da zapravo nemaš čime trgovati.

Jeste li ikad provjeravali mjesto ondje dolje po imenu EnviroBreed?

Corvo se zagledao u pivo pred sobom i činilo se da sređuje mi-sli. Bosch ga je morao potaknuti da odgovori.

Da ili ne?

EnviroBreed je jedno postrojenje ondje dolje. Stvaraju sterilne voćne muhe koje se ovdje puštaju na slobodu. Imaju ugovor s vladom. Kukce moraju uzgajati ondje jer...

? Sve mi je to poznato. Odakle ti to znaš?

Jedini je razlog taj da sam sudjelovao u stvaranju planova za našu operaciju ondje dolje. Željeli smo mjesto za promatranje na zemlji, u blizini ranca. Pošli smo u industrijska postrojenja što graniče s rančom i tražili kandidate. EnviroBreed je bio očiti izbor. Američka uprava. Ugovor s vladom. Pošli smo vidjeti možemo li postaviti mjesto za promatranje, možda na krovu ili u nekom uredu ili tako nešto. Ranč počinje odmah na drugoj strani ulice.

Ali oni su rekli da ne može.

Ne, zapravo su rekli da može. Mi smo odustali.

Kako to?

Radijacija. Kukci. Imaju te proklete muhe koje zuje svuda naokolo. No najviše nam je smetalo to što se nije dobro vidjelo. Popeli smo se na krov i doista smo vidjeli ranč, ali sjenik i staje, cijeli prostor za uzgajanje bikova, nalazio se točno između EnviroBreeda i glavnih građevina na rancu. Nismo mogli iskoristiti to mjesto. Zahvalili smo čovjeku na susretljivosti i otišli.

Kako je glasila vaša priča? Ili ste jednostavno došli i rekli da ste Služba protiv droge?

Ne, nešto smo izmislili. Rekli smo da smo iz Državnog me-teorološkog zavoda i radimo na projektu praćenja pustinjačkih i pla-ninskih sustava vjetrova. Neke takve besmislice. Čovjek nam je po-vjerovao.

Dabome.

Corvo nadlanicom obriše usta.

Dakle, kako se EnviroBreed uklapa u priču s tvoje strane?

Moj Juan Neznanač. Imao je u svom tijelu te kukce o kojima si govorio. Mislim da je vjerojatno ondje ubijen.

Corvo se okrene tako da je izravno gledao u Boscha. Harry ga je nastavio promatrati u zrcalu iza šanka.

Dobro, Bosch, recimo da si privukao moju pozornost. Nastavi s pričom.

Bosch je rekao kako vjeruje da je EnviroBreed, za koji nije čak ni znao da se nalazi nasuprot Zorrillovu rancu dok mu to Corvo nije rekao, dio kanala za krijumčarenje crnog leda. Ispričao je Corvu ostatak svoje teorije: da je Fernal GutierrezLlosa bio najamni radnik koji je ili radio kao mazga, ali nije dobro obavio posao, ili je radio u postrojenju za uzgoj kukaca gdje je vidio nešto što nije smio vidjeti ili je učinio nešto što nije smio učiniti. Ovako ili onako premlatili su ga na smrt, stavili njegovo tijelo u jednu od bijelih ambijentnih kutija i poslali s pošiljkom voćnih muha u Los Angeles. Njegovo je tijelo tada ostavljeno u Hollywoodu, a prijavio ga je Moore, koji je zacijelo vodio cijelu operaciju s ove strane.

Morali su iznijeti tijelo odande jer nisu mogli dopustiti da netko istražuje u postrojenju. Ondje ima nečega. Barem nečega zbog čega se isplatilo ubiti jednoga starca.

Corvo se laktom oslonio na šank i lice položio u dlan.

Što je vidio? upita.

Ne znam. No znam da EnviroBreed ima dogovor sa saveznom policijom da neće pregledavati njihove pošiljke na granici. Otva-ranjem tih kutija mogla bi se oštetiti roba.

Kome si to ispričao?

Nikome.

Nikome? Nikome nisi govorio o EnviroBreedu?

Malo sam se raspitivao. Nikome nisam ispričao ovo što sam upravo ispričao tebi.

Kod koga si se raspitivao? Nazvao si meksičku Državnu policiju?

Da. U konzulat su poslali pismo raspitujući se o tom čovjeku. Tako sam došao do svojih zaključaka. Još uvijek moram formalno identificirati tijelo kad stignem onamo.

Da, ali jesi li spominjao EnviroBreed?

Pitao sam jesu li čuli da je čovjek radio u EnviroBreedu. Corvo se ponovno okrene prema šanku i nezadovoljno uzdahne.

S kim si razgovarao?

S kapetanom po imenu Grena.

Ne poznajem ga. Ali vjerojatno si uprskao stvar. Mjesnim se policajcima jednostavno ne smiješ obraćati s takvim stvarima. Podići će telefonsku slušalicu, obavijestiti Zorrilla o svemu što si rekao i krajem mjeseca pokupiti nagradu.

Možda sam uprskao, a možda i nisam. Grena možda misli da me se riješio. Ja barem nisam ušao u postrojenje s kukcima i tražio dopuštenje za postavljanje meteorološke stanice.

Obojica su šutjeli. Svatko je razmišljao o onome što je dosad onaj drugi rekao.

Odmah ću se ovime pozabaviti reče Corvo nakon kraće stanke. Moraš mi obećati da se nećeš s time zajebavati kad stigneš tamo dolje.

Ništa ti neću obećati. I zasad sam ovdje samo ja davao. Ti mi baš ništa nisi rekao.

Što želiš znati?

O Zorrillu.

Trebao bi znati jedino to kako već dugo želimo da mu spravimo guzicu.

Ovog je puta Bosch naručio još dva piva. Pripalio je cigaretu i gledao kako dim zamagljuje njegov odraz u zrcalu.

Jedino što moraš znati o Zorrillu je činjenica da je vrlo lukav i, kao što sam rekao, ne bi me ni najmanje iznenadilo ako on već zna da dolaziš. Jebena meksička DP. Mi surađujemo samo s federalesima. Čak i njima možeš vjerovati otprilike kao i bivšoj ženi.

Bosch kimne glavom, nadajući se da će Corvo nastaviti.

Ako sada ne zna, znat će prije nego onamo stigneš. Znači da se moraš čuvati. A najbolji način je da uopće ne ideš onamo. Znam da to kod tebe ne dolazi u obzir. Drugi dobar način je posve zaobići DP. Ne možeš im vjerovati. Papa ondje ima svoje ljude. U redu?

Bosch kimne glavom gledajući u zrcalo. Zaključio je da bi trebao prestati toliko kimati glavom.

Dakle, znam da ti je sve što sam upravo rekao ušlo na jedno uho i izišlo na drugo reče Corvo. Stoga sam voljan spojiti te s

jednim našim momkom ondje dolje. Zove se Ramos. Pođeš onamo, pozdraviš se s lokalnom DPom, ponašaš se kao da je sve u redu, a zatim se povežeš s Ramosom.

Ako se to s EnviroBreedom razvije i vi krenete na Zorrilla, želim biti ondje.

Bit ćeš. Samo se drži Ramosa. U redu? Bosch malo promisli o tome i reče:

Da. Sad mi pričaj o Zorrillu. Stalno skrećeš na druge teme.

Zorrillo je već dugo u igri. Imamo podatke o njemu još iz sedamdesetih godina. Gradi karijeru na drogi. Jedan od onih koji skaču na trambulinu, moglo bi se reći.

Bosch je i ranije čuo taj izraz, ali je bio siguran da će mu Corvo objasniti o čemu je riječ.

Crni led je njegov najnoviji pothvat. Kao dječak je bio marijuanito. Iz barrija ga je izvukao netko tko je tada bio ono što je on danas. Nosio je naprtnjače trave preko ograde kad mu je bilo dvanaest godina, vozio je kamione kad je postao stariji i tako se penjao prema vrhu. Osamdesetih godina, kad smo mi sve naše na-pore usmjerili na Floridu, Kolumbijci su sklopili dogovor s Mek-sikancima. Zrakoplovima su dopremali kokain u Meksiko, a Mek-sikanci su ga nosili preko granice služeći se istim starim putovima trave. Iz Mexicalija u Calxico bio je jedan od tih putova. Zvali su ga trambulinom. Sranje je skakalo iz Kolumbije u Meksiko i tada gore, u Sjedinjene Države. Zorrillo se obogatio. Iz barrija je dospio do onoga lijepog velikog ranca s osobnom guardijom i s pola polica-jaca iz Baje na svom platnom popisu. I ciklus je počeo iznova. Ve-ćinu svojih ljudi izvukao je iz stračara. Nikad nije zaboravio barrio, a barrio nikad nije zaboravio njega. Mnogo odanosti. Tada je dobio ime El Papa. Dakle, kad smo mi usmjerili naše izvore da se malo pozabave situacijom s kokainom u Meksiku, papa je prešao na he-roin. Imao je laboratorije u obližnjim banijima. Uvijek je bilo do-brovoljaca koji su to prenosili preko granice. Zajedno bi putovanje tim bijednicima plaćao više nego bi u pet godina zaradili baveći se bilo čim drugim.

Bosch shvati kakvo je to bilo iskušenje, tako mnogo novca za ono što se činilo vrlo malim rizikom. Čak i oni koje su uhvatili, provodili su malo vremena u zatvoru.

Bilo je sasvim prirodno da s heroina prijeđe na crni led. Zor-rillo je poduzetnik. To je očito droga koja je još u povojima kad je riječ o odazivu u svijetu droge. No mi mislimo da je on glavni opskrbljivač naše zemlje. Crni led pojavljuje se posvuda. U New Yorku, Seattlu, Chicagu, u svim velikim gradovima. Bez obzira na kakvu si operaciju naletio u Los Angelesu, to je bila samo kap vode u moru. Jedna od mnogih. Vjerujemo da njegove mazge iz barrija još uvijek prenose heroin, ali led je njegov proizvod u razvoju. To je budućnost, i on to zna. Sve se više okreće tome i polako će istjerati one s Havaja. Njegovi su troškovi tako maleni da robu prodaje dvadeset dolara jeftinije od trenutne cijene havajskog leda, ili stakla,

ili kako to već ovoga tjedna zovu. I Zorrillova je roba bolja. Izbacit će Havajčane iz posla. Zatim, kad potražnja za tom stvari doista počne rasti, vjerojatno jednako brzo kao i potražnja za crackom sredinom osamdesetih, povisit će cijenu i imati monopol dok ga ostali ne stignu. Zorrillo je poput onih ribarskih brodova što iza sebe vuku mrežu od deset milja. Kruži naokolo i uskoro će u mrežu uhvatiti svu ribu.

Poduzetnik reče Bosch, tek toliko da nešto kaže.

Da, tako bih ga ja nazvao. Sjećaš se kad je prije dvije godine pogranična policija pronašla tunel u Arizoni? Vodio je od skladišta na jednoj strani granice do skladišta na drugoj? U Nogalesu? Pa, mislimo da je on uložio u to. Ili je bio jedan od investitora. Vjerojatno je to bila njegova ideja.

No bit je u tome da ga nikad niste ni taknuli.

Nismo. Kad god bismo se približili, netko bi poginuo. Pretpostavljam da možemo reći kako je on nasilna vrsta poduzetnika.

Bosch zamisli Mooreovo tijelo u prijavi motelskoj kupaonici. Je li planirao nešto učiniti, suprotstaviti se Zorrillu?

Zorrillo je povezan s eMeom reče Corvo. Priča se da može dati ukloniti bilo koga bilo gdje. Navodno je tijekom sedamdesetih bilo u tijeku opće klanje u borbi za uspostavljanje kontrole nad putovima trave. Zorrillo je isplivao na površinu. To je bilo poput rata bandi, barrio protiv barrija. Otad ih je sve ujedinio, ali je u ono vrijeme njegov klan dominirao. Sveci i grešnici. Mnogi članovi eMea potječu odatle.

Skraćenica eMe označavala je meksičku mafiju, bandu Latina koja je imala kontrolu nad zatvorenicima u većini meksičkih i kalifornijskih zatvora. Bosch je o njima malo znao jer je imao tek nekoliko slučajeva u kojima su se pojavljivali članovi te bande. No znao je da se silom nameće odanost skupini. Izdaja se kažnjava smrću.

Odakle sve to znaš? upita.

Od doušnika tijekom godina. Onih koji su preživjeli da bi mogli o tome pričati. Imamo cijelu povijest našeg prijatelja pape. Čak znam da u svom uredu na rancu ima Elvisovu sliku.

Je li njegov barrio imao znak?

Kako to misliš, znak?

Simbol.

To je vrag. S aureolom.

Bosch ispije pivo i osvrne se po baru. Opazi zamjenika državnog odvjetnika za kojeg je znao da je član ekipe koja je bez ramišljanja odobravalu istrage o pucanju policajaca. Sjedio je sam za stolom i pio martini. Bilo je nekoliko policajaca za drugim stolovima koje je Bosch prepoznao. Svi su pušili, sve sami dinosauri. Harry je želio otići, poći nekamo gdje bi mogao razmišljati o dobivenim informacijama. Vrag s aureolom. Moore je upravo to imao utetovirano na ruci. Potjecao je iz

istog mjesta kao i Zorrillo. Harry je osjećao ka-ko mu adrenalin brže kola tijelom.

Kako ću ondje dolje stupiti u vezu s Ramosom?

On će se tebi javiti. Gdje ćeš odsjesti?

Ne znam.

Uzmi sobu u De Anzi, ti Calexicu. Sigurnije je s naše strane granice. Voda je ondje bolja za tebe, također.

U redu. Bit ću ondje.

Još jedna stvar, ne možeš ponijeti oružje preko granice. Želim reći, to je lako učiniti. Pokažeš li značku na graničnom prijelazu, nitko ti neće pregledavati prtljažnik. No ako se ondje dolje nešto dogodi, najprije će provjeriti jesi li prijavio svoj pištolj u policijskoj postaji u Calexicu.

Znakovito je kimnuo glavom.

U policijskoj postaji u Calexicu imaju ormarić za pištolje u koji se pohranjuje oružje policajaca koji prelaze granicu. Vode dnevnik, a ti dobiješ priznanicu. Profesionalna usluga. Zato ondje predaj pištolj. Nemoj ga ponijeti na drugu stranu i misliti da možeš reći kako si ga ostavio kod kuće. Predaj ga ondje. Neka ga zapiše u dnevnik. Tada nećeš imati problema. Comprende? To je kao da imaš alibi za svoj pištolj u slučaju da se nešto dogodi.

Bosch kimne glavom. Znao je što mu Corvo želi reći. Corvo izvadi novčanik i pruži Boschu svoju posjetnicu.

Možeš me nazvati u bilo koje doba, a ako me nema u uredu, pronaći će me. Samo reci telefonistici da si to ti. Ostavit ću tvoje ime i reći da te moraju spojiti sa mnom.

Corvov se način izražavanja promijenio. Govorio je brže. Bosch je pretpostavio da je tome razlog njegovo uzbuđenje zbog Enviro Breeda. Agent SPD-a je jedva čekao da se baci na to. Harry ga je proučavao u zrcalu. Ožiljak na njegovu obrazu sad je djelovao tam-nije, kao da je promijenio boju kad se promijenilo njegovo raspo-loženje. Corvo ga pogleda u zrcalu.

Tučnjava noževima reče i dotakne ožiljak. Zihuatenojo. Bio sam na tajnom zadatku, radio na nekom slučaju. Nosio sam nož u čizmama. Tip me zahvatio ovdje prije nego što sam uspio dohvatiti svoj nož. Ondje su bolnice obično sranje. Loše su obavili posao, a meni je ostalo ovo. Više ne mogu raditi na tajnim zadacima. Pre-više sam prepoznatljiv.

Bosch je vidio da voli pričati o tome. Bio je ispunjen ponosom dok je to pričao. Vjerojatno je to bio jedini put kad se približio vlastitom kraju. Bosch je znao kakvo pitanje Corvo od njega očekuje. Ipak ga je postavio.

A čovjek koji ti je to učinio? Kako je on prošao?

Pokop na državni trošak. Sredio sam ga kad sam se dokopao svog noža.

Corvo je našao način da ubijanje čovjeka koji je u tučnjavi po-tegnuo nož zvuči herojski. Barem njegovim vlastitim ušima. Vje-rojatno je često pričao o tome, kad god bi netko novi promatrao njegov ožiljak. Bosch s poštovanjem kimne glavom, klizne sa stolca i stavi novac na šank.

Nemoj zaboraviti naš dogovor. Nećete krenuti na Zorrilla bez mene. Svakako obavijesti Ramosa.

O, dogovor vrijedi reče Corvo. Ali ne jamčim da će se to dogoditi dok si ti ondje dolje. Ništa nećemo požurivati. Osim toga, izgubili smo Zorrilla. Privremeno, siguran sam.

O čemu to govoriš, izgubili ste ga?

Želim reći da ga nitko nije vidio već desetak dana. No vjeru-jemo da se nalazi na rancu. Samo se pritajio, mijenja svoju rutinu.

Rutinu?

Papa je čovjek koji voli biti viđen. Voli nas izazivati. Obično se džipom vozi po rancu, lovi prerijske vukove, puca iz svog Uzija, divi se svojim bikovima. Postoji jedan poseban bik, šampion koji je jednom ubio matadora. Zove se El Temblar. Zorrillo često ide gledati toga bika. Valjda mu je sličan. Vrlo ponosan. U svakom slučaju, Zorrillo nije viđen na rancu niti na Plaža de Toros, što je bio njegov nedjeljni običaj. Nisu ga vidjeli da kruži barrijima, pod sjećajući se odakle je došao. On je dobro poznata osoba u svima njima. Uživa u tom sranju o papi Mexicalija.

Bosch je pokušao zamisliti Zorrillov život. Slavna osoba u gra-diću koji ništa nije slavio. Pripalio je cigaretu. Želio je otići.

Dakle, kada je zadnji put viđen?

Ako je još uvijek ondje, nije izlazio od petnaestog prosinca. To je bila nedjelja. Tada je bio na trgu i gledao svoje bikove. Tada je zadnji put viđen. Nakon toga neki su doušnici pomaknuli taj da-tum do osamnaestog. Tvrde da su ga vidjeli na imanju. Ali to je sve. Ili je zbrisao ili se pritajio, kao što sam rekao.

Možda zato što je naredio ubojstvo policajca. Corvo kimne glavom. A onda je Bosch ostao sam. Corvo je rekao da će se poslužiti javnom telefonskom govornicom. Harry iziđe iz bara. Vani je osjetio oštri večernji zrak i povukao posljednji dim cigarete. Opazio je kretanje u tami parka na suprotnoj strani ulice. Potom se jedan od beskućnika pojavio u snopu svjetlosti ispod ulične svjetiljke. Bio je crnac koji je vojnički stupao i trzao rukama. Žustro se okrenuo i vratio u mrak. Glumio je svirača trombona u limenom orkestru u nekom drugom svijetu.

18.

Stambena zgrada u kojoj je živio Cal Moore bila je dvokatnica što strši na Franklinu otprilike onako kao što taksiji strše u zračnoj luci. To je jedna od mnogih građevina iz razdoblja nakon Drugoga svjetskog rata

što se pruža duž ulica u tom području koje se zove Fontane, ali fontane su ispunili tlom da ih pretvore u nasade. Nalazi se blok dalje od zdanja u kojem je smještena uprava Crkve znanosti, a bijeli neonski znak kompleksa bacao je sablasni sjaj sve do mjesta gdje je Bosch stajao na pločniku. Bilo je gotovo deset sati, pa se nije bojao da će ga netko pitati tko je i što je. Stajao je ondje pola sata pušeći i proučavajući stambenu zgradu prije nego što je konačno odlučio da će ipak provaliti u stan.

To je tobože bila zgrada s osiguranjem, ali zapravo nije bilo tako. Bosch je bravu na glavnom ulazu otvorio nožem za maslac, koji je držao s alatom za provaljivanje brava u pretincu za rukavice capricea. Sljedeća vrata, ona što su vodila u predvorje, nisu ga za-brinjavala. Trebalo ih je nauljiti, a to se odmah vidjelo jer se nisu sasvim zatvarala. Bosch je prošao kroz vrata, pogledao popis stanara i našao Mooreovo ime kraj broja sedam, na drugom katu.

Mooreov stan nalazio se na kraju hodnika što prolazi sredinom kata. Harry je vidio da se ukoso preko vrata nalazi policijska traka. Prerezao ju je malenim džepnim nožem što ga je nosio na privjesku s ključevima, a zatim je kleknuo i pogledao bravu. Iz hodnika se ulazilo u još dva stana. Ni iz jednog nije čuo zvuk televizora ili raz-govora. Hodnik je bio dobro rasvijetljen, pa mu nije trebala bate rijska svjetiljka. Moore je imao standardni zasun na vratima. Ko-risteći se izvijenom rastezljivom kukom i nazubljenim češljem, okre-nuo je bravu za manje od dvije minute.

Šakom umotanom u rupčić počeo je okretati kvaku i iznova se pitao koliko je mudro to što je ovamo došao. Ako Irving ili Pounds saznaju za to, vratit će se na ulicu u plavoj odori prije Nove godine. Još se jednom osvrnuo niz hodnik i otvorio vrata. Morao je ući. Čini se da nitko drugi ne želi znati što se dogodilo Calu Mooreu i to je u redu. No Bosch je iz nekog razloga želio znati. Mislio je da će možda ovdje naći neke odgovore.

Kad je ušao u stan, zatvorio je i ponovno zaključao vrata. Stajao je nekoliko koraka unutar stana i čekao da mu se oči priviknu na tamu. Osjećao se ustajali zadah i bilo je mračno. Jedina svjetlost prodirala je kroz tanke zavjese na prozoru u dnevnoj sobi, a dopirala je od plavkastobijelog neonskog znaka. Bosch je ušao u sobu i upalio lampu na stoliću kraj staroga kauča. Vidio je da je stan na-mješten u istom stilu kao i prije dvadesetak godina. Istrošeni sagovistaze vodili su od kauča do kuhinje i do hodnika što je vodio na-desno.

Pošao je dalje te na brzinu virnuo u kuhinju, spavaću sobu i kupaonicu. Odmah je uočio prazninu u stanu. Nije bilo ničega osobnog. Nikakvih slika na zidovima, nikakvih ceduljica na hladnja-ku, nikakve jakne prebačene preko naslona stolice. Nije čak bilo nijedne posude u

sudoperu. Moore je ovdje živio, ali gotovo se čini kao da uopće nije postojao.

Nije znao što traži, pa je počeo u kuhinji. Otvarao je ormariće i ladice. Našao je kutiju žitarica, limenku kave i bocu Earfy Timesa punu do četvrtine. U drugom je ormariću našao neotvorenu bocu slatkog ruma s meksičkom etiketom. U boci se nalazila stabljika šećerne trske. U ladicama je bilo nešto pribora za jelo i kuhanje, nekoliko kutija šibica iz hollywoodskih barova kao što su Porto i Tane.

Zamrzivač je bio prazan. Izuzetak su bile dvije posudica leda. Na najgornjoj polici u hladnjaku nalazila se staklenka umaka od gorušice, pola paketa sada već pokvarene kobasice i usamljena li-menka Budweisera na kojoj se još uvijek nalazio plastični omot paketa što sadrži šest limenki. Na donjoj polici na vratima bila je vrećica od kilograma Domino šećera.

Harry se zagleda u šećer. Paket nije bio otvoren. Potom pomisli neka sve ide do vraga kad je već ionako dospio ovako daleko. Izvadi vrećicu, otvori je i polako istrese sadržaj u sudoper. Izgleda po put šećera. Ima okus šećera. U vrećici nema ničeg drugog. Otvorio je toplu vodu i gledao kako bijela hrpa nestaje u odvodu.

Ostavio je vrećicu na pultu i otišao u kupaonicu. U držaču je bila četkica za zube, a iza zrcala pribor za brijanje. Ništa drugo.

U spavaćoj sobi Bosch je najprije ušao u garderobni pregradak. Raznovrsna odjeća nalazila se na vješalicama, a još je više odjevnih predmeta bilo u plastičnoj košari za prljavo rublje. Na polici je ugledao zeleni karirani kovčeg i bijelu kutiju na kojoj je pisala riječ "Zmije". Bosch je najprije istresao košaru i pregledao džepove prljavih košulja i hlača. Bili su prazni. Pretražio je odjeću na vješalicama sve dok nije stigao do stražnjeg dijela ormara i našao Mooreovu svećanu odoru zamotanu u plastiku. Kad čovjek ode iz patrole, postoji samo jedan razlog da čuva tu odoru. Da ga u njoj pokopaju. Bosch je mislio da je to loš znak, nedostatak samopouzdanja. U skladu s policijskim propisima, zadržao je jednu odoru što bi je trebao odjenuti u vrijeme velike krize kao što je jaki potres ili opći neredi. No svoju je svećanu odoru bacio prije deset godina.

Skinuo je kovčeg s police; bio je prazan i zaudarao po plijesni. Već ga dugo nitko nije koristio. Skinuo je i kutiju za čizme, ali je znao da je prazna prije nego što ju je otvorio. Unutra je bilo samo malo tankog papira.

Bosch ju je vratio na policu, sjetivši se kako je jedna Mooreova čizma uspravno stajala na pločicama u kupaonici Skrovišta. Pitao se je li Mooreov ubojica imao problema dok ju je skidao kako bi upotpunio prizor samoubojstva. Ili je Mooreu najprije naredio da je skinu? Vjerojatno nije. Udarac u potiljak što ga je Teresa otkrila značilo je da Moore vjerojatno nije znao što ga je udarilo. Bosch je zamislio ubojicu,

sjenama zastrtog identiteta, kako se Mooreu približava s leđa i zamahuje kundakom sačmarice prema njegovoj glavi. Moore pada. Ubojica mu skida čizmu, vuče ga u kupaonicu, naslanja na kadu i povlači oba okidača. Briše okidače, pritišće mrtvačev palac na kundak i trlja cijevi njegovim rukama kako bi osta-vio uvjerljive mrlje. Potom namješta čizmu na pločice. Dodaje iver iz kundaka i scena je namještena. Samoubojstvo.

Veliki krevet nije bio namješten. Na noćnom ormariću bila su dva dolara u sitnišu i malena uokvirena fotografija Moorea i njegove žene. Bosch se sagnuo i proučio fotografiju, ali tako da je ne dodi-ruje. Svlvia se smiješila, a činilo se da sjedi u restoranu, ili možda za svečanim stolom na nekom vjenčanju. Bila je prelijepa na slici, a njezin ju je muž gledao kao da je to znao.

Zajebao si stvar, Cal Harry reče praznoj prostoriji.

Prišao je komodi, tako staroj i oštećenoj od cigareta i nožem urezanih inicijala da bi je čak i Vojska spasa mogla odbaciti. U najgornjoj ladici bio je češalj i okvir za sliku od trešnjevine okrenut prema dolje. Bosch je podigao okvir i vidio da je prazan. Nekoliko je trenutaka razmišljao o tome. Okvir je imao ugraviran cvjetni uzo-rak. Zacijelo je bio skup i očito ga Moore nije našao u stanu. Donio ga je sa sobom. Zašto je prazan? Rado bi pitao Sheehana je li on ili netko drugi uzeo fotografiju iz stana radi istrage. Ali to ne može učiniti, jer bi tako otkrio da je provalio ovamo.

Iduća ladica nije sadržavala ništa drugo doli donje rublje, čarape i nekoliko složenih majica. U trećoj je ladici bilo još odjeće, sve uredno složene već u praonici. Ispod hrpe košulja bio je časopis koji je na naslovnici najavljivao fotografije gole hollywoodske glu-mice što se nalaze unutra. Bosch je prolistao časopis, više iz radoz-nalosti nego iz uvjerenja da će unutra naći neki trag. Bio je siguran da je svaki detektiv i policajac od onih koji su tijekom istrage o Mooreovu nestanku bili u stanu dobro proučio časopis. Pošto je vidio da su snimke glumice tamne i mutne te se jedva naziralo da je golih grudi, vratio je časopis na mjesto. Pretpostavio je da je to iz nekog starog filma snimljenog prije nego što je imala dovoljno sredstava da može nadzirati eksploataciju svog tijela. Zamislio je razočaranje muškaraca koji su kupovali časopis i otkrili od čega se zapravo sastoji ono što je obećano na naslovnici. Zamislio je gnjev i nelagodu glumice. I pitao se što je to značilo Calu Mooreu. U glavi mu se pojavila slika Svlvije Moore. Gurnuo je časopis ispod košulje i zatvorio ladicu.

Posljednja ladica komode sadržavala je dvije stvari, presavijeni par plavih izbljedjelih traperica i bijelu papirnatu vrećicu, zgužvanu i mekanu od starosti u kojoj se nalazio debeli snop fotografija. To je bilo ono po što je došao. Bosch je to instinktivno znao čim je uzeo vrećicu u ruke. Ponio ju je iz spavaće sobe. Izlazeći ugasio je svjetlo.

Sjeo je na kauč kraj svjetiljke, pripalio cigaretu i izvadio foto-grafije iz vrećice. Odmah je vidio da je većina izbljedjela i stara. Te su fotografije nekako djelovale intimnije i osobnije čak i od onih u časopisima. To su slike koje dokumentiraju nesretnu prošlost Cala Moorea.

Činilo se da su fotografije složene nekakvim kronološkim re-dom. Bosch je to zaključio jer su od izbljedjelih crnobijelih pre-lazile na fotografije u boji. Druga obilježja, kao što su odjeća i au-tomobili, također su na to ukazivala.

Prva fotografija bila je crnobijela snimka mlade žene latinskog podrijetla u nečemu što je sličilo bijeloj odori medicinske sestre. Bila je tamnokosa i ljupka, a na licu joj se nazirao djetinji osmeh i izraz blagog iznenađenja dok je stajala kraj bazena za plivanje, s rukama na leđima. Bosch je vidio rub okruglog predmeta iza nje i tada je shvatio da iza leđa drži poslužavnik. Nije se željela fo-tografirati s poslužavnikom. Nije bila medicinska sestra. Bila je ku-ćna pomoćnica. Sluškinja.

U snopu je bilo još njezinih fotografija, a pokrivalo su razdoblje od nekoliko godina. Godine nisu loše djelovale na nju, ali su ipak ostavile traga. Zadržala je egzotičnu ljepotu, ali pojavile su se bore izazvane brigama, pa su joj oči izgubile dio topline. Na nekim je fotografijama držala novorođenče, a zatim je pozirala s malenim dječakom. Bosch je pogledao pozornije, pa je čak i na crnobijeloj fotografiji mogao vidjeti da dječak tamne kose i puti ima svijetle oči. Zelene oči, pomisli Bosch. To su bili Calexico Moore i njegova majka.

Na jednoj fotografiji žena i dječak stajali su ispred velike bijele kuće s krovom u španjolskom stilu. Kuća je izgledala poput me-diteranske vile. Iza majke i dječaka uzdizao se toranj, ali se nije jasno vidio jer nije bio u fokusu. Dva tamno zamagljena prozora, poput praznih očiju, nalazila su se pri vrhu. Bosch se sjetio onoga što je muž rekao svojoj ženi o tome da je odrastao u dvorcu. To je bio taj dvorac.

Na jednoj drugoj fotografiji dječak je ukočeno stajao kraj nekog muškarca, Amerikanca plave kose i preplanule kože. Stajali su kraj blistava thunderbirda s kraja pedesetih godina. Čovjek je jednu ruku držao na pokrovu motora, a drugu na dječakovoj glavi. Fotografija kao da je govorila kako je oboje njegova imovina. Čovjek je škiljio prema fotoaparatu.

No Bosch mu je mogao vidjeti oči. Bile su iste zelene boje kao i u njegova sina. Čovjekova se kosa prorijedila na tjemenu, a us-poređujući fotografije dječaka i njegove majke snimljene otprilike u isto vrijeme, Bosch je zaključio da je Mooreov otac bio najmanje petnaest godina stariji od njegove majke. Fotografija oca i sina bila je po rubovima istrošena zbog čestog držanja. Istrošenija od bilo koje druge fotografije u snopu.

Sljedeći snop fotografija prikazivao je drugi prostor. Vjerojatno su snimljene u Mexicali. Bilo je manje fotografija za dokumentarni prikaz dužega vremenskog razdoblja. Dječak je naglo rastao, a pozadina na fotografijama podsjećala je na ono što nazivamo trećim svijetom. Snimane su u barriju. Često je u pozadini bilo mnogo ljudi, sve Meksikanci, svi s izrazom očaja i nade što ga je Bosch viđao u getima Los Angelesa.

Sad je tu bio još jedan dječak. Bio je istih godina ili malo stariji. Djelovao je snažnije, grublje. Bio je na mnogim fotografijama zajedno s Calom. Možda brat, pomisli Bosch.

U tom snopu fotografija na majci se jasno vidjelo kako stari. Nestala je djevojka koja je skrivala poslužavnik. Zamijenila ju je majka navikla na životne udarce. Fotografije su sada odavale upravo sablasni ugođaj. Harry se neugodno osjećao dok ih je proučavao, jer je vjerovao da razumije kakvu su moć imale nad Mooreom.

Posljednja crnobijela fotografija prikazivala je dva dječaka, bez košulja, kako sjede leđima oslonjeni jedan na drugoga na stolu za piknik i smiju se nekoj šali sačuvanoj za sva vremena. Calexico je bio mladi tinejdžer s bezazlenim osmijehom na licu. Drugi je dječak, možda godinu ili dvije stariji, izgledao problematično. U očima je imao tvrdi, mrzovoljni izraz. Na slici je Cal napeo desnu ruku kako bi fotografu pokazao mišić. Bosch je vidio da je već imao tetovažu. Vrag s aureolom. Sveci i grešnici.

U potonjim se fotografijama više nijednom nije pojavio drugi dječak. To su bile snimke u boji snimljene u Los Angelesu. Bosch je na jednoj prepoznao Gradsku vijećnicu u pozadini, a na drugoj vodoskok u Echo parku. Moore i njegova majka došli su u Sjedinjene Države. Tko god bio onaj drugi dječak, ostao je za njima.

Pri kraju snopa fotografija majka je također nestala. Harry se pitao znači li to da je umrla. Posljednje dvije fotografije prikazivale su Moorea kao odraslu osobu. Prva je bila snimljena kad je diplomirao na Policijskoj akademiji. Prikazivala je skupinu tek zaprisegnutih policajaca okupljenih na tratini ispred zgrade koja je potom promijenila ime u Dvorana Darvla F. Gatesa. Bacali su kape u zrak. Bosch je u mnoštvu prepoznao Moorea. Ruku je prebacio preko ramena jednoga kolege, a na licu mu se vidjela istinska radost.

Posljednja je fotografija prikazivala Moorea u svečanoj odori. Mladu je Svlviju privukao uza se i priljubio svoj nasmejani obraz uz njezin. Koža joj je tada bila glatkija, oči sjajnije, a kosa duža i punija. No i tada je bila baš kao i danas, prelijepa žena.

Vratio je fotografije u vrećicu i odložio ih na kauč kraj sebe. Zagledao se u vrećicu i pitao se zašto fotografije nikad nisu složene u album ili izložene u okvirima. Bile su tek letimični pogledi na jedan život, čuvani u papirnatih vrećici i spremni za pokret.

No znao je razlog tome. Kod kuće je imao hrpe vlastitih fo-tografija koje nikad ne bi složio u album, jer je osjećao potrebu da ih drži dok ih gleda. Bile su više nego fotografije nekog drugog vremena. Bile su dio života, života koji nije mogao napredovati bez spoznaje i razumijevanja onoga što je bilo prije.

Bosch je ispružio ruku prema svjetiljci i ugasio svjetlo. Popužio je još jednu cigaretu, a sjaj njezina vrha lebdio je u mraku. Raz-mišljao je o Meksiku i Calexicu Mooreu.

Zajebao si stvar ponovno šapne.

Govorio je sebi kako mora doći ovamo da bi lakše shvatio Moorea. Tako se opravdavao. No dok je sjedio u mraku, znao je da nije riječ samo o tome. Znao je da je došao jer je želio razumjeti životni put koji se nije mogao objasniti. Jedini koji je imao sve odgovore bio je Cal Moore. A njega više nema.

Pogledao je bijeli neonski sjaj na zavjesama, a to gaje podsjetilo na duhove. Pomislio je na izbljedjelu fotografiju oca i sina. Sjetio se vlastitog oca, čovjeka kojeg nije poznao, a upoznao ga je tek kad je već bio na samrtničkoj postelji. No tada je već bilo prekasno za Boscha da promijeni svoj vlastiti životni put.

Čuo je kako ključ ulazi u bravu s druge strane ulaznih vrata. Skočio je na noge, izvukao pištolj i hitro krenuo prema hodniku. Najprije je ušao u spavaću sobu, ali se predomislio i prešao u ku-paonicu, jer je odande imao bolji pogled na dnevnu sobu. Bacio je cigaretu u zahod i čuo kako se gasi u vodi.

Čuo je kako se otvaraju ulazna vrata, a tada je na nekoliko se-kundi uslijedila tišina. Potom se upalilo svjetlo u dnevnoj sobi, a on je koraknuo unatrag, u mrak svog skrovišta. U zrcalu na ormariću s lijekovima vidio je Svlviju Moore kako stoji na sredini prostorije i gleda naokolo kao da je prvi put u tom stanu. Pogled joj je pao na bijelu vrećicu na kauču te ju je podigla. Bosch ju je promatrao dok je gledala fotografije. Zadržala se na posljednjoj. Prikazivala je nju. Primaknula je ruku obrazu kao da želi vidjeti koliko ju je vrijeme promijenilo.

Kad je završila, vratila je fotografije u vrećicu i spustila ih na kauč. Tada se zaputila prema hodniku, a Bosch se pomaknuo još više unatrag i tiho koraknuo u kadu. Sad je svjetlost doprla iz spa-vaće sobe te je čuo kako se otvaraju vrata garderobne pregrade. Zvuk micanja vješalica po sipki. Bosch je vratio pištolj u futrolu, a zatim izišao iz kade i iz kupaonice na hodnik.

Gospođo Moore? Svlvia? javio se iz hodnika jer nije znao kako bi privukao njezinu pozornost, a da je ne prestraši.

Tko je to? začuje se prodorni, uplašeni odgovor.

To sam ja, detektiv Bosch. U redu je.

Izišla je iz garderobnog pregratka, a oči su joj bile širom otvo-rene i pune straha. Nosila je vješalicu s muževljevom svečanom odorom.

Isuse, prestrašili ste me. Što radite ovdje?

Ja sam vama kanio postaviti isto pitanje.

Držala je odoru ispred sebe kao da ju je Bosch zatekao razodjevenu. Koraknula je unatrag prema vratima spavaće sobe.

Slijedili ste me? reče. Što se događa?

Ne, nisam vas slijedio. Već sam bio ovdje.

U mraku?

Da. Razmišljao sam. Kad sam čuo kako netko otvara vrata, ušao sam u kupaonicu. No kad sam vidio da ste to vi, nisam znao kako bih mogao izići, a d%vas ne prestrašim. Oprostite. Vi ste pre-strašili mene. Ja sam prestrašio vas.

Kimnula je glavom, a činilo se da prihvaća njegovo objašnjenje. Imala je na sebi svijetloplavu traper košulju i tamnoplave traperice. Kosu je vezala na zatiljku i nosila je naušnice načinjene od ruži-častog kristala. Na lijevom je uhu imala još jednu naušnicu. Srebrni polumjesec na čijem je donjem kraju visjela zvjezdica. Ljubazno se nasmiješila. Bosch je postao svjestan da se toga dana nije obrijao.

Jeste li mislili da dolazi ubojica? reče Svlvia, jer je on šu-tio. Nešto kao, vratio se na mjesto zločina?

Možda. Tako nekako... Zapravo, ne, ne znam što sam mislio. Ovo ionako nije mjesto zločina.

Bosch glavom pokaže prema odori što ju je držala.

Sutra moram ovo odnijeti braći McEvov reče ona. Zacijelo je pročitala zbunjenu izraz njegova lica, pa doda:

Lijes će biti zatvoren. Jasno. No mislim da bi volio da bude ovako, u svečanoj odori. Gospodin McEvov me pitao imam li je.

Harry kimne glavom. Još uvijek su stajali u hodniku. Vratio se unatrag do dnevne sobe, a ona ga je slijedila.

Što ste čuli iz policije? Kako će to organizirati? Pokop, mi-slim.

Tko zna? No zasad govore da je poginuo na dužnosti.

Znači da će imati cijelu predstavu.

Mislim da hoće.

Pozdrav heroju, pomisli Bosch. Policija ne kani samu sebe ocr-niti. Neće objaviti svijetu da su lošeg policajca ubili loši ljudi za koje je činio loše stvari. Neće ako ne mora. I neće ako za medije može prirediti pokop heroja, a zatim mirno sjediti i gledati suo-sjećajne priče na sedam različitih kanala te večeri. Policiji treba sve suosjećanje što ga može dobiti.

Također je shvatio da smrt na dužnosti znači da će udovica do-biti punu mirovinu. Ako Svlvia Moore odjene crnu haljinu, rupči-ćem briše oči u odgovarajućim trenucima i drži jezik za zubima, do kraja života dobivat će muževljevu plaću. Nije loše. Ovako ili onako. Ako je Svlvia poslala prijavu Odjelu za unutrašnju kontrolu, sad joj prijeti opasnost da izgubi njegovu mirovinu ako bude inzistirala na njoj ili se obratila

javnosti. Policija bi mogla ustvrditi da je Cal ubijen zbog svojih nedopuštenih aktivnosti. Nema miro-vine. Bosch je bio siguran da joj to nitko ne treba objašnjavati.

Dakle, kad je sproved? upita Bosch.

U ponedjeljak u jedan. U Kapeli misije San Fernando. Pokop je u Oakvwoodu, gore u Chatsvorthu.

Pa, pomisli Bosch, ako kane napraviti predstavu, onda je to pravo mjesto. Dvjesto policajaca na motorima u koloni na zavojitom Vallev Circle Boulevardu uvijek dobro izgleda na naslovnica.

Gospođo Moore, zašto ste došli ovamo u... Bosch pogleda na sat; bilo je 10,45 ... tako kasno po muževljevu svečanu odoru?

Zovite me Svlvia.

Svakako.

Iskreno govoreći, ne znam zašto. Nisam mogla spavati, mislim uopće, otkako... otkako su ga našli. Ne znam. Jednostavno sam poželjela malo izići. Ionako sam tek danas dobila ključ stana.

Tko vam ga je dao?

Pomoćnik šefa, Irving. Došao je do mene, rekao da su završili sa stanom, te da mogu uzeti ako nešto želim. Stvar je u tome da ništa ne želim. Nadala sam se da nikad neću vidjeti ovo mjesto. Tada je nazvao čovjek iz pogrebnog zavoda i rekao da mu treba svečana odora, ako je imam. I tako sam ovdje.

Bosch podigne vrećicu s fotografijama i pruži joj ih.

Što s njima? Želite li ih?

Mislim da ne želim.

Jeste li ih ikad ranije vidjeli?

Mislim da neke jesam. Barem su mi se neke činile poznatima. Za neke sam sigurna da ih nikad nisam vidjela.

Što mislite, zašto je to tako? Čovjek cijeli život čuva fotografije, a nikad ih ne pokaže svojoj ženi?

Ne znam.

Čudno. Otvorio je vrećicu i dok je gledao fotografije, Bosch reče: Zna li što se dogodilo s njegovom majkom?

Umrkla je. Prije nego što sam ga upoznala. Imala je tumor na mozgu. On je tada imao oko dvadeset godina. Tako mi je rekao.

Što je s njegovim ocem?

Rekao mi je da je mrtav. Ali rekla sam vam, ne znam je li to istina. Jer nikad nije rekao ni kako je umro ni kada je umro. Kad sam ga pitala, rekao je da ne želi govoriti o tome. Nikad nismo o tome razgovarali.

Bosch podigne fotografiju dvojice dječaka na stolu za piknik.

Tko je ovo?

Prišla mu je bliže i pogledala fotografiju. Bosch je proučavao njezino lice. Vidio je zelene točkice u njezinim smeđim očima. Os-jetio je lagani miris parfema.

Ne znam {ko je to. Valjda neki prijatelj.

Nije imao brata?

Nikad mi nije spomenuo brata. Kad smo se vjenčali, rekao mi je da sam ja njegova jedina obitelj. Rekao je... rekao je da nema nikoga osim mene.

Sada Bosch pogleda fotografiju.

Meni se čini da su slični. Ništa nije rekla.

Što je s tetovažom?

Što je s njom?

Je li vam ikad pričao gdje ju je dao utetovirati, što znači?

Rekao mi je da su mu je utetovirali u selu u kojem je odrastao. Bio je još dječak. Zapravo, to je bio barrio. Valjda. Zvali su ga Sveci i grešnici. To znači tetovaža. Sveci i grešnici. Rekao je da je to zato jer ljudi koji su ondje živjeli nisu znali što su, što će biti.

Sjetio se poruke nađene u Mooreovu stražnjem džepu. Otkrio sam tko sam. Pitao se shvaća li ona značenje toga kad je riječ o mjestu u kojem je odrastao. Gdje je svaki dječak morao otkriti tko je zapravo. Svetac ili grešnik.

Svlvia je prekinula njegovo razmišljanje.

Znate, zapravo niste rekli zašto ste već bili ovdje. Sjedili u mraku i razmišljali. Morali ste doći ovamo da biste to učinili?

Pretpostavljam da sam došao malo pogledati naokolo. Po-kušao sam nešto izbaciti na površinu, razumjeti vašega muža. Zvuči li to glupo?

Meni ne.

Dobro.

I jeste li? Jeste li nešto uspjeli shvatiti?

Još ne znam. Katkad je potrebno malo vremena.

Znate, pitala sam Irvinga o vama. Rekao je da ne radite na slučaju. Rekao je da ste one večeri došli k meni samo zato jer su drugi detektivi imali pune ruke posla s novinarima i... i s tijelom.

Bosch je poput školarca osjetio titraje uzbuđenja. Raspitivala se o njemu. Nije važno što sada zna da radi na svoju ruku, raspitivala se o njemu.

Pa reče to je točno, donekle. Tehnički nisam na slučaju. No imam druge slučajeve za koje se vjeruje da su povezani sa smrću vašega muža.

Njezine su oči uporno gledale u njegove. Vidio je da želi pitati koji su to slučajevi, ali bila je policajčeva žena. Znala je pravila. U tom je trenutku bio siguran da ne zaslužuje ono što je dobila. Ništa od toga.

Bosch reče:

To doista nisi ti učinila, zar ne? Prijavila ga Odjelu za unu-trašnju kontrolu. Pismo.

Sylvia odmahne glavom.

Ali neće ti vjerovati. Oni misle da si sve to ti pokrenula.

Nisam.

Što je Irving rekao? Kad ti je dao ključ ovog stana?

Rekao mi je da ako želim novac, mirovinu, moram sve ostaviti na miru. Ne smijem ništa poduzimati. Kao da bih. Kao da mi je uopće stalo. Nije. Znala sam da je Cal učinio nešto loše. Ne znam što je radio, ali znam da nešto jest. Žena zna, a da joj se i ne kaže. A to je, uza sve ostalo, pridonijelo završetku našega braka. Ali ni-sam poslala nikakvo pismo. Bila sam policajčeva žena do samoga kraja. Rekla sam Irvingu i onom čovjeku koji je došao prije njega da su nešto pogrešno shvatili. No njima se fućkalo. Samo su željeli Cala.

Ranije si mi rekla da je Chastain dolazio?

Bio je on.

Što je točno želio? Rekla si nešto o tome da je želio pretražiti kuću.

U ruci je držao pismo i rekao kako zna da sam ga ja napisala. Rekao je da bi bilo najbolje kad bih mu sve ispričala. Pa, ja sam njemu rekla da to nisam napisala i zamolila sam ga neka ode. No u početku nije htio otići.

Što je točno rekao da želi?

On je... zapravo se ne sjećam točno. Želio je izvještaje ban-kovnih računa i želio je znati koju imovinu imamo. Mislio je da ondje sjedim i čekam da se on pojavi kako bih mu izručila svog muža. Rekao je da želi vidjeti pisaći stroj, a ja sam mu rekla da ga mi uopće nemamo. Gurnula sam ga van i zatvorila vrata.

Kimnuo je glavom i pokušao uklopiti te činjenice među one što ih je već imao. Sve je to prevelika zbrka.

Ne sjećaš se ničega što je pisalo u pismu?

Zapravo nisam imala priliku pročitati ga. Nije mi ga pokazao, jer je mislio, a on i ostali još uvijek u to vjeruju, da sam ga ja poslala. Stoga sam pročitala samo maleni dio prije nego što ga je vratio u torbu za spise. Pisalo je nešto o tome da Cal radi za nekog Meksikanca. Pisalo je da mu pruža zaštitu. Nešto u smislu da je sklopio pakt s Faustom. Znaš što to znači, zar ne? Ugovor s vragom.

Bosch kimne glavom. To ga je podsjetilo da je ona učiteljica. Također je shvatio da već najmanje deset minuta stoje u dnevnoj sobi. No nije ni pokušao sjesti. Bojao se da bi svaki nagli pokret razbio čaroliju, ona bi izletjela kroz vrata i pobjegla od njega.

Pa reče Sylvia ne znam bih li ja bila tako alegorična da sam napisala to pismo, ali ono je u biti bilo točno. Želim reći, ni-sam znala što je učinio, ali sam znala da se nešto dogodilo. Mogla sam vidjeti da gaje to ubijalo iznutra. Jednom, to je bilo prije nego što je otišao, konačno

sam ga pitala što se događa, a on je samo rekao da je pogriješio i da će to pokušati ispraviti. Nije želio sa mnom razgovarati o tome. Isključio me.

Sjela je na rub naslonjača, a svečanu je odoru držala u krilu. Naslonjač je bio odvratne zelene boje, a na desnom naslonu za ru-ke vidjelo se mnogo progorjelih tragova od cigareta. Bosch je sjeo na kauč kraj vrećice s fotografijama.

Sylvia reče:

Irving i Chastain. Ne vjeruju mi. Samo kimaju glavama dok im govorim. Kažu da pismo sadrži previše intimnih pojedinosti. Morala sam to biti ja. U međuvremenu se netko zacijelo raduje svom uspjehu. Njegovo malo pismo ga je uništilo.

Bosch je pomislio na Kappsa i pitao se je li on mogao znati toliko pojedinosti o Mooreu da bi napisao takvo pismo. On je namjestio Danceu. Možda je najprije pokušao namjestiti Mooreu. To se nije činilo vjerojatnim. Možda je pismo poslao Dance jer se želio popeti ljestvama, a Moore mu je smetao.

Harry se sjetio limenke kave što ju je vidio u kuhinjskom or-mariću i pomislio da bi je mogao pitati želi li popiti kavu. Nije želio da završi ovo vrijeme što ga provodi s njom. Poželio je pušiti, ali nije htio da ga ona zamoli neka ugasi cigaretu.

Želiš li malo kave? Ima je u kuhinji, pa bih je mogao skuhati. Pogledala je prema kuhinji kao da o njezinu smještaju ili čistoći ovisi njezin odgovor. Tada je rekla da ne želi, jer se ne kani dugo zadržati.

Sutra idem u Meksiko reče Bosch.

U Mexicali? Da.

U vezi s drugim slučajevima? Da.

Tada joj je ispričao o njima. O crnom ledu, Jimmvju Kappsu i Juanu Neznancu #67. Pričao joj je i o vezama s njezinim mužem i Mexicalijem. Nadao se da će ondje naći odgovore na mnoga pi-tanja.

Priču je završio rekavši:

Kao što zacijelo vidiš, ljudi poput Irvinga žele sve to zataškati. Zapravo ih nije briga tko je ubio Cala jer je prešao na drugu stranu. Otpisuju ga kao nepovoljni dug. Neće se truditi oko istrage jer ne žele da im se razbije o glavu. Razumiješ li što želim reći?

Bila sam žena policajca, sjećaš se?

Tako je. Dakle, znaš. Stvar je u tome što je meni stalo. Tvoj je muž sastavio jedan dosje za mene. Dosje o crnom ledu. To me navodi na pomisao da je možda pokušavao učiniti nešto dobro. Možda je pokušao učiniti nemoguće. Vratiti se natrag. Možda su ga zato ubili. Ako je tako, neću dopustiti' da se to zataška.

Nakon toga su dugo šutjeli. Na njezinu se licu nazirala bol, ali oči su joj ostale oštre i suhe. Povukla je odoru prema sebi. Bosch je čuo kako

negdje u daljini kruži policijski helikopter. To ne bi bio Los Angeles da noću ne kruže policijski helikopteri sa svojim reflektorima.

Crni led tiho će ona nešto kasnije.

Što je s njim?

Čudno je, to je sve. Nekoliko je trenutaka šutjela i osvrtna se po sobi, kao da je tek sada shvatila da je to mjesto na koje je došao njezin muž nakon što ju je ostavio. Crni led. Odrasla sam uglavnom u području San Francisca, a uvijek su nam govorili da se toga moramo čuvati. Ali znaš, govorili su nam o drugom, pravom crnom ledu. Tada ga je pogledala i zacijelo je na njegovu licu prepoznala zbunjenost. Zimi, onih dana kad nakon kiše doista zahлади. Kad se kiša smrzne na cesti, to je crni led. Ondje je na

cesti, na crnom asfaltu, ali ga se ne može vidjeti. Sjećam se kako me otac učio voziti i uvijek je govorio: Čuvaj se crnog leda, djevojko. Ne vidiš opasnost do zadnjeg trenutka. Tada je prekasno. Gubiš kontrolu nad vozilom. Nasmiješila se uspomeni i rekla: U svakom slučaju, to je crni led što sam ga ja poznavala. Barem dok sam od-rastala. Baš kao što je cocacola bila soda. Značenje nekih stvari se s vremenom mijenja.

Samo ju je gledao. Želio ju je opet zagrliti, dotaknuti svojim obrazom mekoću njezinog obraza.

Zar tebi otac nikad nije govorio da se moraš čuvati crnog le-da? upita Sylvia.

Nisam ga poznavao. Sam sebe sam naučio voziti. Kimnula je glavom i ništa nije rekla, ali nije skrenula pogled.

Trebala su mi otprilike tri automobila dok nisam naučio. Kad sam konačno shvatio kako to ide, više mi nitko nije želio posuditi automobil. Isto tako, nitko mi nikad nije rekao za crni led.

Pa, ja jesam.

Hvala ti.

Jesi li i ti opsjednut prošlošću, Harry? Nije odgovorio.

Mislím da smo svi. Kako se ono kaže? Proučavanjem prošlosti otkrivamo svoju budućnost. Tako nekako. Činiš mi se kao čovjek koji još uvijek proučava, možda.

Činilo se da njezin pogled prodire u njega. Njezine su oči bile pune spoznaje. Shvatio je da bez obzira na njegove želje one večeri, nju nije trebalo tješiti ili liječiti od boli. Zapravo je ona iscjeliteljica. Kako je Cal Moore mogao pobjeći od toga?

Promijenio je temu, znajući samo to da pozornost mora odvratiti od sebe.

U spavaćoj sobi je okvir za sliku. Izrezbarena trešnjevina. Ali nema slike. Sjećaš li se toga?

Morat ću pogledati.

Ustala je i ostavivši muževljevo odijelo na naslonjaču pošla u spavaću sobu. Dugo je gledala okvir u najgornjoj ladici komode, a tada je rekla da ga ne prepoznaje. Boscha je pogledala tek nakon što je to rekla. Stajali su kraj kreveta i u tišini se gledali. Bosch je na koncu podigao ruku, a potom s oklijevanjem zastao. Koraknula je prema njemu, a to je bio znak da želi njegov dodir. Pomilovao ju je po obrazu, onako kako je to sama činila ranije dok je proučavala fotografiju i vjerovala da je sama. Potom je spustio ruku niz njezino grlo i obujmio joj vrat.

Uporno su se gledali. Tada se ona još više približi i primakne usta njegovim ustima. Obuhvatila ga je rukom oko vrata, privukla ga k sebi, pa su se poljubili. Držala ga je i privinula se uz njega na način koji je otkrivao njezinu potrebu. Vidio je da su sada njezine oči sklopljene i u tom je trenutku Bosch shvatio da je ona njegov odraz u zrcalu gladi i usamljenosti.

Vodili su ljubav na nenamještenu krevetnu njezina muža, a ni jedno od njih nije razmišljalo o tome gdje se nalaze ili što će ovo značiti idućega dana, tjedna ili godine. Bosch je držao oči sklopljene jer se želio usredotočiti na druga osjetila, na njezin miris, okus i dodir.

Potom se povukao unatrag tako da mu je glava počivala između njezinih pjegavih dojki. Zavukla mu je ruke u kosu i provlačila prste kroz uvojke. Čuo je kako njezino srce kuca u ritmu s njegovim.

19.

Već je bio prošao jedan sat iza ponoći kad je Bosch skrenuo capriceom na Woodrow Wilson i počeo dugi, zavojiti uspon do svo-je kuće. Vidio je kako svjetlost reflektora crta osmice po niskim oblacima iznad Universal Citvja. Na cesti je morao vijugati oko nepravilno parkiranih automobila ispred kuća u kojima su bile u tijeku blagdanske zabave, te oko odbačenog božičnog drvca na ko-jem se još uvijek nalazilo nekoliko usamljenih ukrasa, a vjetar ga je zanio na njegov put. Na sjedalu kraj njega nalazila se limenka Budweisera iz Mooreova hladnjaka i pištolj Luciusa Portera.

Cijelog je života vjerovao da se muči kako bi potom stigao do nečega dobrog. Da sve ima smisla. U domu za nezbrinutu djecu, u obiteljima skrbnika, u vojsci i Vijetnamu, a i sad u policiji, uvijek je u sebi nosio osjećaj da se kreće prema nekakvom rješenju i spoz-naji svrhe. Da u njemu postoji nešto dobro. Čekanje je bilo teško. Čekanje je u njegovoj duši uvijek ostavljalo osjećaj praznine. Vje-rovao je da to ljudi mogu vidjeti, da kad ga pogledaju znaju kako je prazan. Naučio je tu prazninu ispunjavati osamljivanjem i radom. Katkad pićem i zvukom džez saksofona. Ali nikad ljudima. Nikad nikome nije dopustio da mu se uvuče u dušu.

Sad je mislio da je vidio oči Svlvije Moore. Njezine prave oči, i morao se pitati je li ona ta koja bi mogla ispuniti prazninu u nje-mu.

Želim te vidjeti rekao je kad su se rastali ispred Fontana.

Da! Samo je to rekla, dotaknute mu rukom obraz i ušla u svoj automobil.

Sad je Bosch razmišljao što bi mogla značiti ta jedna riječ i nje-zin dodir. Bio je sretan. A to je nešto novo.

Kad je ušao u posljednji zavoj, usporavajući dok je prolazio kraj automobila s upaljenim dugim svjetlima, razmišljao je o načinu na koji je dugo gledala okvir za sliku prije nego što je rekla da ga ne prepoznaje. Je li lagala? Kakva je mogućnost da je Cal Moore kupio tako skupi okvir nakon što se uselio u onu rupu? Nije baš velika, zaključio je.

Dok je skretao capriceom u natkriveno parkiralište, ispunjavali su ga zbunjajući osjećaji. Što je bilo na slici? Kakve veze ima činje-nica da je to zadržala za sebe? Ako jest. Ostao je sjediti u auto-mobilu, otvorio je limenku piva i brzo je ispio tako da mu se malo prolilo po vratu. Znao je da će te noći dobro spavati.

Kad se našao u kući, pošao je u kuhinju, spremio Porterov piš-tolj u ormarić i provjerio ima li poruka na automatskoj sekretarici. Nije ih bilo. Porter nije nazvao da mu objasni zašto je pobjegao. Pounds nije nazvao i pitao kako napreduje istraga. Irving nije nazvao i rekao da zna čime se Bosch bavi.

Nakon dvije noći s malo sna, Bosch se radovao krevetu kao ri-jetko kada. Najčešće je bilo tako. Bio je to dio rutine koje se pri-državao. Nakon noći kratkih odmora ili noćnih mora uslijedila bi jedna noć kad bi mu iscrpljenost omogućila dubok san.

Dok se omatao pokrivačima i jastucima, opazio je da se na nji-ma još uvijek osjeća miris parfema Terese Corazon. Sklopio je oči i na trenutak razmišljao o njoj. No uskoro je njezinu sliku iz njegovih misli istisnulo lice Svlvije Moore. Ne fotografija iz vrećice ili s noć-nog ormarića, već pravo lice. Izmučeno ali jako, s očima prikovanim za Boschove oči.

San je bio poput ostalih snova što ih je Harry sanjao. Nalazio se na mračnome mjestu. Okruživao ga je duboki mrak, a njegovo je disanje odjekivalo u tami. Osjećao je, ili bolje rečeno, znao je na onaj način na koji je poznavao to mjesto u svim svojim snovima, da tamo naprijed mrak prestaje i da mora poći onamo. No ovaj put nije bio sam. U tome je bila razlika. Bio je sa Svlvijom te su se sklupčali u crnilu, a znoj ih je pekao u očima. Harry ju je držao i ona je držala njega. Ništa nisu govorili.

Otrgnuli su se iz zagrljaja i počeli se kretati kroz mrak. Pred njima se naziralo prigušeno svjetlo, te se Harry zaputio onamo. Li-jevu je ruku ispružio preda se, čvrsto stežući svoj Smith & Wesson.

Desna mu je ruka bila iza leđa, držala je njezinu i vodila je za so-bom. Kad su izišli na svjetlo, ondje ih je čekao Cal Moore sa sač-maricom.

Nije bio skriven, ali je bio djelomično osjenčan svjetlošću što je navirala u prolaz. Njegove su zelene oči također bile u sjeni. I smiješio se. Tada je podigao sačmaricu.

Tko je zajebao stvar? upitao je.

U mraku je prasak bio zaglušujući. Bosch je vidio kako Mooreove ruke ispuštaju sačmaricu i odmiču se od tijela, poput sputanih ptica koje pokušavaju pobjeći. Divlje je koraknuo unatrag u tamu i nestao. Nije pao, nestao je. Nije ga više bilo. Za njim je ostala samo svjetlost na kraju prolaza. Harry je jednom rukom još uvijek stezao Svlvijinu ruku. U drugoj je držao pištolj iz kojeg se dimilo.

Tada je otvorio oči.

Bosch se uspravio u krevetu. Vidio je kako blijeda svjetlost pro-dire oko rubova zavjesa na prozorima okrenutim prema istoku. San se činio tako kratkim, ali je zbog svjetlosti shvatio da je spavao do jutra. Podigao je ruku prema svjetlu i pogledao na sat. Nije imao budilice, jer mu nikad nije trebala. Bilo je šest sati. Dlanovima je protrljao lice i pokušao obnoviti san. To je za njega bilo neobično. Jednom mu je savjetnica u laboratoriju za poremećaje sna u us-tanovi za veterane rekla neka zabilježi sve čega se sjeća iz svojih snova. Rekla je daje to vježba kojom se svijest pokušava informirati

O tome što kaže podsvijest. Mjesecima je kraj kreveta držao biljež-nicu i nalivpero te je marljivo bilježio sve čega se sjećao iz snova. No Bosch je otkrio da mu to nimalo ne pomaže. Bez obzira koliko je dobro shvaćao uzrok svojih noćnih mora, nije ih mogao ukloniti iz sna. Davno je odustao od programa za rješavanje problema po-manjkanja sna.

Sad nije mogao ponovno uhvatiti san. Svlvijino je lice nestalo u magli. Harry je shvatio da se obilno preznojio. Ustao je, skinuo plahte s kreveta i bacio ih u košaru s prljavim rubljem. Pošao je u kuhinju i postavio lončić za kavu. Istuširao se, obrijao i odjenuo traperice, zelenu košulju od rebrastog baršuna i crnu sportsku jak-nu. Odjeća za vožnju. Vratio se u kuhinju i napunio termosicu cr-nom kavom.

Prvo što je odnio do automobila bio je njegov pištolj. Maknuo je sag što pokriva prtljažnik, a zatim izvadio rezervnu gumu i dizalicu što su se nalazili ispod njega. Stavio je Smith & Wesson, što ga je izvadio iz futrole i zamotao u voštano platno, u udubinu

1 pokrio ga rezervnom gumom. Vratio je sag na mjesto, a dizalicu položio duž stražnjeg dijela prtljažnika. Potom je ubacio svoju ak tovku i platnenu torbu u kojoj se nalazila odjeća za nekoliko dana. Sve je djelovalo uvjerljivo, iako je sumnjao da će netko uopće po-gledati unutra.

Vratio se u kuću, pa je iz ormara u hodniku izvadio svoj drugi pištolj. Bila je to četrdeset četvorka s drškom i zaporom udešenim za dešnjaka. Cilindar se također otvarao na lijevu stranu. Bosch je nije mogao upotrebljavati, jer je bio ljevoruk. No čuvao ju je šest godina,

jer mu ju je darovao čovjek čija je kći bila silovana i ubijena. Bosch je ranio ubojicu tijekom kratke pucnjave prilikom njegova uhićenja blizu Sepulveda Dama u Van Nuysu. Preživio je, a sad služi doživotnu kaznu bez mogućnosti pomilovanja. No to za oca nije bilo dovoljno. Nakon suđenja dao je Boschu pištolj, a Bosch ga je prihvatio jer bi odbijanjem zaniijekao čovjekovu bol. Njegova je poruka Harryju bila jasna: sljedeći put obavi posao kako treba. Pucaj da ubiješ. Harry je uzeo pištolj. Mogao ga je odnijeti oružaru i dati da se preradi za ljevaka, ali time bi priznao da je otac imao pravo. Harry nije bio siguran da je to spreman priznati.

Pištolj se šest godina nalazio na polici u ormaru. Sad ga je uzeo, provjerio radi li još uvijek i napunio ga. Stavio ga je u futrolu i bio spreman za polazak.

Prije odlaska uzeo je termosicu iz kuhinje i sagnuo se nad au-tomatsku sekretaricu kako bi snimio novu poruku.

Ovdje Bosch. Bit ću u Meksiku tijekom vikenda. Želite li ostaviti poruku, pričekajte. Ako je važno i želite stupiti u vezu sa mnom, bit ću u hotelu De Anza u Calexicu.

Još uvijek nije bilo sedam sati kad se zaputio niz brdo. Vozio je autocestom Hollywood sve dok nije zaobišao središte grada s poslovnim neboderima što su se nejasno nazirali iza rane jutarnje mješavine magle i smoga. Tada je skrenuo na autocestu San Bernardino i zaputio se prema istoku, van iz grada. Do pograničnog gra-dića Calexica trebalo je prijeći oko 400 kilometara, a Mexicali se nalazi odmah s druge strane granice. Harry će stići onamo prije podneva. Natočio si je šalicu kave tako da nije prolio nijednu kap i počeo uživati u vožnji.

Smog Los Angelesa nije se raščistio sve dok Bosch nije prošao skretanje za Yucaipu u okrugu Riverside. Nakon toga je nebo po-stalo plavo poput oceana na zemljovidima što ih je imao na sjedalu kraj sebe. Nije bilo ni daška vjetra. Kad je prošao farmu vjetrenjača blizu Palm Springsa, lopatice stotina električnih generatora nepomično su stajale u jutarnjoj pustinjskoj izmaglici. Prizor je bio sablastan, poput groblja, a Harry je brzo skrenuo pogled na drugu stranu.

Bosch je bez zaustavljanja prošao kroz raskošne pustinjske za-jednice Palm Springsa i Rancho Miragea u kojima su ulice nosile imena predsjednika golf klubova i slavnih osoba. Dok je prolazio kraj Bob Hope Drivea, Bosch se sjetio vremena kad je u Vijetnamu gledao tog komičara. Baš se vratio u bazu nakon trinaest dana provedenih u čišćenju Charliejevih tunela u provinciji Cu Chi, te je mislio da je Hopeova predstava beskrajno smiješna. Godinama potom vidio je isječak iste predstave u televizijskoj emisiji o tom komičaru. Ovaj put

gaje izvedba rastužila. Prošavši Rancho Mirage, krenuo je Cestom 86 ravno prema jugu.

Otvorena je cesta uvijek ushićivala Boscha. Volio je osjećaj da ide na neko novo, a istodobno i nepoznato mjesto. Vjerovao je da je najbolje razmišljao dok se vozio otvorenom cestom. U mislima je ponovio sve što je vidio tijekom pretrage Mooreova stana i poku-šao otkriti skrivena značenja ili poruke. Otrcani namještaj, prazni kovčeg, usamljeni časopis, prazan okvir. Moore je za sobom ostavio zbunjujuću nazočnost. Ponovno je razmislio o vrećici fotografija. Svlvia se predomislila i uzela je. Bosch je požalio što nije posudio fotografiju dvojice dječaka, kao i onu fotografiju što prikazuje oca i sina.

Bosch nije imao nijedne fotografije svog oca. Rekao je Svlviji da ga nije poznao, ali to nije bila potpuna istina. Odrastao je ne znajući tko je on, a to ga nije ni zanimalo, barem naoko. No kad se vratio iz rata, osjećao je veliku želju da sazna nešto o svom pod-rijetlu. To ga je navelo da potraži svog oca nakon što mu punih dvadeset godina nije čak ni ime znao.

Nakon što su ga vlasti uzele majci, Harry je odrastao u nizu domova za nezbrinutu djecu i kod skrbnika. U spavaonicama McClarena ili San Fernanda ili drugih domova tiješili su ga majčini redoviti posjeti, osim u razdobljima dok je bila u zatvoru. Rekla mu je da ga ne mogu dati skrbnicima bez njezina pristanka. Govorila je kako ima dobrog odvjetnika koji radi na tome da joj ga vrate.

Onog dana kad mu je nadstojnica u McClarenu rekla da više neće biti posjeta, jer je njegova majka mrtva, primio je vijest drukčije od većine jedanaestogodišnjaka. Izvana nije ništa pokazivao. Kimnuo je glavom da razumije i zatim se udaljio. No tog je dana, tije

kom vremena za plivanje, zaronio do dna na dubokom kraju bazena i vriskao tako glasno i dugo da je bio siguran kako buka prodiere kroz površinu te da će privući pozornost čuvara. Nakon svakog udisaja na površini vraćao bi se dolje. Vriskao je i plakao dok nije bio tako iscrpljen da se jedva držao za ljestve u bazenu. Hladne čelične cijevi bile su ruke koje su ga tješile. O, kako je želio biti ondje. To je bilo sve. Želio ju je zaštititi.

Nakon toga su ga proglasili PZU, podobnim za usvajanje. Počeo je mijenjati niz skrbnika u čijim se domovima osjećao kao da je na pokusnom roku. Kad nije ispunio njihova očekivanja, poslali bi ga u sljedeću kuću, drugom paru sudaca. Jednom su ga vratili u McClaren zbog njegove navike da jede otvorenih usta. A jednom, prije toga, poslali su ga u dom u Vallevju. Izbornici, kako su ih zva-li PZU, izvedu Harryja i nekolicinu drugih trinaestogodišnjaka na sportski teren da igraju bejzbol. Izabrali su Harryja. Uskoro je shva-tio da ga nisu izabrali zbog toga što pokazuje nepatvorene vrline dječastva. Izabrali su ga zato jer je čovjek tražio ljevaka. Želio je stvoriti bacača, a ljevaci

su bili na cijeni. Nakon dva mjeseca sva-kodnevnih treninga, lekcija bacanja i usmenog upućivanja u strategije bacanja, Harry je pobjegao. Tek šest tjedana kasnije policajci su ga pokupili na Hollywood Boulevardu. Vratili su ga u Me Claren gdje je čekao novi par mogućih posvojitelja. Uvijek su morali uspravno stajati i smiješiti se kad bi potencijalni skrbnici prolazili kroz spavaonice.

Svoju potragu za ocem počeo je u matičnom uredu. Podaci o rođenju Hieronvmusa Boscha godine 1950. u bolnici Kraljice anđe-la navodili su ime njegove majke, Margerie Philips Lowe, a očevo ime bilo je jednako njegovom: Hieronvmus Bosch. No Harry je, dakako, znao da nije tako. Majka mu je jednom ispričala da je dobio ime po umjetniku čijim se djelima divila. Rekla je da su petsto godina stare slike tog slikara vjerni prikaz današnjeg Los Angelesa, noćna mora onih koji vrebaju i njihovih žrtava. Obećala je da će mu reći očevo ime kad za to dođe pravi trenutak. Pro-nađena je mrtva u uličici blizu Hollywood Boulevarda prije nego je stigao taj trenutak.

Harry je unajmio odvjetnika koji je predsjedavajućem sucu maloljetničkog suda podnio zahtjev kojim se traži uvid u dokumente o njemu. Zahtjev je odobren, a Bosch je nekoliko dana proveo u arhivu okruga. Obilje dokumenata što su mu ih pokazali dokazivali su koliko se njegova majka trudila da bi zadržala skrbništvo nad njim, ali bez uspjeha. Boscha je to duhovno ojačalo, ali nigdje u dosjeima nije našao ime oca. Bosch je zašao u slijepu ulicu, ali je zapisao ime odvjetnika koji je sastavljao sve zahtjeve tijekom majčine bitke. J. Michael Haller. Dok ga je zapisivao, Bosch je shvatio da mu je to ime poznato. Mickeev Haller bio je jedan od vrhunskih kriminalističkih odvjetnika Los Angelesa. Branio je jednu od Mansonovih djevojaka. Krajem pedesetih uspio je dobiti oslobođenje za takozvanog Highwaymana, prometnog policajca optuženog za silovanje sedam žena koje je zaustavio radi prevelike brzine na usamljenim dijelovima Golden Statea. Zašto se J. Michael Haller bavio slučajem skrbništva nad djetetom?

Samo na temelju slutnje, Bosch je pošao u zgradu Kriminalističkog suda i uzeo iz arhiva dosjee svih majčinih slučajeva. Dok ih je pregledavao, otkrio je da je, osim u borbi za skrbništvo, Haller zastupao Margerie P. Lowe tijekom šest uhićenja između 1948. i 1961. godine. U to vrijeme Haller je već bio vrhunski odvjetnik obrane.

Harry je tada postao siguran da zna tko mu je otac.

Službenica u odvjetničkoj tvrtki na najgornjem katu nebodera na Trgu Pershing rekla je Boschu da je Haller nedavno otišao u mirovinu zbog zdravstvenih problema. U telefonskom imeniku nije bilo njegova broja, ali se njegova adresa nalazila u popisu birača. Haller je bio demokrat, a živio je na Canon Driveu u Beverly Hillsu. Bosch će se uvijek sjećati

grmova ruža što su se pružali duž prilaza do kuće njegova oca. To su bile savršene ruže.

Kućna pomoćnica koja je otvorila vrata rekla je da gospodin Haller ne prima posjetitelje. Bosch je ženi rekao neka kaže gospodinu Halleru da ga želi posjetiti sin Margerie Lowe. Deset minuta kasnije žena ga je povela kraj članova odvjednikove obitelji. Svi su stajali u predvorju s neobičnim izrazima na licima. Starac im je rekao neka iziđu iz njegove sobe i unutra pošalju samo Boscha. Dok je stajao kraj njegovoga kreveta, Harry je procijenio da starac može imati četrdesetak kilograma, te nije morao pitati od čega boluje, jer je vidio da ga iznutra nagrizava rak.

Pretpostavljam da znam zašto si došao hrapavim je i slabim glasom rekao starac.

Samo sam želio... ne znam.

Dosta je dugo ondje stajao i gledao kako čovjeka iscrpljuje i 'sam napor da drži oči otvorene. Iz kutije sa strane kreveta cjevčica je vodila ispod pokrivača. Kutija se s vremena na vrijeme oglašavala kratkim zvukom kad bi doza morfija protiv bolova ulazila u krv umirućeg čovjeka. Starac ga je bez riječi proučavao.

Ništa ne želim od vas konačno je rekao Bosch. Ne znam, mislim da sam vam samo želio staviti do znanja da sam dobro. Sve je u redu sa mnom. Za slučaj da ste ikad brinuli.

Bio si u ratu?

Da. To je gotovo.

Moj sin... moj drugi sin, on... držao sam ga podalje od toga... Što ćeš sada raditi?

Ne znam.

Nakon još malo šutnje činilo se da je starac kimnuo glavom. Rekao je:

Zoveš se Harry. Tvoja mi je majka to rekla. Mnogo mi je pričala o tebi... Ali nikad nisam mogao... Razumiješ li? Drukčija vremena. A nakon što je prošlo toliko vremena, nisam mogao... nisam mogao ništa promijeniti.

Bosch je samo kimnuo glavom. Nije došao starcu uzrokovati još više bola. Uslijedilo je još šutnje, a Bosch je čuo kako čovjek teško diše.

Harry Haller tada je šapnuo starac, a nesigurni osmijeh pojavio se na njegovim tankim usnama ispucalim i suhim od kemoterapije. To si mogao biti ti. Jesi li ikad čitao Hessea?

Bosch nije razumio, ali je ponovno kimnuo glavom. Začuo se zvuk iz kutije. Gledao je trenutak dok mu se nije učinilo da doza djeluje. Starčeve su se oči zatvorile i on je uzdahnuo.

Bit će bolje da pođem rekao je Harry. Čuvajte se. Dotaknuo je čovjekovu slabašnu, plavkastu ruku. Ovaj je čvrsto zgrabio njegove prste, gotovo očajnički, a zatim ga je pustio. Kad je koraknuo prema vratima, čuo je hrapavi starčev glas.

Oprostite, što ste rekli?

Rekao sam da jesam. Brinuo sam za tebe.

Suza je tekla niz starčevo lice i nestala u njegovoj sijedoj kosi. Bosch je još jednom kimnuo glavom, a dva tjedna kasnije stajao je na brežuljku iznad groblja u Forest Lawnu i gledao kako spuštaju u zemlju oca kojeg nije dospio upoznati. Tijekom obreda vidio je skupinu ljudi i zaključio da su to njegov polubrat i tri polusestre. Polubrat, vjerojatno rođen nekoliko godina prije Boscha, pro-matrao je Harryja tijekom obreda. Na kraju se Bosch okrenuo i udaljio.

Oko deset sati Bosch se zaustavio ispred restorana uz cestu pod nazivom El Oasis Verde gdje je pojeo huevos rancheros. Njegov je stol bio kraj prozora s kojeg se vidio bijeloplavi nasip pod nazivom Salton Sea i dalje prema istoku Chocolate Mountains. Bosch je tiho uživao u ljepoti i otvorenosti prizora. Kad je završio s jelom i pošto mu je konobarica ponovno napunila termosicu kavom, izašao je na parkiralište, pa se naslonio na capricea kako bi udisao svjež, čisti zrak i opet se divio prizoru.

Polubrat je sad vrhunski odvjetnik branitelj, a Harry je policajac. U tome ima neke neobične podudarnosti što ju je Bosch držao prihvatljivom. Nikad nisu razgovarali i vjerojatno nikad i neće.

Nastavio je vožnju prema jugu, a Cesta 86 vodila je ravnicom između Salton Sea i planina Santa Rosa. To je poljodjelsko područje koje se ravnomjerno spušta ispod morske razine. Imperial Valley. Carska Dolina. Veći dio je kanalima za navodnjavanje podijeljen na pravokutnike, a njegovu je vožnju pratio miris gnojiva i svježeg povrća. Kamioni s platformama, natovareni sanducima salate, špi-nata ili korijandra, katkad bi izlazili s pokrajnjih cesta ispred njega i usporavali ga. No Harryju to nije smetalo, te je strpljivo čekao da ih pretekne.

Blizu gradića po imenu Vallecito Bosch je stao uz cestu da promatra eskadrilu letjelica u niskom letu kako uz gromoglasnu buku dolaze preko planine što se uzdizala na jugozapadu. Prešle su iznad Ceste 86 i preletjele preko Saltona. Bosch ništa nije znao o tome kako se raspoznaju ratne letjelice modernog doba. Ti su mlažnjaci postali brži i moćniji strojevi od onih kojih se sjećao iz Vijetnama. No letjeli su dovoljno nisko da jasno može vidjeti kako se ispod krila svake letjelice nalazi oružje rata. Gledao je kako se tri mlažnjaka naginju u okretu i vraćaju u čvrstom trokutu prema planini. Nakon što su prošli iznad njega, Harry je pogledao svoje zemljovide i vidio da su neki dijelovi zemlje na jugozapadu obi-lježeni kao zatvoreni za javnost. Ondje se nalazi Mornarički poligon za gađanje SADA na planini Superstition. Na zemljovidu je pisalo da se u tom području vježba pravim bombama. Držite se podalje.

Bosch je osjetio kako vibracije lagano njišu automobil, a potom je uslijedila potmula buka. Podigao je pogled, pa mu se učinilo da nazire stup dima što se počinje uzdizati s podnožja planine Superstition. Zatim je osjetio i čuo kako pada još jedna bomba. Pa još jedna.

Kad su mlažnjaci ponovno prošli iznad njega, s njihove se srebrnkaste površine odražavala blistava sunčana svjetlost. Bosch se vrati na cestu iza kamiona na čijem su stražnjem dijelu sjedila dva tinejdžera. To su bili meksički radnici u čijim se umornim očima

već vidjelo da su svjesni dugog, teškog života što ih očekuje. Bili su otprilike istih godina kao i dva dječaka na stolu za piknik na fotografiji u bijeloj vrećici. Ravnodušno su zurili u Boscha.

Za nekoliko je trenutaka Bosch mogao preteći spori kamion. Dok se udaljavao, Bosch je čuo nove eksplozije iz pravca planine Superstition. Prolazio je kraj mnogih farmi i malenih restorana s domaćim jelima. Prošao je kraj tvornice šećera gdje je debela bi-jela crta na vrhu golemog silosa označavala morsku razinu.

Onog ljeta koje je uslijedilo nakon njegova razgovora s ocem, Bosch je kupio Hesseove knjige. Zanimalo ga je što je starac htio reći. Našao je odgovor u drugoj knjizi što ju je pročitao. Harry Haller je bio lik u toj knjizi. Razočarani usamljenik, čovjek bez pravog identiteta, Harry Haller bio je stepski vuk.

Tog kolovoza Bosch je postao policajac.

Činilo mu se da osjeća kako se teren uzdiže. Farme su prepustile mjesto smeđem grmlju, a u daljini su se mogli vidjeti vrtlozi usko-vitlana pijeska. U ušima mu je prasnulo dok se penjao. Znao je da se približava granica mnogo prije no što je prošao kraj zelenog znaka na kojem piše da je Calexico udaljen trideset pet kilometara.

20.

Calexico je sličan većini pograničnih gradića; prašnjav i izgrađen nisko pri tlu, a glavna ulica je kričava kombinacija neonskih i plas-tičnih znakova, s neizbježnim pozlaćenim lukovima, tim prepoznatljivim, premda ne i utješnim, znacima prepoznavanja u prolazima između mnogih meksičkih ureda za osiguravanje automobila i pro-davaonica suvenira.

U gradiću se Cesta 86 spajala s Cestom 111 i spuštala ravno do graničnog prijelaza. Kolona je vozila pred oronulom i prljavom betonskom zgradom granične postaje s meksičkim federalesima bila duga oko pet blokova. Podsjećala je na kolonu što se u pet sati stvarala na broadwayskom ulazu na Cestu 101 u Los Angelesu. Prije nego što zapne u toj gužvi, Bosch skrene na istok u Petu ulicu. Prošao je kraj hotela De Anza i odvezao se dva bloka dalje, do policijske postaje. To je bila betonska prizemnica oličena jednakom žutom bojom kakve su pločice što ih rabe odvjjetnici. Iz natpisa na pročelju Bosch je saznao da je to i Gradska vijećnica. Bila je to i gradska vatrogasna

postaja. Tu se također nalazilo Povijesno društvo. Našao je parkirno mjesto ispred zgrade.

Kad je otvorio vrata priljavog capricea, čuo je pjevanje iz parka sa suprotne strane ulice. Na klupi za piknik sjedilo je pet Meksi-kanaca i pilo pivo Budweiser. Šesti muškarac, odjeven u crnu kaubojsku košulju s bijelim vezom i sa slamnatim šeširom na glavi, stajao je okrenut prema njima, svirao gitaru i pjevao na španjolskom. Pjevao je polako te je Harry s lakoćom preveo riječi.

Ja ne znam kako da te volim Ja ne znam ni kako da te grlim Jer ono što me nikad ne ostavlja To je neizmjerena bol.

Pjevačev tugaljivi glas jasno se čuo preko parka, pa Bosch pomisli da je pjesma vrlo lijepa. Naslonio se na automobil i pušio dok pjevač nije završio pjesmu.

Poljupci što mi ih dade, ljubavi moja To je ono što ubija mene. No sada, evo, moje se suze suše Pa s pištoljem i sa svojim srcem Ovdje kao uvijek provodim život Da, s pištoljem i sa srcem.

Po završetku pjesme, muškarci za stolom zapljeskali su i nazdravili pjevaču.

S unutrašnje strane staklenih vrata na kojima je pisalo Policija nalazila se prostorija kisela zadaha, ne veća od stražnjeg dijela kamioneta za dostavu. S lijeve strane je bio automat za cocacolu, ravno naprijed vrata s elektroničkim zasunom, a s desne strane debela staklena pregrada ispod koje se nalazio pomični pladanj. Policajac u odori sjedio je iza stakla. Iza njega jedna je žena sjedila za radiodašiljačem. S druge strane bio je zid od niza malenih metalnih ormarića.

Ovdje ne smijete pušiti, gospodine reče policajac. Nosio je naočale za sunce koje su s vanjske strane imale zrcala.

Bio je gojazan. Na pločici iznad džepa na njegovim prsima pisalo je da se zove Gruber. Bosch se vrati do ulaznih vrata i baci opušak na parkiralište.

Znate, globa je sto dolara ako bacate smeće po Calexicu, gospodine reče Gruber.

Harry podigne svoju značku i lisnicu s osobnom iskaznicom.

Možete me kazniti reče. Moram prijaviti pištolj. Gruber se kratko nasmiješi i otkrije svoje oštećene, tamnocrvene desni.

Ja žvačem duhan. Onda nemate taj problem.

Vidi se.

Gruber se namršti i trenutak razmisli o tome, a tada reče:

Pa, dajte mi ga. Ako čovjek kaže da mora prijaviti pištolj, mora mi ga dati.

Okrenuo se prema dispečerici kako bi vidio misli li ona da je sad on u prednosti. Žena nije reagirala. Bosch je opazio kako Gruberov trbuh

napinje gumbe njegove odore. Izvukao je četrdeset četvorku iz futrole i stavio je na pladanj.

Opasna stvarčica ustvrđi Gruber i podigne pištolj kako bi ga bolje pogledao. Želite li da ostane u futrolji?

Bosch nije razmišljao o tome. Futrola mu treba. Inače će morati svoj pištolj Smith & Wesson staviti za pojas i vjerojatno ga izgubiti ako bude morao trčati.

Ne reče. Samo pištolj.

Gruber namigne i odnese pištolj do ormarića, otvori jedan or-marić i stavi oružje unutra. Zatvorio je i zaključao ormarić, izvadio ključ i vratio se na svoje mjesto.

Dajte da još jednom vidim iskaznicu. Moram napisati priznanicu. Bosch spusti lisnicu s dokumentima u pladanj. Gledao je kako Gruber polako ispunjava priznanicu u duplikatu. Činilo se da policajac mora nakon svaka dva slova pogledavati u iskaznicu.

Kako ste uopće dobili takvo ime?

Možete samo napisati Harry.

Nema problema. Mogu to napisati. Samo nemojte tražiti da ga izgovorim. Čini se da se rimuje s anonimus.

Završio je, stavio priznanice u pladanj i rekao Harryju neka se potpiše na obje. Harry se poslužio vlastitim nalivperom.

Ma vidi ti to, ljevak potpisuje za pištolj namijenjen dešnjaku primijeti Gruber. To se ovdje ne viđa baš često.

Ponovno namigne Boschu. Bosch ga je samo gledao.

Samo komentiram, to je sve reče Gruber.

Harry vrati jednu priznanicu u pladanj, a Gruber je zamijeni za ključ ormarića. Imao je broj.

Nemojte ga izgubiti reče Gruber.

Dok se vraćao prema capriceu, vidio je da su ljudi još uvijek za stolom za piknik u parku, ali više nitko nije pjevao. Sjeo je u automobil i spremio ključ ormarića u pepeljaru. Nikad ju nije koristio za pušenje. Ugledao je starijeg čovjeka sijede kose kako otključava vrata ispod natpisa za Povijesno društvo. Bosch upali motor i zaputi se prema hotelu De Anza.

To je bila dvokatnica u španjolskom stilu sa satelitskom antenom na krovu. Bosch je parkirao na kolnom prilazu ispred hotela.

Planirao je uzeti sobu, ostaviti ondje torbe, umiti se i zatim prijeći granicu do Mexicalija. Čovjek na recepciji nosio je bijelu košulju i smeđu leptirkravatu što se slagala sa smeđim prslukom. Nije mogao biti mnogo stariji od dvadeset godina. Na plastičnoj pločici na prsluku pisalo je da se zove Miguel te da je pomoćnik upravitelja. Bosch je rekao da želi sobu, ispunio je prijavnici i vratio je mladiću. Miguel reče;

O, da, gospodin Bosch.. Imamo poruke za vas. Okrenuo se prema košarici s papirima i izvukao tri ružičaste cedulje. Dvije su poruke bile od Poundsa, a jedna od Irvinga. Bosch pogleda vrijeme primitka i opazi da su sve tri poruke stigle tijekom posljednja dva sata. Najprije Pounds, zatim Irving, pa ponovno Pounds.

Čekajte malo reče Miguelu. Gdje je telefon?

Iza ugla, gospodine, desno.

Bosch je stajao ondje sa slušalicom u ruci pitajući se što bi bilo najpametnije učiniti. Nešto se dogodilo, jer u suprotnom ne bi obojica pokušavali doprijeti do njega. Nešto je natjeralo jednoga ili obojicu da nazovu njegovu kuću, pa su čuli snimljenu poruku. Što se moglo dogoditi? Koristeći se svojom PacTel karticom, nazvao je hollywoodsku postaju nadajući se da je netko od njegovih kolega na radnome mjestu, pa će možda saznati što se događa. Jerry Edgar je podigao slušalicu nakon što je telefon samo jednom zazvonio.

Jede, što se događa? Dobio sam poruke od šefova. Uslijedila je duga šutnja. Preduga.

Jed?

Harry, gdje si?

Dolje na jugu, čovječe.

Gdje dolje na jugu?

Što je bilo, Jede?

Bez obzira gdje si, Pounds te pokušava vratiti natrag. Rekao je neka ti onaj kome se javiš kaže da se moraš smjesta vratiti ovamo. Rekao je...

Zašto? Što se događa?

Riječ je o Porteru, čovječe. Jutros su ga našli gore u Sunshine Canvonu. Netko mu je tako čvrsto stegnuo žicu oko vrata da je postala poput remena za ručni sat.

Isuse. Bosch izvadi cigarete. Isuse. Da.

Što je radio ondje gore? Sunshine, to je područje okruga Foothill, zar ne?

Sranje, Harry, bacili su ga ondje.

Dabome. Bosch je to trebao shvatiti. Dabome. Nije pravilno razmišljao.

Tako je. Tako je. Što se dogodilo?

Dogodilo se to da su jutros ondje našli njegovo tijelo. Neki skitnica je naišao na njega. Bio je pokriven smećem i drugim sra-njem. No OPU je ušao u trag ponečemu. Imaju račune iz nekih restorana. Našli su ime prijevoznika kojim se restorani koriste te su ušli u trag određenom kamionu i određenoj ruti. Riječ je o prijevozu iz središta grada. Obavljen je jučer ujutro. Hollywood s nji-ma radi na tome. Poći ću istraživati duž rute. Naći ćemo kontejner iz kojeg je došao i krenuti odatle.

Bosch pomisli na kontejner iza Poe'sa. Porter nije pobjegao od njega. Vjerojatno je zadavljen garotom i odvučen van dok se Bosch prepucavao s barmenom. Tada se sjetio čovjeka s tetoviranim su-zama. Kako mu je to promaknulo? Vjerojatno je stajao tri metra dalje od Porterova ubojice.

Nisam bio na mjestu zločina, ali sam čuo da su ga obradili prije nego što su ga ubili reče Edgar. Lice mu je bilo izudarano. Nos slomljen, takve stvari. Mnogo krvi, kako čujem. Čovječe, kakav jadan način da se umre.

Neće proći mnogo vremena prije nego što uđu u Poe's i pokažu Porterove fotografije. Barmen će se sjetiti lica i rado će opisati Boscha kao čovjeka koji je ušao onamo, rekao da je policajac i na-pao Portera. Bosch se pitao treba li to sada reći Edgaru i tako im uštedjeti na vremenu. U njemu se javio instinkt za preživljavanje, te je odlučio da ništa neće reći.

Zašto me Pounds i Irving traže?

Ne znam. Samo znam da je najprije stradao Moore, a zatim Porter. Mislim da možda zbijaju redove ili tako nešto. Mislim da žele da svi budemo ovdje unutra gdje je ugodno i sigurno. Ovdje se priča da su ta dva slučaja zapravo jedan. Priča se da su ti momci imali nekakav posao sa strane. Irving ih je već spojio. Provodi za-jedničku istragu o obojici. O Mooreu i o Porteru.

Bosch ništa nije rekao. Pokušavao je razmišljati. Ovo je svemu dalo novo značenje.

Slušaj me, Jede. Nisi se sa mnom čuo. Nismo razgovarali. Razumiješ li?

Edgar je oklijevao prije nego što je rekao:

Siguran si da želiš tako postupiti?

Da. Zasad. Čut ćemo se.

Čuvaj leđa.

Čuvaj st crnog leđa, pomisli Bosch spuštajući slušalicu. Zadržao se uz aparat naslonivši se na zid. Porter. Kako se to dogodilo? Na-gonski je primaknuo ruku boku, ali ga pokret nije umirio. Futrola je bila prazna. Sad ima mogućnost izbora: poći naprijed u Mexicali ili se vratiti u Los Angeles. Znao je da bi povratak značio kraj njegova rada na slučaju. Irving bi ga odbacio poput trulog dijela banane.

Stoga, shvatio je, uopće nema izbora. Mora poći dalje. Bosch izvuče iz džepa novčanicu od dvadeset dolara i vrati se do recepcije. Gurne novčanicu prema Miguelu.

Da, gospodine?

Želio bih otkazati sobu, Miguele.

Nema problema. Ništa ne naplaćujemo. Niste još ni dobili sobu.

Ne, ovo je za vas, Miguele. Imam jedan mali problem. Ne želim da bilo tko sazna da sam bio ovdje. Razumijete?

Miguel je bio mlad, ali mudar. Rekao je Boschu da nema problema. Uzeo je novčanicu s pulta i gurnuo je u džep s unutrašnje strane prsluka. Harry je tada preko pulta gurnuo cedulje s telefon-skim porukama.

Ako ponovno nazovu, ja se ovdje uopće nisam pojavio. Točno?

Tako je, gospodine.

Za nekoliko se minuta našao u koloni pred graničnim prijelazom. Opazio je koliko je zgrada carine i pogranične policije SADA veća od zgrade na meksičkoj strani granice. Poruka je bila jasna; odlazak iz ove zemlje nije problem; ulazak je, međutim, posve druga stvar. Kad je Bosch došao na red, otvorio je lisnicu sa značkom i ispružio je kroz prozor. Meksički ju je policajac uzeo, a Harry mu je tada pružio priznanicu iz policijske postaje Calexico.

? Koji je razlog vašeg dolaska? upita ga čovjek. Nosio je izbljedjelu odoru koja je nekad bila vojničko zelene boje. Duž ruba kape vidjeli su se tragovi znoja.

Službeni. Imam sastanak u Plaža Justicia.

Ah. Znate li put?

Bosch podigne jedan od zemljovida sa sjedala i kimne glavom. Policajac tada pogleda ružičastu priznanicu.

Niste naoružani? rekao je dok je čitao papir. Ostavili ste za sobom svoju četrdeset četvorku, je li?

Tako tu piše.

Policajac se nasmiješi, a Boschu se učini da u njegovim očima vidi izraz nevjerice. Čovjek kimne glavom i kretnjom ruke pokaže da može krenuti dalje. Caprice se odmah nađe usred struje automobila što su se kretali širokom avenijom bez ikakvih linija na asfaltu koje bi označavale vozne trake. Katkad je bilo šest nizova vozila u pokretu, a katkad četiri ili pet. Automobili su bez poteškoća skretali iz jedne kolone u drugu. Harry nije čuo nikakvo trubljenje, a promet se prilično brzo odvijao. Prešao je gotovo kilometar i pol prije nego što je crveno svjetlo na semaforu zaustavilo promet, pa je prvi put mogao pogledati plan grada.

Utvrđio je da se nalazi na Calzado Lopez Mateos što će ga na koncu dovesti do sudskog centra u južnom dijelu grada. Svjetlo se na semaforu promijenilo, a promet se ponovno pokrenuo. Bosch se malo opustio, te je počeo razgledavati naokolo, ali je jednim okom pazio na mijenjanje voznih traka. Duž bulevara nalazile su se stare radionice i industrijska postrojenja. Njihove su fasade pastelnih boja potamnjele od ispušnih plinova što su dopirali iz rijeke metala, a sve se to Boschu činilo prilično potištujućim. Nekoliko velikih, šareno obojenih školskih autobusa kretalo se cestom, ali nisu uspijevali posebno razvedriti prizor. Bulevar je oštro skretao prema jugu, a zatim je zaobišao kružno raskrižje sa spomenikom u sredini: zlatni muškarac na pastuhu

koji se propinje. Opazio je nekoliko muškaraca, većinu sa slamnatim kaubojskim šeširima na glavama, kako stoje u krugu ili se naslanjaju na podnožje spome-nika. Zurili su u rijeku prometa. Najamni radnici koji čekaju posao. Bosch pogleda plan grada i otkrije da se mjesto zove Krug Benita Juareza.

Minutu poslije Bosch je stigao do kompleksa od tri velike zgrade s mnoštvom običnih i satelitskih antena. Natpis kraj ceste glasio je: AYUNTAMIENTO DE MEXICALI.

Skrenuo je na parkiralište. Nije bilo ni parkiranih satova niti ču-vareve kućice. Našao je mjesto i parkirao. Dok je sjedio u automo-bilu i proučavao kompleks, nije mogao potisnuti osjećaj da bježi od nečega, ili od nekoga. Potresla ga je Porterova smrt. Nalazio se baš ondje. To ga je navelo na pitanje kako se on izvukao i zašto ubojica nije pokušao i njega srediti. Prvo i očito objašnjenje bilo je da ubojica nije želio riskirati s dvije žrtve odjednom. No drugo je objašnjenje da je čovjek jednostavno slušao zapovijedi. Bio je to unajmljeni ubojica koji je imao zadatak ubiti Portera. Bosch je imao osjećaj da je, ako je to tako, zapovijed stigla iz Mexicalija.

Pročelje svake od tri zgrade kompleksa činilo je jednu stranu trga u obliku trokuta. Bile su modernog dizajna s fasadama od smeđeg i ružičastog pješčenjaka. Svi prozori na drugom katu jedne zgrade bili su s unutrašnje strane pokriveni novinskim papirom. Kako bi se blokirale zrake zalazećeg sunca, pretpostavio je Bosch. To je zgradi davalo otrcani izgled. Iznad glavnog ulaza u tu zgradu pisalo je kromiranim slovima: POLICIA JUDICIAL DEL ESTADO DE BAJA CALIFORNIA. Bosch je izišao iz automobila s do-sjeom o Juanu Neznancu #67. Zaključao je vrata i zaputio se pre-ma ulazu.

Hodajući preko trga, Bosch je vidio nekoliko desetaka ljudi i mnoge ulične prodavače koji su nudili namirnice i rukotvorine, ali uglavnom hranu. Na stubama ispred ulaza u policijsku zgradu prišlo mu je nekoliko djevojčica ispruženih ruku. Pokušavale su mu pro-dati žvakaće gume ili trake za zapešće napravljene od raznobojnih niti. Ljubazno ih je odbio. Kad je otvorio vrata predvorja, zamalo se sudario s niskom ženom koja je na ramenu balansirala pladnjem na kojem se nalazilo šest pita.

U čekaonici su bila četiri reda plastičnih stolica okrenutih prema pultu na koji se naslonio policajac u odori. Gotovo su sve stolice bile zauzete, a svaka je osoba napeto promatrala policajca. Imao je naočale sa zrcalima na vanjskom dijelu i čitao je novine.

Bosch mu je prišao i na španjolskom rekao da ima sastanak s istražiteljem Carlosom Aguilom. Otvorio je svoju futrolu sa znač-kom i položio je na pult. Nije se činilo da se čovjeka za pultom to osobito dojmilo. No polako je posegnuo ispod pulta i izvukao tele-fon. To je bio

stari aparat s brojčanikom što se vrti, mnogo stariji od zgrade u kojoj su se nalazili, a činilo se da mu treba sat vremena da odvrti broj.

Trenutak poslije policajac je počeo vrlo brzo govoriti španjolski. Harry je uspio razumjeti samo nekoliko riječi. Kapetan. Ameri-kanac. Da. PLA. Istražitelj. Također mu se učinilo da je policajac rekao Charlie Chan. Policajac je nekoliko trenutaka slušao, a potom je spustio slušalicu. Ne gledajući Boscha, pokazao je palcem prema vratima iza sebe i vratio se svojim novinama. Harry je zaobišao pult i ušao u hodnik što se pružao desno i lijevo i duž kojeg su bi-la mnoga vrata. Vratio se u čekaonicu, kucnuo policajca po ramenu i pitao ga kamo mora poći.

Do kraja, posljednja vrata reče policajac na engleskom i pokaže na lijevu stranu hodnika.

Bosch je poslušao upute i stigao u veliku prostoriju u kojoj je nekoliko ljudi hodalo naokolo, a drugi su sjedili na kaučima. Na zidove uz koje nije bilo kauča bili su naslonjeni bicikli. Unutra se nalazio samo jedan pisaći stol za kojim je sjedila mlada žena i tip-kala, a neki joj je čovjek diktirao. Harry je opazio da čovjek ima devetmilimetarsku Barrettu za pojasom hlača. Tada je vidio da i neki drugi muškarci nose pištolje u futrolama ili za pojasom. Ovo je detektivski ured. Žamor je u sobi prestao kad je Bosch ušao.. Čovjeka koji mu je bio najbliži upitao je za Carlosa Aguilu. Tada je drugi čovjek nešto doviknuo kroz vrata u stražnjem dijelu pro-storije. Ponovno je govorio prebrzo, ali je Bosch razabrao riječ Chan i pokušao se sjetiti što to na španjolskom znači. Čovjek koji je viknuo, pokazao je palcem prema vratima, a Bosch krene onamo. Iza sebe je čuo tihi smijeh, ali se nije okrenuo.

Vrata su vodila u maleni ured s jednim pisaćim stolom. Za njim je sjedio muškarac sijede kose i umornih očiju i pušio cigaretu. Meksičke novine, staklena pepeljara i telefon bili su jedini predmeti na stolu. Muškarac s avijatičarskim naočalama sa zrcalima s vanjske strane što je još novo? sjedio je na stolici uza zid i proučavao Boscha. Osim ako nije spavao.

Buenos dias reče stariji čovjek. Nastavi na engleskom: Ja sam kapetan Gustavo Grena, a vi ste detektiv Harry Bosch. Jučer smo razgovarali.

Bosch ispruži ruku preko stola i prihvati čovjekovu ruku. Grena tada pokaže čovjeka sa zrcalima.

Istražitelj Aguila je onaj kojeg ste došli posjetiti. Sto ste do-nijeli iz svoje istrage u Los Angelesu?

Aguila, čovjek koji je poslao upit u konzulat u Los Angelesu, bio je sitan muškarac tamne kose i svijetle puti. Čelo i nos bili su mu preplanuli od sunca, ali je Bosch ispod raskopčanog ovratnika vidio njegova bijela prsa. Nosio je traperice i crne kožnate čizme. Kimnuo je Boschu, ali nije pokazao namjeru da se s njime rukuje.

Nije bilo stolice na koju bi Bosch mogao sjesti, pa je prišao stolu i spustio fascikl. Otvorio ga je i izvadio polaroidne fotografije lica i tetovaže na prsima Juana Neznanca #67 snimljene u mrtvač-nici. Pružio ih je Greni koji ih je trenutak proučavao, a potom ih je odložio na stol.

Znači, vi također tražite jednog muškarca? Ubojicu, možda? upita Grena.

Postoji mogućnost da je ubijen ovdje, a njegovo je tijelo odvezeno u Los Angeles. Ako je tako, onda bi vaša policija trebala tražiti ubojicu, možda.

Na Greninu se licu pojavi zbunjen izraz.

Ne razumijem reče. Zašto? Zašto bi se to dogodilo? Si-guran sam da griješite, detektive Bosch.

Bosch slegne ramenima. Nije kanio inzistirati. Još ne.

Pa, barem bih želio potvrditi identifikaciju, a zatim krenuti dalje.

Vrlo dobro reče Grena. Prepuštam vas istražitelju Aguili. No moram vas informirati, tvrtka što ste je jučer spomenuli prilikom telefonskog razgovora, EnviroBreed, osobno sam ispitao upravitelja i on me uvjeravao da vaš Juan Neznancac ondje nije radio. Uštedio sam vam vrijeme.

Grena je kimnuo glavom kao da je želio reći kako mu to uopće nije bilo teško. Sitna usluga.

Kako mogu biti sigurni kad još nismo potvrdili identifikaciju? Grena je povukao dim iz cigarete kako bi imao vremena razmi-sлити o tom pitanju. Potom reče:

Dao sam mu ime Fernal GutierrezLlosa. Ni u jednom trenu-tku nisu imali djelatnika tog imena. To je američki kooperant, mo-ramo biti oprezni... Vidite, ne želimo stvarati probleme međunarod-noj trgovini. Grena ustane, baci cigaretu u pepeljaru i kimne glavom Aguili. Potom iziđe iz ureda. Bosch pogleda naočale sa zrcalima i zapita se je li Aguila razumio bilo što od ovoga što je upravo rečeno.

Ne opterećujte se španjolskim reče Aguila nakon što je Grena otišao. Govorim vaš jezik.

21.

Bosch je inzistirao na tome da on vozi rekavši da ne želi ostaviti caprice na parkiralištu; objasnio je da nije njegov. Međutim, nije objasnio da želi imati u blizini svoj pištolj koji se još uvijek nalazio u prtljažniku. Prolazeći preko trga, kretnjama ruku otjerali su djecu ispruženih dlanova.

U automobilu Bosch reče:

Kako ćemo potvrditi identitet bez otisaka prstiju? Aguila podigne fascikl sa sjedala.

Njegovi prijatelji i žena pogledat će fotografije.

Idemo u njegovu kuću? Mogu uzeti otiske prstiju i odnijeti ih natrag u Los Angeles gdje će ih netko pogledati. To bi bila do-voljna potvrda.

To nije kuća, detektive Bosch. To je daščara

Bosch kimne glavom i upali motor. Aguila ga uputi dalje prema jugu, na Boulevard Lazaro Cardenas, te su se kratko vrijeme kretali prema zapadu, a zatim su ponovno skrenuli na jug po Avenida Canto Rodado.

Idemo u barrio reče Aguila. Poznat je kao Ciudad de los Personas Perdidos. Grad izgubljenih duša.

To znači tetovaža, zar ne? Duh? Izgubljene duše?

Da, to je točno.

Bosch se nakratko zamisli, a zatim upita:

Koliko je barrio Izgubljenih duša udaljen od Svetaca i grešnika?

To je također u jugozapadnom sektoru. Nije daleko od Iz-gubljenih duša. Pokazat ću vam ga ako želite.

Da, možda.

Postoji li neki razlog za vaše pitanje?

Bosch pomisli na Corvovo upozorenje neka ne vjeruje lokalnoj policiji.

Samo radoznalost reče. Riječ je nekom drugom slučaju. Odmah je osjetio krivnju što nije iskren prema Aguili. Čovjek

je policajac, a Bosch je osjećao da zaslužuje priliku. Ali ne prema Corvovu mišljenju. Nakon toga su se neko vrijeme vozili u šutnji. Udaljavali su se iz grada i osjećaja sigurnosti što su ga pružale zgrade i promet. Trgovačke tvrtke, prodavaonice i restorani ustupili su mjesto daščarama i kartonskim kolibama. Harry je uz cestu vidio hladnjak koji je bio nečiji dom. Ljudi kraj kojih su prolazili sjedili su na zahrđalim dijelovima motora ili na bačvama i praznim su očima zurili u automobil. Bosch je pokušao zadržati pogled na prašnjavoj cesti.

Ondje su vas nazvali Charlie Chan, kako to?

Pitao je u prvom redu zato jer je bio nervozan, a mislio je da bi mu razgovor mogao skrenuti misli s nelagode i neugodnosti pu-ta.

Da reče Aguila. To je zato jer sam Kinez.

Bosch se okrene i pogleda ga. Sa strane je mogao zaviriti iza zrcala i vidjeti lagano iskošene oči. Doista je tako.

Jednim dijelom, trebao bih reći. Jedan od mojih djedova. U Mexicaliju postoji velika kineskomeksička zajednica, detektive Bosch.

Oh.

Mexicali je nastao oko 1900. godine, a izgradila ga je kom-panija Colorado River Land. Imali su u svom vlasništvu golemi komad zemlje s obje strane granice, a trebala im je jeftina radna snaga za berbu pamuka i povrća reče Aguila. Osnovali su Mexicali. S druge strane granice od Calexica. Poput odraza u zrcalu, pretpostavljam, barem je takav bio plan. Dovedi su deset tisuća Ki-neza, sve muškaraca, i izgradili naselje. Kompanijino naselje.

Bosch kimne glavom. Nikad ranije nije čuo tu priču, ali mu se činila zanimljivom. Tijekom vožnje kroz grad vidio je mnogo kines-kih restorana i natpisa, ali se nije sjećao da je vidio nekog Azijata.

Svi su ostali ovdje, ti Kinezi? upita.

Većina, da. Ali kao što sam rekao, deset tisuća Kineza. Nijedna žena. Kompanija to nije dopustila. Mislili su da će ih to odvlačiti od posla. Kasnije je došlo i nešto žena. Ali većinom su se muškarci ženili u meksičke obitelji. Krv se pomiješala. No kao što ste vje-rojatno vidjeli, veći dio kulture se očuvao. Uživat ćemo u kineskoj hrani za vrijeme sieste, u redu?

Svakako, može.

Policijski posao uglavnom je ostao u domeni izvornih Mek-sikanaca. Nema ih mnogo poput mene u DPu. Zato me zovu Charlie Chan. Ostali me smatraju uljezom.

Mislim da znam kako se osjećate.

Stići ćete do trenutka, detektive Bosch, u kojem ćete mi moći vjerovati. Ne smeta mi ako moram čekati da razgovaramo o tom drugom slučaju što ste ga spomenuli.

Bosch kimne glavom, osjećajući se posramljenim, i pokuša se usredotočiti na vožnju. Uskoro mu je Aguila rekao neka skrene na usku, neasfaltiranu cestu što je prolazila kroz središte barrija. Bilo je kuća od betonskih blokova s ravnim krovovima na čijim su ulazima visjele deke umjesto vrata. Dogradnje uz te kuće bile su načinjene od šperploča i aluminijskih ploča. Bilo je smeća i drugih otpadaka razasutih naokolo. Mršavi ljudi ispijena izgleda motali su se naokolo i zurili u caprice s kalifornijskom registracijom što je prolazio kraj njih.

Stanite kraj zgrade s naslikanom zvijezdom uputi ga Aguila. Bosch ugleda zvijezdu. Bila je rukom naslikana na betonskom zidu jedne od bijednih građevina. Iznad zvijezde pisalo je Personas Perdidos. Ispod toga bile su našvrljane riječi Honorable Alcade y Sheriff.

Bosch parkira ispred kolibe i pričekava upute.

On nije ni gradonačelnik niti šerif, ako ste to pomislili re-će Aguila. Arnolfo Munoz de la Cruz je ono što bismo jednostavno mogli nazvati mirotvorcem. Uvodi red u mjesto nereda. Ili poku-šava. On je šerif Grada izgubljenih duša. On je skrenuo našu pozor-nost na nestalog čovjeka. Ovdje je živio Fernal GutierrezLlosa.

Bosch je izišao ponijevši sa sobom dosje Juana Neznanca. Dok je zaobilazio automobil, ponovno je rukom protrljao jaknu na mje-stu ispod kojeg se nalazila futrola. To je bio nesvjesni pokret što ga je činio svaki put kad bi izišao iz automobila i kad je bio na ne-kom zadatku. No ovaj put, kad pod rukom nije osjetio umirujuće nabreknuće, postao je naglašeno svjestan da je nenaoružani stranac u tuđoj zemlji. Nije mogao uzeti svoj pištolj iz prtljažnika dok je uz njega

bio Aguila. Barem dok ga bolje ne upozna.

Aguila pozvoni glinenim zvonom što je visjelo kraj ulaza u građevinu. Nije bilo vrata, već samo deka prebačena preko drvene letvice čavlima zabijene na vrhu otvora. Iznutra se začuo nečiji glas:

Abierto.

Ušli su. Munoz je bio sitan muškarac, izrazito tamne puti i si-jede kose vezane na zatiljku. Nije nosio košulju, pa se vidjela šerifska zvijezda utetovirana na desnoj strani njegovih prsa dok je duh bio na lijevoj. Pogledao je Aguilu, a potom Boscha, radoznalo zureći. Aguila je predstavio Boscha i rekao Munozu zašto su došli. Govorio je dovoljno polako da ga Bosch može razumjeti. Aguila je starcu rekao da bi trebao pogledati nekoliko fotografija. To je zbunilo Munozu sve dok Bosch nije izvadio fotografije iz fascikla te je čovjek vidio da se na snimkama nalazi mrtvac.

Je li to Fernal GutierrezLlosa? upita Aguila nakon što je čovjek dovoljno dugo proučavao fotografije.

To je on.

Munoz je sada pogledao u stranu. Bosch se prvi put osvrne na-oko. Jednosobna daščara bila je i te kako slična prostranoj zat-vorskoj ćeliji. Samo najnužnije. Krevet. Kutija s odjećom. Ručnik prebačen preko naslona stare stolice. Svijeća i lončić u kojem se nalazi četkica za zube na kartonskoj kutiji kraj kreveta. Unutra je vladao težak zadah, a Boschu je bilo neugodno što smeta čovjeku.

Gdje je stanovao? upita Aguilu na engleskom. Aguila pogleda Munozu i reče:

Žao mi je zbog gubitka vašeg prijatelja, gospodine Munoz. Moja je dužnost obavijestiti njegovu ženu. Zna li je li ovdje?

Munoz kimne glavom i reče da je žena u svojoj nastambi.

Želite li poći s nama i pomoći?

Munoz ponovno kimne glavom, uzme bijelu košulju s kreveta i odjene je. Potom priđe vratima, odmakne zavjesu i pridrži je da oni prođu.

Bosch najprije pođe do prtljažnika capricea i izvadi opremu za uzimanje otisaka iz svoje torbe za spise. Potom su krenuli dalje prašnjavom ulicom dok nisu stigli do kolibe od šperploče koja je s prednje strane imala platnenu tendu. Aguila dotakne Boscha po laktu.

Senor Munoz i ja pobrinut ćemo se za ženu. Izvest ćemo je van. Vi pođite unutra, skupite otiske prstiju i učinite sve drugo što morate učiniti.

Munoz zovne ženu po imenu Marita, pa poslije nekoliko tre-nutaka malena žena virne kroz bijelu plastičnu zavjesu za tuširanje što je visjela preko ulaza. Kad je ugledala Munozu i Aguilu, izišla je pred kućicu. Bosch je po izrazu njezina lica vidio da ona već zna kakve joj vijesti donose muškarci. Žene su uvijek takve. Harry je pomislio na

onu večer kad je prvi put vidio Svlviju Moore. Ona je znala. Sve one znaju. Bosch pruži fascikl Aguilii, za slučaj da že-na poželi vidjeti fotografije, i uđe u prostoriju što su je dijelili žena i Juan Neznanac. Prostorija je bila oskudno namještena. Nikakvih iznenađenja. Na slamnjači je ležao veliki madrac. Jedna jedina stolica nalazila se s jedne strane kreveta, a s druge strane je bila komoda načinjena od drveta i kartona. U kutiji je visjelo nekoliko odjevnih predmeta. Stražnji zid prostorije bio je veliki komad neobrađenog aluminijsa s utisnutim znakom piva Tecate. Preko toga su se pružale police od drvenih letvica, a na njima su se nalazile limenke za kavu, kutija cigara i druge sitnice.

Bosch je čuo kako žena vani tiho plače, a Munoz je pokušava tješiti. Brzo se osvrnuo prostorijom i pokušao odlučiti na kojem će mjestu najvjerojatnije naći otiske prstiju. Nije bio siguran treba li mu to uopće. Čini se da ženine suze potvrđuju identifikaciju.

Prišao je policama i noktom otvorio kutiju za cigare. Sadržavala je prljavi češalj, nekoliko pesosa i komplet domina.

Carlos? dovikne.

Aguilina glava se pojavi na ulazu.

Pitajte je da li je u posljednje vrijeme dirala ovu kutiju. Čini se da su to bile stvari njezina muža. Ako je tako, pokušat ću ovdje uzeti otiske. Čuo je kako Aguila na španjolskom postavlja pitanje, a žena reče kako nikad nije dirala kutiju, jer pripada njezinu mužu. Ko-risteći se noktima, Harry stavi kutiju na improviziranu komodu. Otvori opremu za uzimanje otisaka, te izvadi maleni raspršivač, bočicu crnog praška, četkicu od sobolove dlake, široki kolut pro-zirne trake i snop kartica 3x5. Sve to složi na krevet i počne raditi.

Podigne raspršivač i četiri puta istisne njihidrinsku maglicu na kutiju. Kad se maglica slegnula, izvadio je cigaretu, pripalio je, a zatim je upaljenu šibicu pomicao duž ruba kutije, oko pet centi-metara dalje od površine. Vrelina je izmamila obrise nekoliko oti-saka prstiju u njihidrinu. Bosch se sagnuo i proučavao ih, tražeći potpune uzorke. Našao je dva. Skinuo je poklopac s bočice crnoga praška i četkicom ga lagano nanio na otiske tako da su se jasno

vidjeli grebeni i račvanja. Potom je odmotao malo trake, pritisnuo je na jedan otisak i podigao ga. Traku je pritisnuo na bijelu karticu dimenzija 3x5. Isto je učinio s drugim otiskom. Imao je dva dobra otiska što ih može ponijeti sa sobom. Tada Aguila uđe u sobu.

Jeste li našli otisak?

Dva. Nadajmo se da su njegovi, a ne njezini. Ionako se čini da to nije posebno važno. Zvučalo je kao da gaje i ona prepoznala. Je li pogledala fotografije?

Aguila kimne i reče:

Inzistirala je. Jeste li pretražili sobu?

Zbog čega?

Ne znam.

Samo sam pogledao naokolo. Ovdje nema mnogo toga.

Jeste li uzeli otiske prstiju s limenki za kavu?

Bosch pogleda police. Ondje su se nalazile tri stare limenke kave Maxwell House.

Ne reče zaključio sam da će na njima biti ženini otisci. Ne želim joj uzimati otiske kako bih to usporedio s onim što bih dobio na limenkama. Ne isplati se mučiti je time.

Aguila kimne glavom, ali mu se tada na licu pojavi zbunjen iz-raz.

Zašto bi siromašan čovjek i njegova žena imali tri limenke kave?

To je bila dobra napomena. Bosch priđe policama i skine jednu limenku. Unutra je nešto zveckalo, a kad ju je otvorio, našao je šaku pesosa. Sljedeća limenka što ju je skinuo s police bila je ot-prilike do trećine ispunjena kavom. Posljednja je bila najlakša. Unutra je našao dokumente, krsni list GutierrezLlose i vjenčani list. Bili su u braku trideset dvije godine. Deprimirala gaje pomisao na to. Unutra je također našao polaroidnu fotografiju GutierrezLlose, a Bosch je vidio da je to doista Juan Neznanac #67. Identitet potvrđen. Ondje je također bila polaroidna fotografija njegove že-ne. I konačno, našao je snop odrezaka od čekova povezanih gume-nom trakom. Bosch ih je prelistao i vidio da su svi izdani na malene svote i dobiveni u različitim tvrtkama financijski podaci najamnog radnika. Tvrtke koje najamnim radnicima nisu plaćale gotovinom, davale su čekove. Posljednja dva papira u snopu bila su odresci za po šesnaest dolara svaki od čekova što ih je izdao EnviroBreed Inc. Bosch je odreske stavio u džep i rekao Aguili da mogu poći.

Dok je Aguila još jednom izražavao sućut udovici, Bosch je pošao do prtljažnika automobila kako bi spremio opremu za otiske prstiju i kartice s dobivenim otiscima. Pogledao je preko poklopca prtljažnika i vidio da Aguila još uvijek stoji s Munozom i ženom. Harry je na brzinu maknuo sag s desne strane prtljažnika, podigao rezervnu gumu i pograbio pištolj. Stavio ga je u futrolu i pomaknuo je oko struka tako da mu je pištolj sada bio na leđima. Pokrivala ga je jakna, ali onaj tko baš to traži mogao bi ga vidjeti. Međutim, Aguila više nije zabrinjavao Boscha. Ušao je u automobil i čekao. Aguila je stigao za nekoliko trenutaka.

Dok su se udaljavali, Bosch je u retrovizoru promatrao udovicu i šerifa.

Što će sada biti s njom? upita Aguilu.

Ne želite to znati, detektive Bosch. Život joj je i ranije bio težak. Sad će se njezine muke samo umnožiti. Vjerujem da plače radi sebe jednako kao i za svojim izgubljenim mužem. I s razlogom.

Bosch je vozio u šutnji dok nisu izišli iz Grada izgubljenih du-ša i vratili se na glavnu cestu.

Ono je bili vrlo mudro, ondje u kućici reče nešto kasnije. S limenkama za kavu.

Aguila ništa nije rekao. Nije ni morao. Bosch je znao da je već bio ondje i vidio odreske EnviroBreedovih čekova. Grena je muljao, a Aguila se to nije sviđalo ili to nije odobravao, ili je možda samo bio nezadovoljan jer i on nije dobio dio. Bez obzira na razlog, po-kazivao je Boschu pravi put. Aguila je želio da Bosch nađe odreske. Želio je da Bosch zna da je Grena lažljivac.

Jeste li bili u EnviroBreedu, sami se raspitali?

Ne reče Aguila. To bi netko prijavio mojem kapetanu. Nisam mogao poći onamo nakon što se on službeno raspitao. EnviroBreed sudjeluje u međunarodnim poslovima. Ima ugovore s državnim agencijama u Sjedinjenim Državama. Morate razumjeti, to je...

Delikatna situacija?

Da, to je istina.

Poznate su mi takve situacije. Razumijem. Vi ne možete sre-diti Grenu, ali ja mogu. Gdje je EnviroBreed?

Nije daleko odavde. Na jugozapadu, gdje je teren uglavnom ravan dok se ne počne uzdizati u Sierra de los Cucapah. Ondje ima mnogo industrijskih koncerna i velikih rančeva.

Koliko je EnviroBreed udaljen od ranca u vlasništvu pape?

Pape?

Zorrillo. Papa Mexicalija. Mislio sam da želite čuti o drugom slučaju na kojemu radim.

Neko su se vrijeme vozili u šutnji. Bosch je pogledao u stranu i vidio da se Aguilino lice smračilo. Mogao je to vidjeti unatoč zr-calima. Njegovo spominjanje Zorrilla vjerojatno je potvrdilo neku sumnju što je bujala u meksičkom detektivu otkako je Grena po-kušao omesti istragu. Bosch je zahvaljujući Corvu već znao da se EnviroBreed nalazi odmah preko puta ranca. Njegovo je pitanje bilo samo još jedan test za Aguilu.

Prošlo je određeno vrijeme prije nego je Aguila odgovorio.

Ranč i EnviroBreed su jako blizu, bojim se.

Dobro. Pokažite mi.

22.

Dopustite mi jedno pitanje reče Bosch. Kako to da ste onaj upit poslali u konzulat? Želim reći, ovdje dolje nemate odjela za nestale osobe. Ako netko nestane, onda to obično znači da je prešao granicu, ali vi ne šalžete upite. Što vas je navelo na pomisao da je ovo drukčije? Vozili su se prema planinskom lancu što se uzdizao visoko iz-nad svijetlosmeđeg smoga nad gradom. Kretali su se prema jugo-zapadu po Avenida Val Verde i prolazili kroz područje gdje su se rančevi protezali sa zapadne strane ceste, a industrijska postrojenja s istočne.

Žena me uvjerila reče Aguila. Došla je sa šerifom i pod-nijela prijavu. Grena mi je dodijelio istragu, a njezine su me riječi uvjerile da GutierrezLlosa ne bi bez nje svojevolumno prešao granicu. I tako sam pošao do kruga.

Aguila je rekao da je krug ispod zlatnoga kipa Benita Juareza na Calzado Lopez Mateos mjesto na koje odlaze muškarci i čekaju posao. Najamni radnici koje je ondje ispitao rekli su da EnviroBreedovi kombiji dolaze dva do tri puta tjedno i uzimaju radnike. Oni koji su radili u postrojenju za uzgoj kukaca opisali su to kao težak posao. Pripremali su smjesu kojom su se kukci hranili tijekom uzgoja i ukrcavali teške kutije u kamione. Muhe su im stalno ulijetale u usta i oči. Mnogi koji su ondje radili rekli su da se nikad nisu onamo vraćali, već su radije čekali druge poslodavce da dođu do kruga.

Ali ne i GutierrezLlosa. Ljudi koji su tada bili u krugu rekli su da su ga vidjeli kako ulazi u EnviroBreedov kombi. U usporedbi s drugim najamnim radnicima on je bio starac. Nije mogao birati poslodavce.

Aguila je rekao da je poslao upite o nestaloj osobi u konzulate u južnoj Kaliforniji pošto je saznao da se EnviroBreedov proizvod vozi preko granice. Jedna od njegovih teorija bila je da je čovjek poginuo u nesreći u postrojenju, a njegovo su tijelo sakrili kako bi izbjegli istragu koja bi mogla zaustaviti proizvodnju. Aguila je vjerovao da se tako nešto često događa u industrijskim dijelovima grada.

Istraga o smrti, čak i o slučajnoj smrti, može biti vrlo skupa reče Aguila.

La mordida.

Da, podmićivanje.

Aguila je objasnio da je njegova istraga zaustavljena kad je o svojim otkrićima razgovarao s Grenom. Kapetan je rekao da će se on pozabaviti istragom u EnviroBreedu, a kasnije je izvijestio da ništa nije otkrio. Tako je ostalo dok Bosch nije nazvao i iznio nove vijesti o tijelu.

Zvuči kao da je Grena dobio svoj zalogaj.

Aguila na to nije odgovorio. Počeli su prolaziti kraj ranca zaštićenog ogradom od metalne mreže na čijem se vrhu nalazila bod-ljikava žica. Bosch je gledao kroz ogradu prema Sierra de los Cucapah, ali ništa nije vidio na golemom prostranstvu između ceste i planina. No uskoro su stigli do otvora u ogradi, ulaza na ranč, a ondje je poprijeko bio parkiran kamionet za dostavu. Dva su čovjeka sjedila u kabini. Dok su se vozili kraj njih, pažljivo su promotrili Boscha, ali je i on njih pažljivo promotrio.

To je to, zar ne? reče. Zorrillov ranč.

Da. Ulaz.

Zorrillovo se ime uopće nije spominjalo dok ga niste čuli od mene?

Ne, sve dok ga vi niste spomenuli.

Aguila više ništa nije rekao. Za minutu su stigli do nekih kuća unutar ograde, ali blizu ceste. Bosch je vidio betonsku građevinu sličnu štaglju, sa zatvorenim garažnim vratima. S obje strane građevine bili su korali, a u njima je vidio šest bikova u odvojenim pregradama. Nikoga nije bilo na vidiku.

Uzgaja bikove za borbu reče Aguila.

Čuo sam. U ovim krajevima to donosi mnogo novaca?

Sve iz sjemena nagrađenog bika. El Temblar. Vrlo slavna ži-votinja u Mexicaliju. Bik koji je ubio Mesona, slavnog toreadora. Sad živi ovdje i po volji hara rancem, uzimajući junice kad mu se prohtije. Prvorazredna životinja.

Drhtaj? upita Bosch.

Da. Kažu da čovjek i zemlja drhte kad zvijer napada. To je legenda. Dobro je poznata smrt Mesona od prije deset godina. Tog se događaja svake nedjelje prisjećaju na trgu.

A El Temblar slobodno trči onuda? Poput psa čuvara ili ta-ko nešto. Poput buldoga.

Katkad ljudi stoje uz ogradu i čekaju ne bi li načas ugledali veličanstvenu životinju. Bikovi koji se otele iz njegova sjemena smatraju se najboljima u cijeloj Baji. Zaustavite ovdje.

Bosch skrene u stranu. Opazio je da Aguila gleda na suprotnu stranu ceste prema nizu skladišta i postrojenja. Na nekima su se nalazili natpisi. Uglavnom na engleskom. To su kompanije koje se koriste jeftinom meksičkom radnom snagom i plaćaju niske poreze, a proizvode robu za Sjedinjene Države. Ima proizvođača namještaja, keramičkih pločica, tvornica prekidača i sklopki.

Vidite li zgradu Mexitec namještaja? upita Aguila. Druga građevina iza toga, bez natpisa, to je EnviroBreed.

Zgrada je bila bijela, i Aguila je u pravu. Nije bilo nikakva nat-pisa ili nekog drugog znaka koji bi ukazivao na to što se ondje događa. Okruživala ju je oграда visoka tri metra s bodljikavom ži-com na vrhu. Znakovi na ogradi na dva su jezika upozoravali da je elektrificirana i da se unutar ograde nalaze psi. Bosch nije vidio nijednog psa, pa je zaključio da ih vjerojatno puštaju noću. Me-đutim, vidio je dvije kamere na prednjim uglovima zgrade i nekoliko automobila parkiranih u dvorištu. Nije vidio EnviroBreedove kom-bije, ali su dvojica garažna vrata na prednjoj strani zgrade bila zat-vorena.

Bosch je morao pritisnuti dugme, reći zašto je došao i podići svoju značku prema udaljenoj kameri prije nego što su se vrata na ogradi automatski otvorila. Parkirao je kraj smeđeg lincolna s kalifornijskom registracijom, te su se zaputili preko prašnjavog neas-faltiranog parkirališta prema vratima na kojima je pisalo URED. Prešao je rukom preko stražnjeg dijela kuka i osjetio pištolj ispod jakne. Tek toliko da

se obodri. Vrata su se otvorila čim je posegnuo za kvakom, a čovjek s kaubojskim šeširom, čiji je obod bacao sjenu na njegovo lice puno ožiljaka od akni i ogrubjelo od sunca, izišao je i pripalio cigaretu. Bio je bijelac, a Bosch je pomislio da je to možda vozač kombija kojeg je vidio u Centru za istrebljenje u Los Angelesu.

Posljednja vrata lijevo reče čovjek. Čeka vas.

Tko nas čeka? On.

Čovjek sa šeširom se nasmiješi, a Bosch pomisli da bi mu se lice moglo raspucati. Bosch i Aguila uđu u drvom obloženi hodnik. Vodio je ravno prema stražnjem dijelu zgrade. Slijeva se nalazio maleni prijamni pult, a iza njega bila su troja vrata. U dnu hodnika nalazila su se četvrta vrata. Mlada Meksikanka sjedila je za pri-jamnim pultom i bez riječi zurila u njih. Bosch je kimnuo glavom te su se zaputili prema stražnjem dijelu. Prva vrata kraj kojih su prošli bila su zatvorena, a na njima je pisalo MPSD. Ministarstvo poljoprivrede Sjedinjenih Država. Sljedeća dvoja vrata nisu imala nikakva natpisa. Na vratima u dnu hodnika nalazio se natpis s riječima:

OPASNOST RADIJACIJA NEZAPOSLENIMA ULAZ STROGO ZABRANJEN

Harry je kraj vrata ugledao kuku na kojoj su visjele zaštitne naočale i maske za disanje. Otvorio je posljednja vrata s lijeve strane te su ušli u maleno predsoblje u kojem se nalazio tajničin stol, ali nije bilo tajnice.

Ovamo, molim vas začuje se nečiji glas iz susjedne prostorije.

Bosch i Aguila stupe u veliki ured u čijoj se sredini nalazio go-lemi čelični stol. Za njim je sjedio muškarac u svijetloplavoj košulji. Nešto je upisivao u dnevnik rada, a na stolu se nalazila plastična šalica kave koja se još pušila. Kroz žaluzine na prozoru iza njega dopiralo je dovoljno svjetlosti, tako da nije morao upaliti stolnu lampu. Mogao je imati pedesetak godina, a u prosijedoj kosi vidjeli su se tragovi stare crne boje za kosu. I on je bio Amerikanac.

Čovjek ništa nije rekao, već je nastavio pisati. Bosch se osvrnuo naokolo i na niskoj polici uza zid blizu stola ugledao konzolu s če-tiri ekrana zatvorenog televizijskog sustava. Vidio je crnobijele prizore s ulaza i prednjih uglova. Četvrti je ekran bio vrlo mračan, a prikazivao je unutrašnjost prostorije za koju je Bosch pretpostavio da služi za ukrcaj tereta. Vidio je bijeli kombi s otvorenim stražnjim vratima i dvatri čovjeka koji ukrcavaju velike bijele kutije.

Da? reče čovjek. Još uvijek nije podigao pogled.

Prilično jako osiguranje za muhe. Sad je podigao pogled.

Kako, molim?

Nisam znao da su tako vrijedne.

Što mogu učiniti za vas? Bacio je nalivpero na stol i time pokazao da se zbog Boscha zaustavljaju kotači međunarodne trgo-vine.

Harry Bosch, policija Los...

To ste rekli na ulazu. Što mogu za vas učiniti?

Došao sam razgovarati o jednom od vaših radnika.

Ime? Ponovno je uzeo nalivpero i vratio se radu na dnevniku.

Znate što? Čovjek bi mislio da će policajac koji prijeđe četiristo kilometara i granicu, samo da bi postavio nekoliko pitanja, pobuditi barem malo zanimanja. Ali to za vas ne vrijedi. To me uznemirava.

Nalivpero ovaj put jače udari i odbije se od stola u koš za smeće.

Policajce, nije me briga uznemirava li to vas ili ne. Imam pošiljku osjetljive robe koju moram poslati do četiri sata. Nemam vremena pokazivati zanimanje kakvo vi mislite da zaslužujete. Da-kle, ako mi želite dati ime djelatnika, to jest, ako je uopće bio naš djelatnik, odgovorit ću na vaša pitanja.

Kako to mislite, bio djelatnik?

Što?

Upravo ste rekli bio.

Pa?

Pa, što to znači?

Rekli ste... vi ste došli ovamo postavljati ta pitanja. Ja...

A vaše ime je?

Što?

Kako se zovete?

Čovjek zastane, posve zbunjen, i otpije malo kave. Potom reče:

Znate, gospodine, ovdje nemate nikakvih ovlasti.

Rekli ste, ako je uopće bio naš djelatnik, a ja nikad nisam spo-menuo riječ bio. To me navodi na pomisao kako vi već znate da razgovaramo o osobi koje više nema. Koja je mrtva.

Samo sam pretpostavio, u redu. Ako policajac dolazi ovamo čak iz Los Angelesa, pretpostavio sam da govorimo o mrtvom čovjeku. Ne pokušavajte mi stavljati riječi... Ne možete upadati ovamo s tom značkom koja ne vrijedi koliko lim od kojeg je napravljena kad prijeđete granicu, i maltretirati me. Ne moram...

Želite nekoga tko ima ovlasti? Ovo je Carlos Aguila iz meksičke Državne policije. Možete smatrati da on postavlja ista pitanja kao i ja. Aguila kimne glavom, ali ništa ne reče.

Nije u tome stvar reče čovjek. Stvar je u tom tipičnom američkom imperijalističkom sranju što ga donosite sa sobom. Meni se to čini vrlo neukusnim. Zovem se Charles Ely. Ja sam vlasnik EnviroBreeda. Ništa ne znam o čovjeku za kojeg tvrdite da je ovdje radio.

Nisam vam rekao njegovo ime.

Nije važno. Razumijete li sada? Pogriješili ste. Pogrešno ste odigrali ovu igru.

Bosch iz džepa izvadi fotografiju iz mrtvačnice na kojoj je bio GutierrezLlosa i gurne je preko stola. Ely nije dotaknuo fotografiju, ali

ju je pogledao. Bosch na njegovu licu nije opazio nikakvu reakciju. Tada Bosch spusti na stol odreske od čekova. Isto. Nikakve reakcije.

Zove se Fernal GutierrezLlosa reče Bosch. Najamni rad-nik. Želim znati kad je zadnji put bio ovdje i što je radio.

Ely izvadi nalivpero iz koša za smeće i njime gurne fotografiju natrag prema Boschu.

Bojim se da vam ne mogu pomoći. O najamnim radnicima ne vodimo evidenciju. Plaćamo im čekovima koji glase "na dono-sioca" na kraju svakog radnog dana. Ti se ljudi stalno izmjenjuju. Ne poznajem nijednog od njih. I vjerujem da smo već odgovorili na pitanja o tom čovjeku. Kapetanu Greni iz DPa. Pretpostavljam da ću ga sada morati nazvati i vidjeti zašto to nije bilo dovoljno.

Bosch je poželio pitati misli li na isplatu što ju je dao Greni ili na informacije. No suzdržao se jer bi se to vratilo Aguili. Umjesto toga reče:

Učinite to, gospodine Ely. U međuvremenu bi se možda netko drugi ovdje mogao sjetiti toga čovjeka. Malo ću pogledati naokolo.

Ely se odmah uzrujao.

Ne, gospodine, nećete slobodno lutati ovim postrojenjem. Dijelovi ove zgrade koriste se za ozračivanje materijala te se sma-traju opasnim i zabranjenim za sve osim za ovlašteno osoblje. Druga su područja pod nadzorom Ministarstva poljoprivrede SADA i namijenjena za karantenu. Nikome nije dopušten pristup. Ponav-ljam, ovdje nemate nikakvih ovlasti.

Tko je vlasnik EnviroBreeda, Ely? upita Bosch. Čini se da je promjena teme iznenadila Elyja.

Tko? promuca.

Tko je vlasnik, Ely?

Ne moram odgovoriti na to. Nemate...

Čovjek sa suprotne strane ulice? Je li papa taj čovjek? Ely ustane i pokaže prema vratima.

Ne znam o čemu govorite, ali znam da odlazite. Obratit ću se meksičkom DPu, američkim i meksičkim vlastima. Vidjet ćemo žele li da policija Los Angelesa ovako postupa u stranoj zemlji.

Bosch i Aguila vrata se u hodnik i zatvore vrata. Harry se tre-nutak zadržao ondje i osluškivao hoće li čuti zvuk telefona ili kora-ka. Ništa nije čuo, a tada se okrenuo prema vratima u dnu hodnika. Pritisnuo je kvaku. Vrata su bila zaključana.

Pred vratima s natpisom MPSD nagnuo je glavu i oslušnuo, ali ništa nije čuo. Otvorio je vrata bez kucanja, a čovjek na kojem se jasno vidjelo da je birokrat podigao je pogled s malenog drvenog pisaćeg stola. Prostorija je bila otprilike četiri puta manja od Elvjeva ureda. Čovjek je na sebi imao bijelu košulju kratkih rukava i tanku plavu kravatu. Imao je kratko podšišanu sijedu kosu, brkove što su

podsjekali na kraj četkice za zube i sitne, mrtve oči koje su gledale iza bifokalnih naočala što su mu stiskale ružičaste slje-poočnice. Na plastičnoj pločici na džepu pisalo je njegovo ime: Jerry Dinsmore. Na masnom papiru na njegovu stolu nalazio se do polovice pojeden burrito s grahom.

Mogu li vam pomoći? reče s punim ustima. Bosch i Aguila uđu u prostoriju.

Bosch mu je pokazao svoju iskaznicu i dopustio mu daje dobro pogleda. Potom je fotografiju iz mrtvačnice stavio na stol kraj burrita. Dinsmore ju je pogledao, umotao u papir svoj dopola pojeden obrok i spremio ga u ladicu.

Poznajete li ga? upita Bosch. Samo rutinska provjera. Ri-ječ je o zaraznoj bolesti. Čovjek ju je donio sa sobom u Los Angeles i ondje umro. Pratimo njegovo kretanje tako da se svi s kojima je bio u doticaju mogu cijepiti. Još uvijek imamo dovoljno vremena. Nadamo se.

Dinsmore je sada mnogo sporije žvakao hranu. Pogledao je fo-tografiju, a zatim se preko naočala zagledao u Boscha.

Je li on bio jedan od ljudi koji su ovdje radili?

Mislimo da jest. Provjeravamo sve stalne djelatnike. Mislili smo da ćete ga možda prepoznati. O tome koliko ste mu se približili ovisi je li vam potrebna karantena.

Pa, ja se nikad ne približavam radnicima. Nisam u opasnosti. No o kakvoj to bolesti govorite? Ne vidim zašto bi PLA... ovaj čo-vjek izgleda kao da ga je netko premlatio.

Žao mi je, gospodine Dinsmore, to je povjerljivo dok ne ut-vrdimo prijeti li vam opasnost. Ako prijeti, pa, tada ćemo morati položiti karte na stol. Dakle, kako to mislite da se nikad ne pribli-žavate radnicima? Zar vi niste inspektor u ovom postrojenju?

Bosch je očekivao da će Ely svakog trenutka uletjeti u prostoriju.

Ja jesam inspektor, ali me zanima samo konačni proizvod. Pregledavam uzorke baš iz transportnih kutija. Potom zapečatim kutije. To se obavlja u otpremnoj prostoriji. Morate imati na umu da je ovo privatna tvrtka, pa ja nemam slobodan pristup u labo-ratorije za uzgoj ili sterilizaciju. Stoga se ne krećem među radni-cima.

Spomenuli ste uzorke. Znači li to da ne pregledavate sve kutije?

Ne znači. Ne pregledavam sve cilindre s ličinkama u svakoj od transportnih kutija, ali pregledavam i zapečaćujem kutije. Ne vidim kakve to veze ima s tim čovjekom. On nije...

Ni ja to ne vidim. Nije važno. Niste u opasnosti. Dinsmoreove se sitne oči neznatno rašire. Bosch mu namigne

kako bi ga još više zbunio. Pitao se je li Dinsmore dio onoga što se ovdje događa ili ništa ne zna. Rekao mu je neka se vrati svom burritu, a tada se on i Aguila vrate na hodnik. Baš u tom trenutku otvorila su

se vrata u dnu hodnika i na njima se pojavio Ely. Skinuo je s lica masku za disanje i zaštitne naočale i zaletio se hodnikom prema njima, a kava se prolijevala preko ruba plastične šalice.

Želim da vas dvojica nestanete odavde, osim ako nemate sud-ski nalog.

Već je stigao do Boscha, a lice mu se zajapurilo od srdžbe. Možda je takvim nastupom zastrašivao ostale, ali Bosch nije bio impresioniran. Pogledao je u čovjekovu šalicu kave i nasmiješio se kad je maleni djelić slagalice došao na svoje mjesto. U že-lučanom sadržaju Juana Neznanca #67 bilo je kave. Tako je progutao voćnu muhu koja je Boscha dovela ovamo. Ely je sli-jedio njegov pogled i opazio voćnu muhu koja je plutala na po-vršini vruće tekućine.

Jebene muhe reče.

Znate reče Bosch vjerojatno ću nabaviti taj sudski nalog.

Nije mu ništa drugo padalo na pamet, a nije Elyju želio priuštiti zadovoljstvo da ga izbací. On i Aguila krenuli su prema vratima.

Ne računajte na to reče Ely. Ovo je Meksiko. Ovdje baš ništa ne značíte.

23.

Bosch je stajao kraj prozora svoje sobe na drugom katu hotela Colorado na Calzado Justo Sierra i promatrao dio Mexicalija koji je mogao vidjeti. S lijeve strane pogled mu je zastiralo drugo krilo hotela. No gledajući nadesno vidio je da su ulice zakrčene auto-mobilima i živopisnim autobusima što ih je prije vidio. Čuo je kako negdje svira mariachi sastav. U zraku se osjećao miris masnoće za prženje što je dopirao iz obližnjeg restorana. Nebo iznad ruševna grada bilo je grimizno i crveno od svjetlosti dana, koji se gasio. U daljini je mogao vidjeti zgrade sudskog centra i, blizu njih s desne strane, kružni oblik stadiona. Plaža de los Toros.

Prije dva sata nazvao je Corva u Los Angeles, ostavio mu svoj broj i adresu, a sad je čekao da mu se javi njegov čovjek u Mexicaliju, Ramos. Odmaknuo se od prozora i pogledao telefon. Znao je da je vrijeme i za druge telefonske razgovore, ali je oklijevao. Uzeo je pivo iz vjedrice s ledom na komodi i otvorio ga. Ispio je četvrtinu i sjeo na krevet kraj telefona.

Na njegovoj kućnoj automatskoj sekretarici bile su tri poruke, sve od Poundsa i sve su glasile isto: "Nazovi me."

Ali nije ga nazvao. Umjesto toga, najprije je nazvao Odjel za umorstva. Bila je subotnja večer, ali vjerojatno će svi još biti na radnome mjestu zbog Portera. Javio mu se Jerry Edgar.

Kakva je situacija?

Sranje, čovječe, moraš doći ovamo. Govorio je vrlo tihim glasom. Svi te traže. OPU radi na slučaju pa ne znam točno što

se događa. Ja sam samo jedan od potrkala. Ali mislim, ovaj... ne znam, čovječe.

Što? Reci mi.

Kao da misle da si ti ubio Portera ili si sljedeći na redu. Teško je procijeniti što rade ili misle.

Tko je ondje?

Svi. Ovo je zapovjedno mjesto. Irving se sada nalazi u kutiji s Devedeset osmicom.

Bosch je znao kako neće moći dopustiti da ovo potraje. Mora se javiti u postaju. Možda je već sam sebi nanio nepopravljivu štetu.

U redu reče. Nazvat ću ih. Najprije moram obaviti jedan drugi telefonski poziv. Hvala ti.

Bosch spusti slušalicu i utipka drugi broj, nadajući se da ga je dobro zapamtio i da će ona biti kod kuće. Bilo je gotovo sedam sati pa je pomislio da je možda izišla na večeru, ali se ipak javila pošto je telefon šesti put zazvonio.

Bosch je. Je li ovo loš trenutak?

Što želiš? upita Teresa. Gdje si? Svi te traže, znaš.

Čuo sam. Ali nisam u gradu. Samo sam nazvao, jer sam čuo da su našli mog prijatelja Lucijusa Portera.

Da, jesu. Zao mi je. Upravo sam se vratila s obdukcije.

Da, pretpostavio sam da ćeš je ti obaviti. Uslijedila je tišina, a tada ona reče:

Harry, zašto imam osjećaj da želiš... Da me zoveš samo zato jer ti je on bio prijatelj?

Pa...

O, sranje! Zar opet započinjemo?

Ne. Samo bih želio znati kako je ubijen, to je sve. Bio mi je prijatelj. Radio sam s njim. Nije važno.

Ne znam zašto ti dopuštam da mi to radiš. Sranje. Meksička kravata, Harry. Evo, jesi li zadovoljan? Jesi li dobio ono što si želio?

Garota?

Da. Čelična žica na krajevima omotana oko dva drvena klina. Sigurna sam da si to već vidio. Hoću li sutra i o ovome čitati u Timesu?

Šutio je dok nije bio siguran da je završila. Pogledao je prema otvorenom prozoru i vidio da je dnevna svjetlost posve nestala. Nebo je imalo boju tamnocrvenog vina. Pomislio je na čovjeka u Poe's klubu. Tri suze.

Jeste li napravili uspo...

Usporedbu sa slučajem Jimmyja Kappsja? Da. Mi smo mnogo ispred tebe, ali to će biti gotovo tek za nekoliko dana.

Kako to?

Jer treba toliko vremena za testiranje drvenih vlakana na dr-škama i analizu primjesa u žici. Međutim, obavili smo analizu pre-sjeka žice. To prilično obećava.

A to znači?

Znači da izgleda kako je žica garote upotrijebljene za umor-stvo Portera odrezana od istog komada žice kao i ona kojom je umoren Kapps. Krajevi se slažu. To nije sto posto sigurno, jer slič-na kliješta ostavljaju slične tragove rezanja. Zato ćemo obaviti us-poredbu metalnih primjesa. Znat ćemo za nekoliko dana.

Djelovala je vrlo službeno. Čudilo ga je što se još uvijek ljuti na njega. Činilo se da televizijski izvještaji od predhodne večeri govore njoj u prilog. Nije znao što bi rekao. Ranije mu je bilo ugodno s njome u krevetu, a sad osjeća nervozu samo dok razgova-rajaju telefonom.

Hvala, Teresa konačno će on. Vidjet ćemo se.

Harry? reče Teresa prije nego što je uspio spustiti slušalicu.

Da?

Mislim da me više ne bi trebao zvati kad se vratiš. Najbolje je da naš odnos bude na profesionalnoj razini. Ako se vidimo u dvorani za obdukcije, onda u redu. Ali neka ostane na tome.

Ništa nije rekao.

U redu?

Svakako.

Spustili su slušalice. Bosch je nekoliko minuta nepomično sje-dio. Na koncu je ponovno podigao slušalicu i nazvao izravni broj staklene kutije. Pounds se odmah javio.

Ovdje Bosch.

Gdje si?

U Mexicaliju. Ostavio si mi poruke?

Zvao sam hotel koji si spomenuo u snimljenoj poruci. Rekli su da se ondje uopće nisi pojavio.

Odlučio sam odsjesti s druge strane granice.

Prekini s glupostima. Porter je mrtav.

Što! Bosch se svim silama trudio da to zvuči iskreno. Što se dogodilo? Jučer sam ga vidio. On...

Prestani s glupostima, Bosch. Što radiš ondje dolje?

Rekao si mi neka pođem onamo kamo me slučaj odvede. Odveo me ovamo.

Nikad ti nisam rekao da pođeš u Meksiko. Vikao je. Že-lim da si ovdje prije deset minuta. Ovo ne izgleda dobro za tebe. Imamo barmena koji je spreman prisegnuti na Krista da si ti krivac. On... čekaj malo.

Bosch začuje se novi glas na liniji. Ovdje šefov zamjenik Irving. Gdje se točno nalazite?

U Mexicaliju.

Želim vas vidjeti u svom uredu sutra ujutro u osam. Bosch nije oklijevao. Znao je da ne smije pokazati nikakvu sla-bost.

Neće moći, šefe. Ovdje imam nekih nesvršenih poslova za koje mi treba barem još sutrašnji dan.

Ovdje govorimo o umorstvu kolege policajca, detektive. Ne znam jeste li toga svjesni, ali možda ste i sami u opasnosti.

Znam što radim. Umorstvo kolege policajca dovelo me ovamo. Sjećate se? Ili zar Moore nije važan?

Irving je to ignorirao.

Oglušujete se na moju izričitu naredbu da se vratite?

Gledajte, šefe, nije me briga što vam govori neki barmen, vi znate da ja nisam počinitelj.

To nisam ni rekao. No vaše riječi pokazuju da o tome znate više no što bi trebali znati ako niste umiješani.

Samo kažem da su odgovori na mnoga pitanja, o Mooreu, Porteru i ostalima, ovdje dolje. Sve je ovdje dolje. Ostajem.

Detektive Bosch, pogriješio sam kad je riječ o vama. Ovaj put sam vam dao mnogo prostora, jer mi se učinilo da u vama opa-žam promjenu. Sad vidim da sam pogriješio. Opet ste me prevarili. Vi...

Šefe, ja radim svoj...

Ne prekidajte me! Možda ćete se oglušiti o moju izričitu naredbu da se vratite, ali da me niste prekidali. Kažete da se ne želite vratiti. Dobro. Nemojte. Ali može se dogoditi da se nikad ovamo ne vratite, Bosch. Razmislite o tome. Ono što ste imali ranije, neće vas čekati kad se vratite.

Nakon što je Irving spustio slušalicu, Bosch je uzeo drugu bocu piva iz vjedrice, pripalio cigaretu i prišao prozoru. Nije se bojao Irvingovih prijatnji. Ne previše. Vjerojatno će ga nakratko suspen-dirati, možda najviše pet dana. Š tim se može nositi. Ali Irving neće premjestiti Boscha. Kamo bi ga mogao poslati? Nema mnogo

mjesta nižih od hollywoodske postaje. Bosch je razmišljao o Porteru. Dosad je to uspio odgoditi, izbaciti iz glave. No sad je morao razmišljati o Porteru. Zadavljen žicom, ostavljen u kontejneru za smeće. Siroti kopilan. No nešto Boschu nije dopuštalo da suosjeća s mrtvim policajcem. Ništa u svemu tome nije ga dirnulo u srce onako kako je mislio da hoće, ili bi trebalo. To je bio žalostan za-vršetak života. Ali on nije osjećao sažaljenje. Porter je počinio fa-talne pogreške. Bosch je obećao sebi da on to neće učiniti i da će poći dalje.

Pokušao se usredotočiti na Zorrilla. Harry je bio siguran da upravo papa upravlja događajima, da je on poslao ubojicu neka počisti labave končice. Ako je vjerojatno da je isti čovjek ubio Kappsa i Portera, onda je lako dodati i Moorea kao žrtvu. A možda čak i Fernala GutierrezLlosu. Čovjek s tri suze. Može li se sada odbaciti sumnja na Dancea? Bosch je mislio da ne može. Možda je Dance bio potreban da

bi namamio Moorea u Skrovište. Njegovo ga razmišljanje uvjerilo da dobro postupuje kad ostaje ovdje. Odgovori su tu, a ne u Los Angelesu. Pošao je do svoje torbe za spise koja je bila na komodi i izvadio zatvorsku fotografiju Dancea. Nalazila se u dosjeu koji je Moore sastavio. Promatrao je namršteno lice mladog čovjeka koji je još uvijek imao dječjačko lice i izbljedjelu plavu kosu. Želio bi se popeti ljestvama, pa je došao južno od granice kako bi se izborio za sebe. Bosch je shvatio da se Dance neće lako uklopiti u sredinu ako je došao u Mexicali. Netko mu mora pomagati. *

Trgnuo se kad je začuo kucanje na vratima. Bosch tiho odloži bocu i uzme pištolj s noćnog ormarića. Kroz špijunku je vidio muškarca tridesetih godina, tamne kose i gustih brkova. Nije bio kono-bar koji je ranije donio pivo.

Si?

Bosch. Ja sam Ramos.

Bosch je otvorio vrata, ali nije skinuo lanac, te je pitao čovjeka neka mu pokaže osobnu iskaznicu.

Šališ se? Ovdje ne nosim iskaznicu. Pusti me unutra. Corvo me poslao.

Kako bih ja to mogao znati?

Jer si prije dva sata nazvao Operacije u Los Angelesu i ostavio svoju adresu. Kažem ti, postanem jebeno paranoičan ako sve ovo moram objašnjavati dok stojim na hodniku.

Bosch zatvori vrata, skine lanac i ponovno ih otvori. Zadržao je pištolj u ruci, ali ga je spustio niz bok. Ramos prođe kraj njega u sobu. Priđe prozoru i pogleda van, a zatim se okrene i počne šetkati kraj kreveta.

Vani odvratno smrdi reče. Netko priprema tortille ili neko slično sranje. Imaš li još piva? I usput rečeno, ako te federalesi uhvate s tom stvarčicom, mogao bi imati problema oko povratka preko granice. Kako to da nisi ostao u Calexicu kako ti je Corvo rekao, čovječe?

Da nije bio policajac, Bosch bi pomislio da je pod jakim utjecajem kokaina. No zaključio je da je zacijelo riječ o nečem drugom, nečemu o čemu on još ništa ne zna, a Ramosa silno uzbuđuje. Bosch podigne slušalicu i naruči šest boca piva. Ni u jednom trenutku nije skidao pogleda s čovjeka u sobi. Kad je spustio slušalicu, gurnuo je pištolj za pojas i sjeo na stolicu kraj prozora.

Nisam se želio gnjaviti s kolonama na granici reče odgovorajući na jedno od mnogih Ramosovih pitanja.

Želiš reći da nisi želio vjerovati Corvu. Ne zamjeram ti. Nije da mu ja ne vjerujem. Vjerujem mu. No shvaćam potrebu čovjeka da ide vlastitim putem. Ionako ovdje imaju bolju hranu. No, Calexico, to je divlji gradić. To je jedno od onih mjesta... Nikad ne znaš kakva se

sranja događaju. Nađeš li se u takvome mjestu na pogrešnoj strani, nastradao si, čovječe. Meni se ovdje više sviđa. Jesi li jeo?

Bosch je na trenutak pomislio na ono što je Svlvia Moore rekla o crnom ledu. Ramos je još uvijek šetkao sobom, a Bosch je opazio da za pojasom ima dva elektronička^pagera. Agent je zbog nečega bio krajnje uzbuđen. Bosch je u to bio siguran.

Već sam jeo reče Bosch i primakne stolicu prozoru, jer se u sobi počeo osjećati zadah agentova tijela.

Znam najbolja kineska jela u dvije zemlje. Mogli bismo skok-nuti onamo na...

Hej! Ramos, sjedni. Činiš me nervoznim. Samo sjedni i reci mi što se događa.

Ramos se osvrne oko sebe kao da prvi put vidi sobu. Povučte stolicu od zida kraj vrata i zajaši je nasred sobe, oslanjajući se ru-kama na naslon.

Događa se to, čovječe, da nismo baš impresionirani onim sra-njem što si ga danas izveo u EnviroBreedu.

Bosch se čudio kako agent Službe protiv droge tako mnogo zna u tako kratkom vremenu, ali je nastojao da to ne pokaže.

To uopće nije bilo mudro nastavi Ramos. Zato sam došao ovamo reći ti neka prekineš s postupcima na svoju ruku. Corvo mi je rekao da je to tvoj način, ali nisam očekivao da ću to tako brzo vidjeti.

U čemu je problem? reče Bosch. To je bio moj trag. Pre ma onome što je Corvo rekao, vi momci niste ništa znali o tome mjestu. Pošao sam onamo kako bih ih malo protresao. To je sve.

Ti se ljudi ne tresu, Bosch. To ti govorim. Sad gledaj, dosta smo rekli. Samo sam želio reći to što sam imao i vidjeti na čemu još radiš, osim na onome mjestu s kukcima. Zapravo te pitam što radiš ovdje?

Prije nego što je Bosch mogao odgovoriti, začulo se glasno ku-canje na vratima, a SPDin agent je skočio sa stolice i odmah se postavio u čučeci položaj.

To je possluga u sobu reče Bosch. Što ti je?

Uvijek sam ovakav prije napada.

Bosch ustane radoznalo promatrajući SPDina agenta i pođe prema vratima. Kroz špijunku je vidio istog čovjeka koji je ranije donio dva piva. Otvorio je vrata, platio i dao Ramosu bocu piva.

Ramos je ispio pola boce prije nego što je ponovno sjeo. Bosch je ponio pivo do svoje stolice.

Kako to misliš, prije napada?

Pa reče Ramos nakon još jednog gutljaja. Ono što si dao Corvu bile su korisne informacije. Ali tada si to uprskao kad si da-nas ondje glumio kauboja. Gotovo si zajebao stvar.

To si već rekao. Što ste otkrili?

EnviroBreed. Provjerili smo informacije i to je pun pogodak. Ušli smo u trag vlasništvu preko niza fiktivnih vlasnika i došli do čovjeka po imenu Gilberto Ornelas. To je poznato drugo ime za tipa po imenu Fernando Ibarra, jednog od Zorrillovih ljudi. Radimo s federalesima na dobivanju naloga za pretres. U ovom slučaju su-rađuju. Ovaj novi državni odvjetnik što ga imaju ovdje dolje je čist i opak. Radi s nama. Dakle, doći će do velikog napada, ako dobi-jemo odobrenje.

Kad ćeš znati?

Svakog trenutka. Samo se još jedan dio mora uklopiti.

Koji to?

Ako prevozi crni led preko granice u EnviroBreedovim po-šilkama, kako ga prebacuje s ranca u postrojenje s kukcima? Vidiš, promatrali smo ranč, pa bismo to zacijelo vidjeli. I prilično smo sigurni da se stvar ne proizvodi u EnviroBreedu. Previše je malen, onuda se mota previše ljudi, preblizu je cesti, i tako dalje, i tako dalje. Svi pokazatelji govore da se proizvodi na rancu. Pod zemljom, u nekakvom bunkeru. Imamo snimke iz zraka koje pokazuju promjene temperature izazvane ventilacijom. U svakom slučaju, pitanje je kako to prebacuju na drugu stranu ceste do EnviroBreedu?

Bosch je razmislio o onome što je Corvo rekao u Sedmici. Kako se sumnja da je Zorrillo pomogao u financiranju tunela što je pro-lazio ispod granice u Nogalesu.

Ne prebacuju preko ceste, već ispod ceste.

Točno reče Ramos. Naši doušnici u ovom trenutku rade na tome. Kad dobijemo potvrdu, dobit ćemo i odobrenje državnog odvjetnika, a tada ulazimo. Istodobno napadamo ranč i EnviroBreed. Zajednička operacija. Državni odvjetnik šalje saveznu miliciju. Mi šaljemo EZOTL. Bosch je mrzio sve kratice što su ih tako voljele agencije za provođenje zakona i reda, ali je ipak pitao što znači EZOTL.

Ekipa za otkrivanje tajnih laboratorija. Ti su momci jebene ninje. Bosch je razmislio o svemu što je čuo. Nije shvaćao zašto se sve tako brzo događa. Ramos je nešto izostavio. Jamačno ima novih podataka o Zorrillu.

Vidjeli ste ga, zar ne? Zorrilla. Ili ga je netko drugi vidio.

Shvatio si. I onu drugu bijelu vjevericu koju si došao ovamo tražiti. Dancea.

Gdje? Kada?

Imamo doušnika unutar ograde koji je obojicu vidio izvan glavnog imanja; jutros su pucali u ciljeve. I tada smo...

Koliko je bio blizu? Doušnik?

Dovoljno blizu. Ne toliko da bi mogao reći Kako ste, gospodine Papa, ali dovoljno blizu da bi ga identificirao.

Ramos se glasno nasmije i ustane kako bi uzeo još jedno pivo. Dobacio je bocu Boschu, koji još nije popio ni prvo pivo.

Gdje je bio? upita Bosch.

Kriste, tko zna? Važno mi je samo to da se vratio i da će biti ondje kad ekipa EZOTL onamo upadne. I usput rečeno, bit će bolje da taj pištolj ne poneseš sa sobom, jer će federalcesi i tebe uhi-titi. Ekipi EZOTL dopuštaju nositi oružje kao osobitu povlasticu, ali to je sve. Državni odvjetnik će to potpisati. Bože, nadam se da tog čovjeka nikad neće kupiti ili ubiti. U svakom slučaju, kao što sam rekao, ako žele da imaš pištolj, dat će ti nešto iz svojih vlastitih zaliha.

A kako ću ja znati kad će biti akcija?

Ramos je još uvijek stajao. Trgnuo je glavom unatrag i ispraznio pola boce piva. Njegov je zadah posve ispunio sobu. Bosch je pri-maknuo bocu ustima i nosu kako bi osjetio miris piva, a ne SPDina agenta.

Javit ćemo ti reče Ramos. Uzmi ovo i čekaj. Dobacio je Boschu jedan odpagera što ih je nosio za pojasom.

Nosi to uza se, a ja ću ti javiti kad budemo spremni za pokret. Bit će to uskoro. Barem prije Nove godine, nadam se. Moramo dje-lovati. Nikad se ne zna koliko će se naš cilj ovaj put zadržati na mjestu. Dokrajčio je pivo i spustio bocu na stol. Nije uzeo drugu. Sas-tanak je završio.

Što je s mojim partnerom? upita Bosch.

Tko, Meksikanac? Zaboravi. On je Državna policija. Ne smiješ mu govoriti o ovome, Bosch. Papa ima DP i druge mjesne organe na svom platnom popisu. To je sigurno. Ondje nikome ne smiješ vjerovati, nikome ništa reći. Samo nosipager, kao što sam ti rekao, i čekaj moj signal. Pođi gledati borbe s bikovima. Zadržavaj se oko bazena ili tako nešto. Do vraga, čovječe, pogledaj se. Dobro bi ti došlo mflo boje.

Poznajem Aguilu bolje nego tebe.

Jesi li znao da radi za čovjeka koji je redoviti Zorrillov gost svake nedjelje na borbama s bikovima?

Ne reče Bosch. Pomisli na Grenu.

Jesi li znao da ako netko želi postati detektiv u meksičkoj Državnoj policiji, onda to napredovanje u službi mora kupiti u pro-sjeku za dvije tisuće dolara, a ne temelji se ni na kakvim istraži-teljским sposobnostima?

Ne.

Znam da nisi. Ali ovdje je tako. To moraš shvatiti. Nikome ne vjeruj. Možda radiš s posljednjim poštenim policajcem u Mexicaliju, ali zašto da ti život ovisi o tome?

Bosch kimne glavom i reče:

Još samo jedno! Želio bih sutra doći i pogledati vaše knjige s fotografijama. Imate li Zorrillove ljude?

Većinu. Što želiš?

Tražim čovjeka s tri tetovirane suze. On je Zorrillov ubojica. Jučer je u Los Angelesu ubio još jednog policajca.

Isuse! U redu, ujutro me nazovi na ovaj broj. Pobrinut ćemo se za to. Ako ga prepoznaš, javit ćemo to državnom odvjetniku. To će nam pomoći da dobijemo odobrenje.

Dao je Boschu karticu na kojoj se nalazio samo telefonski broj, ništa više. Tada je otišao. Harry je vratio lanac na vrata.

24.

Bosch je sjedio na krevetu sa svojim pivom i razmišljao o po-novnom pojavljivanju Zorrilla. Pitao se gdje je bio i zašto je uopće odlazio iz sigurnosti svog ranca. Harry se bavio idejom daje Zorrillo možda bio u Los Angelesu, te da je bila potrebna njegova nazočnost da bi se Moorea namamilo u mptelsku sobu gdje je završio na po-du u kupaonici. Možda je Zorrillo jedini zbog kojega bi Moore po-šao onamo.

Oštri zvuk škripanja kočnica i praska metala začuo se kroz pro-zor. Prije no što je Bosch uspio ustati, začuo je svađu s ulice. Riječi su postajale oštrije sve dok nisu počeli s prijetnjama, a vikali su tako brzo da ih Bosch nije mogao razumjeti. Prišao je prozoru i ugledao dva muškarca kako poput pijetlova stoje kraj svojih auto-mobila. Jedan se sa stražnje strane zabio u drugoga.

Kad se okrenuo, opazio je bljesak plave svjetlosti sa svoje lijeve strane. Prije no što je stigao pogledati, boca se u njegovoj ruci ras-pala, a pivo i staklo razletjelo se na sve strane. Instinktivno je koraknuo unatrag, bacio se preko kreveta i spustio na pod. Pripremio se za sljedeći hitac, ali ga nije bilo. Naglo su mu se ubrzali otkucaji srca i osjetio je poznati nalet mentalne bistrine što se javlja samo' u situacijama kad se radi o životu i smrti. Puzao je po podu do stola i izvukao iz zida utikač lampe, pa je soba utonula u mrak. Kad je posegnuo prema stoliću za pištoljem, čuo je kako se dva automobila udaljavaju. Krasna namještaljka, pomislio je, ali pro-mašili su.

Primaknuo se prozoru i polako ustao priljubivši se leđima uza zid. Cijelo je vrijeme razmišljao kako je bio glup kad je doslovno pozirao na prozoru. Virnuo je kroz prozor prema mjestu na kojem je vjerovao da je vidio bljesak. Ondje nije bilo nikoga. Prozori ne-koliko drugih soba bili su otvoreni, te je bilo nemoguće odrediti odakle je stigao hitac. Bosch se okrenuo prema unutrašnjosti svoje sobe i vidio oštećeno uzglavlje kreveta na mjestu gdje je udarilo zrno. Zamislivši liniju od mjesta udara, preko položaja u kojem je držao bocu i zatim kroz prozor, usredotočio se na otvoreni, ali za-mračeni prozor na četvrtom katu drugoga krila hotela. Ondje nije vidio nikakvoga kretanja, osim blagog njihanja zavjese na povje-tarcu. Na koncu je stavio pištolj za pojas i izišao iz sobe. Odjeća mu je zaudarala po pivu, a maleni djelići stakla zabili su mu se u košulju i bockali mu kožu.

Znao je da ima barem dvije posjekotine od stakla. Jednu na vratu i jednu na desnoj ruci u kojoj je držao bocu. Dok je hodao, primaknuo je ozlijeđenu ruku rani na vratu.

Procijenio je da otvoreni prozor pripada četvrtoj sobi na čet-vrtom katu. Izvukao je pištolj i uperio ga preda se dok se polako kretao hodnikom četvrtoga kata. Pitao se treba li naglo udariti no-gom u vrata i tako ih otvoriti, ali je otkrio da se time uzalud opte-rećuje. Svježi povjetarac je s prozora puhao ravno kroz otvorena vrata sobe 504.

Soba je bila u mraku, pa je Bosch znao da će se njegova prilika ocrtavati na svjetlosti iz hodnika. Stoga je odmah pritisnuo prekidač na ulazu i brzo prošao kroz vrata. Svojim je pištoljem pokrивao ci-jelu sobu, ali je shvatio da je prazna. U zraku se osjećao miris ba-ruta. Harry je pogledao kroz prozor i slijedio zamišljenu liniju pre-ma svom prozoru na drugom katu. Bilo je lako pucati. Tada je za-čuo škripu guma i vidio stražnja svjetla velike limuzine što je kretala s hotelskog parkirališta i odjurila u mrak.

Bosch stavi pištolj za pojas i pokrije ga košuljom. Brzo se osvrne prostorijom kako bi vidio je li onaj koji je pucao nešto ostavio za sobom. Za oko mu je zapeo bakreni odsjaj nečega na plahti, točno na mjestu gdje je zavučena ispod jastuka. Izvukao je plahtu i ondje našao čahuru metka izbačenog iz puške trideset dva. Iz ladice stola izvadio je omotnicu i u nju stavio čahuru.

Pošto je izišao iz sobe 504 da se zaputi hodnikom, nitko nije virnuo kroz vrata, nije dotrčao hotelski detektiv i nije se čulo za-vijanje policijskih sirena iz daljine. Nitko ništa nije čuo, osim možda zvuk razbijanja boce. Bosch je znao da je oružje iz kojeg je pucano na cijevi imalo prigušivač zvuka. Tko god da je to bio, nije žurio i čekao je pravi trenutak za taj jedan hitac. Ali promašio je. Je li to bilo namjerno? Zaključio je da nije, jer pucati tako blizu s na-mjerom da se promaši previše je riskantno. Jednostavno je imao sreće. Njegovo okretanje od prozora u posljednjem trenutku vje-rojatno mu je spasilo život.

Bosch se zaputio natrag u svoju sobu kako bi izvadio zrno iz zida, previo rane i otišao iz hotela. Putem je počeo trčati kad je shvatio da mora upozoriti Aguilu.

Stigavši u sobu, brzo je u lisnici potražio komadić papira na kojem je Aguila napisao svoju adresu i telefonski broj. Aguila se gotovo odmah javio.

Bueno.

Bosch je. Netko je upravo pucao u mene.

Da. Gdje? Jesi li ozlijeđen?

Dobro sam. U mojoj sobi. Pucali su kroz prozor. Zovem kako bih te upozorio.

Da?

Danas smo bili zajedno, Carllose. Ne znam žele li samo mene ili obojicu. Jesi li dobro?

Da, jesam.

Bosch shvati da nema pojma ima li Aguila obitelj ili je sam. Zapravo, malo što zna o njemu, osim priče o njegovim precima.

Što ćeš učiniti? upita Aguila.

Ne znam. Odlazim odavde...

Onda dođi ovamo.

U redu, da... Ne. Možeš li ti doći ovamo? Neću biti ovdje, ali želio bih da saznaš sve što možeš o osobi koja je uzela sobu 504. Odande je došao hitac. Ti ćeš dobiti informacije lakše nego ja.

Sad krećem.

Naći ćemo se kod tebe. Najprije moram nešto obaviti.

Mjesec nalik na osmijeh mačke iz Aliceine zemlje čuda visio je nad ružnim obrisima industrijske zone u Val Verdeu. Bilo je de-set sati. Bosch je sjedio u svom automobilu ispred tvornice namje-štaja Mexitec. Bio je oko dvjesto metara udaljen od EnviroBreeda i čekao da posljednji automobil ode iz postrojenja za kukce. Ondje se još nalazio smeđi lincoln, a Bosch je pretpostavio da pripada Elyju. Na sjedalu kraj Boscha nalazila se vrećica s onim što je bio

999

kupio. Miris pečene svinjetine ispunjavao je automobil, te je Bosch spustio staklo na prozoru.

Dok je promatrao EnviroBreed, još uvijek je teško disao, a adrenalin je poput amfetamina i dalje tekao njegovim arterijama. Znojio se iako je večernji zrak bio prilično svjež. Razmišljao je o Mooreu i Porteru i ostalima. Ne ja, pomislio je. Ne ja.

U 10 i 15 vidio je kako se otvaraju vrata EnviroBreeda i kako izlazi neki muškarac, a uz njega su se nalazile dvije crne prilike. Ely. Psi. Tamne prilike poskakivale su oko njega dok je hodao. Ely je uto razbacao nešto po parkiralištu, ali su psi ostali kraj njega. Potom je pljesnuo dlanom po boku i viknuo: Klopa! Psi su po-trčali jedan za drugim tamo i onamo boreći se oko onoga što je Ely bacio.

Ely je ušao u lincoln. Poslije nekoliko trenutaka Bosch je vidio kako su se upalila stražnja svjetla i automobil je krenuo unatrag sa svog mjesta na prednjem dijelu parkirališta. Bosch je gledao kako farovi kruže parkiralištem i tada se približavaju vratima u og-radi. Vrata su polako kliznula u stranu i automobil je izišao. Zatim je vozač zastao na rubu ceste iako nije bilo prometa. Čekao je da se dvorišna vrata zatvore i psi ostanu u ograđenom prostoru, a ta-da je otišao. Bosch se spustio nisko na sjedalu, iako je lincoln pošao na drugu stranu, na sjever, prema granici.

Bosch je nekoliko minuta čekao i promatrao. Nigdje se ništa nije micalo. Nije bilo automobila. Ni ljudi. Nije očekivao da će biti SPD-ina ljudi, jer se oni povlače kad planiraju upad, kako se ne bi slučajno otkrili. Barem se nadao da je tako. Izišao je noseći vrećicu, baterijsku svjetiljku i alat za provaljivanje brava. Potom se nagnuo natrag u automobil i izvadio gumene prostirke za pod. Smotao ih je i stavio pod ruku.

Kad je danju bio ondje, Bosch je procijenio da su EnviroBreedove mjere osiguranja strogo usmjerene na sprečavanje ulaska, ali neće biti alarma kad netko ipak uspije ući. Psi i kamere, visoka ograda s elektrificiranom bodljikavom žicom na vrhu. Ali unutar postrojenja Bosch nije vidio nikakve trake na prozorima u Elvjevu uredu, nikakvih elektronskih očiju, čak ni kontrolnu pločicu alarma unutar ulaznih vrata.

Razlog tome bila je činjenica da bi alarm doveo policiju. Uz-gajivači su željeli držati ljude izvan postrojenja, ali ne poštopoto, pa da to privuče pozornost vlasti. Nije važno što se ta vlast lako može podmititi da bi se okrenula na drugu stranu. Jednostavno je dobro za posao da se oni ne upliću. Dakle, nema alarma. To, da

9.7'*

bome, ne znači da neka vrsta upozorenja neće biti odaslana na neko drugo mjesto kao što je ranč s druge strane ceste ako dođe do provale. No taj je rizik Bosch odlučio preuzeti na sebe.

Bosch se zaputio duž tvornice Mexitec do uličice što je prolazila iza zgrada na Val Verdeu. Prišao je stražnjoj strani EnviroBreedu i čekao pse.

Došli su brzo, ali tiho. Bili su crni, snažni doberman i sasvim su se primaknuli ogradi. Jedan je tiho, grleno zarežao, a drugi je slijedio njegov primjer. Bosch je hodao duž ograde promatrajući bodljikavu žicu na vrhu. Psi su hodali uz njega, a slina im se cijedila s isplaženih jezika. Bosch je ugledao boks u stražnjem dijelu dvorišta u kojem su tijekom dana bili zatvoreni. Na stražnji zid zgrade bile su naslonjene jedne tačke i nije bilo ničega više.

Osim pasa. Bosch je čučnuo i otvorio vrećicu. Najprije je izvadio i otvorio plastičnu bočicu Sueno Masa. Potom je razmotao paket pečene svinjetine što ju je kupio u kineskom restoranu blizu hotela. Meso se već gotovo posve ohladilo. Otkinuo je komad, velik ot-prilike kao šaka novorođenčeta, i u meso utisnuo tri jake tablete za spavanje. Sve je zajedno stisnuo u šaci i zatim bacio preko ograde. Psi su potrčali onamo i jedan se postavio nad meso, ali ga nije dotaknuo. Bosch je ponovio postupak i bacio preko ograde još je-dan komad. Drugi se pas postavio nad taj komad.

Onjušili su svinjetinu i pogledavali Boscha, a zatim su opet nju-šili. Osvrnuli su se naokolo kako bi vidjeli je li njihov gospodar možda u

blizini da im pomogne odlučiti. Nisu našli nikakvu pomoć, pa su pogledali jedan drugoga. Jedan je pas konačno zubima uhvatio komad mesa, ali ga je potom ispustio. Oba su psa pogledala u Bo-scha, a on je viknuo:

Klopa!

Psi nisu reagirali. Bosch je još nekoliko puta viknuo zapovijed, ali se ništa nije promijenilo. Tada je opazio da gledaju njegovu de-snu ruku. Shvatio je. Pljesnuo je dlanom po boku i ponovno vik-nuo zapovijed. Psi su pojeli svinjetinu.

Bosch je brzo pripremio još dva tabletama obogaćena zalogaja i bacio ih preko ograde. Brzo su ih slistili. Bosch je u uličici počeo hodati duž ograde. Psi su se kretali uz njega. Dvaput je hodao naprijednatrag, nadajući se da će kretanje ubrzati njihovu probavu. Harry ih je neko vrijeme ignorirao i zagledao se u spiralu tankog čelika što se pružala duž vrha ograde. Proučavao je njezin odsjaj na mjeseci. Također je vidio električne krugove na svaka četiri metra duž vrha, a činilo mu se da čuje i tiho zujanje. Žica bi raz

derala i spržila onoga koji bi se pokušao popeti prije nego bi uspio jednu nogu prebaciti na drugu stranu. Ali on će ipak pokušati.

Kad je ugledao svjetla, a onda i automobil koji se polako zaputio uličicom, morao se sakriti iza uličnog kontejnera. Kad se auto pri-bližio, vidio je da je riječ o policijskom automobilu. Ukočio se od trenutnog straha i pitanja kako će objasniti svoju nazočnost. Shvatio je da je zamotane automobilske prostirke ostavio u uličici kraj ograde. Dok je prolazio kraj EnviroBreedove ograde, automobil je još više usporio. Vozač je dobacio poljubac psima koji su još uvijek stajali kraj ograde. Automobil je pošao dalje, a Bosch je izišao iz skrovišta.

Dobermani su gotovo sat vremena stajali sa svoje strane ograde prije nego što se jedan pas spustio u sjedeći položaj. Drugi je us-koro učinio to isto. Vođa je tada pomaknuo prednje šape naprijed dok se nije posve ispružio na tlu. Drugi je učinio to isto. Bosch je gledao kako se njihove glave, gotovo istodobno, spuštaju na ispru-žene prednje šape. Vidio je kako se kraj jednog psa stvara lokvica mokraće. Oba su psa zadržala otvorene oči. Kad je uzeo posljednji komad mesa iz paketa i bacio ga preko ograde, vidio je kako jedan pas s naporom podiže glavu i pogledom prati hranu. No tada mu je glava pala natrag. Nijedan pas nije pošao za hranom. Bosch je zavukao prste kroz ogradu pred psima i stresao je, ali životinje na to uopće nisu obratile pozornost.

Bilo je vrijeme. Bosch je zgužvao masni papir i bacio ga u kon-tejner. Iz vrećice je izvadio par radničkih rukavica i navukao ih. Tada je razmotao prostirku i lijevom je rukom držao za jedan kraj. Desnom se rukom uhvatio visoko za ogradu, a desnu je nogu podigao što je više mogao i zavukao vrh cipele u jedan od otvora u obliku romba na ogradi. Duboko je udahnuo i jednim se pokretom povukao prema gore

dok je lijevom rukom zamahnuo i prebacio gumenu prostirku preko ograde tako daje poput sedla visjela preko spiralne žice. To je ponovio i s drugom prostirkom. Visjele su jedna do druge, a njihova je težina pritiskala žicu prema dolje.

Trebalo mu je manje od minute da se popne do vrha i oprezno prebaci jednu nogu preko sedla, a zatim povuče i drugu. Električno je zujanje na vrhu bilo glasnije, a Bosch je oprezno premještao ru-ke dok se nije uspio spustiti kraj nepomičnih pasa. Izvadio je malenu baterijsku svjetiljku i osvijetlio pse. Oči su im bile otvorene i raši-rene, a disanje duboko. Stajao je trenutak i gledao kako se njihova tijela dižu i spuštaju u jednakom ritmu, a zatim je osvijetlio tlo dok nije našao nepojedeni komad svinjetine. Bacio ga je preko ograde na uličicu. Zatim je uhvatio pse za ogrlice, odvuкао njihova tijela do boksa i zatvorio ih. Psi više nisu bili prijatna.

Bosch je tiho potrčao duž zgrade i virnuo oko ugla kako bi provjerio je li parkiralište još uvijek prazno. Potom se vratio do prozora Elvjeva ureda.

Proučavao je prozor, sve iznova provjeravajući kako bi bio posve siguran da nema alarma. Prešao je snopom svjetlosti duž sve četiri strane prozora sa žaluzinama, ali nije vidio nikakve žice, nikakve vibracijske trake, nikakva znaka alarmu. Izvukao je oštricu noža i odmaknuo jednu metalnu šipku što je držala na mjestu donje staklo. Opresno je izvukao staklo iz okvira i prislonio ga uza zid. Ispružio je ruku kroz otvor i snopom svjetlosti prešao preko prostorije. Soba je bila prazna. Vidio je Elvjev stol i drugi namještaj. Četiri ekrana na konzoli bila su crna. Kamere nisu radile.

Nakon što je iz okvira uklonio pet staklenih ploča i uredno ih poslagao duž vanjskog zida, bilo je dovoljno mjesta da se popne na prozor i uđe unutra.

Na stolu nije bilo ni papira niti drugih stvari. Stakleni pritiskivač za papir primio je snop svjetlosti i sobom razaslao boje prizme. Bosch je pokušao otvoriti ladice stola, ali bile su zaključane. Otvorio ih je kukicom, ali unutra nije našao ništa zanimljivo. U jednoj se ladici nalazila poslovna knjiga, ali činilo se da se odnosi samo na ono što je potrebno za uzgoj muha.

Uperio je snop svjetlosti u koš za smeće na podu ispod stola i ugledao nekoliko zgužvanih papira. Izbacio je sadržaj koša na pod. Izravnao je svaki komad papira, a zatim ga ponovno zgužvao i ubacio natrag u koš kad bi se uvjerio da ništa ne znači.

Ali nije sve bilo beznačajno. Našao je jedan komad zgužvanog papira na kojem je bilo načrčkano nekoliko riječi, a između ostaloga i sljedeće:

Colorado 504

Što bi s time mogao učiniti? pitao se. Papir je dokaz o tome da su pokušali ubiti Boscha. Ali Bosch ga je našao tijekom neza-konite pretrage. Bezvrijedan je ako ga ne pronađu poslije, tijekom legalnog pretresa. Pitanje je kad će to biti? Ako Bosch zgužvani papir ostavi u košu za smeće, vrlo je vjerojatno da će ga netko is-prazniti i dokaz će nestati.

Ponovno je zgužvao papir, a zatim je sa stola uzeo dugački ko-mad ljepljive trake. Jedan je kraj zalijepio za papir, a potom ga je vratio u kos i drugi kraj trake pritisnuo na dno koša. Sada će, na dao se, ako netko isprazni koš, papir ostati zalijepljen. A osoba koja isprazni koš to možda ne opazi.

Izišao je iz ureda na hodnik. Uzeo je zaštitne naočale i masku za disanje s kuke kraj vrata laboratorija i stavio ih na lice. Vrata su imala običnu bravu te ju je brzo otvorio.

Vrata su se otvorila u posvemašnji mrak. Pričekao je trenutak, a zatim ušao. Unutra se osjećao zasićeni, odvratno slatkasti miris. Bilo je vlažno. Snopom svjetlosti prelazio je preko prostorije koja je podsjećala na otpremni prostor. Čuo je kako mu muha zuji kraj uha, a drugi mu je kukac letio oko maskirana lica. Zamahnuo je rukom i otjerao ih, a zatim pošao dalje u unutrašnjost prostorije.

Na drugom kraju prostorije prošao je kroz par dvokrilnih vrata i ušao u sobu u kojoj je vlažnost bila upravo nepodnošljiva. Bila je osvjetljena crvenim žaruljama na jednakim razmacima iznad re-dova spremnika za kukce. Spremnici su bili od fiberglasa. Okruživao ga je topli zrak. Činilo mu se da cijeli eskadron muha udara i zuji oko njegove maske i čela. Ponovno je zamahnuo rukom kako bi ih otjerao. Prišao je jednom spremniku i osvjetlio unutrašnjost. Vidio je smečkasto ružičastu masu ličinki što se pod svjetlom pomi-cala kao more na usporenoj snimci.

Potom je osvjetlio ostale dijelove prostorije i ugledao radnu površinu na kojoj se nalazilo nekoliko komada alata i malena neprenosna mješalica za beton. Pretpostavio je da najamni radnici u tome miješaju smjesu kojom se hrane kukci. Nekoliko lopata, grablji i metli visjelo je poredano na čavlima duž stražnjeg dijela prostorije. Bilo je kutija u kojima su se nalazile velike vreće pšenice i šećera u prahu te manje vreće kvasca. Svi su natpisi na vrećama bili na španjolskom. Pretpostavio je da bi se ovo moglo zvati kuhinja.

Osvjetlio je alat i opazio da se jedna lopata ističe jer ima novi držak. Drvo je bilo čisto i svijetlo, a sav je drugi alat imao drške s vremenom potamnjele od prljavštine i ljudskog znoja.

Gledajući novi držak, Bosch je shvatio da je Fernal GutierrezLlosa ubijen ovdje. Tako je žestoko premlaćen lopatom da joj se držak slomio ili je bio tako okrvavljen da ga se moralo zamijeniti. Stoje vidio daje morao umrijeti? Stoje učinio jednostavni najamni radnik? Bosch

je ponovno osvijetlio naokolo i ugledao još jedna vrata na udaljenom kraju prostorije. Na njima se nalazio natpis s riječima:

OPASNOST! RADIJACIJA! NE ULAZI! PELIGRO! RADIACION!

Ponovno se poslužio svojim alatom za provaljivanje brava i otvorio vrata. Osvijetlio je naokolo, ali nije bilo drugih vrata. Stigao je do kraja zgrade. To je bila najveća od tri prostorije u kompleksu, a bila je podijeljena na dva dijela pregradom s malenim prozorčićem. Natpis na pregradi bio je samo na engleskom:

MORA SE NOSITI ZAŠTITA

Bosch je zaobišao pregradu i vidio da veći dio prostora zauzima veliki stroj sličan kutiji. Na njega je bila pričvršćena pomična traka što je nosila pladnjeve u stroj s jedne strane, a s druge su strane izlazili i istresali svoj sadržaj u spremnike poput onih što ih je vidio u prethodnoj prostoriji. Na stroju je bilo još znakova upozorenja. Tu su se ličinke radijacijom sterilizirale.

Prešao je na drugu stranu prostorije i ugledao velike čelične radne stolove i ormariće iznad njih. Nisu bili zaključani te je unutra vidio kutije sa zalihama: plastične rukavice i omote slične kobasi-cama u kojima su se ličinke prevozile, baterije i senzore za toplinu. U ovoj su se prostoriji ličinke pakirale u omote i slagale u ambijentne kutije. Kraj puta. Nije bilo ničeg drugog što bi se činilo važnim.

Bosch korakne prema vratima. Ugasio je baterijsku svjetiljku, tako da je u mraku ostao samo sjaj sitne crvene točke na kameri pričvršćenoj u kutu blizu stropa. Što mi je promaknulo, pitao se. Što je još ostalo?

Ponovno je upalio baterijsku svjetiljku i ponovno zaobišao pregradu do stroja za radijaciju. Svi natpisi u zgradi postavljeni su tako da se ljudi klone ovog mjesta. Ovdje će zacijelo biti tajna. Us-redotočio se na hrpe širokih čeličnih pladnjeva, složene od poda do stropa, što su služili za prenošenje ličinki. Oslonio se ramenom na jednu hrpu i počeo je gurati po podu. Ispod je bio samo beton. Učinio je to i sa sljedećom hrpom, pogledao je dolje i opazio rub vrata u podu.

Tunel.

No u tom je trenutku odjednom shvatio. Crvena lampica na kameri. Ekranu u Elvjevu uredu bili su ugašeni. A tijekom ranijeg posjeta Bosch je opazio da je jedina unutrašnja snimka što ju je Ely imao na svojim ekranima bila ona iz otpremne prostorije.

To znači da netko drugi promatra ovu prostoriju. Pogledao je na sat i pokušao procijeniti koliko se dugo ovdje zadržao. Dvije minute? Tri minute? Ako dolaze s ranca, ima jako malo vremena. Pogledao je vratašca u podu, a zatim prema crvenom oku u tami.

Ali nije mogao riskirati i nadati se da nitko ne gleda. Brzo je gurnuo hrpu pladnjeva natrag na vratašca i izišao iz treće prostorije. Vratio se istim putem kroz kompleks te objesio masku i zaštitne naočale na kuku kraj Elvjeva ureda. Potom je prošao kroz ured i izišao kroz

prozor. Hitro je vratio staklene ploče na njihova mjesta i prstima izravnao metalne letvice.

Psi su još uvijek ležali na istome mjestu, a njihova su se tijela nadimala sa svakim udisajem. Bosch je oklijevao, ali ih je tada od-lučio izvući iz boksa za slučaj da nitko nije pazio na monitor s dru-ge strane zatvorenog sustava te ga možda ipak nisu vidjeli. Uhvatio ih je za ogrlice i izvukao iz boksa. Čuo je kako jedan pokušava re-žati, ali to je više podsjećalo na cviljenje. Drugi je također cvilio.

Trčeći, zaletio se na ogradu, brzo se popeo, ali se prisilio da polako prijeđe preko prostirki. Kad je bio na vrhu, učinilo mu se da čuje zvuk motora što nadjačava električno zujanje. Tren prije no što se spustio, povukao je prostirke sa žice i zajedno s njima skočio u uličicu.

Pregledao je džepove kako bi bio siguran da nije ispustio alat za provaljivanje brava ili baterijsku svjetiljku. Ili ključeve. Pištolj se još uvijek nalazio u futrolji. Sve je imao. Tada je jasno čuo zvuk vozila, možda više od jednog. Sigurno je da su ga vidjeli. Dok je trčao uličicom prema Mexitecu, čuo je kako netko viče:

Pedro y Pablo! Pedro y Pablo!

Psi, shvatio je. Psi se zovu Petar i Pavao.

Ušao je u automobil i stisnuo se na prednjem sjedalu proma-trajući EnviroBreed. Na prednjem su parkiralištu bila dva automo-bila i tri muškarca koje je mogao vidjeti. Držali su puške i stajali ispod reflektora iznad ulaznih vrata. Tada se iza ugla pojavio četvrti čovjek koji je nešto govorio na španjolskom. Našao je pse. Nešto na tom čovjeku činilo mu se poznatim, ali Bosch je bio predaleko da bi mogao vidjeti ima li tetovirane suze. Otvorili su vrata i, poput policajaca s uperenim oružjem, ušli u zgradu. To je bio Boschov trenutak. Upalio je motor i izišao na cestu. Dok se žurno udaljavao, shvatio je da se još jednom tresu uslijed popuštanja napetosti, uz-buđenja nakon velikog straha. Znoj mu se cijedio iz kose i sušio na svježem noćnom zraku na njegovu vratu.

Pripalio je cigaretu i bacio šibicu kroz prozor. Nervozno se na-smijao.

25.

U nedjelju ujutro Bosch je iz telefonske govornice u restoranu Časa de Mandarin u središtu Mexicalija nazvao broj što mu ga je Ramos dao. Rekao je svoje ime i broj, spustio slušalicu i pripalio cigaretu. Poslije dvije minute telefon je zazvonio i Bosch je začuo Ramosov glas.

Que pasa, amigo?

Ništa. Želim pogledati fotografije što ih imate, sjećaš se?

Tako je. Tako je. Ovako ćemo. Pokupit ću te usput. Daj mi pola sata.

Otišao sam iz hotela.

Odlaziš, je li?

Ne, samo sam napustio hotel. Obično to činim nakon što me netko pokuša ubiti.

Što?

Netko s puškom, Ramose. Pričat ću ti o tome. U svakom slu-čaju, sad sam se pritajio. Ako želiš doći po mene, nalazim se u Mandarinu, u središtu.

Polu sata. Želim čuti o tome.

Prekinuli su vezu, a Bosch se vratio do svog stola gdje je Aguila još uvijek dovršavao doručak. Obojica su naručili kajganu s umakom od rajčica i sjeckanog korijandra te prženim valjušcima kao pri-logom. Hrana je bila vrlo ukusna i Bosch ju je brzo pojeo. Uvijek je to činio nakon besane noći.

Prethodne večeri, nakon što se udaljio od EnviroBreeda, našli su se u Aguilinoj malenoj kući blizu uzletišta, a meksički ga je de-tektiv izvijestio o onome stoje saznao u hotelu. Službenik na recep-ciji nije mogao naročito dobro opisati čovjeka koji je uzeo sobu 504, osim što je rekao da ima tri tetovirane suze na obrazu ispod lijevog oka.

Aguila nije pitao gdje je Bosch bio, kao da je znao da neće do-biti odgovor. Umjesto toga, ponudio je Harryju kauč u svojoj os-kudno namještenoj kući. Harry je prihvatio, ali nije spavao. Noć je proveo gledajući u prozor i razmišljajući o svemu sve dok plavkastosiva svjetlost nije prodrla kroz tanke bijele zavjese.

Njegove je misli najviše zaokupljao Lucius Porter. Zamišljao je detektivovo tijelo na hladnom čeličnom stolu, golo i voštano, a Teresa Corazon ga svojim škarama otvara. Mislio je na sićušne točkice krvarenja što će ih naći na rožnici, potvrdu davljenja. I mislio je na trenutke kad je zajedno s Porterom bio u dvorani za obdukcije i gledao kako nekog drugog režu, a otpadne tvari iz nji-hovih tijela slijevaju se u odvodne kanaliće na stolu. Sad je Lucius na stolu, a komad drva nalazi se ispod njegova vrata kako bi mu glava visjela unatrag, u položaju za piljenje kosti. Malo prije zore Harryjeve su se misli zbrkale i on je u mislima odjednom ugledao sebe na čeličnom stolu, a Teresa je u blizini i priprema svoj alat.

Tada je sjeo i posegnuo za cigaretama. Obećao je sebi da se on nikad neće naći na tom stolu. Ne na taj način.

Služba za borbu protiv droge? upita Aguila i odgurne tanjur.

Molim?

Aguila glavom pokaže pager za njegovim pojasom. Upravo ga je opazio.

Da. Željeli su da ga nosim.

Bosch je vjerovao da mora imati povjerenja u toga čovjeka i da je zavrijedio to povjerenje. Nije ga bilo briga što je Ramos re-kao. Ili Corvo. Bosch je cijelog života živio i radio u državnim us-tanovama. No nadao se da je nadvladao unaprijed usađeni način razmišljanja, da sam donosi svoje odluke. Kad za to dođe pravi trenutak, reći će Aguilu što se događa.

Sad idem onamo pogledati neke kriminalne face i slično. Nađimo se poslije.

Aguila je pristao i rekao da će poći u ured i dovršiti papirologiju u slučaju Fernala GutierrezLlose. Bosch mu je želio ispričati o lopati s novim drškom što ju je vidio u EnviroBreedu, ali je odustao. Samo je jednoj osobi kanio reći da je provalio.

Bosch je pio kavu, a Aguila čaj i neko su vrijeme šutjeli. Bosch na koncu upita:

Jesi li ikad vidio Zorrilla? Osobno?

Iz daljine, da.

Gdje je to bilo? Na borbama s bikovima?

Da, na Plaža de los Toros. El Papa često dolazi gledati svoje bikove. Ali ima ložu u sjeni koja je svakog tjedna rezervirana za njega. Ja sam si mogao priuštiti samo mjesta na sunčanoj strani arene. Zato sam ga vidio samo iz daljine.

On navija za bikove, zar ne?

Kako molim?

Ide gledati kako njegovi bikovi pobjeđuju? A ne ljudi?

Ne. Ide gledati kako njegovi bikovi časno ginu. Bosch nije bio siguran što to znači, ali nije ništa pitao.

Ja bih želio danas poći onamo. Možemo li ući? Želio bih sjediti u loži blizu papine lože.

Ne znam. To je skupo. Katkad ih ne mogu prodati. No ipak ih drže zaključanima...

Koliko?

Trebalo bi najmanje dvjesto američkih dolara, bojim se. Jako je skupo.

Bosch izvadi novčanik i izbroji 210 dolara. Novčanicu od deset dolara ostavi na stolu za plaćanje doručka, a ostalo gurne preko izbljedjelog zelenog stolnjaka prema Aguili. Palo mu je na pamet da je to više novca no što ga Aguila zaradi u šestodnevnom radnom tjednu na svom poslu. Poželio je da nije tako brzo donio odluku o kojoj bi Aguila satima pomno razmišljao.

Uzmi nam ložu blizu pape.

Moraš razumjeti, bit će mnogo ljudi uz njega. On će biti...

Samo ga želim vidjeti, to je sve. Samo nam nabavi mjesta u loži.

Tada su izašli iz restorana, a Aguila je rekao da će prošetati do ureda udaljenog samo dva bloka. Nakon što je on otišao, Harry je stajao pred restoranom i čekao Ramosa. Pogledao je na sat i vidio da je osam. Sad bi se trebao nalaziti u Irvingovu uredu u Parker centru. Pitao se je li zamjenik šefa već pokrenuo disciplinsku akciju protiv njega. Boschu će vjerojatno dodijeliti rad za stolom čim se vrati u grad.

Osim... osim ako natrag ne donese cijeli paket u svom stražnjem džepu. Jedino tako moći će se nositi s Irvingom. Znao je da se iz Meksika mora vratiti sa svim rješenjima.

Sinulo mu je da je glupo ovako stajati na pločniku ispred restorana. Vratio se u restoran i kroz ulazna vrata gledao kad će se Ramos pojaviti. Prišla mu je konobarica, triput mu se duboko poklonila i potom udaljila. Zacijelo je riječ o napojnici od tri dolara, pomisli Bosch. Ramosu je trebalo gotovo sat vremena da stigne. Bosch je zaključio da ne želi biti bez automobila, pa je agentu rekao da će voziti za njim. Vozili su Lopez Mateosom prema sjeveru. Kod kruga oko Juarezova kipa skrenuli su na istok, u područje neo-bilježenih skladišta. Pošli su nekakvom uličicom i parkirali iza zgrade čiji su zidovi bili puni grafita. Ramos se krišom osvrnuo naokolo kad je izišao iz starog chevy camara s meksičkom registracijom što ga je vozio.

Dobro došao u naš skromni savezni ured reče.

U njemu je vladao mir nedjeljnog jutra. Nikoga nije bilo. Ramos upali svjetlo na stropu, a Bosch ugleda nekoliko redova stolova i ormarića za spise. U stražnjem dijelu prostorije nalazila su se dva ormarića za spremanje oružja i veliki željezni sef za čuvanje dokaza.

U redu, da vidim što imamo dok mi ti pričaš o prošloj večeri. Jesi li siguran da te netko pokušao ubiti?

Mogao bih biti sigurniji jedino da me pogodio. Ovratnik je pokrивao flaster što gaje Bosch stavio na posjekotinu na vratu. Drugi se flaster nalazio na njegovu desnom dlanu, ali ni taj nije bio osobito zamjetljiv.

Bosch je ispričao Ramosu o pucnjavi u hotelu, ne ispuštajući nijednu pojedinost, pa je rekao i to da je u sobi 504 našao čahuru.

Što je sa zrnom? Može li ga se naći?

Pretpostavljam da se još uvijek nalazi u ploči na uzglavlju. Nisam se ondje dugo zadržavao, pa nisam provjerio.

Ne, kladim se da si potrčao upozoriti svog prijatelja Mek-sikanca. Bosch, kažem ti da bi morao malo razmisliti. On možda jest dobar momak, ali ti ga ne poznaješ. Možda je on bio taj koji je sve to organizirao.

Zapravo, Ramose, doista sam ga upozorio. Ali tada sam otišao i učinio ono što si želio da učinim.

O čemu to govoriš?

O EnviroBreedu. Sinoć sam ušao onamo.

Što? Jesi li poludio, Bosch? Nisam ti rekao da...

Ma daj, čovječe, ne zajebavaj se sa mnom. Sinoć si mi sve ono ispričao kako bih znao što je potrebno da se dobije odobrenje za upad. Nemoj mi pričati bajke. Ovdje smo sami. Znam da si to želio, a ja sam to učinio. Pribilježi me kao povjerljivog doušnika.

Ramos je šetkao ispred ormarića za spise. Dobro je glumio.

Gledaj, Bosch, moram dobiti odobrenje svog pretpostavljenog za svakog povjerljivog doušnika kojeg koristim. Dakle, to neće pro-ći. Ne mogu...

Pobrini se da prođe.

Bosch, ja...

Želiš li znati što sam ondje našao ili ćemo jednostavno na sve zaboraviti?

To je na nekoliko trenutaka ušutkalo agenta SPDa.

Jesu li tvoje ninje, kako ih ono zoveš, već u gradu?

EZOTL, Bosch. I da, stigli su sinoć.

Dobro. Morat ćete se pokrenuti. Vidjeli su me.

Bosch je gledao kako se agentovo lice smračuje. Odmahnuo je glavom i spustio se na stolicu.

Jebi ga! Kako znaš?

Unutra je kamera. Nisam je vidio dok nije bilo prekasno. Izi-šao sam odande, ali došli su neki ljudi. Nisu me mogli prepoznati. Nosio sam masku. Ali ipak znaju da je netko bio unutra.

U redu, Bosch, ne ostavljaš mi mogućnost izbora. Što si vidio? Tu smo. Ramos priznaje ilegalnu pretragu. Odobrava je. Više se to ne može obiti o Boschovu glavu. Ispričao je agentu o vratašcima u podu skrivenim ispod hrpe pladnjeva za kukce u prostoriji za ozračivanje.

Nisi ih otvarao?

Nisam imao vremena. No ionako to ne bih učinio. Bio sam u tunelima u Vijetnamu. Svaka takva vratašca kriju neku zamku. Ljudi koji su došli nakon što sam izišao, stigli su sutomobilima, a ne kroz tunel. To ti jasno stavlja do znanja da u tunelu može biti neka klopka.

Tada je Ramosu rekao da bi njihova molba za dobivanje naloga ili odobrenje za pretres, ili kako se to već zove u Meksiku, trebala sadržavati zahtjeve za zapljenu svih alata i otpadaka u koševima za smeće.

Zašto?

Jer će mi ono što nađete pomoći pri zaključivanju jednog od slučajeva umorstava zbog kojih sam došao ovamo. Ondje također postoji dokaz o planiranju umorstva policajca, mene.

Ramos je kimnuo glavom i nije tražio dalja objašnjenja. Nije ga zanimalo. Ustao je, prišao ormaru za spise i izvadio dvije velike crne knjige.

Bosch je sjeo za prazan stol, a Ramos je preda nj stavio knjige.

To su poznati operativci povezani s Humbertom Zorrillom. Imamo neke biografske podatke o nekima od njih. Druge smo sa-mo nadzirali. Nekima ne znamo čak ni ime.

Bosch otvori prve korice i zagleda se u fotografiju na vrhu. Bila je to mutna uvećana snimka dvadeset naprama dvadeset pet, sni-mljena iz

daljine. Ramos je rekao da je to Zorrillo, a Bosch je i sam došao do tog zaključka. Tamna kosa, brada, intenzivan pogled tamnih očiju. Bosch je već ranije vidio to lice. Mlađe, bez brade, smiješak umjesto dugog, praznog pogleda. To je bilo odraslo lice dječaka koji je bio na slikama s Calexicom Mooreom.

Što znaš o njemu? Bosch upita Ramosa. Znaš li nešto o njegovoj obitelji?

Koliko mi znamo, on nema obitelji. Zapravo se nismo previše trudili oko toga. Svejedno nam je odakle je došao. Samo nas zanima čime se sada bavi i kamo ide.

Bosch okrene plastičnu stranicu i počne pregledavati zatvorske fotografije i fotografije snimljene tijekom motrenja. Ramos se vrati za svoj stol, uvuče list papira u pisaći stroj i počne tipkati.

Sastavljam izjavu PDa, povjerljivog doušnika. Nekako ću se pobrinuti da to prođe.

Kad je prešao otprilike dvije trećine prve knjige, Bosch je našao čovjeka s tri suze. Bilo je nekoliko njegovih fotografija, zatvorskih i snimljenih tijekom praćenja, iz svih kutova i tijekom razdoblja od nekoliko godina. Bosch je vidio kako se njegovo lice promijenilo kad su mu dodane suze, od nasmiješenog klipana do ogrubjelog profesionalca. Kratki biografski podaci govorili su da mu je ime Osvaldo Arpis Rafaelillo i da je rođen 1952. Tri je puta boravio u penitencijama, jednom radi umorstva što ga je počinio kao malo-ljetnik, jednom radi umorstva što ga je počinio kao odrasla osoba i jednom radi posjedovanja droge. Pola je svog života proveo u zatvorima. Podaci su ga prikazivali kao dugogodišnjeg Zorrillova suradnika.

Evo, našao sam ga reče Bosch.

Ramos mu priđe. On je također prepoznao čovjeka.

Kažeš da je bio u Los Angelesu i uklanjao policajce?

Da. Barem jednoga. Mislim da je on možda sredio i prvoga. Mislim da je također izbacio iz igre i kurira konkurencije, Havajca po imenu Jimmy Kapps. On i jedan od policajaca zadavljeni su na isti način.

Meksička kravata. Točno?

Točno.

A najamni radnik? Onaj za kojeg misliš da su ga ubili u po-strojenju za kukce? f

Možda ih je sve on sredio. Ne znam.

Taj momak je već odavno u igri. Arpis. Da, tek je izišao iz pente prije godinudvije dana. On je hladnokrvni ubojica, Bosch. Jedan od glavnih papirnih ljudi. Zapravo, ovdje ga ljudi zovu Alvin Karpis, znaš, prema ubojici sa strojnicom iz tridesetih. Ona Ma Ba-ker banda? Arpis je odležao za dva umorstva, ali kažu je to sitnica. Ima na duši više ljudi no što ih možemo pobrojiti.

Bosch se zagleda u fotografije i reče:

To je sve što imate o njemu? Ovo ovdje?

Ima još toga, ali ovo je sve što ti je potrebno. Većina toga je samo rekla kazala. Glavna priča o Alu Karpisu je ta da je on bio jedini na prvoj crti koji je obavljao sve prljave poslove kad se Zorrillo borio da dođe na vrh. Kad god bi Zorrillo imao neki zadatak, okrenuo bi se Arpisu, svom prijatelju iz barrija. On bi obavio posao. I kao što sam rekao, uhvatili su ga samo dva puta. Vjerojatno se podmićivanjem izvukao iz ostalih slučajeva.

Bosch počne zapisivati neke podatke iz biografije u bilježnicu. Ramos je nastavio govoriti.

Ta dvojica, stigli su iz barrija južno odavde. Neki...

Sveci i grešnici.

Da, Sveci i grešnici. Neki od lokalnih policajaca, oni kojima ne vjerujem ni koliko je crno ispod nokta, kažu da Arpis ima pravi dar za ubijanje. U barriju imaju jednu izreku. Quien eres? A to znači tko si? To je izazov. Znači na čijoj si strani. Znaš? Jesi li s nama ili protiv nas? Svetac ili grešnik? A kad je Zorrillo prigrabio moć, slao je Arpisa da uklanja ljude koji su bili protiv njega. Lokalni policajci kažu da bi, pošto su nekoga ubili, barrijom proširili vijest. El descubrio quien era. Što znači...

Otkrio je tko je.

Točno. To je bila dobra propaganda, navelo je ovdašnje ljude da stanu uz njega. Navodno su doista uživali u tome. Došli su do točke kad su ostavljali poruke uz tijelo. Znaš? Ubili bi čovjeka, napisali Otkrio je tko je ili nešto tome slično i to mu pričvrstili na košulju.

Bosch ništa nije rekao i ništa nije zapisao. Još jedan djelić slagalice našao se na svome mjestu.

Katkad se to još uvijek može vidjeti na grafitima u barriju reče Ramos. To je dio folkloru što okružuje Zorrilla. Dio onoga što ga čini papom.

Harrp tada sklopi svoju bilježnicu i ustane.

Našao sam ono što mi treba.

U redu. Čuvaj se ondje vani, Bosch. Ništa ne govori da neće ponovno pokušati, pogotovo ako je Arpis dobio taj zadatak. Želiš li se danas zadržati ovdje? Mjesto je sigurno.

Ne, bit će mi dobro. Bosch kimne glavom i korakne prema vratima. Dotakne pager za pojasom. Zvat ćeš me?

Da, ideš s nama. Corvo dolazi ovamo radi predstave, pa te svakako moram pozvati. Gdje ćeš biti danas?

Ne znam. Mislim da ću glumiti turista. Poći u Povijesno društvo, gledati borbu s bikovima.

Samo budi miran. Pozvat ćemo te.

I treba.

Zaputio se do capricea razmišljajući jedino o cedulji stoje nađena u stražnjem džepu Cala Moorea. Otkrio sam tko sam.

26.

Boschu je trebalo trideset minuta da prijeđe granicu. Kolona automobila protezala se gotovo kilometar od tmurne smeđe kućice pogranične policije na granici. Dok je čekao i mjerio svoje napredovanje, pomičući se za dužinu jednog ili dva automobila, ponestalo mu je sitniša i novčanica od jednog dolara, jer je cijela vojska se-ljaka prilazila prozoru ispruženih dlanova ili nudeći na prodaju jeftine sitnice i hranu. Mnogi su prljavim krpama prali njegov vjetrobran, a zatim su pružali ruke da im udijeli sitniš. Svakoje sljedeće pranje samo još više zaprljalo staklo, te je Bosch morao uključiti brisače. Kad je konačno stigao do granice, pogranični policajac samo mu je mahnuo neka prođe nakon što je vidio njegovu značku.

Ondje desno vam je crijevo za polijevanje ako želite isprati to sranje s vjetrobrana reče mu.

Poslije nekoliko minuta skrenuo je na parkiralište ispred Grad-ske vijećnice Calexica. Parkirao je i dok je pušio zagledao se u park na drugoj strani ulice. Danas nema trubadura. Park je bio gotovo prazan. Iziđe iz automobila i zaputi se prema vratima s natpisom Povijesno društvo Calexica, iako nije bio siguran što traži. Imao je slobodno poslijepodne, a znao je samo da vjeruje kako se iza smrti Cala Moorea krije nešto dublje: od njegove odluke da prijeđe na drugu stranu do cedulje u njegovom stražnjem džepu i fotografije od prije mnogo godina na kojoj se nalaze on i Zorrillo. Bosch je želio saznati što se dogodilo s kućom što ju je zvao dvorcem i s

čovjekom s kojim se fotografirao, onim s kosom bijelom poput plahute. Staklena su vrata bila zaključana, a Bosch je vidio da se prostorije društva nedjeljom otvaraju tek u jedan. Pogledao je na sat i vidio da mora čekati još petnaest minuta. Primaknuo je lice staklu i obujmio ga šakama kako bi bolje vidio. Uvjerio se da unutra nema nikoga, a u malenom su se prostoru nalazila dva pisaća stola, police s knjigama i nekoliko staklenih izložbenih vitrina.

Odmaknuo se od vrata i pomislio da bi to vrijeme mogao iskoristiti za jelo. No zaključio je da je ipak prerano. Umjesto toga, pošao je do policijske postaje i uzeo cocacolu iz automata u mini-jaturnom predvorju. Kimnuo je policajcu iza staklene pregrade. Danas nije radio Gruber.

Dok je stajao oslonjen na prednji zid, pijuckao i promatrao park, Harry ugleda starijeg čovjeka rijetke i tanke sijede kose po strani glave kako otključava vrata Povijesnoga društva. Došao je nekoliko minuta ranije, ali je Bosch krenuo pločnikom i slijedio ga unutra.

Otvoreno? upita.

Može biti reče starac. Ovdje sam. Mogu li vam pomoći oko nečega određenog?

Bosch pođe do sredine prostorije i objasni da zapravo nije si-guran što želi.

Pokušavam nešto saznati o obiteljskoj prošlosti jednoga prijatelja, a vjerujem da je njegov otac bio povijesna ličnost. U Calexicu, želim reći. Želim naći njihovu kuću, ako još uvijek postoji, i otkriti sve što mogu o starcu.

Kako se zove taj čovjek?

Ne znam. Zapravo, samo znam da mu je prezime bilo Moore.

Do vraga, momče, to prezime ne pomaže baš previše. Moore je jedno od čestih imena u ovim krajevima. Velika obitelj. Braća, rođaci na sve strane. Znae što, dopustite mi...

Imate li slika? Znae, knjiga s fotografijama Mooreovih? Vi-dio sam slike oca. Mogao bih ga...

Da, baš sam to htio reći. Dopustite mi da vas smjestim ovdje i donesem nekoliko stvari. Naći ćemo mi vašega Moorea. Sad je to i mene zainteresiralo. Zašto to činite za svog prijatelja, kad smo već kod toga?

Pokušavam složiti njegovo obiteljsko stablo.

Poslije nekoliko minuta starac ga je smjestio za drugi pisaći stol i preda nj stavio tri knjige. Bile su u kožnom uvezu i širile oko sebe miris prašine. Bile su velike poput godišnjaka, a na svakoj se stranici ispreplitala fotografska i pisana povijest. Nasumce je otvorio jednu knjigu i ugledao crnobijelu fotografiju hotela De Anza u izgradnji.

Tada je počeo gledati redom. Prva je knjiga imala naslov Calexico i Macicali: Sedamdeset pet godina na granici. Dok je pogledom prelazio preko riječi i fotografija, Bosch je saznao kratku povijest dva gradića i ljudi koji su ih izgradili. Priča je bila jednaka onoj priči koju mu je ispričao Aguila, ali iz perspektive bijeloga čovjeka. Ono što je čitao opisivalo je užasno siromaštvo u Tapaiju, u Kini, te su ljudi koji su ondje patili rado došli u Baja Kaliforniju u potrazi za srećom. Nije pisalo ništa o jeftinoj radnoj snazi.

Dvadesetih i tridesetih godina dvadesetog stoljeća Calexico se naglo razvijao kao kompanijin gradić, a upravitelji kompanije Colorado River Land bili su gospodari svega što su nadzirali. U knjizi je pisalo da su mnogi od tih ljudi gradili luksuzne kuće i imanja na strminama što su se uzdizale oko gradića. Dok je čitao, Bosch je često nailazio na imena tri brata Moore: Anderson, Cecil i Morgan. Spominjali su se i drugi Mooreovi, ali o toj se braći uvijek govorilo kao o važnim ljudima i nositeljima visokih titula u kompaniji.

Dok je prolistavao poglavlje pod naslovom Gradić uz bijelu cestu pokriva svoje ulice zlatom, Bosch je ugledao čovjeka koji ga je

zani-mao. To je bio Cecil Moore. Ondje, usred opisa bogatstava što ih je pamuk donio Calexicu, nalazila se fotografija muškarca prerano posijedjele kose kako stoji ispred kuće u mediteranskom stilu, ve-like poput škole. To je bio čovjek s fotografije što ju je Moore ču-vao u zgužvanoj bijeloj vrećici. Na lijevoj strani kuće uzdizao se toranj s dva lukom nadsvođena prozora pri vrhu. Kuća je zbog tor-nja izgledala poput španjolskog dvorca. To je bio dom iz djetinjstva Cala Moorea.

Ovo je taj čovjek i ovo je to mjesto reče Bosch i ponese knjigu do starca.

Cecil Moore reče čovjek.

Je li još uvijek živ?

Ne, nijedan od te braće nije više na životu. Ali on je posljednji otišao. Prošle godine otprilike u ovo vrijeme, samo je zaspao. Tako je umro Cecil. No mislim da ste pogriješili.

Zašto?

Cecil nije imao djece. Bosch kimne glavom.

Možda imate pravo. Što je s ovom kućom? Je li i ona nestala?

Ne radite ni na kakvom obiteljskom stablu, zar ne?

Ne, ja sam policajac. Došao sam iz Los Angelesa. Provjeravam priču što mi ju je netko ispričao o ovom čovjeku. Hoćete li mi po-moći? Starac se zagleda u njega, a Bosch požali što od početka nije %io iskren prema njemu.

Ne znam kakve to veze ima s Los Angelesom, ali izvolite, što još želite znati?

Postoji li još uvijek ova kuća s tornjem?

Da, Castillo de los Ojos još uvijek postoji. Dvorac očiju. Kuća je dobila ime po ona dva prozora na vrhu tornja. Kad su noću bili osvijetljeni, govorilo se da su to oči koje motre na cijeli Calexico.

Gdje je to?

Na cesti koja se zove Staza prerijskog vuka, zapadno od grada. Pođete Cestom 98 kraj Pinto Washa do područja pod nazivom Trn raspela. Skrenete na Cestu Anza, što se zove kao hotel ovdje u gra-du. Tako ćete stići do Staze prerijskog vuka. Dvorac je na kraju ceste. Ne može vam promaknuti.

Tko sada ondje živi?

Mislim da nitko ne živi ondje. Ostavio ga je gradu, znate. No grad nije mogao snositi troškove održavanja takvoga mjesta. Prodali su ga; zapravo, mislim da je čovjek došao iz Los Angelesa. No ko-liko ja znam, nije se uselio. Šteta. Nadao sam se da će se ondje možda urediti muzej.

Bosch mu je zahvalio i otišao potražiti Trn raspela. Nije imao pojma je li Castillo de los Ojos samo imanje mrtvog bogataša koje nema nikakve veze s njegovim slučajem. No nije imao ništa drugo u planu, a nagon mu je govorio neka se stalno kreće naprijed.

Državna cesta 98 imala je dvije trake i vodila je na zapad iz središta Calexica, pružajući se duž granice i kroz ratarsko područje koje je kanalima za navodnjavanje bilo podijeljeno u golemu mrežu. Dok je vozio, osjećao je mirise zelenoga papra i korijandra. Nakon što je prošao kraj polja pamuka, shvatio je da je cijelo to prostranstvo nekoć pripadalo Kompaniji.

Ispred njega se teren dizao u brežuljke, te je ugledao dom iz djetinjstva Calexica Moorea mnogo prije no što mu se približio. Castillo de los Ojos. Dva lukovima nadsvođena prozora bila su prazne oči na kamenom pročelju tornja boje breskve što se uzdizao s uzvišenja na obzorju.

Bosch je prešao preko mosta iznad suhoga korita za kojeg je pretpostavio da je Pinto Wash, iako na cesti nije bilo nikakva znaka.

Pogledavši prema prašnjavom koritu dok je prolazio, Harry je opazio zeleni chevy blazer parkiran ondje. Krajičkom oka vidio je muškarca za upravljačem koji je pred očima držao dalekozor. Pogranična patrola. Vozač je koristio korito kao skrovište s kojeg može paziti na granicu i otkriti one koji je pokušavaju ilegalno prijeći. Korito je označavalo kraj obrađenih površina. Teren se gotovo odmah počeo uzdizati prema brdima smeđega grmlja. Kraj šumarka eukaliptusa i hrastova, nepomičnih jer nije bilo ni daška vjetra, našao je na skretanje. Ovaj put je postojao znak s natpisom:

ZAŠTIĆENO PODRUČJE TRN RASPELA Opasnost: napušteni rudnici

Bosch se sjetio da je u knjigama u Povijesnom društvu vidio priču o rudnicima zlata s početka stoljeća što su se nalazili duž pogranične zone. Špekulanti su ondje pronalazili i gubili bogatstva. Brda su bila puna bandita. Tada je došla Kompanija i uvela red.

Pripalio je cigaretu i proučavao toranj, sada mnogo bliži, što se uzdizao iza ograđena prostora. Mrtvilo prizora i prozori na tornju, poput očiju bez duše, djelovali su nekako morbidno. Međutim, toranj nije bio usamljen na brdu. Vidio je crijepom pokriveno krovove drugih kuća. No nešto u tornju što se sa svojim praznim staklenim očima upadno uzdizao nad njima djelovalo je nekako usamljeno. Mrtvo.

Cesta Anza pojavila se nakon osamsto metara. Skrenuo je na sjever, a cesta sa samo jednom trakom vijugala je i penjala se oko padina brežuljka. Sa svoje desne strane mogao je gledati dolje na prostrano područje obrađenih površina. Skrenuo je lijevo na cestu s nazivom Cesta prerijskog vuka i uskoro prolazio kraj velikih hacijendi na prostranim imanjima. Uglavnom je mogao vidjeti samo prvi kat kuća, jer je gotovo svaki posjed bio okružen zidom.

Staza prerijskog vuka završavala je u krugu oko prastarog hrastove čije grane ljeti bacaju sjenu na okretište. Castillo de los Ojos nalazi se ovdje, na kraju ceste.

Dva i pol metra visoki kameni zid skrivao je sve osim tornja. Samo se kroz dvorišna vrata od crnoga kovanog željeza moglo ma-lo bolje vidjeti. Bosch je skrenuo na kolni prilaz i zaustavio se pred dvorišnim vratima. Bila su osigurana teškim čeličnim lancem i lo-kotom. Izišao je, pogledao kroz rešetke i uvjerio se da je kružni prostor za parkiranje ispred kuće prazan. Zastori iza svakog prozora na prednjem dijelu kuće bili su navučeni.

Na zidu kraj dvorišnih vrata nalazio se poštanski sandučić i interkom. Protisnuo je zvonce, ali nije dobio odgovora. Nije bio siguran što bi rekao da mu je netko odgovorio. Otvorio je poštanski sandučić i vidio da je i on prazan.

Bosch je ostavio automobil ondje gdje ga je parkirao i pješke se zaputio Stazom prerijskog vuka do najbliže kuće. To je bila jedna od rijetkih kuća bez dvorišnog zida. No postojala je bijela drvena ograda s interkomom kraj dvorišnih vrata. Ponovno je pritisnuo zvonce i ovaj put dobio odgovor.

Da? upitno će ženski glas.

Da, gospodo, policija. Želio bih vam postaviti nekoliko pitanja o susjednoj kući.

Kojoj susjednoj kući? Glas je djelovao vrlo staro.

O dvorcu.

Ondje nitko ne živi. Gospodin Moore je umro prije nekog vremena.

Znam to, gospodo. Pitao sam se smijem li ući i načas razgovarati s vama. Imam policijsku iskaznicu.

Usljedila je stanka, a onda je žena rekla:

Vrlo dobro.

Potom se začulo zujanje brave.

Žena je inzistirala na tome da Bosch podigne svoju iskaznicu do prozorčića na vratima. Vidio ju je unutra, sjedu i onemoćalu, kako se napreže kako bi iz invalidskih kolica vidjela iskaznicu. Tada je konačno otvorila vrata.

Zašto šalju policajca iz Los Angelesa?

Gospodo, radim na jednom slučaju iz Los Angelesa. Upleten je čovjek koji je nekoć živio u dvorcu. Kao dječak, jako davno.

Pogledala ga je kroz stisnute oči, kao da se pokušava zagledati u sjećanje.

Govorite li o Calexicu Mooreu?

Da. Poznavali ste ga?

Je li ozlijeđen?

Bosch je oklijevao, a tada reče:

Bojim se da je mrtav.

Ondje gore, u Los Angelesu?

Da. Bio je policajac. Mislim da je to imalo neke veze s nje-govim životom ovdje. Zato sam došao ovamo. Zapravo ne znam što bih vas pitao... Nije ovdje dugo živio. Ali vi ga se sjećate, zar ne?

Nije ovdje dugo živio, ali to ne znači da ga više nikad nisam vidjela. Upravo suprotno. Redovito sam ga viđala tijekom godina. Došao bi biciklom ili automobilom, sjedio na cesti i samo promatrao to mjesto. Jednom sam poslala Martu da mu odnese sendvič i li-munadu.

Bosch je pretpostavio da je Marta kućna pomoćnica. Na ovak-vim imanjinima ih uvijek ima.

Samo je promatrao i sjećao se, pretpostavljam govori je starica. Užasno je ono što mu je Cecil učinio. Vjerojatno sada plaća za to, taj Cecil.

Kako to mislite, užasno?

Kad je onako istjerao dječaka i njegovu majku. Mislim da nakon toga više nikad nije razgovarao ni s tim dječakom niti sa ženom. No viđala sam dječaka i viđala sam ga kao odraslog muš-karca, kako dolazi ovamo i promatra kuću. Ljudi ovdje govore da je Cecil zato podigao onaj zid. Učinio je to prije dvadeset godina. Kažu da je to učinio jer više nije želio gledati Calexica na ulici. Tako je Cecil sve rješavao. Ako ti se ne sviđa ono što vidiš kroz prozor, podigneš zid. No ja sam i dalje s vremena na vrijeme viđala mladoga Cala. Jednom sam mu sama odnijela hladni napitak. Tada nisam bila u ovim kolicima. Sjedio je u automobilu, a ja sam ga pi-tala: Zašto cijelo vrijeme dolaziš ovamo?, a on je samo rekao: Teta Mary, volim se sjećati. Tako je rekao.

Teta Mary?

Da. Mislila sam da ste zato došli ovamo. Moj Anderson i Cecil bili su braća, pokoj njihovim dušama.

Bosch kimne glavom i s poštovanjem pričekava pet sekundi, a tada nastavi.

Čovjek u muzeju u gradu rekao je da Cecil nije imao djece.

Jasno da je to rekao. Cecil je to tajio od javnosti. Velika taj-na. Nije želio baciti mrlju na Kompanijino ime.

Calexicova majka bila je sluškinja?

Da, ona... zvuči kao da sve to već znate.

Samo nekoliko dijelova. Što se dogodilo? Zašto je istjerao nju i dječaka?

Oklijevala je prije nego što odgovori, kao da želi složiti priču stariju od trideset godina.

Nakon što je zatrudnjela, živjela je ondje; on ju je natjerao; te je ondje i rodila. Kasnije, nakon četiri ili pet godina, otkrio je da mu je lagala. Jednog je dana poslao svoje ljude da je slijede preko granice, kad je pošla u Mexicali posjetiti majku. Nije bilo

•^nikakve majke. Samo muž i još jedan sin, malo stariji od Calexica. Tada ih je otjerao. Vlastitu je krv otjerao od sebe.

Bosch je dugi trenutak razmišljao o tome. Žena je zurila u prošlost.

Kad ste zadnji put vidjeli Calexica?

O, da vidim, zacijelo su već prošle godine. Na koncu je pre-stao dolaziti.

Mislite li da je znao za očevu smrt?

Nije bio na sprovodu, iako mu to ne zamjeram.

Rečeno mi je da je Cecil Moore svoje imanje ostavio gradu.

Da, umro je sam i sve je ostavio gradu, a nijednu sitnicu Calexicu ili bilo kojoj od svojih bivših žena i ljubavnica. Cecil Moore je bio škrt čovjek, čak i u smrti. Jasno, grad nije mogao ništa učiniti s tim posjedom. Previše veliko i skupo za održavanje. Calexico nije bogat gradić kakav je nekoć bio i ne može održavati takav posjed. Razmišljalo se o tome da se iskoristi za povijesni muzej. No ne bi se napunio niti jedan ormar s poviješću ovoga grada, a kamoli muzej. Grad je prodao imanje. Čula sam, za više od milijun. Možda će nekoliko godina raditi na crno.

Tko ga je kupio?

Ne znam. Ali nitko se nije uselio. Imaju kućepazitelja koji povremeno dolazi. Prošli tjedan sam ondje vidjela svjetla. Ali ne, koliko ja znam, nitko se nije uselio onamo. Zacijelo je riječ o ne-kakvom ulaganju, ali ne znam u što. Nalazimo se ovdje usred niče-ga

Samo još jedno pitanje. Je li bilo kada još netko bio s Mooreom dok je promatrao kuću?

Uvijek je bio sam. Taj je siroti dječak uvijek bio sam.

Dok se vraćao u grad, Bosch je razmišljao o Mooreovim samotnim bdjenjima pred kućom njegova oca. Pitao se je li čeznuo za kućom i uspomenama ili za ocem koji ga je otjerao od sebe. Ili za svim tim zajedno.

Bosch se načas sjetio svog kratkog susreta s vlastitim ocem. Bolesni starac na samrtničkoj postelji. Bosch mu je oprostio za svaku sekundu koja mu je bila ukradena. Znao je da mora, jer bi inače ostatak života potratio na patnju.

27.

Kolona vozila za povratak u Meksiko bila je duža i sporija nego prethodnog dana. Bosch je zaključio da je razlog tome borba s bi-kovima koja je privlačila ljude iz cijele regije. To je bila tradicija nedjeljnih večeri, jednako popularna ovdje kao utakmice ragbija u Los Angelesu.

Bosch je bio udaljen dva automobila od policajca na meksičkoj granici kad je shvatio da još uvijek ima pištolj u futrolji na leđima. Bilo je prekasno da nešto učini u vezi s tim. Kad je stigao do čovjeka, jednostavno je rekao:

Borba s bikovima.

Policajac mu je mahnuo neka prođe.

Nebo je iznad Mexicalija bilo vedro, a zrak svjež. Činilo se da će vrijeme biti savršeno. Harry je u grlu osjetio dražkanje iščekivanja da vidi borbe s bikovima i mogućnost da vidi Zorrilla, čovjeka čije su ime i predaja o njemu posve ispunjavali Boschova posljednja tri dana, tako da je počeo vjerovati u njegov mit. Želio je vidjeti papu u njegovom vlastitom elementu. S njegovim bikovima. S nje-govim ljudima.

Nakon što je parkirao na Justice Plazi, Bosch je iz pretinca za rukavice izvadio dalekozor. Arena je bila udaljena samo tri bloka, te je odlučio da će do nje poći pješice. Pošto je pokazao svoju is-kaznicu policajcu za prijamnim pultom i dobio dopuštenje da uđe, našao je Aguilu kako sjedi za jedinim stolom u detektivskom uredu. Pred njim se nalazilo nekoliko rukom pisanih izvještaja.

Jesi li nabavio karte?

Da, imam ih. Imamo ložu na sunčanoj strani. To neće biti problem jer malo sunčane svjetlosti dopire u lože.

Je li blizu pape?

Gotovo ravno nasuprot, ako se on uopće pojavi.

Da, ako. Vidjet ćemo. Jesi li gotov?

Da, dovršio sam izvještaje u istrazi o Fernalu GutierrezLlosi. Zasad je gotovo, dok netko ne bude optužen.

Što se ovdje dolje vjerojatno nikad neće dogoditi.

To je točno... Mislim da bismo sada morali poći. Bosch podigne dalekozor.

Ja sam spreman.

Bit ćeš tako blizu da ti to neće trebati.

Ovo nije za promatranje bikova.

Dok su hodali prema areni, našli su se usred postojane rijeke ljudi što se kreću u istom smjeru. Mnogi su nosili malene četvrtaste jastuke na kojima će sjediti u areni. Prošli su kraj nekoliko djece s naramcima sličnih jastuka što su ih prodavali po dolar.

Pošto su prošli kroz ulaz, Bosch i Aguila sišli su betonskim stubama do podzemne razine gdje je Aguila pokazao čuvaru njihove karte za ložu. Čovjek ih je poveo kroz prolaz sličan katakombama koji je pratio kružni oblik arene. S njihove lijeve strane nalazila su se malena drvena vrata obilježena brojevima.

Čuvar je otvorio vrata na kojima se nalazio broj sedam, a oni su ušli u prostoriju ne veću od zatvorske ćelije. Pod, zidovi i strop bili su od neoličenog betona. Zaobljeni strop spuštao se sa stražnjeg dijela prema dolje do dva metra širokog otvora s kojeg se vidjelo borilište. Bili su točno na vanjskom rubu kruga gdje su stajali i če-kali matadori, toreadori i drugi sudionici u borbama. Bosch je osje-tio vonj borilišta, zadah konja i bikova, njihove krvi. Uza stražnji zid nalazilo se šest sklopljenih čeličnih stolica. Uzeli su dvije i sjeli nakon što je Aguila zahvalio čuvaru, zatvorio i zaključao vrata.

Ovo je poput bunkera rekao je Bosch dok je kroz otvor promatrao lože na suprotnoj strani borilišta. Nije vidio Zorrilla.

Što je bunker?

Nije važno reče Bosch shvativši da ni on nikad nije bio u bunkeru. Slično je zatvorskoj ćeliji.

Možda reče Aguila.

Bosch shvati da ga je uvrijedio. Ovo su najbolja mjesta u areni.

Carlose, ovo je sjajno. Odavde ćemo sve vidjeti.

U betonskoj loži također je bilo bučno, a povrh zadaha s borilišta, ložu je prožimao miris prolivena piva. Malena prostorija kao da je odzvanjala od tisuća koraka dok se stadion iznad njih punio ljudima. Na povišenome mjestu svirao je orkestar. Bosch je pogledao prema borilištu i vidio da se ondje predstavljaju toreadori. Osjećao je kako raste uzbuđenje mnoštva, a odjek je postajao sve glasniji dok je publika klicala matadorima koji su se klanjali.

Ovdje smijem pušiti, zar ne? upita Bosch.

Da reče Aguila i ustane. Cervesa?

Meni se sviđa Tecate, ako je imaju.

Dabome. Zaključaj vrata. Kucat ću.

Aguila kimne glavom i iziđe. Harry je zaključao vrata i pitao se čini li to da bi se zaštitio ili jednostavno zato da bi spriječio ulaz nepozvanim gledateljima. Kad je ostao sam, shvatio je da se ne osjeća zaštićenim u okruženju sličnom tvrđavi. Uopće nije poput bunkera.

Podigne dalekozor i pogleda otvore loža na drugoj strani borilišta. Većina je još uvijek bila prazna i nije vidio nikoga među onima koji su već bili na svojim mjestima tko bi mogao biti Zorrillo. No vidio je da su mnoge lože bile privatne. Vidio je police s bocama alkoholnog pića, tapiserije na stražnjim zidovima i naslonjače. To su lože u sjeni, a pripadaju stalnim posjetiteljima. Uskoro je Aguila pokucao, a Bosch mu je otključao vrata i pustio ga da uđe s pivom. I spektakl je počeo.

Prve dvije borbe bile su dosadne i nezanimljive. Aguila ih je nazvao traljavima. Matadorima su se izrugivali i zviždali im kad njihovo konačno zabijanje mača u vrat bika nije uspjelo ubiti živo-tinju, a svaka se borba pretvorila u dugotrajni, krvavi prizor koji je imao vrlo malo sličnosti s umijećem ili dokazivanjem hrabrosti.

U trećoj je borbi arena oživjela, a buka je gromoglasno odjekivala u loži u kojoj su sjedili Bosch i Aguila kad se bik crn poput noći s bijelim znakom Z na leđima žestoko zaletio u bok konja jednog od pikadora. Strahovita snaga zvijeri gurnula je podstavljeni plašt konja sve do jahačeva bedra. Jahač je svoje koplje sa željeznim vrhom zabio u bikova leđa i svom se težinom oslonio na nj. No čini se da je to samo još više ražestilo životinju. Bik je pronašao novu snagu i još se jednom žestoko zaletio na konja. Sudar se dogodilo samo deset metara od Boscha, ali je ipak podigao dalekozor kako bi bolje vidio. Kao na

usporjenoj snimci zarobljenoj u okviru dalekozora, vidio je kako se konj propinje, a pikador pada u prašinu.

Bik je nastavio jurišati te je rogovima probio podstavljeni plašt, a konj se prevrnuo na pikadora.

Gomila je postala još glasnija i divlje je klicala dok su na borilište istrčali banderiljerosi, mahali plaštevima i odvlačili bikovu pozor-nost s konja i jahača. Drugi su pikadom pomogli da se digne pa je šepajući pošao prema izlazu iz arene. Tada je odgurnuo njihove ruke, odbijajući dalju pomoć. Lice mu je bilo mokro od znoja i cr-veno od stida, a klicanje mnoštva više je podsjećalo na ruganje. Budući da je imao dalekozor, Bosch se osjećao kao da stoji kraj čovjeka. S tribina je doletio jastuk i okrznuo čovjeka po ramenu. Nije podigao pogled, jer bi time samo izazvao gledaoce da ga i da-lje gađaju.

Bik je osvojio mnoštvo i za nekoliko minuta s poštovanjem su klicali njegovoj smrti. Matadorov mač zabio mu se duboko u vrat, prednje su mu noge popustile i njegova se golema težina srušila na tlo. Toreador, muškarac koji je bio stariji od ostalih sudionika, hitro je prišao i kratki bodež zabio u bazu bikove lubanje. Trenutna smrt nakon produljenog mučenja. Bosch je gledao kako čovjek briše oštricu o crnu životinjsku dlaku, a potom se udaljava, vraćajući bodež u korice pričvršćene za prsluk.

U borilište su doveli tri upregnute mazge, oko bikovih rogova omotali konopac, vukli tijelo borilištem u krug i zatim van. Bosch je vidio kako crvena ruža pada odozgo na mrtvu životinju dok je za sobom ostavljala trag na prašnjavom tlu borilišta.

Harry je proučavao čovjeka s bodežom. Činilo se da je njegova jedina uloga u svakoj borbi nanijeti završni udarac. Bosch nije bio siguran je li njegov zadatak milosrdan ili je to bila dodatna okrut-nost. Čovjek je bio stariji; crna mu je kosa bila prošarana sjedinama, a lice imalo ispijeni, ravnodušni izraz. Imao je oči bez duše na licu istrošena smeđeg kamena. Bosch je pomislio na čovjeka s tri suze na licu. Arpis. Kakav je izraz on imao kad je istiskivao život iz Portera, kad je prinio sačmaricu Mooreovu licu i povukao okidač?

Bik je bio vrlo hrabar i lijep reče Aguila. Malo je govorio tijekom prve tri borbe, samo je kritički govorio o vještini matadora, izvrsnoj ili traljavojoj, dobroj ili lošoj.

Pretpostavljam da bi Zorrillo bio vrlo ponosan reče Bosch da je ovdje.

To je bilo točno, Zorrillo nije došao. Bosch je često provjeravao praznu ložu što ju je Aguila pokazao, ali je ostala prazna. Sada, s još samo jednom borbom na programu, činilo se malo vjerojatnim da će se pojaviti čovjek koji je uzgajao bikove za današnje borbe.

Želiš li otići, Harry?

Ne. Želim gledati.

Onda dobro. Ova će borba biti najbolja i najvještija. Silvestri je Mexicalijev najbolji matador. Još jednu Cervesu?

Da. Ovo ću ja platiti. Što ti...

Ne. To je moja dužnost, skromno vraćanje duga.

Kako hoćeš reče Bosch.

Zaključaj vrata.

Učinio je to. Potom je pogledao svoju kartu na kojoj su bila tiskana imena boraca. Cristobal Silvestri. Aguila je rekao da je on najvještiji i najhrabriji borac od svih koje je ikad vidio. Začulo se gromoglasno klicanje mnoštva kad je bik, još jedno golemo crno čudovište, izjurio na borilište kako bi se suočio sa svojim ubojicama. Toreadori su se počeli kretati oko njega, a njihovi zeleni i plavi plaštevi otvarali su se poput cvjetova. Na Boscha su snažno djelovali obred i raskoš borbe s bikovima, čak i u traljavim borbama. To ni-je sport, u to je bio siguran. Ali nešto jest. Ispit. Ispit vještina i, da, hrabrosti, odlučnosti. Vjerovao je da bi, kad bi za to imao pri-like, često poželio doći u ovu arenu i biti svjedokom.

Začulo se kucanje na vratima i Bosch ustane kako bi Aguilu pustio unutra. No kad je otvorio vrata, vani su stajala dva čovjeka. Jednoga nije poznavao. Drugoga jest, ali mu je trebalo nekoliko trenutaka da ga smjesti. To je bio Grena, kapetan istražiteljskog odjela. Po onome što je vidio iza njih dvojice, nije bilo ni znaka Aguili.

Sehor Bosch, smijemo li ući?

Bosch je koraknuo unatrag, ali je ušao samo Grena. Drugi je muškarac okrenuo leđa, kao da će čuvati ulaz. Grena je zatvorio i zaključao vrata.

Tako da nam ne smetaju, zar ne? reče i pogledom preleti prostoriju. To je činio polako, kao da je velika poput košarkaškog igrališta, pa ju je trebalo pomno proučiti kako bi se utvrdilo da nitko drugi nije nazočan.

Moj je običaj doći na posljednju borbu, sehor Bosch. Posebno, znate, kad je Silvestri u borilištu. Veliki šampion. Nadam se da će-te uživati u tome.

Bosch kimne i ležerno pogleda prema borilištu. Bik je još uvijek bio živahan te se kretao po ringu, a toreadori su mu se sklanjali s puta i čekali da uspori.

Carlos Aguila? Otišao je?

Cervesa. No vi to već zacijelo znate, kapetane. Dakle, zašto mi ne kažete o čemu je riječ?

O čemu je riječ? Kako to mislite?

Mislim, što želite, kapetane. Što radite ovdje?

Ah, si, želite gledati našu malu predstavu i ne želite da vas u tome ometa posao. Treba prijeći na stvar, vjerujem da se tako kaže.

Da, tako je.

Začulo se klicanje, a oba su čovjeka pogledala prema borilištu. Silvestri je ušao u arenu i prikrađao se biku. Bio je odjeven u bijelo i zlatno odijelo sa svjetlucavim ukrasima, a hodao je kraljevski, us-pravnih leđa i glave nakrivljene prema dolje, dok je oštro proučavao svog protivnika. Bik se još uvijek zabavljao jureći po borilištu, ma-šući tamoamo plavim i žutim banderiljama zabodenim u vrat.

Bosch svrati svoju pozornost na Grenu. Policijski je kapetan nosio crnu jaknu od mekane kože, a desni je rukav jedva pokrivao njegov Rolex.

Stvar je u tome, senor Bosch, da želim znati što radite. Niste ovamo došli radi borbe s bikovima. Dakle, zašto ste ovdje? Rečeno mi je da je identifikacija senora Gutierrez Llose obavljena. Zašto ste ostali? Zašto gnjavite Carlosa Aguilu svojom nazočnošću?

Bosch ništa nije kanio reći tom čovjeku, ali nije želio Aguilu dovesti u opasnost. Bosch će na kraju otići, ali Aguila neće.

Odlazim ujutro. Moj je posao dovršen.

Onda biste trebali otići večeras, je li? Rani polazak?

Možda.

Grena kimne glavom.

Vidite, primio sam upit od nekog poručnika Poundsa iz PLA. Jedva čeka da se vratite. Zamolio me da vam to osobno kažem. Zašto je to tako?

Bosch ga pogleda i odmahne glavom.

Ne znam. Morat ćete njega pitati.

Usljedila je duga šutnja tijekom koje je Greninu pozornost po-novno privuklo borilište. Bosch je također onamo pogledao, baš na vrijeme da vidi kako Silvestri svojim plaštem vodi jurećeg bika tik uz svoje tijelo. Grena ga je dugo promatrao, a tada se nasmiješio, vjerojatno na način na koji se Ted Bundy smiješio djevojkama na campusu.

Znate li vještinu plašta?

?%

Bosch nije odgovorio te su njih dvojica samo zurili jedan u dru-goga. Slabašni je osmijeh i dalje poigravao na kapetanovu tamnom licu.

El arte de la muleta na koncu će Grena. To je varka. To je umjetnost preživljavanja. Matador koristi plašt kako bi zavarao smrt, kako bi smrt pošla onamo gdje nije on. Ali mora biti hrabar. Mora riskirati svoj život pred rogovima smrti. Što se smrt više pri-bliži, to on postaje hrabriji. Nikad ni na trenutak ne smije pokazati strah. Nikad ne pokazati strah. Učini li to, gubi. Umire. To je vješ-tina, moj prijatelju.

Kimnuo je glavom, a Bosch je samo zurio u njega.

Grena se nato široko nasmiješi i okrene prema vratima. Otvorio ih je. Drugi je muškarac još uvijek bio ondje. Kad se Grena okrenuo da bi ponovno zatvorio vrata, pogledao je Boscha i rekao:

Želim vam ugodan put, detektive Harry Bosch. Večeras, je li?

Bosch ništa nije rekao, a vrata su se zatvorila. Sjedio je trenutak, ali je tada njegovu pozornost privuklo klicanje u areni. Silvestri se spustio na jedno koljeno u središtu borilišta, a bika je namamio u napad. Ostao je stoički na mjestu sve dok se zvijer nije posve pri-bližila. Tada je glatkim pokretom odmaknuo plašt od svoga tijela. Bik je projurio kraj njega na udaljenosti od nekoliko centimetara, a Silvestri je ostao netaknut. Bilo je prekrasno, a sa stadiona se orilo klicanje. Otvorila su se nezaključana vrata lože i Aguila je ušao.

Grena, što je želio?

Bosch nije odgovorio. Podigao je dalekozor i provjerio Zorrillovu ložu. Papa nije bio ondje, ali Grena jest. Zurio je u Boscha s istim slabašnim osmijehom na usnama.

Silvestri je oborio bika samo jednim ubodom mača, a oštrica se zabila duboko iza plećke životinje i prošla ravno kroz srce. Tre-nutna smrt. Bosch je pogledao čovjeka s bodežom. Učinilo mu se da na njegovu ogrubjelu licu vidi izraz razočaranja. Njegov rad nije potreban.

Klicanje Silvestrijevu vrsnom završnom udarcu bilo je zaglušujuće. Nije se stišavalo ni dok je matador kružio borilištem i uz-dignutih ruku primao divljenje. Ruže, jastuci, ženske cipele s viso-kim potpeticama, sve je to zapljuskivalo borilište. Borac s biko-vima ozareno je uživao u obožavanju. Buka je bila tako glasna da je prošlo prilično vremena prije no što je Bosch shvatio da mu pager za pojasom šalje očekivani poziv.

28.

U devet sati Bosch i Aguila skrenuli su s Avenida Cristobal Colon na zaobilaznu cestu što vodi oko Međunarodne zračne luke Rodolfo Sanchez Taboada. Cesta je prolazila kraj nekoliko mon-tažnih hangara, a zatim uz poveću skupinu novijih građevina. Na jednoj od njih bio je natpis Aero Carga. Golema su vrata bila otvo-rena oko jedan metar, a iz unutrašnjosti je dopirala svjetlost. To je bilo njihovo odredište, baza Službe protiv droge. Bosch je skrenuo na parkiralište ispred zgrade i parkirao kraj nekoliko drugih auto-mobila. Opazio je da većina ima kalifornijske registracijske tablice.

Čim je izišao iz capricea, prišla su mu četiri SPDina agenta u plavim plastičnim vjetrovkama. Pokazao im je svoju iskaznicu i očito prošao kontrolu nakon što je jedan od njih provjerio nešto na jednom papiru.

A vi? čovjek s papirom reče Aguili.

On je sa mnom reče Bosch.

Imamo vas na popisu kao pojedinca, detektive Bosch. Sad imamo problem.

Valjda sam zaboravio javiti da ću dovesti društvo reče Bosch.

To nije baš jako smiješno, detektive Bosch.

Jasno da nije. Ali on je moj partner. Ostaje sa mnom. Čovjek je imao uznemireni izraz na licu. Bio je Angloameri

kanac rumene puti i kose posve izbljedjele od sunca. Izgledao je kao da je dugo motrio na granicu. Okrenuo se prema hangaru, kao da se nada nekakvim uputama o tome kako postupiti u danoj situaciji. Bosch je vidio da je na leđima njegove vjetrovke velikim žutim slovima napisano SPD.

Bit će bolje da pozovete Ramosa reče Bosch. Ako moj partner mora otići, onda idem i ja. Gdje će tada biti cjelovitost i sigurnost operacije? Pogledao je Aguilu koji je ukočeno stajao, a tri su ga agenta okruživala poput izbacivača koji su spremni da izbace nekoga iz noćnog kluba na Sunset Stripu.

Razmislite o tome nastavi Bosch. Onaj tko je stigao dovdje, mora nastaviti do kraja. Inače imate nekoga izvan kruga. Ondje vani, a ne znate što radi. Idite pitati Ramosa.

Čovjek je ponovno oklijevao, a tada je svima rekao neka budu tihi i izvadio radio iz džepa na jakni. Javio je nekome kome se obratio kao vodi ekipe da je na parkiralištu iskrsnuo jedan problem. Potom su svi nekoliko trenutaka šutke stajali. Bosch je pogledao Aguilu i namignuo mu kad su se njihovi pogledi sreli. Tada je vidio kako Ramos i Corvo, agent iz Los Angelesa, žustro hodaju prema njima.

Kakvo je to sranje, Bosch? počeo je Ramos prije nego što je stigao do automobila. Znaš li što si učinio? Ugrozio si cijelu jebenu operaciju. Dao sam ti izričite...

On je moj partner u ovome, Ramos. Zna sve što ja znam. Zajedno smo u ovome. Ako je on vani, onda sam i ja vani. A kad odemo, ja se vraćam preko granice. U Los Angeles. Ne znam kamo će on poći. Kako će se to uklopiti u tvoju teoriju o tome kome se može vjerovati?

Na svjetlu što dopire iz hangara Bosch je mogao vidjeti kako Ramosu na vratu pulsira arterija.

Vidiš reče Bosch dopustiš li mu da ode, imaš povjerenja u njega. Dakle, ako mu vjeruješ, onda mu možeš dopustiti da os-tane.

Jebi se, Bosch.

Corvo položi ruku na Ramosovo rame i korakne naprijed.

Bosch, ako on zajebe stvar, pa ova operacija na bilo koji način bude ugrožena, pobrinut ću se da se za to sazna. Znaš na što mislim? U Los Angelesu će se znati da si ti doveo tog čovjeka.

Rukom je dao znak ostalima, pa su se odmaknuli od Aguile. Mjesečina je osvjetljavala Corvovo lice, te je Bosch vidio ožiljak što mu je dijelio bradu na desnoj strani. Pitao se koliko će puta ovaj agent SPDa večeras ispričati priču o borbi noževima.

I još nešto dobaci Ramos. On ide gol. Imamo samo još jedan neprobojni prsluk. To je za tvoju guzicu, Bosch. Dakle, ako ga pogode, to ide na tvoju dušu.

Dobro reče Bosch. Shvaćam. Što god pođe po zlu, ja ću biti kriv. Shvatio sam. Osim toga, imam jedan prsluk u svom prt-ljažniku. Njemu dajte vaš prsluk. Meni se sviđa moj.

Konačni dogovor je u dvadeset dva sata reče Ramos i vrati se prema hangaru.

Corvo pođe za njim, a Bosch i Aguila također krenu u hangar. Drugi su agenti također pošli za njima. U hangaru čija je unutrašnjost podsjećala na pećinu, Bosch je ugledao tri crna helikoptera što stoje jedan do drugoga. Bilo je nekoliko muškaraca, većina u crnim kombinezonima, koji su se onuda motali i pili kavu iz bijelih šalica. Dva su helikoptera bili velike letjelice namijenjene prijevozu osoblja. Bosch ih je prepoznao. To su UHIN. Huey. Poseban zvuk njihovih rotora za njega će uvijek biti zvuk Vijetnama. Treća je letjelica bila manja i elegantnija. Izgledala je poput letjelice nači-njene za komercijalnu uporabu, primjerice kao helikopter za no-vinare ili policiju, ali su je preinačili u naoružanu letjelicu. Bosch je prepoznao tornjić s oružjem montiran na desnoj strani trupa. Ispod pilotske kabine bila je montirana druga oprema, uključujući reflektor i senzor za noćno promatranje. Ljudi u crnim kombinezonima skidali su bijela slova i brojeve s repova letjelica. Pripremali su se za potpuno zamračenje, noćni napad.

Bosch opazi da mu se Corvo približava.

Mi ga zovemo Ris reče i glavom pokaže prema najmanjoj letjelici. Uglavnom ih koristimo u operacijama u Srednjoj i Južnoj Americi, ali smo ovu zgrabili dok je bila na putu onamo dolje. Ris je namijenjen noćnim akcijama. Ima kompletnu opremu za noćno promatranje; infracrveno svjetlo, prikaz obrazaca topline. Noćas će biti na zapovjednom položaju u zraku.

Bosch samo kimne glavom. Nije ga se toliko dojmila teška oprema koliko Corvo. SPDin nadzornik djelovao je bodrije nego ti-jekom njihovog sastanka u Sedmici. Njegove su tamne oči neprestano prelazile hangarom i sve upijale. Bosch je shvatio da mu vjerojatno nedostaje terenski rad. Zapeo je u Los Angelesu, a momci poput Ramosa mogu igrati ratne igre.

Tu ćete vi biti, ti i tvoj partner reče Corvo glavom pokazujući prema Risu. Sa mnom. Lijepo i sigurno. Promatrači.

Jesi li ti šef ove operacije, ili je to Ramos?

Ja sam šef.

Nadam se. Potom, gledajući ratni helikopter, Bosch reče: Reci mi nešto, Corvo. Želimo uhvatiti Zorrilla živoga, zar ne?

Tako je.

U redu, onda, kad ga uhvatimo, kakav je plan? On je meksički državljanin. Ne možeš ga odvesti preko granice. Zar ćeš ga

jed-nostavno predati Meksikancima? Za mjesec će dana upravljati kaz-nionicom u koju ga smjeste. To jest, ako ga uopće zatvore.

To je bio problem s kojim se suočavao svaki policajac u južnoj Kaliforniji. Meksiko je odbijao svoje državljane izručiti Sjedinjenim Državama za zločine što su ih ondje počinili. Sudili su im kod kuće. Problem je bio u tome što je bilo dobro poznato da najveći trgovci drogom u toj zemlji boravak u kaznionicama pretvaraju u posjet hotelu. Žene, droga, alkohol i druge pogodnosti mogle su se dobiti sve dotle dok se to moglo platiti. Postoji jedna istinita priča. Osuđeni kralj droge doista je preuzeo ured i rezidenciju upravitelja zatvora u Juarezu. Upravitelju je za tu povlasticu platio 100 000 američkih dolara, otprilike koliko upravitelj zaradi u četiri godine. Sad je upravitelj kažnjenik u zatvoru.

Znam što mi pokušavaš reći reče Corvo. Ali ne zabrinjavaj se zbog toga. Imamo plan za to. Jedino o čemu trebaš voditi računa je tvoja glava i glava tvog partnera. Moraš dobro paziti na njega. I trebao bi popiti malo kave. Bit će to duga noć.

Bosch se ponovno pridružio Aguili koji je stajao kraj radne klupe na kojoj se nalazila kava. Kimnuli su nekolicini agenata koji su se motah' oko klupe, ali im je rijetko tko odgovorio na pozdrav. Bili su nezvani gosti. S mjesta na kojem su stajali, mogli su vidjeti u nekoliko ureda što su se nalazili u pozadini prostora za letjelice. Ondje je nekoliko Meksikanaca u zelenim odorama sjedilo za stolovima, pilo kavu i čekalo.

Milicija reče Aguila. Iz Mexico Cityja. Zar u Mexicaliju nema nikoga kome SPD vjeruje?

Pa, nakon ovoga noćas, vjerovat će tebi.

Bosch pripali cigaretu uz kavu i ogleda se po hangaru.

Što misliš? upita Aguilu.

Mislím da će papa Mexicalija noćas imati buđenje.

Čini se tako.

Maknuli su se od klupe s kavom kako bi dali mjesta drugima i nagnuli se na obližnji pult odakle su promatrali pripremanje opre-me. Bosch je pogledao prema stražnjem dijelu hangara i ugledao Ramosa koji je stajao u društvu skupine ljudi odjevenih u debele crne kombinezone. Harry je pošao onamo i vidio da ljudi ispod kombinezona na sebi imaju Nomex odijela za zaštitu od vatre. Neki su se oko očiju mazali crnom kremom, a potom su navukli crne skijaške maske. Ekípa za otkrivanje tajnih laboratorija. Jedva su čekali da se nađu u zraku, da krenu. Bosch je gotovo mogao osjetiti vonj njihova adrenalina.

Bilo ih je dvanaest. Posizali su u crne sanduke i vadili opremu što će im trebati u noćasnjoj akciji. Bosch je vidio zaštitne kacige i prsluke, granate za izazivanje dezorijentiranosti. Jedan je čovjek u futrolí na

boku već imao devetomilimetarski P226 s produljenim magazinom. To će biti samo rezerva, pretpostavio je. Vidio je cijev puške kako viri iz jednog sanduka. Ramos ga tada opazi, uzme pušku iz sanduka i donese je do Boscha. Cerio se na neki neobičan način.

Pogledaj ovo sranje reče Ramos. Čovječe, Colt ih proizvodi samo za SPD. RO636. To je skraćena verzija standardne strojnice. Upotrebljava subsonično zrno jedančetrdesetsedam. Znaš li što takvo zrno može učiniti? Proći će kroz tri tijela prije nego što mu padne na pamet da uspori. Ima potisnuti prigušivač. To znači da nema bljeska. Ovi momci uvijek napadaju laboratorije. Ondje ima para etera, a bljesak iz cijevi mogao bi izazvati eksploziju. Pras! I ti si dva bloka dalje. Ali ne s ovim oružjem. Nema bljeska. Pre-krasno. Volio bih da noćas uđem tamo s jednom ovakvom puškom.

Ramos je držao i mazio oružje kao majka svoje prvorodenče.

Bio si u Vijetnamu, zar ne, Bosch? upita Ramos. Bosch samo kimne glavom.

Vidio sam. Nešto u tebi. Uvijek to zapazim. Ramos vrati pušku vlasniku. Na licu mu je još uvijek lebdio neobični osmijeh. Bio sam premlad za Vijetnam i prestar za Irak. Nije li to zajeb?

Konačni dogovor nije počeo do gotovo deset i trideset. Ramos i Corvo okupili su sve agente, pripadnike milicije, Boscha i Aguilu ispred velike oglasne ploče na kojoj je bila zalijepljena uvećana fotografija zračnog snimka Zorrillova ranca. Bosch je vidio da se ranč sastoji od velikih dijelova otvorenog, neobrađenog zemljišta. Papa je našao sigurnost u prostoru. Zapadno od njegova imanja nalaze se planine Cucapah, prirodna granica, a na drugom je stra-nama stvorio tamponzonu od tisuća jutara šikare.

Ramos i Corvo stajali su svaki s jedne strane oglasne ploče, a Ramos je vodio sastanak. Koristeći se dugačkim štapom prošao je duž granica ranca i pokazao ono stoje nazvao središtem obitavanja, veliki, zidom ograđeni prostor u kojem se nalazila hacijenda, rančerska kuća i građevina slična bunkeru. Potom je zaokružio korale za uzgoj bikova i staje, udaljene oko kilometar i pol od onoga središta obitavanja, duž ruba ranca uz autocestu Val Verde. Također je pokazao prostor EnviroBreeda na suprotnoj strani ceste.

Zatim je Ramos na ploču stavio drugu uvećanu fotografiju, a ova je prikazivala otprilike četvrtinu ranca od središta obitavanja do uzgajališta, područja EnviroBreeda. Ova je fotografija snimljena iz veće blizine, pa su se na krovu građevine slične bunkeru vidjele sićušne prilike. U šikari iza zgrada bilo je crnih prilika koje su se isticale na svijetlosmeđem i zelenom terenu. Bikovi. Bosch se pitao koji je od njih El Temblar. Čuo je kako jedan od pripadnika milicije svojim ljudima prevodi ono što se govori.

U redu, ove su fotografije stare oko trideset sati reče Ramos.

NASA je preletjela područje svojim Utrideset četiri. Također smo ih zamolili da načine obrasce topline, a tu sve postaje vrlo zanimljivo. Crvene trake što ih vidite predstavljaju toplija mjesta.

Priljepio je novu uvećanu snimku kraj prve. To je bio kompjutorski grafički prikaz na kojem su se nalazili crveni pravokutnici zgrade a oko njih more plavog i zelenog prostora. Izvan crvenih pravokutnika bilo je malenih crvenih točkica, a Bosch je pretpostavio da su to bikovi.

Te su fotografije snimljene jučer u istom trenutku reče Ramos. Uspoređujući grafički prikaz i fotografiju, možemo utvrditi određene anomalije. Ovi pravokutnici postaju zgrade, a većina manjih crvenih mrlja postaju bikovi.

Štapom je naizmjenice pokazivao s jedne na drugu snimku. Bosch je shvatio da na grafičkom prikazu ima više crvenih točkica nego što ima bikova na fotografiji.

Dakle, ove se oznake slažu s brojem životinja na fotografiji reče Ramos. Međutim, slažu se s hranilištima.

Uz Corrovu pomoć stavio je na ploču još dvije uvećane snimke. Te su snimljene iz najveće blizine. Bosch je jasno razaznao limeni krov malene šupe. Kraj nje je stajao crni junac. Na odgovarajućem grafičkom prikazu i junac i šupa bili su jarko crveni.

To su u osnovi malene nadstrešnice kojima se sijeno i hrana za stoku čuvaju od kiše. Ljudi iz NASAe kažu da bi takva hranilišta mogla zračiti ostatkom topline, a to bi se vidjelo na snimkama senzora. No također kažu da to sigurno ne bi bilo ovako kako se ovdje vidi. Stoga mislimo da to znači da su ova hranilišta zapravo varka. Mislimo da su to ispušni ventili podzemnog kompleksa. Vjerujemo da u središtu obitavanja postoji nekakav ulaz u podzemni laboratorij smješten ovdje.

Dopustio je da to svima sjedne. Nitko nije postavio pitanje.

Isto tako nastavi Ramos postoji... iz povjerljivih izvora imamo informaciju da postoji podzemni sustav tunela. Vjerujemo da se proteže od xuzgajališta ovdje do ovoga kompleksa, postrojenja pod nazivom EnviroBreed, ovdje. Vjerujemo daje to Zorrillu omogućilo zavaravanje onih koji su na njega motrili, i da je to jedan od mogućih načina prenošenja robe s ranca do granice.

Ramos je nastavio u tančine opisivati upad. Prema planu, trebalo je napasti u ponoć. Meksička će milicija imati dvojako zaduženje. Jedan će neobilježeni automobil poći do ulaza na ranč, a vijugat će cestom kao da ga vozi pijani vozač na bijeloj cesti. Koristeći se tom varkom, tri će pripadnika milicije u automobilu svladati stražare na ulazu. Nakon toga će polovica preostalih pripadnika milicije krenuti cestom na rancu prema središtu obitavanja, a druga će polovica napredovati

prema EnviroBreedu, opkoliti ga i čekati da vide kako će se razvijati događaji na rancu.

Uspjeh operacije uvelike ovisi o svladavanju dvojice stražara na ulazu prije nego što uspiju upozoriti SO, središte obitavanja reče Corvo. Bile su to njegove prve riječi na sastanku. Ako se to ne uspije postići, izgubit ćemo element iznenađenja.

Nakon početka napada sa zemlje, doći će tri zračne ekipe. Dvije transportne letjelice spustit će se sa sjeverne i istočne strane SOa kako bi se iskrcala ekipa EZOTL. Oni će prvi ući u sve građevine. Treći helikopter, Ris, ostat će u zraku i imati ulogu letećeg zapovjednog položaja.

Na kraju, rekao je Ramos, ranč ima dva rovera, dvije dvočlane patrole u džipovima. Ramos je rekao da se ne pridržavaju nikakve određene rute ili obrasca, te je nemoguće utvrditi gdje će biti sve dok ne počne napad.

To su takoreći divlje karte reče Ramos. Zato imamo mobilni zračni zapovjedni položaj. Upozorit će nas kad opaze džipove, ili će ih Ris jednostavno izbaciti iz igre.

Ramos je hodao naprijednatrag ispred oglasne ploče, mašući svojim štapom. Bosch je vidio da mu se to sviđa, osjećaj da nečim upravlja. Možda mu je to nadoknađivalo izostanak iz Vijetnama ili Iraka.

U redu, gospodo, ovdje imam još nekoliko stvari reče Ramos i stavi na ploču još jednu fotografiju. Naš je cilj ranč. Imamo nalog za pretres zbog posjedovanja droge. Ako nađemo aparate za proizvodnju, uspjeli smo. Ako nađemo narkotike, uspjeli smo. No ono što doista želimo je ovaj čovjek ovdje.

Fotografija je bila uvećana snimka iz knjige što ju je Bosch tog jutra pregledavao.

Ovo je naš glavni čovjek reče Ramos. Humberto Zorrillo. Papa Mexicalija. Ako ga ne uhvatimo, cijela će operacija biti uza-ludna. On je mozak koji stoji iza svega. On je taj kojeg želimo. Možda će vas zanimati da je, povrh svojih aktivnosti povezanih s narkoticima, osumnjičen za umorstvo dvojice policajaca iz Los Angelesa, da i ne spominjem još dva umorstva u posljednjih mjesec dana. Ovo je čovjek koji se ne dvoumi. Ako to ne učini sam, ima mnogo ljudi koji za njega rade i izvršavaju njegove zapovijedi. Opa-san je. Svakoga koga sretnemo na rancu treba smatrati naoružanim i opasnim. Pitanja?

Jedan pripadnik milicije postavio je pitanje na španjolskome.

Dobro pitanje reče Ramos. Nećemo odmah ući u EnviroBreed iz dva razloga. Prvo, naš osnovni cilj je ranč, a morali bismo više ljudi poslati u EnviroBreed ako istodobno napadnemo i postrojenje i ranč. Drugo, naš povjerljivi doušnik kaže da bi tunel na toj strani mogao biti miniran. Ima neku zamku. Ne želimo to riskirati. Kad osiguramo ranč, tada ćemo poći u EnviroBreed ili ćemo krenuti kroz tunel.

Čekao je nova pitanja. Nije ih bilo. Muškarci ispred njega pre-bacivali su težinu s noge na nogu, grickali nokte ili kuckali prstima po koljenima. Adrenalin je počeo djelovati. Bosch je to već ranije vidio. U Vijetnamu i drugdje. Stoga je svoje vlastito sve jače uzbuđenje dočekaao s nelagodnim osjećajem strepnje.

U redu onda! vikne Ramos. Želim da za sat vremena svi budu na svojim mjestima. U ponoć napadamo!

Skup se prekinuo s nekoliko mladenačkih urlika mlađih age-nata. Bosch se primaknuo Ramosu dok je skidao fotografije s ploče.

Zvuči poput dobrog plana, čovječe.

Da. Samo se nadam da će se odvijati približno onako kako smo zacrtali. Nikad se sve ne događa točno prema planu.

Točno. Corvo mi je rekao da imate još jedan plan. Onaj za prebacivanje Zorrilla preko granice.

Da, smislili smo nešto.

Hoćeš li mi to ispričati?

Okrenuo se od ploče, a sve je fotografije uredno složio.

Da, ispričat ću ti. To će ti se svidjeti, Bosch, jer će ga to do-vesti u Los Angeles gdje mu možete suditi za umorstva vaših ljudi.

Dogodit će se to da će se ona mala gnjida opirati uhićenju i pritom se ozlijediti. Vjerojatno će to biti ozljede lica, a izgledat će gore nego što zapravo jesu. U želji da mu priskrbi hitnu medicinsku njegu, SPD će ponuditi na uporabu jedan helikopter. Zapovjednik milicije će sa zahvalnošću prihvatiti. No, vidiš, pilot će se zbuniti i pobrkati svjetla bolnice Imperial Countv Memorial na drugoj strani granice s Općom klinikom Mexicalija, što se nalazi s ove strane granice. Kad helikopter sleti kraj pogrešne bolnice, pa se Zorrillo nađe na pogrešnoj strani granice, bit će podložen uhićenju i američ-kom pravosudnom sustavu. Loše po njega. No možda ćemo morati upisati opomenu u pilotov osobni dosje.

Ramos je na licu opet imao onaj pakosni osmijeh. Namignuo je Boschu i udaljio se.

29.

Ris je letio iznad saga Mexicalijeve rasvjete, krećući se na jugo-zapad prema mračnim obrisima planina Cucapah. Let je bio mirniji i tiši od svega čega se Bosch sjećao iz Vijetnama ili svojih kasnijih snova.

Bosch se nalazio u stražnjem dijelu, stisnut uz lijevi prozor. Hladni noćni zrak je kroz neki odušak prodirao unutra. Aguila je bio na sjedalu do njega. U prednjem su dijelu bili Corvo i pilot. Corvo je bio Zračni vođa te je upravljao komunikacijama i uputama za napad na ranč. Ramos je bio Zemlja jedan, vođa na tlu. Pogledavši prema prednjem dijelu helikoptera, Bosch je na štitniku Corvove kacige vidio prigušeni odraz zelenih brojčanika u pilotskoj kabini.

Kacige sve četvorice ljudi u helikopteru bile su povezane elek-troničkim pupčanim vrpčama sa središnjom konzolom. Kacige su bile opremljene vezom zrakzemlja i dvosmjernim radijem za komu-niciranje u letjelici, kao i uređajem za noćno promatranje.

Nakon što su petnaest minuta letjeli, kroz prozor se vidjelo sve manje svjetla. Bez sjaja odozdo, Harry je mogao razabrati obrise jednog od dva druga helikoptera, oko dvjesto metara nalijevo. Dru-ga crna letjelica trebala bi biti s desne strane. Letjeli su u formaciji.

Predviđeno vrijeme dolaska: dvije minute začuje glas u svom uhu. Pilot.

Bosch uzme neprobojni prsluk što ga je držao u krilu i stavi ga ispod sebe, na sjedalo. Zaštita od vatre sa zemlje. Vidio je da Agu-ila čini isto s prslukom SPDa.

Ris se počeo naglo spuštati, a glas u njegovu uhu reče:

Krećemo.

Bosch spusti na oči uređaj za noćno promatranje i pogleda kroz leće. Zemlja se pod njima brzo pomicala, žuta rijeka grmlja i malo čega drugoga. Prošli su iznad ceste, a zatim preko odvojk. Heli-kopter se nagnuo u smjeru odvojka. Vidio je automobil, kamionet za dostavu i džip. Bili su zaustavljeni na cesti. Zatim ugleda nekoliko drugih vozila. Kretala su se bijelom cestom, a iza njih su se dizali oblaci prašine. Milicija je ušla i jurila je prema središtu obitavanja. Bitka je započela.

Izgleda da su se naši prijatelji već pobrinuli za jedan od patrol-nih džipova Corvov glas reče u Boschovu slušalicu.

To je desetčetiri odgovori neki glas, očito iz jednog od drugih helikoptera.

Ris je pretekao vozila milicije. Bosch je kroz uređaj za noćno promatranje zurio u otvorenu cestu. Letjelica se nastavila spuštati, a tada se izravnala, prema Boschovoj procjeni, na visini nešto manjoj od tristo metara. Sad je u žutom vidnom polju mogao vidjeti hacijendu i prednju stranu bunkera. Vidio je kako se druga dva helikoptera, nalik crnim konjicima, spuštaju na predviđena mjesta s obje strane kuće. Tada je osjetio kako se Ris neznatno diže, kao da lebdi u zračnom džepu.

Jedan dolje! vikne nečiji glas u slušalicama.

Dva dolje! začuje se drugi glas.

Muškarci u crnom počeli su iskakati kroz otvor na boku he-likoptera. Jedna skupina od šest ljudi odmah je pošla do pročelja hacijende. Skupina od šest ljudi iz drugog helikoptera krenula je prema građevini nalik na bunker. Sad su se u vidnom polju počela pojavljivati milicijska vozila. Bosch je vidio kako još ljudi iskače iz helikoptera. To će biti Ramos i pojačanje.

Boschu se sve to činilo nadrealistično. Žute nijanse. Sićušne prilike. Djelovalo je kao loše snimljen i montiran film.

Prebacujemo se na komunikaciju sa zemljom reče Corvo. Bosch je začuo škljocaj kad je frekvencija promijenjena. Gotovo je odmah čuo riječi što su ih razmjenjivali oni na tlu, kao i teško disanje ljudi što trče. Potom je uslijedio glasni prasak, ali je Bosch shvatio da nije riječ o pucanju. To je bio zvuk sprave kojom su probijali vrata. U slušalicama se sad moglo čuti panične povike "Policija! SPD!", a potom je uslijedilo zatišje. Corvov glas presjekao je kratkotrajnu šutnju.

Zemlja jedan, govori! Što imamo? Javi se matičnom brodu. Uslijedile su atmosferske smetnje, a zatim se začuo Ramosov glas.

Imamo ulazak na Točki A. Imamo... idem... Ramosa je nešto prekinulo. Točka A bila je hacijenda. Prema planu trebalo je istodobno napasti hacijendu i bunker, Točku B.

Zemlja dva, imamo li ulazak na Točki B? upita Corvo. Bez odgovora. Uslijedilo je nekoliko dugih trenutaka tišine, a tada se ponovno javio Ramos.

Zračni vođa, u ovom trenutku ne znam što je sa Zemljom dva. Udarna ekipa je prišla mjestu ulaza i mi...

Prije prekida emitiranja Bosch je čuo nezamjenjivi zvuk auto-matske puške. Osjetio je kako mu adrenalin zapljuskuje tijelo. Ipak, nije mogao učiniti ništa osim sjediti, oslušivati i promatrati tamnožuti prizor kroz uređaj za noćno promatranje. Ispred bunkera vidio je nešto za što je vjerovao da su bljeskovi iz vatrenog oružja. Tada se Ramos ponovno javio preko radioveze.

Vruće je! Vruće je!

Helikopter se trgnuo kad ih je pilot podigao na veću visinu. Kako se letjelica penjala, noćni je uređaj za promatranje omogućavao širi pogled na prizor ispod njih. Cijelo je SO postalo vidljivo. Sad je Bosch mogao vidjeti prilike na krovu bunkera kako se miču prema prednjem dijelu građevine. Pritisnuo je prekidač na svojoj kacigi i rekao:

Corvo, ima ljudi na krovu. Upozori ih.

Makni se! vikne Corvo. Potom je onima dolje javio: Zemlja dva, Zemlja dva, imate naoružane ljude na krovu bunkera. Vidim dvojicu na sjevernoj strani. Primljeno?

Bosch nije mogao čuti pucnjavu, jer je rotor previše bučio, ali je vidio bljesak iz cijevi automatskog oružja na dva mjesta ispred bunkera. Vidio je i povremene bljeskove iz vozila, ali se milicija nije mogla ni maknuti. Čuo je otvoreno emitiranje i zvuk pucnjave, ali je tada veza prekinuta.

Zemlja dva, čuješ li me? Corvo reče u prazninu. U glasu mu se osjećao početni tračak panike. Nije bilo odgovora. Zemlja dva, čuješ li me?

Javio se zadihani glas:

Zemlja dva. Da. Uhvaćeni smo na ulazu Točke B. Nalazimo se u unakrsnoj vatri. Dobro bi nam došla pomoć.

Zemlja jedan, javi se drekne Corvo.

Usljedio je dugi trenutak šutnje. Tada se javio Ramos. Zbog pucnjave ga se nije posve dobro razumjelo.

Ovdje. Mi smo... kuća... tri sumnjive osobe su oborene. Nema drugih. Izgleda da su... jebeni bunker.

Pođite do bunkera. Zemlja dva treba pojačanje.

... onamo.

Bosch je opazio kako su glasovi na radiju postali prodorniji i napetiji. Nestale su šifre i formalni jezik. To je činio strah. Viđao je to u ratu. Viđao je i na ulicama kad je bio u odori. Strah, iako uvijek neizrečen, oduzimao je ljudima njihove pomno osmišljene poze. Adrenalin buci, a u grlu klokoće od straha kao u odvodnoj cijevi. Vlast preuzima iskonska želja za preživljavanjem. To izoštra-va um, uklanja sve gluposti. Nekoć šifrirano govorenje o Točki B postaje gotovo histerična psovka.

S visine od tristo šezdeset metara Bosch je kroz uređaj za noćno promatranje sad mogao vidjeti i manjkavost plana. SPDini agenti nadali su se da će svojim helikopterima preteći miliciju, napasti središte obitavanja i osigurati područje prije dolaska pješastva. Ali to se nije dogodilo. Milicija je bila ondje, a sad se jedna skupina EZOTLa našla između milicije i ljudi u bunkeru.

Odjednom se naglo pojačala pucnjava iz bunkera. Bosch je to vidio po stalnim bljeskovima. Tada je kroz uređaj vidio kako se jedan džip počeo naglo udaljavati od stražnje strane bunkera. Pro-bio je vrata u zidu što je okruživao prostor i počeo se kretati kroz guštaru prema jugoistoku. Bosch ponovno pritisne svoj prekidač za emitiranje.

Corvo, imamo bjegunca. Džip, kreće na jugoistok.

Zasad ga moramo pustiti. Dolje se sve pretvara u sranje pa ne mogu nikoga pomaknuti. Makni se s jebene linije.

Džip se već udaljio iz vidnog polja uređaja. Bosch podigne leće s lica i pogleda kroz prozor. Nije bilo ničega. Sanio mrak. Džip je vozio bez svjetala. Pomislio je na štagalj i staje blizu autoceste. Bjegunac se onamo zaputio.

Ramos Corvo reče preko radija. Želiš li svjetla? Bez odgovora.

Zemlja jedan?... Zemlja dva, želite li svjetla?

... etla bi bila dobra, ali vi biste bili meta... začuje se glas Zemlje dva. Bolje pričekajte malo dok mi... čistimo.

Primljeno. Ramos, čuješ li me? Nije bilo odgovora.

Pucnjava je brzo nakon toga prestala. Papini čuvari položili su oružje nakon što su očito utvrdili da njihovi izgledi u dugotrajnom vatrenom okršaju nisu naročito dobri.

Zračni vođo, daj nam sada to svjetlo Ramos javi odozdo, a ton glasa ponovno mu je postao miran i samouvjeren.

Tri snažna snopa s Risova trbuha rasvijete područje. Muškarci s rukama na glavama izlazili su iz bunkera u ruke miliciji. Bilo ih je barem dvanaest. Bosch je vidio kako jedan član EZOTLa izvlači tijelo iz bunkera i ostavlja ga na tlu.

Ovdje je sve osigurano javi se Ramos.

Corvo je palcem dao znak pilotu i letjelica se počela spuštati. Dok su se spuštali, Bosch osjeti kako mu se tijelo oslobađa nape-tosti. Za trideset sekundi bili su na tlu kraj jednog od helikoptera.

U dvorištu ispred bunkera zarobljenici su klečali, a pripadnici milicije su im plastičnim lisičinama za jednokratnu uporabu vezivali ruke. Drugi su na hrpu stavljali zaplijenjeno oružje. Bilo je nekoliko Uzija i AK47, ali uglavnom su to bile sačmarice i M16. Ramos je stajao uz kapetana milicije koji je uhu prinio svoj radio.

Bosch među zarobljenicima nije vidio nijedno poznato lice. Ostavio je Aguilu i prišao Ramosu.

Gdje je Zorrillo?

Ramos podigne ruku neka mu ne smeta i ne odgovori. Gledao je kapetana. Tada im je prišao i Corvo. Kapetan je slušao izvještaj preko radija, a tada pogledao Ramosa i rekao:

Nada.

U redu, ništa se ne događa u EnviroBreedu reče Ramos. Nitko nije ušao niti izišao otkako je ovo počelo. Milicija motri na to mjesto.

Ramos je opazio Corva i tišim glasom, namijenjenim samo nje-mu, reče:

Imamo problem. Izgubili smo jednoga.

Da, vidjeli smo ga reče Bosch. Bio je u džipu i krenuo na jugoistok iz...

Tada se prekinuo, shvativši na što je Ramos mislio.

Koga smo izgubili? upita Corvo.

Kirtha, jednog iz EZOTLa. Ali to nije cijeli problem. Bosch se odmaknuo od dvojice ljudi. Znao je da tu nema što tražiti.

Kako to misliš? upita Corvo.

Dođi, pokazat ću ti.

Dva su se agenta zaputila oko hacijende. Bosch je na diskretnoj udaljenosti pošao za njima. Natkriveni trijem pružao se duž cijeloga stražnjeg dijela kuće. Ramos se zaputio prema otvorenim vratima. EZOTLov agent bez maske, tako da se vidjelo njegovo krvlju i znojem prekriveno lice, ležao je na podu metar od vrata. Boschu se činilo da je dobio četiri metka: dva u gornji dio prsa, odmah iz-nad neprobojnog prsluka, i dva u vrat. Sve jedan do drugoga, a svaki je metak prošao skroz-naskroz. Krv je još uvijek curila ispod tijela i

stvarala lokvicu. Usta i oči mrtvog agenta bili su otvoreni. Brzo je umro.

Bosch je shvatio u čemu je dodatni problem. To je bila pri-jateljska vatra. Kirth je pogođen hicima iz jedne od strojica 636. Rane su bile prevelike i preteške, te preblizu jedna drugoj da bi ih moglo prouzročiti oružje što su ga imali zarobljenici.

Čini se daje istrčao kroz ova stražnja vrata kad je čuo pucnjavu govorio je Ramos. Zemlja dva je već bio u unakrsnoj vatri. Netko iz te jedinice zacijelo je pucao prema vratima i pogodio Kirtha.

Prokletstvo! vikne Corvo. Potom tišim glasom reče: U redu, dođi ovamo, Ramose.

Primaknuli su glave, a Bosch ovaj put nije čuo što govore, ali nije ni morao. Znao je što će učiniti. Ovdje su u pitanju karijere.

Shvatio sam reče Ramos normalnijim glasom i odmakne se od Corva.

Dobro reče Corvo. Kad to obaviš, želim da se dokopaš sigurne linije i nazoveš Operacije Los Angeles. Što prije nam trebaju ljudi iz Odjela za odnose s javnošću kako bi na tome poradili. Me-diji će nas opsjedati. Sa svih strana.

Vrijedi.

Corvo se zaputi u kuću, ali se vrati.

Još nešto, drži Meksikance podalje od ovoga.

Mislio je na miliciju. Ramos kimne glavom, a Corvo se udalji. Ramos pogleda Boscha koji je stajao u sjeni na trijemu. Razumjeli su se bez riječi. Bosch je znao da će medijima reći da su Zorrillovi ljudi ubili Kirtha. Nitko neće spominjati prijateljsku vatru.

Imaš li neki problem? upita Ramos.

Nemam nikakav problem.

Dobro. Onda se ne moram zabrinjavati zbog tebe. Točno, Bosch?

Bosch korakne prema vratima.

Ramose, gdje je Zorrillo?

Još uvijek tražimo. U ovim zgradama ima još mnogo prostora što ga treba pretražiti. Samo ti mogu reći da smo pretražili hacijendu i on nije ovdje. Unutra su samo trojica mrtvih, a on nije jedan od tih. Dakle, nemamo koga pitati. Ali tvoj ubojica policajaca je ondje unutra, Bosch. Čovjek sa suzama.

Bosch bez riječi zaobiđe Ramosa i tijelo te uđe u hacijendu. Pazio je da ne zagazi u krv. Dok je prolazio, pogledao je u mrtvačeve oči. Već su se počele zamagljivati, pa su izgledale poput djelića prljavog leda.

Pošao je hodnikom prema prednjem dijelu kuće odakle su do-pirali glasovi s vrata u dnu stubišta na glavnom ulazu. Dok je pri-lazio, vidio je da je prostorija iza tih vrata nekakav ured. Ondje se nalazio veliki pisaći stol od poliranog drveta, a njegova je srednja ladica bila otvorena. Iza stola bio je zid pokriven policama za knjige.

U prostoriji su se nalazili Corvo i jedan agent EZOTLa. I dva tijela. Jedno na podu kraj prevrnutoga kauča. Drugo u naslonjaču blizu jedinog prozora u sobi, s desne strane pisaćeg stola.

Dođi ovamo, Bosch reče Corvo. Ovdje će nam vjerojatno koristiti tvoje iskustvo.

Tijelo u naslonjaču privuklo je Boschovu pozornost. Čovjekova skupa jakna od crne kože bila je raskopčana, pa se vidio pištolj još uvijek u futroli za pojasom. To je bio Grena, iako to u početku nije bilo lako pogoditi, jer je metak ispaljen u desnu policajčevu sljepoočnicu uništio veći dio lica kad je izišao ispod lijevog oka. Krv mu je tekla niz oba ramena i uništila jaknu.

Bosch se okrene i pogleda čovjeka na podu. Jedna mu je noga bila na naslonu prevrnutoga kauča. Imao je najmanje pet rupa u prsima što ih je Bosch mogao razabrati u okrvavljenoj masi. Tri suze tetovirane na obrazu također su se jasno vidjele. Arpis. Mu-škarac kojeg je vidio u Poe's klubu. Na podu kraj njegove desne noge ležao je kromirani pištolj četrdeset pet.

Je li to tvoj čovjek? upita Corvo.

Jedan od njih, da.

Dobro. Onda se više ne moraš njime opterećivati.

Drugi je DP. Kapetan po imenu Grena.

Da, upravo sam izvukao iskaznicu iz njegova džepa. U lisnici je imao i šest tisuća dolara. Nije loše, s obzirom na to da kapetani meksičke Državne policije zarađuju oko tristo dolara tjedno. Pogle-daj ovamo.

Pomaknuo se na desnu stranu stola. Bosch je pošao za njim i vidio da je sag bio presavijen i otkrivao sef u podu velik otprilike poput hotelskog hladnjaka. Debela čelična vrata bila su otvorena, a unutrašnjost prazna.

Ovako je sve to nađeno kad su ušli pripadnici EZOTLa. Što misliš? Ovi ne izgledaju kao da su dugo mrtvi. Mislim da smo stigli malo prekasno na predstavu. Što ti se čini?

Bosch je nekoliko trenutaka proučavao prizor.

Teško je reći. Čini se kao da je to bio kraj poslovnog dogovora. Možda je Grena postao pohlepan. Tražio je više no stoje zavrijedio. Možda je pokušavao igrati nekakvu igru sa Zorrillom, neku vrstu prevare, pa je uprskao. Vidio sam ga prije nekoliko sati na borbama s bikovima.

Da, što je rekao? Da će svratiti k papi na čašicu? Corvo se nije nasmijao, a nije ni Bosch.

Ne, samo mi je rekao neka odem iz grada.

Dakle, tko ga je ubio?

Meni to izgleda kao četrdeset petica. Samo nagađam. Sudeći prema tome, Arpis je mogući počinitelj.

Tko je onda ubio Arpisa?

Nemam pojma. No ako bih morao nagađati, čini se da je to bio Zorrillo, ili onaj tko je sjedio za ovim stolom. Izvukao je pištolj iz ladice i počeo pucati u njega. Pao je unatrag i preko kauča.

Zašto bi ga ubio?

Ne znam. Možda se Zorrillu nije svidjelo ono što je učinio Greni. Možda ga se Zorrillo počeo bojati. Možda je Arpis pokušao nešto slično kao i Grena. Moglo bi biti mnogo razloga. Nikad ne-ćemo saznati. Učinilo mi se da je Ramos rekao da su ovdje tri ti-jela.

S druge strane hodnika.

Bosch prijeđe preko hodnika i uđe u prostranu dnevnu sobu. Unutra je bio duboki, bijeli vuneni sag i bijeli glasovir. Na zidu iz-nad kauča presvučenog bijelom kožom visjela je slika Elvisa. Sag je bio zamrljan krvlju trećeg čovjeka koji je ležao ispred kauča. To je bio Dance. Bosch ga je prepoznao po zatvorskoj fotografiji, iako je imao rupu od metka na čelu i nekoć plavu kosu obojenu u crno. Mrzovolju na njegovu licu zamijenio je izraz čuđenja. Oči su mu bile otvorene i gotovo se činilo da gledaju rupu na njegovu čelu.

Corvo je ušao za njim.

Što misliš?

Mislim kako izgleda da je papa morao žurno otići odavde. A nije želio ostaviti ovu trojicu za sobom da pričaju o tome... Sranje! Ne znam, Corvo.

Corvo podigne radio do usta.

Ekipe za potragu reče. Stanje.

Vođa potrage ovdje. Našli smo podzemni laboratorij. Ulaz je kroz bunker. Velik je. Imamo proizvode u tavama za sušenje. Gomile. Na konju smo. Uspjeli smo.

Što je s glavnim osumnjičenikom?

Zasad negativno. Nema sumnjivih osoba u laboratoriju.

Sranje reče Corvo nakon što se odjavio. Rubom Motorole protrljao je ožiljak na obrazu dok je razmišljao što će dalje poduzeti.

Džip reče Bosch. Moramo poći za njim.

Ako je krenuo prema EnviroBreedu, ondje čeka milicija. U ovom trenutku ne mogu poslati ljude da trče po rancu. To je šest tisuća jebenih jutara.

Ja ću poći.

Čekaj malo, Bosch. Ovo nije tvoja operacija.

Jebi ga, Corvo. Ja idem.

30.

Bosch je izišao iz kuće i na slabašnoj svjetlosti potražio pogledom Aguilu. Konačno ga je ugledao kako stoji kraj zarobljenika i milicije. Shvatio je da se on više od njega ovdje osjeća uljezom.

Idem za džipom što smo ga vidjeli. Mislim da je to bio Zorrillo.

Ja sam spreman reče Meksikanac.

Prije nego što su krenuli, dotrčao je Corvo. Ali nije ih kanio zaustaviti.

Bosch, poslao sam Ramosa u helikopter. Samo vam njega mogu dati. Šutnju koja je uslijedila naglasio je zvuk rotora helikoptera s druge strane hacijende.

Pođite! vikne Corvo. Ili će on otići bez vas. Potrčali su oko zgrade i popeli se opet na svoja mjesta u Risu.

Ramos je bio u pilotskoj kabini s pilotom. Letjelica se naglo podigla, a Bosch je zaboravio pričvrstiti pojas. Bio je previše zauzet stav-ljanjem kacige i uređaja za noćno promatranje.

Još se ništa nije vidjelo. Nikakav džip. Nikakav bjegunac. Kretali su se na jugozapad od središta obitavanja. Dok je gledao kako pod njima promiče žuto tlo, Harry je shvatio da Aguilu još uvijek nije obavijestio o smrti njegova kapetana. Kad završimo s ovim, odlučio je.

Za dvije su minute našli džip. Bio je parkiran u šumarku euka-liptusa i visokoga grmlja. Vjetar je uz vozilo nanio loptu suhog ko-rova veliku poput kamiona, ili je to učinio netko drugi pokušavajući ga sakriti. Vozilo je bilo otprilike četrdeset pet metara udaljeno od korala i štaglja. Pilot je uključio reflektore, a Ris je počeo kružiti. Nije bilo ni traga vozaču, bjeguncu. Zorrillu. Pogledavši između dva prednja sjedala, Bosch je vidio kako Ramos pilotu daje znak palčevima prema dolje i letjelica se počela spuštati. Svjetla su se ugasila, a Harryju se činilo da padaju kroz dubine crne rupe sve dok mu se oči nisu privikle na tamu.

Konačno je osjetio udarac o tlo, te su mu se mišići pomalo opustili. Čuo je kako je pilot ugasio motor, a potom su jedini zvuk stvarale lopatice rotora koje su se polako usporavale. Bosch je kroz prozor vidio zapadnu stranu štaglja. Tu nije bilo ni vrata ni prozora, te je pomislio da bi se mogli približiti bez veće opasnosti kad je čuo kako Ramos uzvikuje:

Što do... držite se!

Uslijedio je žestok udarac, a helikopter se snažno trznuo i počeo kliziti. Bosch je pogledao kroz prozor i jedino što je mogao vidjeti bilo je da ih nešto gura u stranu. Džip. Netko je bio skriven u dži-pu. Risove prečke za slijetanje konačno su zapele za nešto na tlu i letjelica se prevrnula. Bosch je pokrio lice i sagnuo se kad je vidio da se lopatice rotora, koji se još uvijek vrtio, zabijaju u tlo i raspadaju na krhotine. Potom je osjetio kako se Aguila svom težinom srušio na njega i čuo nerazumljivu viku iz pilotske kabine.

Helikopter se u tom položaju ljuljao samo nekoliko sekundi, a zatim je uslijedio još jedan glasni udarac, ovaj put s prednje strane. Bosch je čuo gnječenje metala, razbijanje stakla i puščanu paljbu.

Tada je sve prestalo. Bosch je osjećao kako se smanjuje vibriranje tla dok se džip udaljavao.

Mislim da sam ga sredio! vikne Ramos. Jeste li to vidjeli? Bosch je mogao misliti samo na njihovu ranjivost. Sljedeći napad zacijelo će uslijediti sa stražnje strane, a onamo ne mogu pucati jer ništa ne vide. Pokušao je dosegnuti svoj Smith, ali Aguila mu je bio stisnuo ruke. Meksički se detektiv napokon počeo micati s njega, te su obojica oprezno čučnuli u prevrnutoj letjelici. Bosch ispruži ruku i pokuša otvoriti vrata što su se sada nalazila iznad njih. Kliznula su otprilike do polovice, a tada su o nešto zapela, vjerojatno o odlomljeni komad metala. Skinuli su kacige i Bosch je prvi izišao. Potom mu je Aguila pružio neprobojne prsluke. Bosch nije znao zašto, ali uzeo ih je. Aguila je izišao za njim.

U zraku se osjećao miris goriva. Pošli su do zgnječenog prednjeg dijela helikoptera gdje je Ramos, s pištoljem u jednoj ruci, pokušavao kliznuti kroz otvor gdje je nekad bio prednji prozor.

Pomozi mu reče Bosch. Ja ću vas pokrivati. Izvukao je pištolj i okrenuo se za puni krug, ali nikoga nije vidio. Potom je ugledao džip, parkiran na istome mjestu na kojem su ga vidjeli iz zraka, a lopta suhoga korova još uvijek se ondje nalazila. To se Boschu činilo besmislenim. Osim ako...

Pilot je u klopki reče Aguila.

Harry pogleda u pilotsku kabinu. Ramos je baterijskom svjetiljkom osvjetlio pilota čiji su plavi brkovi bili prekriveni krvlju. Na grebenu njegova nosa vidjela se duboka posjekotina. Oči su mu bile širom otvorene, a Bosch je vidio da mu je ploča s instrumentima zgnječila noge.

Gdje je radio? upita Bosch. Moramo pozvati pomoć. Ramos ponovno zavuče gornji dio tijela kroz prozor pilotske kabine i vrati se s radijem.

Corvo, Corvo, javi se, ovdje imamo hitan slučaj. Dok je čekao odgovor, Ramos reče Boschu: Možeš li vjerovati u ovo sranje? Ono jebeno čudovište pojavilo se niotkuda. Nisam znao koji...

Što se događa? začuje se Corvov glas na radiju.

U teškom smo položaju. Potrebna je evakuacija. Oruđe. Ris je uništen. Corcoran je pritiješnjen u kabini. Ozlijeđen je.

... esto pada?

Nije riječ o padu, čovječe. Prokleti bik napao je helikopter na zemlji. Uništen je, a mi ne možemo izvući Corcorana. Naš je položaj devedeset metara sjeveroistočno od uzgajališta, od štaglja.

Ostanite ondje. Pomoć stiže.

Ramos zakvači radio za pojas, stavi baterijsku svjetiljku pod ruku i napuni pištolj.

Zauzmimo položaje u trokutu oko helikoptera i pazimo na tu zvijer. Znam da sam ga pogodio, ali nije pokazao da mu je to naudilo.

Ne reče Bosch. Ramose, ti i Aguila čuvajte helikopter i čekajte pomoć. Ja ću provjeriti štagalj. Zorrillo će imati...

Ne, ne, ne, mi ne radimo tako, Bosch. Ti ovdje ni o čemu ne odlučuješ. Čekat ćemo ovdje i kad pomoć...

Prekinuo se usred rečenice i okrenuo oko sebe. Tada je Bosch shvatio da je i on čuo. Ili bolje rečeno, osjetio. Ritmička vibracija tla koja postaje sve snažnija. Bilo je nemoguće odrediti iz kojeg smjera dopire. Gledao je kako se Ramos s baterijskom svjetiljkom okreće u krug nekoliko puta. Čuo je kako Aguila kaže:

El Temblar.

Što? vikne Ramos. Što?

I tada se bik pojavio na rubu vidnog polja. Golema crna zvijer zaletjela se prema njima, nimalo pokolebana njihovim brojem. Ovo je njegovo područje što ga treba braniti. Boschu se u tom trenutku činilo daje bik stigao iz samog središta tame, utvara smrti, spuštene glave i uzdignutih nazubljenih rogova. Bio je udaljen manje od de-set metara kad se odlučio za određeni cilj. Za Boscha.

U jednoj je ruci držao Smith. U drugoj je imao prsluk na kojem je fluorescentnom žutom trakom bila napisana riječ POLICIJA. U sekundama što su mu preostale shvatio je da je traka privukla pozornost zvijeri te ga je zato izdvojio. Također je došao do za-ključka da mu pištolj nije ni od kakve koristi. Ne može mecima oboriti životinju. Previše je velika i snažna. Trebao bi savršeno pre-cizno pogoditi pokretnu metu. Samo ranjavanje, što je Ramos uči-nio, neće je zaustaviti.

Bacio je pištolj i podigao prsluk.

Bosch je čuo viku i pucnjavu sa svoje desne strane. To je vikao Ramos. No bik se zadržao na njemu. Kad mu se približio, zamahnuo je prslukom udesno, a žuta slova bljesnula su na mjeseci. Ispustio ga je iz ruku kad se životinja posve približila. Bik je, poput crne mase u tami, udario u prsluk prije nego mu je ispao iz ruke. Bosch je pokušao odskočiti u stranu, ali okrznulo ga je masivno tijelo životinje tako da je tresnuo o tlo.

S tla je pogledao gore i vidio kako životinja poput darovitog sportaša skreće lijevo i okomljuje se na Ramosa. Agent je i dalje pucao, a Bosch je vidio odraz mjeseci na čahurama dok su padale iz njegova pištolja. No meci nisu zaustavili napad zvijeri. Nisu je čak ni usporili. Bosch je čuo kako je pištolj ostao bez metaka, a Ramos je na prazno povlačio okidač. Njegov posljednji krik bio je nerazgovjetan. Bik ga je tresnuo u noge, a zatim je podigao svoj masivni i okrvavljeni vrat bacivši Ramosa u zrak. Ramos se okretao kao na usporenom filmu, a tada je pao na glavu i ostao nepomično ležati.

Bik se pokušao zaustaviti, ali uslijed zamaha i metaka više nije mogao kontrolirati svoju golemu težinu. Glava mu se spustila te se prevrnuo

na leđa. Uspravio se i pripremio za novi napad. Bosch je otpuzao do svog pištolja, podigao ga i naciljao. No biku su po-pustile prednje noge i on se srušio. Potom se polako okrenuo na bok i ostao nepomično ležati, ako se izuzme drhtavo dizanje i spuš-tanje njegovih prsiju. Tada je i to prestalo.

Aguila i Bosch su istodobno krenuli prema Ramosu. Sagnuli su se nad njim, ali ga nisu micali. Ležao je na leđima, a oči su mu još uvijek bile otvorene i pune blata. Glava mu je visjela pod nepri-rodnom kutem. Činilo se da mu je vrat slomljen. Iz daljine su čuli zvuk jednog Hueyja što im se približavao. Bosch je ustao i vidio kako snop svjetlosti s helikoptera kruži šikarom u potrazi za njima.

Ja idem u tunel reče Bosch. Kad se spuste, pođi za mnom i dovedi pojačanje.

Ne reče Aguila. Idem s tobom.

Rekao je to na način koji nije dopuštao raspravu. Sagnuo se, uzeo radio s Ramosova pojasa i podigao baterijsku svjetiljku. Pružio je radio Boschu.

Reci im da obojica idemo. Bosch se javio Corvu.

Gdje je Ramos?

Upravo smo izgubili Ramosa. Aguila i ja idemo u tunel. Oba-vijesti miliciju u EnviroBreedu da dolazimo. Ne želimo da pucaju na nas.

Isključio je radio prije nego što je Corvo dospio odgovoriti i spustio ga na tlo kraj mrtvog agenta SPDa. Drugi je helikopter gotovo stigao od njih. Potrčali su prema štaglju, s podignutim i spremnim oružjem, i polako zaobišli građevinu do prednje strane. Vidjeli su da je netko otvorio vrata. Toliko da se može provući čo-vjek.

Ušli su i čučnuli u mraku. Aguila je snopom svjetlosti obasjavao naokolo. To je bio veliki štagalj, a s obje strane protezale su se pregrade sve do kraja. Bilo je sanduka u kojima su se bikovi prevozili do arena i bala sijena složenih do stropa. Bosch je vidio da se po sredini nalazi niz stropnih svjetiljki. Osvrnuo se naokolo i našao prekidač kraj vrata.

Kad su osvijetlili unutrašnjost, pošli su prolazom između pre-grada, Bosch s desne strane, a Aguila s lijeve. Pregrade su bile pra-zne, a bikovi su slobodno haračili rancem. Tek kad su stigli do kraja, ugledali su ulaz u tunel.

U kutu je stajao viljuškar i na njemu bale sijena podignute na sto dvadeset centimetara od tla. Na mjestu gdje se prije nalazilo sijeno vidjela se metar široka rupa u betonskom podu. Zorrillo, ili netko drugi, viljuškarom je podigao sijeno, ali nije ga imao tko vra-titi natrag kako bi prikrio njegov bijeg.

Bosch je čučnuo, primaknuo se rubu otvora i pogledao dolje. Vidio je ljestve što su se spuštale oko četiri metra do osvijetljenog prolaza. Pogledao je Aguilu.

Spreman? Meksikanac kimne glavom.

Bosch pođe prvi. Spustio se ljestvama do polovice, a potom je skočio do dna. Pripremvši pištolj, bio je spreman da puca. No koliko je on mogao vidjeti, u tunelu nije bilo nikoga. To čak nije ni podsjećalo na tunel. Više je podsjećalo na hodnik. Bilo je do-voljno visoko da se može uspravno hodati, a električni kabel pružao se duž stropa i davao struju žaruljama u čeličnim mrežama postav-ljenim na svakih šest metara. Hodnik je blago zaokretao ulijevo, pa nije mogao vidjeti gdje završava. Krenuo je hodnikom, a Aguila se spustio iza njega.

U redu šapne Bosch. Držimo se desne strane. Ako bude pucnjave, ja ću pucati nisko, a ti visoko.

Aguila kimne glavom i oni počnu brzo napredovati tunelom. Bosch je pokušavao odrediti položaj, pa je zaključio da se kreću prema istoku i neznatno na sjever. Brzo su prešli dio do zavoja, a tada su se pripili uza zid i oprezno ušli u drugi dio prolaza.

Bosch je shvatio da je zavoj u prolazu previše širok da bi još uvijek bili u istom smjeru s EnviroBreedom. Zurio je niz posljednji dio tunela i uvjerio se da je sve čisto. Vidio je ljestve. Bile su oko petnaest metara dalje. Bosch je znao da ne idu u EnviroBreed. Požalio je što je radio ostavio uz Ramosovo tijelo.

Sranje šapne Harry.

Što je? šapne i Aguila.

Ništa. Idemo.

Ponovno su krenuli i brzo prešli prvih osam metara, a potom su usporili i oprezno se prikradali izlaznim ljestvama. Aguila je prešao uz desni zid pa su do otvora stigli istodobno, obojica s pišto-ljima ispruženim prema gore, a znoj im je ulazio u oči.

Iz otvora iznad njih nije dopiralo svjetlo. Bosch je od Aguille uzeo baterijsku svjetiljku i snop svjetlosti uperio kroz otvor. Vidio je drvene grede niskoga stropa u prostoriji iznad njih. Nitko nije pogledao dolje prema njima. Nitko nije pucao u njih. Nitko nije ništa učinio. Harry je osluškivao, ali ništa nije čuo. Kimnuo je gla-vom Aguille neka ga pokriva i spremio svoj pištolj u futrolu. Počeo se penjati ljestvama, a u jednoj je ruci držao baterijsku svjetiljku.

Bojao se. U Vijetnamu je izlazak iz jednog od Charliejevih tu-nela uvijek označavao kraj straha. Bilo je kao da se ponovno rodiš; odlazio si iz mraka u sigurnost i među drugove. Iz crnila u plavetnilo. Ali ne ovaj put; sad je suprotno.

Kad je stigao do vrha, prije nego se podigao kroz otvor, još je jednom osvjetlio naokolo, ali ništa nije vidio. Potom je, poput kornjače, polako promolio glavu kroz otvor. Prvo što je opazio u snopu svjetlosti bila je piljevina, svuda po podu. Popeo se malo više gore i vidio ostatak prostorije. To je bila neka vrsta spremišta. Bilo je čeličnih polica na kojima se se nalazili listovi pile i kutije brusnog papira za industrijske

strojeve. Bilo je nešto ručnog alata i stolarskih pila. Nekoliko je polica bilo pretrpano drvenim klino-vima. Bili su raspoređeni po veličini. Bosch se odmah sjetio drvenih krajeva na žici kojom su ubijeni Kapps i Porter.

Popeo se u prostoriju i dao znak Aguili da može doći gore. Po-tom je Harry prišao vratima spremišta.

Nisu bila zaključana, a otvarala su se u golemo skladište s nizom strojeva i radnih klupa na jednoj strani i dovršenim proizvodima nepolirani namještaj, stolovi, stolice, komode složeni na dru-goj. Svjetlo je dopiralo od jedne jedine žarulje što je visjela s pot-porne grede. To je bilo noćno svjetlo. Aguila mu se tada približio. Nalazili su se u Mexitecu, pogodio je Bosch.

Na udaljenom kraju skladišta nalazilo se nekoliko dvokrilnih vrata. Jedna su bila otvorena i oni su hitro pošli onamo. Vodila su do prostora za ukrcaj uz uličicu kojom se Bosch prethodne noći kretao. U dnu parkirnog prostora nalazila se lokvica, a vidio je vlažne tragove guma što su vodili prema uličici. Nikoga nije bilo na vidiku. Zorrillo je odavno otišao.

Dva tunela reče Bosch. Nije uspio prikriti razočaranje u svom glasu.

Dva tunela reče Corvo. Ramosov doušnik nas je zajebao. Bosch i Aguila sjedili su na stolicama od nepolirane borovine i gledali Corva koji je hodao tamoamo i očajno izgledao, kao čov-jek koji je vodio operaciju u kojoj su izgubljena dva čovjeka, heli-kopter i glavni cilj. Već su prošla gotovo dva sata otkako su izišli iz tunela.

Kako to misliš? upita Bosch.

Mislim da je povjerljivi doušnik jamačno znao za drugi tunel. Kako to da je znao za jedan tunel, a za drugi tunel nije znao? Namjestio nam je. Ostavio je Zorrillu put za bijeg. Kad bih znao tko je on, optužio bih ga kao sukrivca za smrt saveznog agenta.

Ne znaš?

Ramos mi nije rekao tko je on. Nije dospio. Bosch je počeo malo lakše disati.

Ne mogu vjerovati u sve ovo govorio je Corvo. Više se uopće ne moram vraćati. Gotov sam, čovječe. Gotov... Barem si ti našao svog ubojicu, Bosch. Ja sam izvukao kraći kraj.

Jesi li izdao tjeralicu? upita Bosch kako bi promijenio temu.

Jesam. Svim postajama, svim agencijama za provođenje zakona i reda. Ali to nije važno. On je već daleko. Vjerojatno će se povući u unutrašnjost, pritajiti se godinu dana, a zatim početi iznova. Točno ondje gdje smo ga prekinuli. Možda u Michoacanu, možda još južnije.

Možda je pošao na sjever reče Bosch.

Ni slučajno neće pokušati prijeći granicu. Zna da više ne bi ugledao svjetlo dana kad bismo ga ondje uhvatili. Pošao je na jug, gdje je siguran.

U tvornici je bilo još nekoliko agenata koji su pretraživali i katalogizirali stvari. Našli su stroj što je izdubljavao noge stolova kako bi se mogle ispuniti krijumčarskom robom, zatvoriti i slati preko granice. Prije toga su u štaglju našli drugi otvor za tunel što vodi do EnviroBreeda. Vratašca nisu bila spojena s eksplozivom, pa su ušli. Ondje nije bilo nikoga. Vani su bila samo dva psa. Ubili su ih.

Operacija je uništila veliku krijumčarsku mrežu. Agenti su otišli u Calexico uhititi upravitelja EnviroBreeda, Elyja. Na rancu je uhićeno četrnaest osoba. Uslijedit će nova uhićenja. Ali sve to nije bilo dovoljno za Corva i ostale. Ne kad su dva agenta mrtva, a Zorrillo u bijegu. Corvo je pogriješio kad je mislio da će Bosch biti zadovoljan Arpisovom smrću. Bosch je također želio Zorrilla. On je naredio umorstva.

Bosch je ustao kako više ne bi morao gledati agentovu muku. Dovoljna mu je bila njegova vlastita. Mora da se Aguila jednako osjećao. On je također ustao i počeo besciljno hodati oko strojeva i namještaja. Zapravo su čekali jedno od milicijskih vozila da ih odveze natrag u zračnu luku gdje se nalazi Boschov automobil. SPD će ostati ovdje do kasnog jutra, ali Bosch i Aguila su završili.

Harry je gledao kako se Aguila vraća u spremište i prilazi ulazu u tunel. Rekao mu je kako su našli Grenu, a Meksikanac je samo kimnuo glavom. Ništa nije pokazao. Sad se Aguila sagnuo i činilo se da proučava pod, kao da je piljevina talog u šalici kave koji će mu pokazati gdje se nalazi Zorrillo.

Nakon nekoliko trenutaka Aguila reče:

Papa ima nove čizme.

Bosch mu priđe, a Aguila pokaže otiske stopala u piljevini. Bio je to jedan otisak što ga nisu ostavile ni Aguiline ni Boschove ci-pele. Bio je vrlo jasan, a Harry je prepoznao izduženu potpeticu čizme. Unutra se nalazilo slovo S što ga je oblikovala izvijena zmija. Rubovi otiska bili su oštro izraženi, a zmijska glava jasno otisnuta.

Aguila je bio u pravu. Papa ima nove čizme.

31.

Cijelim putem do graničnog prijelaza Bosch je razmišljao o to-me kako je sve izvedeno, kako se sada čini da se svi djelići uklapaju, te kako bi sve moglo proći neopaženo da Aguila nije opazio otisak noge. Razmišljao je o kutiji za čizme u ormaru stana u Los Felizu. Tako očiti trag, a ipak mu je promaknuo. Vidio je samo ono što je želio vidjeti.

Još je bilo rano. Tek se prvi nagovještaj zore probijao na is-točnom obzorju, a na graničnom prijelazu još nije bilo kolone. Nitko nije čistio vjetrobrane. Nitko nije prodavao smeće. Uopće nikoga nije bilo. Bosch

je pripadniku pogranične policije pokazao značku, a čovjek na kojemu se vidjelo da se dosađuje samo mu je mahnuo neka prođe.

Boschu je trebao telefon i malo kofeina. Vozio se dvije minute do Gradske vijećnice Calexica, uzeo cocacolu iz automata u skuće-nom predvorju policijske postaje i ponio je do telefona na vanjskom zidu. Pogledao je na sat i znao da će je naći kod kuće, vjerojatno budnu jer se priprema za odlazak na posao.

Pripalio je cigaretu i utipkao broj, na račun svoje PacTel kartice. Dok je čekao vezu, zagledao se preko ceste prema magli. Vidio je obrise usnulih ljudi pokrivenih dekama na mnogim mjestima u par-ku. Niska magla činila ih je nekako sablasnima.

Teresa se javila nakon što je telefon dvaput zazvonio. Zvučalo je kao da je već dugo budna.

Zdravo.

Harry? Što je?

Oprosti što te budim.

Nisi me probudio. Što se dogodilo?

Pripremaš li se za odlazak na današnji Mooreov sprovod?

Da. Što je ovo? Zoveš me u šest manje deset da me pitaš...

Onaj što će ga pokopati nije Moore.

Uslijedila je duga šutnja tijekom koje je Bosch pogledao prema parku i vidio kako ondje stoji neki muškarac. Preko ramena je pre-bacio deku i kroz maglu je zurio u Boscha. Harry je skrenuo pogled.

Što to govoriš? Harry, je li ti dobro?

Umoran sam, ali se nikad nisam bolje osjećao. Govorim ti da je on još uvijek živ. Moore. Jutros mi je za dlaku izmaknuo.

Jesi li još uvijek u Meksiku?

Na granici.

To nema smisla. To što si rekao. Napravili smo usporedbu otisaka prstiju, imamo zubne podatke, a njegova vlastita žena identifikirala je fotografiju tetovaže na njegovu tijelu. Njegov je identitet potvrđen.

Sve su to gluposti. On je to namjestio.

Zašto me, Harry, sada zoveš i to mi govoriš?

Želim da mi pomogneš, Teresa. Ne mogu se obratiti Irvingu. Samo tebi. Pomozi meni, pa ćeš pomoći i sebi. Ako imam pravo.

To je veliki ako, Harry.

Bosch ponovno pogleda prema parku, ali više nije bilo čovjeka s dekom.

Samo mi reci kako je to moguće reče Teresa. Uvjeri, me.

Bosch je trenutak šutio, poput odvjetnika koji sređuje misli prije unakrsnog ispitivanja. Znao je da svaka njegova riječ mora izdržati test njezine podozrivosti ili će je izgubiti.

Osim otisaka i zubnih podataka, Sheehan mi je rekao da su također usporedili njegov rukopis u posljednjoj poruci, Otkrio sam tko sam.

Rekao je da su to usporedili s karticom za promjenu ad-rese što ju je Moore prije nekoliko mjeseci stavio u svoj osobni dosje, nakon što je otišao od žene.

Povukao je dim iz cigarete, a ona je mislila da je završio.

Pa? Ne vidim... što je s tim?

Jedna od povlastica što ih je sindikat izborio prije nekoliko godina u pregovorima o ugovoru bila je zajamčeni pristup osobnom dosjeu. Tako da policajci mogu provjeriti ima li nečega o njima, preporuka, žalbi, pritužbi, takve stvari. Znači da je Moore imao pristup svom osobnom dosjeu. Prije nekoliko mjeseci pošao je u Kadrovski odjel i zatražio svoj dosje, jer se upravo preselio, pa mora unijeti svoju novu adresu.

Bosch je trenutak zastao kako bi ostatak sredio u svojim mi-slama.

Dobro, dobro reče Teresa.

Osobni dosjei također sadrže kartice s otiscima. Moore je imao pristup kartici s otiscima prstiju što ti ju je Irving donio na dan obdukcije. Pomoću te kartice tvoj je tehničar identificirao otis-ke. Shvaćaš? Dok je Moore imao dosje, mogao je karticu zamijeniti nekom drugom. Tada si ti pomoću lažne kartice identificirala nje-govo tijelo. Ali vidiš, to nije bilo njegovo tijelo. Pripadalo je drugoj osobi.

Kojoj?

Mislim da je to bio čovjek odavde po imenu Humberto Zorrillo.

To mi se čini previše nategnutim. Bilo je drugih načina iden-tifikacije. Sjećam se toga dana u dvorani za obdukcije. Kako se ono zove, Sheehan, javili su mu iz Odjela za znanstvena istraživanja da su u motelskoj sobi našli Mooreove otiske. Oni su koristili drugi komplet otisaka. To je dvostruka potvrda, Harry. Zatim imamo tetovažu. I zube. Kako objašnjavaš sve to?

Gledaj, Teresa, poslušaj me. Sve se to može objasniti. Sve se uklapa. Zubi? Rekla si mi da ste našli samo jedan upotrebljivi dje-lić, dio ispune zubnoga korijena. To znači da nije ostao živac. Bio je to mrtvi zub, pa niste mogli odrediti koliko je vremena prošlo otkako je vani, već samo da se slaže sa zubnim kartonom. To je u redu, ali jedan član Mooreove ekipe ispričao mi je kako je jednom vidio da Moore dobiva udarac u bradu tijekom tučnjave na Boulevardu, a tada je izgubio zub. To je mogao biti taj zub, ne znam.

U redu, što je s otiscima u sobi? Objasni to?

Lako. To su bili njegovi otisci. Donovan, momak iz Odjela za znanstvena istraživanja, rekao mi je da je otiske uzeo iz kom-pjutora Ministarstva pravosuđa. To su zacijelo bili pravi Mooreovi otisci. To znači da je doista bio u sobi. Međutim, ne znači da je ono bilo njegovo tijelo. U normalnim okolnostima koristio bi se samo jedan komplet otisaka... onaj iz kompjutora Ministarstva pra-vosuđa... za obavljanje svih usporedbi, ali Irving je zeznuo stvar kad je uzeo osobni dosje. I u

tome je ljepota Mooreova plana. Znao je da će Irving ili netko iz policije postupiti baš tako. Mogao je računati na to, jer je znao da će policija ubrzati obdukciju, identifikaciju, sve, jer je riječ o kolegi policajcu. To se i ranije činilo, a znao je da će se učiniti i za njega.

Donovan nikad nije obavio usporedbu između naših otisaka i onih iz kompjutera?

Ne, jer to nije bio rutinski postupak. Možda bi to kasnije učinio, kad bi se sjetio. No sve se u ovom slučaju previše brzo odvijalo.

Sranje reče Teresa. Znao je da ju je pridobio na svoju stranu. Što je s tetovažom?

To je simbol barrija. Mnogo ljudi može imati istu tetovažu. Mislim da ju je imao i Zorrillo.

Tko je on?

Odrastao je s Mooreom ovdje dolje. Možda su braća, ne znam. U svakom slučaju, Zorrillo je postao lokalni kralj droge. Moore je otišao u Los Angeles i postao policajac. No Moore je nekako radio za njega. Priča se nastavlja odatle. SPD je sinoć izvršila napad na Zorrillov ranč. On je pobjegao. Ali ja mislim da to nije bio Zorrillo. Bio je Moore.

Vidio si ga?

Nisam ga trebao vidjeti.

Traži li ga netko?

SPD ga traži. Usredotočuju se na unutrašnjost Meksika. No oni traže Zorrilla. Moore se možda više nikad neće pojaviti.

Sve se to čini... Kažeš da je Moore ubio Zorrilla, a zatim zasjeo na njegovo mjesto?

Da. Nekako je namamio Zorrilla u Los Angeles. Sastali su se u Skrovištu i Moore ga je tresnuo: trauma na stražnjem dijelu glave što si je našla. Obuo mu je svoje čizme i obukao svoju odjeću. Zatim mu je sačmaricom raznio lice. Pazio je da ondje ostavi ne-koliko svojih otisaka kako bi Donovan zagrizao, a tada je u stražnji džep stavio cedulju. Mislim da je cedulja imala nekoliko uloga. U početku je shvaćena kao poruka samoubojice. Autentičnost rukopisa pomogla je pri identifikaciji. S druge strane, mislim da je to bilo nešto osobno između Moorea i Zorrilla. Vraća nas u barrio. Tko si ti? Otkrio sam tko sam. Taj dio je duga priča.

Neko su vrijeme oboje šutjeli, razmišljajući o svemu što je Bosch upravo ispričao. Znao je da još uvijek ima mnogo pitanja bez odgovora. Mnogo varki.

Čemu sva ta umorstva? upita Teresa. Porter i Juan Nez-nanac. Kakve su oni imali veze sa svime?

Tu je imao jako malo odgovora.

Ne znam. Valjda su se nekako našli na putu. Zorrillo je dao ubiti Jimmyja Kapsa zato jer je bio doušnik. Mislim da je Moore to rekao

Zorrillu. Nakon toga su ovdje dolje na smrt premlatili Juana Neznanca; njegovo je ime, usput rečeno, GutierrezLlosa; i prebacili ga u Los Angeles. Ne znam zašto. Tada je Moore ubio Zorrilla i zauzeo njegovo mjesto. Zašto je morao ubiti Portera, to ne znam. Valjda se bojavao da bi Lou mogao shvatiti o čemu je riječ.

Tako hladnokrvno.

Da.

Kako se to moglo dogoditi? upita Teresa, više sebe nego Boscha. Uskoro će ga pokopati, toga trgovca drogom... sve počasti, uz nazočnost gradonačelnika i šefa policije. Mediji.

A ti ćeš znati istinu.

Dugo je razmišljala o tome, a tada je postavila iduće pitanje.

Zašto je to učinio?

Ne znam. Razgovaramo o različitim životima. Policajac i trgovac drogom. Ali među njima je jamačno još nešto postojalo, ona veza, bez obzira o čemu je riječ, iz barrija. I tako nekako policajac jednoga dana prijede na drugu stranu, čuva dilera na ulicama Los Angelesa. Tko zna što ga je na to navelo. Možda novac, možda nešto što je davno izgubio, još kao dječak.

Kako to misliš?

Ne znam. Još uvijek razmišljam.

Ako su bili tako bliski, zašto ga je ubio?

Mislim da ćemo to morati njega pitati. Ako ga ikad nađemo. Možda je on... kao što si rekla, možda je samo želio zauzeti Zorrillovo mjesto. Sav taj novac. Ili je možda riječ o krivnji. Uvalio se previše duboko, pa mu je trebao način da se iz toga izvuče... Moore je bio, ili jest, opsjednut prošlošću. To je rekla njegova žena. Možda je pokušavao nešto iznova steći, vratiti se. Još ne znam sve odgovore.

Opet je zavladao šutnja. Bosch je povukao posljednji dim iz cigarete.

Plan se čini gotovo savršenim reče. Ostavlja za sobom tijelo u okolnostima za koje zna da će navesti policiju na ubrzavanje istrage. Znao je da neće željeti previše duboko zadirati u sve to.

Ali ti jesi, Harry. Da.

I sad sam ovdje, pomislio je. Znao je što sad mora učiniti. Mora dovršiti posao. Mogao je vidjeti sablasne prilike nekolicine ljudi u parku. Budili su se za još jedan dan očaja.

Zašto si me nazvao, Harry? Što želiš da učinim?

Nazvao sam te jer moram nekome vjerovati. Jedino si mi ti pala na pамет, Teresa.

Onda, što želiš da učinim?

U svom uredu imaš pristup otiscima Ministarstva pravosuđa. Je li tako?

Tako obavljamo veći dio identifikacija. Tako ćemo obavljati sve, nakon ovoga. Sad imam Irvinga u šakama.

Imaš li još uvijek karticu s otiscima što ju je donio na obdukciju?
Ovaj, ne znam. Ali sigurna sam da su tehničari načinili kopiju i zadržali je uz tijelo. Želiš da obavim usporedbu?

Da, obavi usporedbu i vidjet ćeš da se ne slažu.

Tako si siguran.

Da. Siguran sam, ali neće škoditi ako se dobije potvrda.

Što tada?

Tada, pretpostavljam da ćemo se vidjeti na sprovodu. Moram još svratiti na jedno mjesto, a zatim se vraćam kući.

Kakvo mjesto?

Želim provjeriti jedan dvorac. To je dio duge priče. Ispričat ću ti drugom zgodom.

Ne želiš pokušati zaustaviti sprovod?

Harry je nekoliko trenutaka razmišljao prije nego što odgovori. Mislio je o Svljiji Moore. Ona je za njega još uvijek bila zagonetka. Potom je mislio o trgovcu drogom koji će dobiti policijski oprostaj.

Ne, ne želim ga zaustaviti. A ti?

Nipošto.

Znao je da su njezini razlozi posve drukčiji od njegovih. No to ga nije opterećivalo. Teresa je na pravom putu da dobije položaj trajnog šefa medicinskih istražitelja. Ako joj Irving sada stane na put, na kraju će izgledati poput jedne od mušterija u dvorani za obdukcije. U tom slučaju, neka ona ima više moći, pomislio je.

Uskoro ćemo se vidjeti reče.

Čuvaj se, Harry.

Bosch spusti slušalicu i pripali još jednu cigaretu. Jutarnje je sunce obasjavalo nebo i počelo topiti nisku maglu iznad parka. On-dje su se ljudi kretali. Učinilo mu se da čuje smijeh neke žene. No u tom se trenutku osjećao posve samim na svijetu.

32.

Bosch je skrenuo automobilom do dvorišnih vrata na kraju Sta-ze prerijskog vuka i vidio da je kružni kolni prilaz ispred Castillo de los Ojos još uvijek prazan. No debeli lanac kojim su dan ranije bile pričvršćene dvije polovice željeznih vrata slobodno je visio, a lokot je bio otključan. Moore je ovdje.

Harry je tako postavio svoj automobil da zakrči izlaz, a onda kliznuo kroz dvorišna vrata. Potrčao je preko smeđe tratine u sag-nutom, neugodnom položaju, a cijelo je vrijeme mislio kako ga prozori tornja promatraju poput tamnih optužujućih očiju diva. Stisnuo se uz sadrenu površinu zida kraj ulaznih vrata. Teško je disao i znojio se iako je jutarnji zrak još uvijek bio prilično svjež.

Vrata su bila zaključana. Dugo je ondje nepomično stajao, os-luškiavao je, ali ništa nije čuo. Na koncu se sagnuo ispod razine prozora u

prizemlju i zaobišao kuću do garaže. Ondje su bila još jedna vrata, također zaključana.

Bosch je prepoznao stražnji dio kuće po fotografijama što ih je našao u Mooreovoj vrećici. Vidio je klizna vrata duž bazena. Jedna su bila otvorena, a vjetar je mlatarao bijelom zavjesom. Mica-la se poput ruke koja ga poziva da uđe.

Otvorena vrata vodila su u veliku dnevnu sobu. Bila je puna duhova namještaja pokrivenog prašnjavim bijelim plahtama. Niče-ga drugog. Pošao je lijevo, tiho je prošao kroz kuhinju i otvorio vrata garaže. Ondje se nalazio jedan automobil pokriven plahtama i svijetlozeleni kombi. Na boku mu je pisalo MEXITEC. Bosch je dotaknuo poklopac motora i uvjerio se da je još topao. Kroz vje-trobran je vidio sačmaricu skraćenih cijevi što je ležala preko suvo-začeva sjedala. Otvorio je nezaključana vrata i uzeo oružje. Otvorio ju je što je tiše mogao i vidio da su obje cijevi napunjene dvostrukim nabojem. Sklopio je pušku, spremio u futrolu svoj pištolj, i ponio je sa sobom.

Maknuo je plahu s prednjeg dijela drugog automobila i pre-poznao thunderbird što ga je vidio na fotografiji oca i sina u Mooreovoj vrećici. Promatrajući automobil, Bosch se pitao koliko se da-leko čovjek mora vratiti u prošlost ako želi otkriti razlog nečijih izbora u životu. Nije znao odgovor kad je riječ o Mooreu. Nije znao odgovor ni kad je riječ o njemu samome.

Vratio se u dnevnu sobu, zastao i osluškivao. Ništa nije čuo. Kuća je djelovala nepomično, prazno; osjećao se miris prašine, kao da je vrijeme prolazilo polako i mukotrpno u očekivanju nečega ili nekoga tko neće doći. Sve su sobe bile pune duhova. Promatrao je oblik pokrivenog naslonjača kad je čuo zvuk. Odozgo, poput zvuka cipele što pada na drveni pod.

Pošao je prema prednjem dijelu kuće i u predvorju ugledao ši-roko kameno stubište. Bosch se počeo uspinjati stubama. Zvuk odozgo nije se ponovio.

Na prvom je katu pošao hodnikom pokrivenim sagom, gledao kroz vrata četiri spavaće sobe i dvije kupaonice, ali sve su prostorije bile prazne.

Vratio se do stubišta i nastavio se penjati u toranj. Jedina vrata na vrhu stubišta bila su otvorena, ali Harry nije čuo nikakav zvuk. Sagnuo se i polako krenuo prema vratima, a sačmarica je bila pred njim, poput rašlji za otkrivanje podzemnih voda.

Moore je bio unutra. Stajao je leđima okrenut vratima i pro-matrao se u zrcalu. Zrcalo se nalazilo na unutrašnjem dijelu vrata nekog ormara. Vrata su bila otvorena pod takvim kutem da se u zrcalu nije vidio Harryjev odraz. Nekoliko je trenutaka promatrao Moorea, a tada se osvrnuo naokolo. Nasred prostorije nalazio se krevet i na njemu

otvoreni kovčeg. Kraj njega je stajala sportska torba, zatvorena patentnim zatvaračem i očito već spakirana. Moore se još uvijek nije pomaknuo. Napeto je zurio u odraz svog lica u zrcalu. Sad je imao gustu bradu, a oči su mu bile smeđe. Nosio je izbljedjele traperice, nove čizme od zmijske kože, crnu majicu i crnu kožnatu jaknu s odgovarajućim rukavicama. Iz daljine ga se lako moglo zamijeniti s papom Mexicalija.

Bosch je vidio drveni i kromirani držak automatskog pištolja zataknutog za Mooreov pojas.

Hoćeš li štogod reći, Harry? Ili ćeš samo zuriti.

Ne pomaknuvši ni ruke ni glavu, Moore je prebacio težinu nali-jevo, pa su se on i Bosch gledali u zrcalu.

Kupio si novi par čizama prije no što si sredio Zorrilla. Je li tako?

Sad se Moore posve okrenuo prema njemu. Ali ništa nije rekao.

Drži ruke tako da ih mogu vidjeti reče Bosch.

Kako god ti kažeš, Harry. Znaš, nekako sam mislio, ako uopće netko dođe, to ćeš biti ti.

Želio si da netko dođe, zar ne?

Katkad jesam. Katkad nisam.

Bosch uđe u sobu, a zatim korakne u stranu tako da je stajao točno nasuprot Mooreu.

Nove kontaktne leće, brada. Izgledaš kao papa, iz daljine. Ali kako si uvjerio njegove ljude, njegovu guardiju. Zar su bili spremni maknuti se u stranu i dopustiti da zauzmeš njegovo mjesto?

Novac ih je uvjerio. Vjerojatno bi i tebi dopustili da to učiniš kad bi imao lov, Harry. Vidiš, o svemu se čovjek može dogovoriti ako mu je dostupan novac. A meni jest. Moore lagano kimne gla-vom prema platnenoj torbi na krevetu. A kako je s tobom? Ja imam novaca. Ne mnogo. Oko sto deset tisuća ovdje.

Pretpostavljao sam da ćeš pobjeći s cijelim bogatstvom.

O, to i činim. Ono što je u torbi samo je djelić koji mi je pri ruci. Uhvatio si me sada kad sam malo kratak. Ali mogu ti nabaviti još. U bankama je.

Zacijelo si uvježbavao Zorrillov potpis, kao i njegov izgled. Moore ne odgovori.

Tko je bio?

Tko?

Znaš tko.

Polubrat. Različiti očevi.

Ovo mjesto. To je srž svega ovoga, zar ne? To je dvorac u kojem si živio prije nego što su te istjerali.

Tako nekako. Odlučio sam ga kupiti onda kad je stari umro. Ali raspada mi se pred očima. U današnje je vrijeme tako teško voditi brigu o nečemu što voliš. Sve je vrlo zamorno.

Bosch ga je proučavao. Djelovao je kao da je umoran od svega toga.

^

Što se dogodilo na rancu? upita Bosch.

Misliš na tri tijela? Da, pa, valjda bi se moglo reći da se do-godila pravda. Grena je bio pijavica koja je godinama isisavala no-vac iz Zorrilla. Arpis ga je odlijepio, može se reći.

Tko je onda sredio Arpisa i Dancea?

Ja sam to učinio, Harry.

Rekao je to bez oklijevanja, a Bosch se ukočio od tih riječi. Moore je policajac. Zna da nikad ne treba priznati. Čovjek ne go-vori dok uza se nema odvjetnika, spremnu nagodbu i potpisani do-govor.

Harry namjesti ruke na sačmarici. Korakne naprijed i oslušne ima li još zvukova u kući. Vladala je grobna tišina sve dok Moore nije ponovno progovorio.

Ne vraćam se, Harry. Mislim da to znaš.

Rekao je to ravnodušnim glasom, kao da je to posve sigurno, kao nešto odlučeno vrlo davno.

Kako si nagovorio Zorrilla da dođe u Los Angeles, a zatim i u onu motelsku sobu? Kako si mu uzeo otiske za osobni dosje?

Želiš da ti kažem, Harry? I što tada? Moore načas pogleda sportsku torbu na krevetu.

Tada ništa. Vraćamo se u Los Angeles. Nisam ti pročitao tvoja prava; ništa od onoga što sada kažeš ne može se upotrijebiti protiv tebe. Ovdje smo samo ti i ja.

Za otiske je bilo lako. Radio sam za njega osobne iskaznice. Imao je tri ili četiri tako da može prelaziti granicu kad god mu se prohtije. Jednom mi je rekao da želi putovnicu i sve ostale doku-mente. Rekao sam da mi trebaju njegovi otisci. Ja sam mu ih uzeo.

A motel?

Kao što sam rekao, stalno je prelazio granicu. Prošao bi kroz tunel, a agenti SPDA bi sjedili oko ranca i vjerovali da je on unutra. Volio je dolaziti gledati Lakerse, sjediti kraj plavokose glumice koja se voli pojavljivati na televiziji. U svakom slučaju, bio je ondje, a ja sam mu rekao da se želim sastati s njim. Došao je.

A ti si ga ubio i zauzeo njegovo mjesto... Sto je sa starcem, najamnim radnikom? Što je on učinio?

Samo se našao na pogrešnome mjestu. Zorrillo mi je rekao da je bio ondje kad je izišao iz tunela nakon posljednjeg putovanja. Nije trebao biti u toj prostoriji. No valjda nije znao čitati natpise. Zorrillo je rekao kako nije mogao riskirati da nekome ispriča o tunelu.

Zašto si ga ostavio u uličici? Zašto ga jednostavno nisi zakopao u pustinji? Negdje gdje ga nikad ne bi našli.

Pustinja bi bila u redu, ali nisam ga ja ondje ostavio, Bosch. Zar ne shvaćaš? Oni su me nadzirali. Donijeli su ga ovamo i ostavili u uličici.

Arpis je to učinio. Te me je noći nazvao Zorrillo i rekao da ćemo se naći u restoranu Jaje i ja. Rekao je neka parkiram u uličici. Učinio sam tako, a ondje je bilo tijelo. Nisam ga kanio mi-cati. Prijavio sam umorstvo. Vidiš, to je bio još jedan način da me drži u šaci. A ja nisam ništa učinio. Porter je dobio slučaj, a ja sam s njim dogovorio da ne žuri.

Bosch ništa ne reče. Pokušao je zamisliti slijed događaja onako kako ih je Moore upravo opisao.

Ovo postaje dosadno, čovječe. Hoćeš li mi pokušati staviti lisičine, privesti me, biti heroj?

Zašto nisi to mogao zaboraviti? upita Bosch.

Što?

Ovo mjesto. Svog oca. Sve to. Trebao si prošlost pustiti na miru.

Ukrali su mi moj život, čovječe. Jednostavno nas je izbacio na ulicu. Moja majka... Kako se može zaboraviti takva prošlost? Jebi se, Bosch. Ti ništa ne znaš.

Bosch ništa ne reče. No znao je kako dopušta da ovo predugo traje. Moore preuzima nadzor nad situacijom.

Kad sam čuo da je mrtav, sa mnom se nešto dogodilo reče Moore. Ne znam. Zaključio sam da želim ovo mjesto i pošao sam posjetiti brata. To je bila moja pogreška. Sve je počelo sa sitnicama, ali nikako nije prestajalo. Uskoro sam ondje gore radio za njega. Morao sam se izvući iz toga. Postojao je samo jedan način.

To je bio pogrešan način.

Ne trudi se, Bosch. Znam tu pjesmu.

Bosch je bio siguran da je Moore ispričao priču onako kako ju je on doživio. No Boschu je bilo jasno da je potpuno prigrlio vruga. Otkrio je tko je.

Zašto ja? upita Bosch.

Što zašto ti?

Zašto si meni ostavio dosje? Da to nisi učinio, ja ne bih bio ovdje. Ti bi se izvukao.

Bosch, ti si bio moja zaštita. Zar ne shvaćaš? Trebalo mi je nešto za slučaj da namješteno samoubojstvo ne upali. Pretpostavio sam da ćeš dobiti onaj dosje i nastaviti odatle. Znao sam da ćeš zvoniti na uzbunu ako ti se samo neka sitnica ne bude uklapala. Umorstvo. Stvar je u tome što nisam vjerovao da ćeš stići ovako daleko. Mislio sam da će te Irving i ostali onemogućiti, jer neće htjeti znati o čemu je zapravo riječ. Samo će željeti da sve to nes-tane zajedno sa mnom.

I Porterom.

Da, pa, Porter je bio slabić. Ionako mu je vjerojatno ovako bolje.

A ja? Bi li i meni bilo bolje da me Arpis pogodio metkom u hotelskoj sobi?

Bosch, previše si se približio. Morao je pokušati. Harry više nije imao što reći ili pitati. Izgleda da je Moore osje-tio da su stigli do kraja. Pokušao je još jednom.

Bosch, u onoj torbi imam brojeve računa. Tvoji su.

Ne zanima me, Moore. Vraćamo se. Moore se na to nasmijao.

Zar doista misliš da je bilo kome ondje gore stalo do svega ovoga? Bosch je šutio.

U policiji? reče Moore. Baš ih briga. Ne žele znati o ne-čemu ovakvom. To je loše za posao, čovječe. Ali vidiš, ti... ti nisi li policiji, Bosch. Radiš ondje, ali nisi dio toga. Shvaćaš li što go-vorim? U tome je problem. To je... odvedeš li me natrag, čovječe, smatrat će te jednako lošim kao i mene. Jer ćeš za sobom vući ova kola puna govana. Mislim da je jedino tebi stalo, Bosch. Doista mislim da je tako. Zato jednostavno uzmi novac i idi.

Što je s tvojom ženom? Misliš li da je njoj stalo? To ga je zaustavilo, barem na nekoliko trenutaka.

Svlvia reče. Ne znam. Davno sam je izgubio. Ne znam je li joj stalo ili nije. Ni meni više nije stalo.

Bosch ga je promatrao tražeći istinu.

Bilo pa prošlo reče Moore. Dakle, uzmi novac. Kasnije ću ti poslati još.

Ne mogu uzeti novac. Mislim da to znaš.

Da, valjda znam. Ali mislim da ti znaš da se ne mogu vratiti s tobom. Dakle, kamo nas to dovodi?

Bosch prebaci težinu tijela na lijevu stranu oslonivši kundak sačmarice na bok. Uslijedio je dugi trenutak šutnje tijekom koje je razmišljao o sebi i vlastitim motivima. Zašto nije Mooreu rekao neka izvadi pištolj iz hlača i baci ga na pod?

Vještim, brzim pokretom Moore je desnom rukom posegnuo za pištoljem i izvukao ga iz pojasa. Okretao je cijev prema Boschu, a tada je Harryjev prst stisnuo okidače sačmarice. Prasak dvocijevke zaglušujuće je odjeknuo prostorijom. Moore je najveći dio sačme primio u lice. Bosch je kroz dim vidio kako se njegovo tijelo trgnulo unatrag. Ruke su mu poletjele prema stropu i pao je na krevet. Njegov je pištolj opalio, ali nasumce, pa je metak razbio staklo na jednom od lukom nadsvođenih prozora. Pištolj je pao na pod.

Pocrnjeli djelići iz čahura lebdjeli su zrakom i spustili se u krv čovjeka bez lica. U zraku se osjećao težak miris spaljenog baruta, a Bosch je na licu osjećao laganu maglicu. Po mirisu je znao da je to također krv. Nepomično je stajao više od minute, a potom se okrenuo i ug-ledao svoj odraz u zrcalu. Brzo je pogledao u stranu.

Prišao je krevetu u otvorio platnenu torbu. Unutra je bilo sno-pova i snopova novčanica, uglavnom od sto dolara. Također je na-šao lisnicu i putovnicu. Otvorio ih je i otkrio da Moorea prikazuju kao Henryja

Mazea, četrdesetogodišnjaka iz Pasadene. U putovnici su se nalazile dvije fotografije.

Prva je bila polaroid za koju je pretpostavio da je iz bijele vre-ćice. Prikazivala je Moorea i njegovu ženu kad im je bilo dvadesetak godina. Sjedili su na kauču, možda na nekoj zabavi. Svlvia nije gledala u fotoaparat. Gledala je u njega. I Bosch je znao zašto je izabrao baš tu fotografiju i ponio je sa sobom. Izraz ljubavi na nje-zinu licu bio je prekrasan. Druga fotografija bila je stara crnobijela snimka izbljedjelih rubova, što je značilo da je stajala u okviru. Prikazivala je Cala Moorea i Humberta Zorrilla kao dječake. Hrvali su se u igri, obojica bez košulja i nasmijani. Koža im je bila tamna, a jedino su tetovaže bile svjetlije. Svaki je dječak imao na ruci tetovažu Sveca i grešnika.

Ubacio je lisnicu i putovnicu natrag u platnenu torbu, ali je dvije fotografije spremio u džep svoje jakne. Prišao je prozoru i pogledao van prema Stazi prerijskog vuka i prema nizinama što su se pružale prema granici. Nisu se približavali policijski auto-mobili. Ni pogranična patrola. Nitko nije pozvao čak ni hitnu po-moć. Debeli zidovi dvorca zadržali su za sebe zvukove smrti.

Sunce je bilo visoko na nebu, a Bosch je kroz trokutasti otvor na razbijenom staklu osjećao njegovu toplinu.

33.

Bosch se ponovno počeo osjećati cijelim tek kad je stigao do smogom prekrivenih predgrađa Los Angelesa. Vratio se među zlo, ali je znao da će se ovdje oporaviti. Autocestom je zaobišao središte grada i zaputio se kroz Cahuenga Pass. Podnevni promet bio je slab. Pogledavši prema brdima, vidio je pocrnjelu stazu božičnoga požara. No čak mu je i to pružilo određeno smirenje. Znao je da je vrelina vatre zacijelo pootvarala sjemenke poljskog cvijeća, a u proljeće će se obronak brda pretvoriti u ples boja. Potom će narasti grmlje i niska stabla i uskoro više neće biti ni traga požaru.

Prošlo je jedan. Zakasnit će na pogrebnu misu za Moorea u Misiji San Fernando. Stoga je vozio kroz Vallev prema groblju. Sprovod Calexica Moorea, poginulog na dužnosti, održat će se na Eternal Vallevju u Chatsvorthu. Bit će nazočni šef policije, grado-načelnik i mediji. Bosch se nasmiješio dok je vozio. Okupili smo se ovdje da odamo počast i otpratimo na posljednji počinak trgovca drogom.

Stigao je onamo prije motorizirane povorke, ali su ljudi iz me-dija već zauzeli položaje na uzvisini uz prilaznu cestu. Muškarci u crnim odijelima, bijelim košuljama i crnim kravatama, s crnim tra-kama oko lijeve nadlaktice, bili su na kolnom prilazu groblju i po-kazali mu kamo će parkirati. Sjedio je u automobilu i uz pomoć retrovizora namjestio kravatu. Bio je neobrijan i izgledao neuredno, ali nije se time opterećivao.

Mjesto ukopa bilo je blizu šumarka hrastova. Jedan od dežurnih pokazao mu je put. Harry je hodao tratinom i zaobilazio grobove, a vjetar mu je mahao kosom na sve strane. Zauzeo je položaj pri-lično daleko od pripremljenog zelenog baldahina i gomile cvijeća, te se naslonio na jedno stablo. Pušio je cigaretu dok je gledao kako automobili počinju pristizati. Nekoliko ih je stiglo prije povorke. No tada je čuo zvuk približavanja helikoptera policijska zračna jedinica što je letjela iznad mrtvačkih kola i medijski helikopteri što su poput muha počeli kružiti iznad groblja. Tada su prvi motori prošli kroz ulaz na groblje, a Bosch je gledao kako televizijske ka-mere s uzvisine prate dugačku kolonu. Jamačno ima dvjesto motora, pomisli Bosch. Najbolji dan za nepoštivanje crvenog svjetla na semaforu, ograničenja brzine ili bilo kojeg prometnog propisa u gradu bio je dan policajčeva sprovoda. Nitko nije ostao da pazi na dućan.

Mrtvačka kola i limuzina stigli su nakon motora. Potom su us-lijedili drugi automobili i uskoro su ljudi parkirali svuda naokolo i iz svih smjerova hodali preko groblja prema mjestu ukopa. Bosch je gledao kako jedan od dežurnih pomaže Svlviji Moore da iziđe iz limuzine. Vozila se sama. Iako je od nje bio udaljen gotovo pe-deset metara, Bosch je vidio da lijepo izgleda. Na sebi je imala jednostavnu crnu haljinu, a vjetar joj je pritiskao tkaninu uz tijelo i isticao oblike. Morala je pridržavati crnu traku u kosi. Nosila je crne rukavice i crne naočale za sunce. Crveni ruž za usne. Nije mogao otrgnuti pogled s nje.

Dežurni ju je poveo do reda sklopivih stolica ispod baldahina i uz jamu što su je iskopali u tlu. Dok je hodala, neznatno je okre-nula glavu. Bosch je vjerovao da gleda u njega, ali nije bio siguran, jer su joj naočale skrivale oči, a lice nije ništa pokazivalo. Kad je sjela, počasni nosači lijesa, Rickard i ostali članovi Mooreove jedi-nice, te nekolicina ostalih koje Bosch nije poznao, donijeli su sivkastosrebrni čelični lijes.

Dakle, stigao si natrag reče neki glas iza Boscha. Okrenuo se i vidio kako mu se prubližava Teresa Corazon.

Da, maločas.

Trebao bi se obrijati.

I još ponešto. Kako ide, Teresa?

Nikad bolje.

Drago mi je to čuti. Što se dogodilo jutros nakon što smo razgovarali?

Otprilike ono što si očekivao. Uzeli smo Mooreove otiske iz kompjutera Ministarstva pravosuđa i usporedili ih s onim što nam je dao Irving. Nisu se slagali. Dva različita čovjeka. U onom sre-brnom metku nije Moore.

Bosch kimne glavom. Dakako, sad mu više nije trebala njezina potvrda. Imao je svoju potvrdu. Pomislio je na Mooreovo tijelo bez lica, na krevetu.

Što ćeš s time učiniti? upita Bosch.

Već sam učinila. Što?

Imala sam kratak razgovor sa šefovim zamjenikom Irvingom, prije pogrebne mise. Voljela bih da si mogao vidjeti njegovo lice.

Ali nije zaustavio sprovod.

Igra na postotke, pretpostavljam. Svi su izgledi da se Moore, ako zna što je dobro za njega, više nikad neće pojaviti. Stoga se nada da će ga to stajati samo jedne preporuke za ured medicinskog istražitelja. Sam se ponudio da će me preporučiti. Nisam mu čak morala objašnjavati u kakvom se položaju nalazi.

Nadam se da ćeš uživati u poslu, Teresa. Sad si u utrobi zvijeri.

Hoću, Harry. I hvala ti što si me jutros nazvao.

Zna li on kako si došla do svega toga? Jesi li mu rekla da sam te nazvao?

Ne. Ali nisam sigurna da sam to uopće trebala učiniti. Imala je pravo. Irving će znati da je Bosch nekako u središtu svega. Pogledao je mimo Terese prema Svlviji. Mirno je sjedila. Stolice s obje njezine strane bile su prazne. Nitko joj se neće približiti.

Idem onamo reče Teresa. Rekla sam Dicku Ebartu da ćemo se ovdje naći. Želi odrediti datum za glasovanje Povjerenstva.

Bosch kimne glavom. Ebart je bio okružni povjerenik koji taj posao obavlja već dvadeset pet godina, a ima gotovo sedamdeset. On je njezin neslužbeni sponzor za taj položaj.

Harry, ipak i dalje želim da naš odnos ostane strogo profesionalan. Zahvalna sam ti za ono što si danas za mene učinio. No želim da budemo u službenim odnosima, barem neko vrijeme.

Kimnuo je glavom i gledao kako odlazi prema skupini ljudi, nesigurno hodajući u cipelama s visokim potpeticama. Bosch ju je na trenutak zamislio u strastvenom zagrljaju s postarijim povjerenikom na čijim se fotografijama u novinama najviše isticao iz-razito smežurani vrat. Zgadio mu se zamišljeni prizor, a zgadio se

i sam sebi što je to uopće zamislio. Izbacio je sliku iz misli i gledao kako se Teresa umiješala u mnoštvo, rukujući se i ponašajući se poput političara. To će sada morati biti. Na neki ju je način žalio. Obred se trebao obaviti za nekoliko minuta, a ljudi su još stizali. U mnoštvu je opazio sjajnu glavu šefova zamjenika Irvina Irvinga. Imao je na sebi svečanu odoru, a kapu je nosio ispod ruke. Stajao je sa šefom policije i jednim od prvih ljudi gradonačelnika. Gra-donačelnik je očito kasnio, kao i obično. Irving je uto ugledao Boscha i uputio se prema njemu. Činilo se da se usput divi planinama. Nije pogledao Boscha sve dok nije stigao do njega.

Detektive.

Šefe.

Kad ste stigli?

Malo prije.

Mogli bi se obrijati.

Da, znam.

Dakle, što nam je činiti? Što nam je činiti?

Način na koji je to rekao bio je gotovo sjetan, a Bosch nije znao očekuje li Irving njegov odgovor ili ne.

Znate, detektive, kad se jučer niste pojavili u mom uredu ka-ko sam vam naredio, otvorio sam jedantočkaosamdesetjedan o vama.

Pretpostavio sam da ćete to učiniti, šefe. Jesam li suspendiran?

Zasad ništa nismo poduzeli. Ja sam pravedan čovjek. Najprije sam želio s vama razgovarati. Jeste li jutros razgovarali s vršiteljicom dužnosti šefa medicinskih istražitelja?

Bosch mu nije kanio lagati. Mislio je da sada drži sve dobre karte.

Da. Želio sam da uspoređi neke otiske prstiju.

Što se dogodilo u Meksiku da ste to poželjeli učiniti?

Ništa o čemu bih želio razgovarati, šefe. Siguran sam da će sve biti u vijestima.

Ne govorim o onoj zlosretnoj raciji što ju je izvela SPD. Go-vorim o Mooreu, Bosch. Moram znati treba li poći onamo i zau-staviti ovaj sprovod.

Bosch je gledao kako plava vena iskače visoko na Irvingovoj obrijanoj lubanji. Pulsirala je, a potom nestala.

Tu vam ne mogu pomoći, šefe. Ja ne odlučujem o tome. Ima-mo društvo.

Irving se okrene i pogleda prema okupljenim ljudima. Poručnik Harvev Pounds, također u svečanoj odori, hodao je prema njima;

vjerojatno je želio saznati koliko slučajeva može zatvoriti zahva-ljujući Harrvjevoj istrazi. No Irving je podigao ruku poput promet-nog policajca i Pounds je naglo stao, okrenuo se i udaljio.

Stvar je u tome, detektive Bosch, da se čini kako ćemo uskoro pokopati i veličati meksičkoga kralja droge, a pokvareni policajac je na slobodi. Imate li pojma kakva sramota... Prokletstvo! Ne mo-gu vjerovati da sam to glasno izgovorio. Ne mogu vjerovati da sam to vama rekao.

Nemate baš previše povjerenja u mene, zar ne, šefe?

U ovakvim stvarima, ni u koga nemam povjerenja.

Pa, ne zabrinjavajte se zbog toga.

Ne zabrinjavam se oko toga u koga mogu imati povjerenja, a u koga ne mogu.

Mislio sam na pokapanje kralja droge dok je pokvareni poli-cajac na slobodi. Ne zabrinjavajte se zbog toga.

Irving ga je proučavao, a oči su mu se suzile kao da bi mogao virnuti kroz Boschove oči, u njegove misli.

Zafrkavate me? Da se ne zabrinjavam? To je potencijalna sramota za ovaj grad i ovu policiju s nezamislivim posljedicama. To bi moglo...

Gledajte, čovječe, govorim vam da zaboravite na to. Razu-mijete? Pokušavam vam pomoći.

Irving ga je ponovno dugi trenutak proučavao. Prebacio je te-žinu na drugu nogu. Vena na njegovu tjemenu ponovno je oživjela. Bosch je znao da mu neće goditi ako netko poput Harrvja Boscha čuva takvu tajnu. S Teresom Corazon može se nositi, jer oboje igraju na istom polju. Ali Bosch je drukčiji. Harry je prilično uživao u ovom trenutku, iako mu je već počela smetati duga šutnja.

Raspitao sam se kod SPDa o onoj blamaži ondje dolje. Rekli su da je taj čovjek za kojeg vjeruju da je Zorrillo pobjegao. Ne znaju gdje se nalazi.

To je bio jadni pokušaj kojim je želio navesti Boscha da se ot-vori. Nije uspio.

Nikad neće znati.

Irving na to ništa nije rekao, ali Bosch je znao da ne treba pre-kidati njegovu šutnju. Donosio je određene zaključke. Harry ga je prepustio razmišljanju. Gledao je kako se šefovi masivni čeljusni mišići pretvaraju u tvrde grude.

Bosch, odmah sad želim znati postoji li tu neki problem. Čak i potencijalni problem. Jer moram znati hoću li u sljedeće tri minute poći pred šefa, gradonačelnika i sve one kamere kako bih zaustavio ovu šaradu.

Što SPD sada radi?

Što mogu učiniti? Paze na zračne luke, u vezi su s lokalnim organima vlasti. Šalju naokolo njegovu fotografiju i opis. Ne mogu mnogo učiniti. Nestao je. Barem tako oni kažu. Želim znati je li nestao zauvijek.

Bosch kimne glavom i reče:

Nikad neće naći čovjeka kojega traže, šefe.

Uvjerite me, Bosch.

Ne mogu to učiniti.

Zašto ne?

Povjerenje vrijedi za obje strane. Kao i pomanjkanje povjere-nja.

Činilo se da Irving razmišlja o tome, a Boschu se učinilo da je neznatno kimnuo glavom. Bosch reče:

Čovjek kojega traže, onaj za kojeg vjeruju da je Zorrillo, nes- tao je i neće se vratiti. To je sve što trebate znati.

Bosch pomisli na tijelo na krevetu u Castillo de los Ojos. Lice je već nestalo. Još dva tjedna i nestat će i meso. Neće biti otisaka prstiju. Neće biti načina za identifikaciju, osim lažnih dokumenata u lisnici,

tetovaža će se još neko vrijeme dobro vidjeti. No ima ih mnogo s takvom tetovažom, uključujući i bjegunca Zorrilla.

Novac je također ondje ostavio. Dodatna mjera opreza, možda dovoljno da onoga koji prvi nađe tijelo odvрати od pozivanja policije. Možda će samo uzeti novac i pobjeći.

Rupčićem je obrisao svoje otiske prstiju sa sačmarice i ostavio je ondje. Zaključao je kuću, omotao lanac oko crnih sipki dvorišnih vrata i zatvorio lokot. Pomno je obrisao svaku površinu i krenuo kući u Los Angeles.

SPD, jesu li već razotkrili cijelu organizaciju? Bosch upita Irvinga.

Rade na tome reče Irving. Čuo sam da je krijumčarska mreža uništena. Utvrdili su da se droga pod nazivom crni led proizvodila na rancu, nosila kroz tunele do dva obližnja postrojenja, a zatim prebacivala preko granice. Pošiljka bi skrenula s puta, vje-rojatno u Calexico, gdje bi je izvadili, a drugi bi teret nastavio put. Oba su postrojenja zatvorena. Jedno od njih, državni kooperant za proizvodnju sterilnih voćnih muha, vjerojatno će podići mnogo prašine.

EnviroBreed.

Da. Sutra će dovršiti uspoređivanje teretnica što su ih vozači pokazivali na granici i zapisa o primljenom teretu u Centru za is-trebljivanje ovdje u Los Angelesu. Kažu mi da su ti dokumenti bili mijenjani ili krivotvoreni. Drugim riječima, više je zapečaćenih kuti-ja prešlo granicu no što ih je stiglo u Centar.

Unutrašnja pomoć.

Najvjerojatnije. Inspektor Ministarstva poljoprivrede na tere-nu bio je ili glup ili podmićen. Ne znam što je gore.

Irving otrese zamišljenu nečistoću s ramena svoje odore. To nije mogla biti kosa ili perut jer nije imao ni jedno ni drugo. Okre-nuo se od Boscha i pogledao prema lijesu i mnoštvu policajaca oku-pljenih oko njega. Obred će uskoro početi. Uspravi ramena i ne okrećući se reče:

Ne znam što bih mislio, Bosch. Ne znam imate li me u šaci ili ne.

Bosch ne odgovori. Time će se Irving ipak morati opterećivati.

Samo zapamtite reče Irving. Vi možete izgubiti jednako toliko koliko i policija. Više. Policija se uvijek može vratiti na svoje, uvijek se može oporaviti. To može dugo potrajati, ali uvijek se vra-ća. Isto se ne može reći za pojedinca kojeg okalja skandal.

Bosch se nekako žalosno nasmiješi. Nikad ništa ne prepuštaj slučaju. Takav je Irving. Njegova posljednja napomena je prijatna. Ako Bosch ikad ono što zna upotrijebi protiv policije, on će također stradati. Irving bi se osobno za to pobrinuo.

Bojite li se? upita Bosch.

Čega bih se bojao, detektive?

Svega, Mene. Sebe. Da se ovo neće održati. Da sam možda pogriješio. Svega, čovječe. Zar se ne bojite svega?

Jedino čega se bojim to su ljudi bez savjesti. Koji djeluju prije nego što dobro promisle o svojim postupcima. Mislim da vi niste takvi. Bosch samo odmahne glavom.

Dakle, prijedimo na stvar, detektive. Moram se ponovno pridružiti šefu, a vidim da je i gradonačelnik stigao. Što zapravo želite, pod uvjetom da ja to mogu osigurati?

Ništa ne bih uzeo od vas vrlo tiho će Bosch. Čini se da vi to jednostavno ne shvaćate.

Irving se konačno opet okrene prema njemu.

Imate pravo, Bosch. Doista vas ne razumijem. Zašto riskirati sve za ništa? Vidite? To iznova budi moju zabrinutost zbog vas. Vi ne igrate za ekipu. Igrate za sebe.

Bosch je uporno zurio u Irvinga i nije se nasmiješio, iako je to želio. Irving mu je dao lijepi kompliment, iako to šefov zamjenik nikad neće shvatiti.

Ono što se ondje dolje dogodilo nema nikakve veze s policijom reče. Ako sam uopće nešto učinio, to je bilo za nekoga ili za nešto drugo.

Irving je zurio u njega, a čeljust mu se pomicala dok je stezao zube. Ispod sjajne lubanje nazirao se iskrivljeni osmijeh. Tada je Bosch prepoznao sličnost s tetovažama na rukama Moorea i Zorrilla. Đavolja maska. Gledao je kako se u Irvingovim očima pojavljuje sjaj i tada je s razumijevanjem kimnuo glavom. Pogledao je Svlviju, a zatim opet Boscha.

Plemenit čovjek, je li? Sve ovo kako bi se osigurala udovičina mirovina?

Bosch ne odgovori. Pitao se je li to samo nagađanje ili Irving nešto zna. Nije mogao odrediti.

Kako znate da ona nije sudjelovala u tome? reče Irving.

Znam.

Ali kako možete biti sigurni? Kako možete riskirati?

Iz istog razloga iz kojeg ste i vi sigurni. Pismo.

Što je s njim?

Bosch je tijekom puta natrag razmišljao samo o Mooreu. Imao je na raspolaganju četiri sata vožnje otvorenom cestom da sve složi. Mislio je da je uspio sve shvatiti.

Moore je sam napisao pismo počne. Prijavio je samoga sebe, moglo bi se reći. Imao je plan. Pismo je bilo početak. On ga je napisao. Zastao je kako bi pripalio cigaretu. Irving ništa nije rekao. Samo je čekao priču.

Iz razloga za koje pretpostavljam da vuku korijene iz njegova djetinjstva, Moore je zajebao stvar. Prešao je na drugu stranu i tek je tada shvatio da nema povratka. No nije mogao nastaviti, morao se

izvući iz toga. Nekako. Planirao je da tim pismom pokrene is-tragu Unutrašnje kontrole. U pismu je naveo točno toliko da Chastain bude uvjeren kako u tome nečega ima, ali ne dovoljno da nešto uspije otkriti. Pismo će samo poslužiti da se baci mrlja na njegovo ime, stavi ga se pod sumnju. Dovoljno je dugo radio u po-liciji da bi znao kako će se stvari razvijati. Vidio je način na koji

Umutrašnja kontrola i ljudi poput Chastaina djeluju. Pismo je po-stavilo scenu i toliko zamutilo vodu da policija, odnosno vi, neće željeti previše kopati po slučaju kad se pojavi mrtav u motelu. Vi ste kao otvorena knjiga, šefe. Znao je da ćete djelovati brzo i efi-kasno kako biste u prvom redu zaštitili policiju, a tek na drugo mjesto dolazi pitanje o onome što se doista dogodilo. Stoga je po-slao pismo. Iskoristio vas je, šefe. I mene je iskoristio.

Irving se okrene prema grobu. Obred je upravo počinjao. Po-novno pogleda Boscha.

Nastavite, detektive. Brzo, molim.

Sloj po sloj. Sjećate se, rekli ste mi da je sobu unajmio na mjesec dana. Da ga mjesec dana nismo pronašli, raspadanje tijela riješilo bi sve. Ne bi bilo kože za uzimanje otisaka. Tako bi preostali samo otisci što ih je ostavio po sobi i njegov bi plan uspio.

Ali tijelo je pronađeno nekoliko tjedana prerano dometne Irving.

Da. To nas dovodi do drugog sloja. Vas. Moore je dugo vremena bio policajac. Znao je što ćete učiniti. Znao je da ćete poći u Kadrovski i uzeti njegov dosje.

To je veliki rizik, Bosch.

Ako mene pitate, imao je više od pedeset posto izgleda. Uvečer na Božić, kad sam vas vidio s onim fasciklom, znao sam o čemu je riječ prije nego što ste i rekli. Tako je Moore odlučio ris-kirati i zamijenio je kartice s otiscima. Kao što sam rekao, nadao se da do toga uopće neće doći. Vi ste bili drugi sloj.

A vi? Vi ste bili treći?

Da, prema onome što sam ja zaključio. Iskoristio me kao neku vrstu posljednjeg izlaza. Za slučaj da samoubojstvo ne prođe, želio je da netko počne istraživati i pronađe razlog za Mooreovo umorstvo. To sam bio ja. Ja sam to učinio. Ostavio mi je dosje, a ja sam zagrizao, vjerovao sam da su ga zbog toga ubili. Sve je to bilo skretanje s pravog traga. Jednostavno nije želio da netko pom-nije pogleda tko se zapravo nalazio na podu u motelskoj kupaonici. Samo je želio dobiti na vremenu.

Ali vi ste pošli predaleko, Bosch. To nije imao u planu.

Zacijelo nije.

Bosch je mislio na svoj susret s Mooreom u tornju. Još uvijek nije znao je li ga Moore očekivao, možda ga je čak Čekao. Čekao je Harrvja da

ga dođe ubiti. Nije vjerovao da će ikad saznati odgovor na to pitanje. To je posljednja tajna Calexica Moorea.

Vremena za što? upita Irving.

Molim?

Upravo ste rekli da je želio dobiti na vremenu.

Mislim da je želio imati vremena za odlazak onamo dolje. Želio je zauzeti Zorrillovo mjesto, a zatim uzeti novac i pobjeći. Ne vjerujem daje zauvijek želio ostati papa. Samo je želio ponovno živjeti u dvorcu.

Što?

Ništa.

Neko su vrijeme šutjeli, a tada Bosch odluči završiti razgovor.

Znam da vam je već poznato mnogo od ovoga, šefe.

Doista?

Da, doista. Mislim da ste većinu shvatili nakon što vam je Chastain rekao da je Moore sam poslao pismo.

A kako je detektiv Chastain to znao?

Ništa nije kanio dati Boschu. No to je u redu. Harry je otkrio da mu pričanje pomaže razjasniti sve to. Kao kad čovjek podigne tkaninu da bi vidio ima li rupa.

Nakon što je primio pismo, Chastain je mislio da ga je poslala Mooreova žena. Otišao je do nje, ali je ona zanijekala. Zatražio je njezin pisaći stroj, jer je želio provjeriti, a ona mu je pred nosom zalupila vratima. No najprije je rekla da uopće nema pisaćeg stroja. Pošto se pojavljuje tobožnje Mooreovo tijelo, Chastain počne raz-mišljati o svemu i uzima pisaći stroj iz Mooreova ureda u postaji. Pretpostavljam da je tipke usporedio sa slovima. Tada više nije bi-lo teško zaključiti da je pismo poslao Moore ili netko iz BANG jedinice. Pretpostavljam da ih je Chastain sve ispitao i zaključio da oni to nisu učinili. Moore je sam napisao pismo.

Irving ništa od toga nije potvrdio, ali nije ni morao. Bosch je znao. Sve se uklapalo.

. Moore je imao dobar plan, šefe. Upravljao je nama kao kar-tama u pasijansu. Poznavao je svaku kartu u špilju prije nego što se okrenula.

Osim jedne reče Irving. Vi ste taj. Nije vjerovao da ćete ga poći tražiti.

Bosch nije odgovorio. Ponovno je pogledao Svlviju. Ona je ne-dužna. I bit će sigurna. Opazi da je i Irving pogledao prema njoj.

Ona je čista reče Bosch. Vi to znate. Ja to znam. Budete li joj stvarali neprilike, ja ću ih stvarati vama.

To nije bila prijatna, već ponuda. Nagodba. Irving trenutak razmisli o tome i kimne glavom. Pristanak.

Jeste li razgovarali s njim ondje dolje, Bosch?

Harry je znao da misli na Moorea i znao je da ne može odgo-voriti.

Što ste učinili ondje dolje?

Nakon nekoliko trenutaka šutnje Irving se okrene i uspravno poput nacističkog časnika pođe do niza stolica rezerviranih za važne osobe i prve ljude u policiji. Sjedne na stolicu štu ju je za njega čuvao njegov pomoćnik, u redu iza Svlvije Moore. Više nijednom nije pogledao Boscha.

34.

Tijekom cijelog obreda Bosch ju je promatrao sa svog mjesta kraj hrasta. Svlvia Moore je rijetko kada dizala glavu. Nije digla pogled čak ni tijekom počasne paljbe kadeta ili kad je zračna je-dinica preletjela iznad groblja: helikopteri složeni u formaciju ko-jom se obilježava nestali čovjek. Jednom mu se učinilo da je pogle-dala u njega, ili barem u njegovu smjeru, ali nije mogao biti siguran. Mislio je da se drži stoički. Mislio je da je prelijepa.

Kad je obred završio i lijes spušten u jamu, ljudi su se počeli udaljavati. Ona je ostala sjediti i Bosch je vidio kako je odbila Irvingovu ponudu daje otprati do limuzine. Šefov zamjenik se udaljio poravnavajući ovratnik svoje odore. Pošto je područje oko groba ostalo pusto, Svlvia je ustala, jednom pogledala u jamu i zaputila se prema Boschu. Njezine je korake pratila lupa automobilskih vra-ta što se čula sa svih strana groblja. Kad mu se približila, skinula je naočale.

Poslušao si moj savjet reče.

To ga je odmah zbunilo. Pogledao je svoju odjeću, a zatim opet nju. Kakav savjet?

Vidjela je da je zbunjen i rekla:

Crni led, sjećaš se? Moraš biti oprezan. Ovdje si, a to znači da si bio oprezan.

Da, bio sam oprezan.

Vidio je da su joj oči vrlo bistre, a činila se još jačom nego kad su se zadnji put sreli. To su oči koje neće zaboraviti ljubaznost. Ili uvredu.

Znam da ima mnogo toga što mi nisu rekli. Možda ćeš mi ti jednom ispričati?

Kimnuo je glavom, a ona je odgovorila na jednak način. Usli-jedio je trenutak šutnje dok su se gledali, a nije bio ni dug ni kratak. Boschu se činio savršenim. Vjetar se uskovitlao i prekinuo čaroliju. Malo joj je kose pobjeglo ispod trake, a ona ju je rukom gurnula natrag.

Voljela bih to reče.

Kad god želiš reče Bosch. Možda ćeš i ti meni ponešto ispričati.

Na primjer?

Ona fotografija koje nije bilo u okviru. Znala si koja je, ali mi nisi rekla.

Nasmiješila se kao da je htjela reći kako je svoju pozornost us-mjerio na nešto nepotrebno i nevažno.

To je bila samo fotografija njega i njegova prijatelja iz barrija. Bilo je i drugih fotografija u vrećici.

Bilo je važno, ali ništa nisi rekla. Zagledala se u travu. Jednostavno više nisam željela razgovarati ni misliti o tome.

Ali jesi, zar ne?

Dabome. Tako se događa. Ono o čemu ništa ne želiš znati, čega se ne želiš sjećati, o čemu ne želiš razgovarati, vraća se i pro-goni te.

Neko vrijeme su šutjeli.

Znaš, zar ne? na koncu će Bosch.

Da ono nisu pokopali mojega muža? Mislila sam da je tako, da. Znam da u tome ima mnogo toga o čemu mi ljudi ne govore. Ne ti. Ostali.

Kimnuo je glavom, a šutnja je potrajala, ali nije bila neugodna. Neznatno se okrenula i pogledala vozača koji je stajao kraj limuzine i čekao. Više nitko nije ostao na groblju.

Ima nešto što ćeš mi, nadam se, reći reče Svlvia. Ili sada ili uskoro. Ako možeš, mislim... Ovaj, je li on... postoji li mogućnost da se vrati? Bosch se zagleda u nju i polako odmahne glavom. Tražio je reakciju u njezinim očima. Tuga ili strah, čak i krivnja. Nije bilo ničega. Spustila je pogled na ruke u rukavicama što ih je sklopila u krilu.

Moj vozač... reče, ali ne završi misao.

Pokuša se ljubazno osmjehnuti, a Bosch se po stoti put pitao što nije bilo u redu s Calexicom Mooreom. Koraknula je naprijed i dotaknula mu rukom obraz. Bila je topla, čak i kroz svilenu ru-kavicu, a Bosch je osjetio miris parfema na njezinu zapešću. Nešto vrlo nježno. Zapravo nije miris. Nagovještaj mirisa.

Mislim da bih trebala poći reče Svlvia. Bosch kimne glavom, a ona pođe unatrag.

Hvala ti reče.

Bosch ponovno kimne glavom. Nije znao za što mu zahvaljuje, ali mogao je samo kimati glavom.

Hoćeš li me nazvati? Možda bismo mogli... ne znam. Ja...

Nazvat ću.

Sad ona kimne glavom i okrene se kako bi pošla prema limuzini. Bosch je oklijevao, a tada reče:

Voliš li džez? Saksofon?

Zaustavila se i ponovno okrenula k njemu. U njezinim je očima bilo oštine. One potrebe za dodirom. Bilo je tako očito da ga je pogodilo u srce. Pomislio je da je to možda odraz njegovih vlastitih osjećaja.

Pogotovo solo izvedbe reče Svlvia. One koje su samotne i žalosne. Volim to.

Ima... je li sutra uvečer prerano?

Sutra je Stara godina.

Znam. Mislio sam... možda nije pravi trenutak. One večeri... to je bilo... ne znam.

Vratila se do njega, položila mu ruku na vrat i privukla njegovo lice svojemu. Spremno joj je udovoljio. Dugo su se ljubili, a Bosch je držao oči zatvorene. Kad ga je pustila, nije pogledao promatra li ih netko. Bilo mu je svejedno.

Koji je pravi trenutak? upita Svlvia. Nije znao odgovor.

Čekat ću te.

Nasmiješio se. I ona se nasmiješila.

Posljednji se put okrenula i pošla prema automobilu, a njezine su visoke potpetice lupkale po asfaltu kad je prešla s trave na cestu. Bosch se naslonio na stablo i gledao kako joj vozač otvara vrata. Potom je pripalio cigaretu i gledao kako je otmjeno crno vozilo nosi kroz vrata, dok on ostaje sam s mrtvima.